

James Fenimore Cooper

CUCERITORII PACIFICULUI

(The Crater)

Prelucrare în românește cu un studiu biografic
și o introducere de Dr. I. Fr. Botez

Editura «CARTEA MOLDOVEI» Arh. Gheorghiu
IAȘI (cca. 1943)

VIAȚA ȘI OPERA LUI JAMES FENIMORE COOPER

(După G. W. Green și Aug. Moireau)

Viața ilustrului scriitor american James Fenimore Cooper cât și opera sa, au fost cercetate de numeroși biografi și critici literari. Între aceștia, cu toată vechimea relativă a studiului publicat, G. W. Green ocupă un loc aparte. Studiul său asupra lui Cooper, poate fi socotit și azi, drept cel mai complet. De el și de un interesant articol al scriitorului Aug. Moireau, colaborator al „Marii Enciclopedii Franceze”, ne-am servit în special în rândurile care urmează.

J. F. Cooper s-a născut la Burlington (New-Jersey), la 15 septembrie 1789, ca fiu al judecătorului William Cooper, care se trăgea dintr-o familie engleză stabilită în Statele Unite, în orașul menționat, pe la sfârșitul secolului al XVII-lea. Un an după nașterea micului James, familia s-a instalat la Cooperstown, pe un vast domeniu din vecinătatea lacului Otsego (New-York), proprietatea judecătorului și unde acesta întemeiase o importantă exploatare. Copilăria viitorului vestit romancier american s-a desfășurat în mijlocul acestui peisaj sălbatic, pe domeniul părintesc aflat atât de aproape de frontiera civilizației. Locuitorii regiunii erau coloni și aventurieri, pioneri de o îndrăzneală excepțională, amestecați cu resturi de triburi indiene, care odinioară stăpâniseră toate teritoriile, departe spre nord și spre sud. Din acest mediu deosebit a cules scriitorul multe dintre subiectele romanelor sale, care, l-au înscris în literatura mondială.

La 13 ani, J. F. Cooper este trimis la liceul din Yale (Connecticut), unde a studiat trei ani. El își dă repede seama, că viața liniștită și metodică a internatului nu-i convine și visuri pline de vrajă, pentru o existență aventuroasă, încep să-l frământe. De-abia împlinise 16 ani, când reuși să fie angajat pe un vapor de comerț. Un an au ținut cursele sale de-a lungul mărilor, an în care gustul de călătorii și experiența și le-a mărit într-o egală măsură. După aceea, tânărul James a fost primit în calitatea de „midshipman” (aspirant de marină), pe un vas de război. Aici și-a petrecut cinci ani dintre cei mai frumoși ai vieții, în ciuda greutăților felurite pe care a trebuit să le învingă. Amintirile de elev marină, dramatizate, i-au servit subiecte pentru multe dintre romanele sale cele mai bune. În anul 1811, renunță la carieră și se căsătorește cu domnișoara de

Lancey, care făcea parte dintr-o bună familie newyorkeză, stabilindu-se într-un sat, Mamaroneck, în apropiere de New-York.

Viața de familie l-a absorbit o bucată de timp și Cooper a început destul de târziu să scrie. Iată cum povestește Green, interesanta împrejurare: „Într-o zi, viitorul romancier citea soției sale un roman englez. Pe neașteptate un val de entuziasm îl cuprinde. El întrerupe lectura și cu ochii plutind parcă în lacrimi de fericire, declară soției că se simte în stare să scrie o carte cu mult mai bună, decât cea pe care o citea”. Din acest elan neașteptat al sufletului dornic să-și immortalizeze freamățul în pagini alese, s-a născut prima lucrare a lui Cooper intitulată „*Precaution*”, pictură a vieții rurale și de castel, din Anglia. Succesul cărții a fost sub mediocru, imitația scriitorilor britanici fiind prea fidelă. De-abia în anul 1821, apare romanul „*Spionul*”, una dintre cele mai bune lucrări ale lui Cooper și care a fost socotit drept un eveniment în istoria literaturii americane. Subiectul era desprins, din înalta idee morală a sacrificiului pentru patrie. Doi ani mai târziu, romancierul a cărui reputație fusese stabilită, publică „*Pionerii*”. Această carte a fost tipărită până azi în milioane de exemplare și în toate limbile globului. Eroul, devenit repede popular, este „trapeurul” cu sentimente înalte; acel „backwoodman”, care a învățat școala vieții în mijlocul naturii sălbatice și care vorbește fără prețiozități stilistice, din inimă. Cavalerul pădurilor virgine, omul cu ciorapi lungi de piele (Bas-de-Cuir), a rășărit din amintirea tumultoasă a trecutului, așa cum l-a cunoscut în copilăria sa Cooper.

Din experiența marinărească, excelentul scriitor a extras primul său roman de aventuri maritime. Acesta este „*Pilotul*”, carte reamintind „*Piratul*” de Walter Scott. Urmează „*Lionel Lincoln*”, lucrare scoasă din câmpul războiului revoluționar, dar care n-a mai avut succesul „*Spionului*”.

Iată cum definește Aug. Moireau opera lui Cooper și volumele de succes publicate de acesta după anul 1824.

„În „*Ultimul Mohican*” (povestire din 1757), cartea cea mai completă și mai gustată a lui Cooper, apare din nou trapeurul „Bas-de-Cuir”, dar mai tânăr, într-o epocă în care indienii erau stăpânii necontestăți ai terenurilor de vânătoare. Autorul a fost învinuit că a prezentat în acest roman, atât de iubit de tinerime, indieni închipuiți, mai frumoși și mai buni decât în realitate. În prefața ediției revăzute a „*Povestirilor Trapeurului*” (*Leather stocking Tales*) publicată în anul 1850, Cooper se apără împotriva acestei

obiecțiuni, afirmând că nu-i totuna să judeci indienii prin prisma sentimentelor obișnuite și în stadiile ridicate ale vieții lor morale, ori a existenței lor ca ființe având un suflet și o conștiință; comparativ cu judecata care trebuie făcută despre ei, când încheie un tratat cu agenții guvernământului federal și când întrecându-se în șiretenie cu aceștia, dau liber frâu pasiunilor sălbatice de care sunt frământați. Cooper conchide, că a urmărit să înfățișeze „frumosul ideal” al vieții sentimentale a indienilor.

Cea mai mare parte a romanelor lui Cooper au fost traduse în limbi străine și în deosebi în limbi europene. Interesul trezit a fost extraordinar, ca un fel de revelațiune o poeziei și farmecului Lumii Noi. În anul 1827, Cooper a vizitat continentul nostru și a stat șapte ani la Londra, Paris și Florența. Aici publică, în primul an „*Preria*”, roman în care prietenul nostru „trapeurul” reapare pentru a-și încheia cariera în marele West. El a părăsit pădurile supuse defrișării, pentru a pătrunde în câmpiile care se întind din văile fluviului Mississippi până la Munții Stâncoși. Aici se stinge eroul ca un adevărat filosof al deșertului. În același an apare „*Corsarul roșu*”, al doilea roman maritim, care s-a bucurat de același succes ca și primul. În „*Notions of the Americans, by a travelling Bachelor*”, Cooper combate unele păreri satirice a câtorva călători englezi, privind obiceiurile yankee, păreri care au supărat profund pe americani. Halleck ironizează această apologie în poema „*Red Jacket*”: „Se spune că suntem, potrivit unui *Act* votat de Congres, poporul cel mai luminat de pe pământ, că întreaga săptămână petrecem, tot așa cum se întâmplă numai duminica la Paris, când lumea dansează, cântă și râde; că de la Noul Orleans până în golful Fundy nu se întâlnește niciun paznic de închisoare și niciun epitaf; că într-o bună zi, în cel mult 50 de ani, vom exporta versuri și vin; și că faimoasa noastră flotă (opt fregate și un „schooner”) va curăți mările din Noua Zemblă la Ecuator”.

În anul 1829 a văzut lumina tiparului lucrarea „*The Wept of Wishston-Wish*”. Cooper a participat la revoluția din 1830. Prieten intim al lui La Fayette, la primirea călduroasă a căruia, în Statele Unite, a luat parte activă în anul 1824, îl sfătuia să restabilească pe tron, ca rege constituțional pe Henric al V-lea, prin abolirea Pairatului, înlocuit printr-un Senat ales de națiune; departamentele alegând pe membrii Camerei, etc.

Din anul 1830-1832, apărură: „*Water-Witch*”, mai multe scrisori apologetice în „*Naționalul*”, o povestire semi-politică, semi-

romantică „*Bravo*” ale cărei scene se petrec la Veneția și unde se profilează un tip încântător de fată de temnicer; pe urmă „*The Heidenmauer*” și în anul 1833, „*Călăul din Berna*”.

Când Cooper s-a reîntors în America, aducea, repartizate mai târziu în 12 volume („*Recollections Of Europe*”, „*England*”, „*Italy*”, „*Excursions în Switzerland*”, „*Residence în France*”, „*Homeward Bound*”, etc.), o serie de observații amuzante, ingenioase, ori pur și simplu familiare, anecdote, descrieri, și interesante reeditări după scenele vieții sale zilnice, ori după convorbirile avute în Europa. Bogat, dornic să trăiască în societate, vorbitor neobosit, iubind controversa, Cooper a petrecut la Londra și la Paris, într-un cerc larg de politicieni, scriitori și artiști. Reîntors în Statele Unite, a lămurit într-o „*Scrisoare adresată concetățenilor*”, motivele pentru care a început în Europa discuții atât de vii, cu privire la obiceiurile americanilor. Admirația pe care o resimțea, cu spiritul sau puritan și republican, pentru instituțiile țării sale, nu-l orbea să nu vadă defectele mari și imperfecțiunile felurite ale concetățenilor. A publicat, de altfel, în acea perioadă, o serie de opere satirice: „*The Monikins*”, „*The American democrat*” (adevăratul titlu trebuia să fie „*Anti-Cant*”). Cooper, în tablourile acestea înfățișând societatea timpului și în cele din „*Home as Found*” (1838) n-a iertat nimic, din ceea ce se dovedea a fi supărător. Glumele sale au atras violente atacuri și astfel s-au născut interminabile procese împotriva mai multor directori de ziare, pe care-i tratase brutal și care i-au răspuns cu vârf și îndesat.

În anul 1839, romancierul american publică o „*Istorie maritimă a Statelor Unite*”, a cărei exactitate a fost mult contestată, cu toate că paginile descriptive s-au dovedit minunate. Se găsesc acolo, frumoase povestiri a bătăliilor navale, povestiri care au devenit clasice în literatura americană.

În anul 1840, în sfârșit, Cooper revine la indieni, cu romanele „*The Pathfinder*” și „*The Deerslayer*”. Între aceste două cărți, publică lucrarea „*Mercedes din Castilia*”. Urmează „*Vânătorul de cerbi*”, scena de desfășurare fiind situată în pădurile din jurul lacului Otsego, așa cum se înfățișau acum un secol. Aventurile lui Tom Hutter, „singuraticul” și a fiicelor sale, Judith și Hetty, au încântat nenumărați cititori din cele două continente. „*Trapeurul*” mai apare o dată, așa cum arăta în prima tinerețe, erou simplu și mare, așezat pe linia mijlocie dintre viața sălbatică și cea civilizată, ființă primordială, epurată prin creștinism și model al virtuților

cavalerești.

Acest roman rămâne fără îndoială unul dintre cele mai bune ale lui Cooper; dar a atras prea puțin atenția, la data publicării.

În anul 1842, au apărut: „*Cei doi amirali*” și „*Wing and Wing*”, minunate povestiri maritime; în 1843 „*Wyandotte*” sau „*The Huttet Knoll*” reminiscență, descriind instalarea unei familii engleze (a sa), lângă lacul Otsego, în timpul revoluției. Mai cităm: „*Autobiografia unei batiste*”, „*Ned Myers*”, „*Pe apă și pământ*” și „*Miles Wallingford*”, toate povestiri marinărești.

În anul 1845, Cooper publică o interesantă trilogie, în care se desfășoară, timp de aproape trei generații, aventurile familiei Littlepage. Seria o deschide „*Satanstoe*”, în paginile căreia este înfățișată viața la Albany, acum 140 de ani și unde se mai află frumoasa descriere a unei bătălii, din ultimul război al coloniilor împotriva francezilor din Canada. Urmează „*The Chain-Bearer*” și „*Pielele Roșii*” sau „*Indian and Ingin*”. În anul 1847, a apărut „*The Crater*” sau „*Vulcan's Peak*”, povestire extraordinară de pe coastele Pacificului, operă a maturității, în care talentul de povestitor al lui Cooper atinge apogeul. (Cititorul va avea prilejul să se convingă, din paginile acestei cărți, pe care i-o prezentăm pentru prima oară în prelucrare românească).

Cooper a mai avut încă timp, înaintea morții sale (1851) să publice: „*Oak openings*” sau „*Vânătorul de albine*”; „*Jack Tier*” sau „*Stânca din Florida*”; „*Leii de mare*” sau „*The Lost Sealers*”, istoria a două corăbii pierdute între ghețari; „*The Ways of the hour*”.

A murit, având în curs de executare romanul „*Towns of Manhattan*” și în proiect al șaselea roman, consacrat eroului său legendar „*Trapeurul*” (Bas-de-Cuir). În anul 1852, Webster și Bryant i-au ținut discursul funebru în fața unei adunări, având ca scop adunarea de fonduri pentru a i se ridica un monument.

După moartea sa, Cooperstown a fost vândut, transformat în hotel. Un incendiu l-a distrus anul următor (1853).

Operele complete ale lui Cooper au apărut la New-York (1865) în 32 de volume. Miss Susan, fiica lui J. F. Cooper, este autoarea, între altele, a două descrieri ale vieții rurale: „*Rural Hours*” (1850) și „*The Rhyme and Reason of Country Life*” (1854).

Încheiem aici lungul citat pe care am fost nevoiți a-l face după Aug. Moireau. În rândurile care urmează vom căuta să definim personalitatea lui Cooper și valoarea literară a operei sale.

Considerat drept inițiatorul literaturii americane alături de Irving, acest prozator dublat de un mare poet, a reușit să creeze pagini în care vioiciunea tablourilor și măreția nobilă a caracterelor eroilor săi, impresionează în chip deosebit. Pădurea virgină, preria, continentele îndepărtate și misterioasele mări sunt descrise într-un chip realist, care dă atitudinii sale scriitoricești o notă de strictă originalitate. Reformator prin simțăminte și prin felul de a vedea, Cooper se găsea cu un mare avans față de epoca literară romantică, a acelor timpuri. Unii critici au afirmat că „minuțiozitatea detaliilor, prolixitatea povestirilor, cât și răceala coloritului său”, constituie tot atâtea defecte. Acest mod stângaci de a judeca lucrurile, nu ni-l putem însuși. Cooper a iubit realitatea vieții în complexitatea ei. El și-a dat seamă că romantismul pur, nu mai corespunde aspirațiilor literare serioase. Eroii lui sunt vii și poate prea nobili pentru a fi înțeleși de cei blazați și incorigibili. Dar tot ceea ce-i frământă sufletește, este atât de omenesc și de admirabil, încât pare greu să nu identificăm ceva din propria noastră personalitate, în vreme ce le urmărim cu o vădită curiozitate aventurile de-a lungul continentelor și mărilor îndepărtate.

Ani și ani vor trece, fără ca emoția pe care o trezesc paginile lui Cooper, să nu rămână tot atât de vie, în inimile lectorilor săi. „Cuceritorii Pacificului” („The Crater”), trădează cu prisosință maniera cooperiană. Este o carte prețioasă, de pe care desfăcând poleiala unei fantezii minunate, găsim în straturile inferioare pagini glorioase, pagini mereu actuale, de luptă pentru adevăr, dreptate și progres. Americanul erou dispare și astfel rămâne omul erou, pionierul, creatorul de valori, nu americane, nici engleze, ci de valori în sine, de vitejii, de gesturi nobile în sine. Din frământarea ceasului de față, care a prins în mrejele războiului întregul Pacific, va răsări ordinea de mâine pur omenească, universală, fără etichetă anglo-americană.

Dr. I. Fr. Botez

OCEANUL PACIFIC ÎN PERSPECTIVA CUNOȘTIINȚELOR VECHI ȘI MODERNE

Oceanul Pacific, numit adeseori Marele Ocean și cu mult mai rar Marea Sudului, este cea mai vastă întindere de apă a planisferului nostru. Pentru a cerceta în trăsături generale importanța politică și economică a acestui ocean, în lumina datelor mai vechi și actuale, ne vedem obligați să împărțim studiul de față în două subdiviziuni și anume: *I. Descoperitorii Pacificului; II. Țelurile războiului mondial și perspectivele lui viitoare privind problema Pacificului.*

I. Descoperitorii Pacificului. Se pare că una dintre cele mai vechi mențiuni despre acest ocean se datorește unui negustor arab, cu numele de *Suleiman*, care a vizitat China în sec. IX după Hristos. Povestiri fantastice continuă să se răspândească după aceea, în toată perioada evului mediu. Descoperirea Lumii Noi, deschide însă o perspectivă mai serioasă călătoriilor geografice.

Navigatorului spaniol *Vasco Núñez de Balboa* îi revine gloria, de a fi atins cel dintâi, (urmând ideea lui C. Columb, că există o cale maritimă către India, prin vest) țărmul american al Pacificului, în regiunea istmului de Panama.

Memorabila dată, este cea de 29 Septembrie 1513, ziua Sfântului Mihai. Șapte ani mai târziu *Fernand Magellan*, portughez în serviciul Spaniei, încearcă să asigure țării care l-a adoptat, o cale maritimă spre India, pe la sudul Americii.

Călătoria începe în anul 1519. După ce înaintează de-a lungul coastelor Braziliei și ale Argentinei, Magellan descopere strâmtoarea care-i poartă numele și pătrunde în Oceanul Pacific, pe care îl străbate în 16 săptămâni. El atinge insulele Mariane (Filipinele) în anul 1521, și este ucis într-o luptă cu indigenii. Astfel Spania își asigură pe la sudul Americii un drum spre India, concurând pe portughezi, care dețineau drumul pe la Capul Bunei Speranțe. Magellan a fost primul european care a făcut ocolul lumii. De-abia în anul 1577 englezul *Francis Drake* realizează a doua călătorie în jurul lumii. El străbate oceanul Pacific și determină situația arhipelagului Moluștelor. Cu 10 ani mai devreme *Alvaro de Mendana* descoperise insulele Salomon (1567) și Marchize (1568).

Veacul al XVI-lea cunoaște trei nume mari de călători, care au

făcut descoperiri importante în Pacific. Aceștia sunt: *Tasman*, *Torres* și *Dampier*.

Abel Janssen Tasman (1603-1659) călător olandez, atinge cel dintâi în anul 1642, țara lui Van Diemen, adică Tasmania, din care englezii vor face mai târziu o insulă a deținuților, menținând această situație până în anul 1813. Tot lui Tasman i se datorește descoperirea Noii Zeelande și recunoașterea coastei de vest și de sud a Australiei. El a mai cercetat și arhipelagul Fiji.

Numele lui *Ludovic de Torres*, se leagă de cel al strâmătorii, pe care a străbătut-o pentru prima oară în anul 1606. Ea desparte Australia de Noua Guinee și are o lungime de 150 Km. Din cauza numeroaselor insulițe coraliene aflate în strâmtoare, străbaterea ei prezenta mari dificultăți pentru primii navigatori.

Pedro Quciros (1560-1614) vizitează Insulele Societății și Arhipelagul Tahiti. William Dampier, spre deosebire de navigatorii dinaintea sa, care toți erau spanioli, portughezi sau olandezi, era englez. S-a născut în anul 1652 și a întreprins două călătorii în jurul lumii. Prima între anii 1673-1691 și a doua de la 1699-1701. Acest navigator a străbătut Pacificul în lung și lat. Numele său se leagă de cel al unui arhipelag din Papuasia. Tot în această perioadă, a secolului al XVII-lea, trebuie situată și explorarea mai amănunțită a coastelor Australiei. Se știe că insula a fost văzută de *Magellan* (1520), dar se mai pune și în seama francezului *Gonneville* (1503), prima relatare asupra existenței ei.

Olandezii au numit-o pitoresc „Pământul Austral” și de aici i-a rămas numele de Australia. Coastele occidentale ale insulei au fost vizitate în anul 1616, de olandezul *Dick Hartog*. Cercetări interesante au mai făcut *Zaachen* în anul 1617 și *Van Edel* (1619).

Secolul al XVIII-lea este mai bogat în exploratori ai regiunilor Pacificului. Astfel, *Jacob Roggerveen* (1669-1733) olandez, întreprinde o lungă călătorie în jurul lumii, descoperind insule noi, între care un grup situat la nord-vest de Arhipelagul Societății. Călătoria sa se termină dezastros. Ofițeri ai Companiei Indiilor Orientale îl arestează, îl pun în lanțuri și îl trimit în Olanda, într-o stare de plâns. *George Anson (lord)* amiral englez (1697-1762) a publicat în limba engleză relatarea călătoriei sale în Pacific, dintre anii 1740-1745. Bun strateg naval, Anson nu s-a ilustrat însă prea mult prin descoperiri geografice.

Un chirurg al marinei engleze *Baas*, a descoperit în anul 1798, strâmtoarea care-i poartă până azi numele, situată între Australia și

Tasmania. Strâmtoarea de la nordul Pacificului, dintre Asia și America a fost descoperită de exploratorul *Vitus Bering* (1680-1741) în anul 1728, într-o primă expediție de 3 ani, făcută în regiunile septentrionale ale Siberiei. O a doua expediție începută în anul 1731 a ținut 10 ani și s-a terminat cu moartea lui Bering, pe insula care-i poartă până azi numele. *L. Ant. de Bougainville* (1729-1811) ilustrează cu personalitatea sa una dintre cele mai mărețe expediții în Pacific, afară de cea a lui Cook. Lucrarea relatând amănuntele acestei călătorii, este cunoscută sub titlul de „*Relation d'un voyage autour du monde*” (Paris. 1771) și s-a bucurat de un succes excepțional. În anul 1763, Bougainville a ocupat insulele Maluine din ordinul guvernului francez, după ce mai înainte se distinsese într-o expediție în Canada (1759), fiind sub ordinele marchizului de Montcalm. Bougainville a descoperit numeroase insule mai mici în Pacific. *Will. Robert Brughton* (1763-1825) a fost asociatul unui alt vestit navigator *Vancovoer*. El comanda vaporul „Chatham”, care făcea parte din expediția lui Vancouver. A descoperit arhipelagul care-i poartă numele, aflat la vărsarea fluviului Columbia, pe coasta de vest a Statelor Unite.

Călătoria lui se întinde de-a lungul întregii coaste a Asiei de răsărit, în toată Oceania și în special în Pacificul de Nord. În anul 1797 a mai participat la ocuparea insulei Java. *George Vancouver* (1759-1798) a avut sub ordinele sale pe Brughton și a luat parte la a doua și a treia expediție a lui Cook. Vancouver și-a legat pentru totdeauna numele de îndrăzneța încercare pe care a făcut-o, pentru ca să descopere trecerea de la nordul Americii, permițând legătura între oceanul Pacific și oceanul Atlantic. Cu toate că n-a găsit această trecere, a vizitat toată coasta occidentală a Canadei și a Statelor Unite; arhipelagul Regelui George, a Prințului de Galles, insula Amiralității și a descoperit împreună cu *Quadra*, marea insulă care-i poartă numele, situată lângă coasta Columbiei britanice (Canada). Comandorul *John Byron* (1723-1786) a explorat Țara lui Magelan și a descoperit în anul 1765 mai multe insule din grupul Mulgravelor. *James Cook* (1728-1779) este cel mai ilustru dintre călătorii veacului al XVIII-lea. El a făcut trei mari călătorii pentru a lămuri ce ascund regiunile mai puțin cunoscute ale Pacificului. Viața acestui om de știință, căpitan și geograf merită a fi mai îndeaproape cunoscută.

De tânăr a iubit profesiunea marinărească, intrând ca *mus* (elev) pe o corabie de cărbuni. A fost apoi numit în marina regală și a luat

parte la Războiul de 7 ani, din America. Îl găsim la asediul Quebecului (1758), iar mai târziu se distinge prin lucrări de hidrografie, în regiunea Sfântului Laurențiu și a Țării Noi (Terre-Neuve). Cunoștințele nautice și astronomice pe care le posedă îi dau prilejul să fie trimis în insulele Tahiti pentru a observa trecerea planetei Venus peste soare. În această primă călătorie (1768-1771) Cook fără a neglija misiunea sa specială, explorează oceanul Pacific, determină poziția insulelor Societății și a Noii Zeelande și trasează harta coastei orientale a Australiei. Nu mult după aceea, cu două corăbii „Adventure” și „Resolution”, întreprinde a doua călătorie de circumnavigație (1772-1775). În Pacific, cercetează iarăși regiunea Tahiti, Noua Zeelandă și înaintează spre Pol până la 71°10' latitudine sudică. Urcă apoi spre tropice pe lângă insulele Paștelui, insulele Marchize, ale Societății și pe lângă insulele Amicilor, fixează poziția Noilor Hebride și a Noii Caledonii, navighează mai departe între a 54-a și a 55-a paralelă până la Capul Horn și în fine atinge înălțimea de la Capul Bunei Speranțe, ocolind sistematic ghețarii polari. După ce a demonstrat astfel inexistența continentului austral, care făcea parte din bagajul de credințe a unora dintre contemporanii săi, Cook începe în anul 1776 cea de a treia călătorie de explorare, urmărind găsirea unei treceri la nordul Americii, între Atlantic și Pacific. După ce mai străbate odată Marele Ocean, descopere insulele Sandwich, cercetează coasta occidentală a Americii de Nord, începând de la al 45-lea grad de latitudine, ocolește peninsula Alaska, pătrunde prin strâmtoarea lui Bering în Oceanul Înghețat și se oprește din cauza banchizei. Exploratorul Cook a murit în insulele Sandwich, unde s-a întors să ierneze. Locotenenții acestuia au adus în patrie vasele „Resolution” și „Discovery”. Cook înfățișează tipul cel mai desăvârșit de marinar și navigator. Călătoriile sale de circumnavigație au lărgit cercul de cunoștințe asupra Marelui Ocean și i-au fixat definitiv hărțile. Cu Cook se deschide epoca explorărilor științifice, după ce s-a terminat perioada călătoriilor de descoperire.

Mai puțin celebru decât Cook, *La Pérouse* (Jean-François de Galaup) și-a legat numele de o serie de descoperiri maritime importante.

S-a născut la Gua, în apropiere de Albi, în anul 1741 și a murit într-un naufragiu în insula Vanikoro (1788). La vârsta de 15 ani a fost grav rănit și făcut prizonier pe bordul vasului „Formidable”, la

20 noiembrie 1759, în bătălia de lângă Belle-Isle, dată împotriva amiralului Hawke. În timpul războiului pentru Independența americană, a luat parte la bătălia Antilelor (1779). Căpitan de corabie în anul 1780, pe bordul „Astreei”, a făcut prizoniere cu ajutorul lui La Touche - Treville, două vase inamice, aproape de insula Regală. O croazieră în baia Hudson s-a terminat cu un succes deplin; forturile „Prince de Galles” și „York” au fost luate cu asalt și complet nimicite. La Pérouse a primit odată cu semnarea păcii, conducerea unei expediții de descoperiri, al cărei plan fusese întocmit personal de Regele Ludovic al XVI-lea. Cu fregatele „la Boussole” și „Astrolabe” pornește de la Brest la 1 august 1785. Unsprezece luni mai târziu, la 2 iulie 1786, după ce dublează capul Horn ajunge pe coasta nord-vestică a Americii, pe la 58°36' latitudine de nord, în „portul francezilor”. La 9 aprilie 1787, la Pérouse aruncă ancora în Insula Paștilor, în mijlocul Pacificului. Prin nordul insulelor Sandwich, unde descopere insula Necker, ajunge la Macao, pe urmă în Filipine și de acolo urcă spre Japonia. La 2 august 1787, străbate între insula Sakalin și Coreea o strâmtoare, care de atunci s-a numit strâmtoarea La Pérouse. Când aruncă ancora la Petropavlovsk, în Kamceatka, la 7 septembrie, află de înaintarea sa la gradul de șef de escadră și dă misiune lui Jean-Baptiste de Lesseps să ducă în Franța, jurnalul său de bord și hărțile întocmite. De acolo, atinge spre sud Arhipelagul Navigatorilor unde camaradul său Langle a fost masacrat; insulele Trădării și pe cele ale Prietenilor și la 26 ianuarie 1788, de la Botnay-Bay a trimis un ultim raport ministrului marinei. Pe urmă, vreme de patruzeci de ani misterul a planat asupra acestei expediții, nemaîștiindu-se nimic despre ea.

În anul 1826, căpitanul englez Dillon, observând în mâinile unui insular din Ticopia un mâner de sabie, pe care a recunoscut inițialele lui La Pérouse, a aflat că provine ca și alte numeroase obiecte, dintr-o insulă vecină. Această insulă era Vanikoro, unde Dumont d'Urville a regăsit în anul 1828, înfundate în mărul țărnelui, rămășițele „Busolei” și „Astrolabei”. - La Pérouse și tovarășii săi au fost desigur masacrați de insulari după naufragiu. Această tragedie n-a redus însă cu nimic zelul exploratorilor Pacificului.

Alte nume celebre de navigatori se adăugă mereu celor cunoscute. Astfel *d'Entrecasteaux* (Raymond Joseph Bruni) 1739-1793, trimis pentru a descoperi urmele lui La Pérouse, a murit în

insula Java, în timp ce controla grupurile vecine. Numele acestui marinar îndrăzneț a fost dat grupului de vest din arhipelagul Luisiadelor și extremității sud-vestice a continentului australian. Între descoperirile mai însemnate trebuie să menționăm: cercetarea coastei occidentale a Noii Caledonii, care nu mai fusese până la el explorată; pe urmă cercetarea insulei Bougainville, a Australiei și a Tasmaniei.

Adam Jean de Krusenstern (1770–1846) a făcut o călătorie în jurul lumii de la anul 1803 la anul 1806. Cu acest prilej a descoperit insulele Orlov. În anul 1815 a explorat timp mai îndelungat strâmtoarea lui Bering. De la acest navigator și geograf vestit a rămas un interesant „Atlas al Oceanului Pacific” și o „Hartă generală a lumii după proiecția lui Mercator”.

Étienne Marchand (1755–1793) căpitan din marina comercială franceză a făcut între anii 1790–1792 o călătorie în jurul lumii, publicată mai târziu de Fleurieu. Numele lui este legat de descoperirea grupului insulelor Marchize. Identifică rând pe rând Fatu-Hiva, Motane, Hivaoa, Tahuata și ancorează în golful de la Vaitahu. De aici, nava lui „Solide” și-a continuat drumul spre Alasca, de unde luând o încărcătură de blănuri le-a vândut la Macao.

Matthew Flinders (1760–1814) călător englez, a făcut minuni cu o corabie mică, având numai opt oameni în echipaj. Între Australia și Pământul lui Van-Diemen, a descoperit strâmtoarea, botezată cu numele tovarășului său de drum, chirurgul Georg Bass. În anul 1802 Flinders recunoaște de-a lungul coastei australiene grupurile Northumberland și Cumberland, străbate strâmtoarea Torres, intră în golful Carpentaria și ajunge în insula Rangurilor (Țara lui Flinders). În anul 1803, face ocolul complet al Australiei, și naufragiază în apropierea insulei Noua Caledonie, dar scapă cu viață. Reîntors la Londra a publicat interesantul volum intitulat „Călătorie în pământurile australe între anii 1801–1803”.

Lista lungă a naufragiatorilor vestiți din Pacific mai trebuie completată în secolul al XIX-lea, cu numele lui Kotzebue, Freycinet, Baudin, Lütke, Dillon, Dumont d’Urville, Dupetit-Thouars, Wilkes, etc.

Otto de Kotzebue (1787–1846) era fiul vestitului scriitor german. Fiind locotenent în marina rusă a luat parte, la o călătorie în jurul lumii pe puntea bricului Rurick (1815). Pe la capul Horn ia drumul Pacificului și recunoaște insulele Rurick, Krusenstern, Kutuzov,

Suvarov, etc. Înaintează astfel până la insula Bering, iar de acolo coboară prin San Francisco până la insulele Sandwich. În anul 1817 mai descopere insula Anului Nou și insula Radek. Călătoria lui plină de peripeții se încheie în anul 1818, când prin Oceanul Indian revine în Europa.

C. Freycinet (1779-1842) a fost tovarășul căpitanului Baudin. Între anii 1817-1820 pe nava „Urania” a făcut o călătorie în jurul lumii și și-a legat numele de coasta meridională a Australiei. După ce dublează capul Horn, vizitează numeroase insule, între care Timor, Guam și Arhipelagul Sandvich. Naturaliștii Quoy și Pellion care-l întovărășeau pe Freycinet au strâns mari cantități de plante și de animale rare, pe care le-au adus în Europa. O furtună a aruncat fregata „Urania” de stâncile insulelor Maluine (14 febr. 1820). Totuși colecțiile și hârtiile de valoare ale călătorilor au putut fi salvate.

N. Baudin (1750-1803) a primit felurite misiuni științifice în India și în Antile. Cu corvetele „Geograful” și „Naturalistul” și cu goeleta „Casuariana” a explorat coasta sud-vestică a Australiei.

Th. Lütke a făcut patru călătorii de explorare în Noua Zemblă (1821-1824) și doi ani mai târziu, din ordinul țarului Nicolai I a pornit cu nava „Seniavin”, să cerceteze Carolinele, insulele Salomon, Noua Irlandă și Noua Hanovră. Lütke a mai vizitat insula Guam, Marianele și insula Luçon, din grupul Filipinelor.

C. Dumont d'Urville (1790-1842) și-a legat numele împreună cu căpitanul englez Dillon despre care am amintit, de descoperirea rămășițelor vaselor expediției lui La Pérouse. Primul voiaj de circumnavigație îl face împreună cu căpitanul Duperrey, când identifică numeroase insule în arhipelagul Maluinilor. Cu nava „Astrolaba” străbate a doua oară Pacificul, face ocolul complet al insulei Noua Zeelandă și explorează în amănunt insula Vanikoro, locul naufragiului, petrecut cu patru decenii înainte. A treia călătorie o începe în anul 1837, când cercetează mările australe și descopere Țara Adelaidei și Țara lui Ludovic Filip.

A. Dupetit-Thouars (1795-1864) pornește cu fregata „Venus” dublează capul Horn, atinge de-a lungul coastelor americane grupul Aleutinelor, pe urmă Kamceatka și se coboară spre insulele Sandwich, de unde în ianuarie 1838, ajunge în arhipelagul Tuamotu. A fost un marinar viteaz, care a vegheat cu strășnicie corăbiile franceze ale pescuitorilor de balene.

Încheind această lungă listă de navigatori, nu putem trece sub

tăcere numele americanului *Charles Wilkes*, însărcinat de Congresul Statelor Unite să conducă o expediție în Pacific și având un stat major compus din savanți, naturaliști, mineralogi, filologi, pictori, etc. A explorat în chip științific insulele Samoa, Noua Galie de Sud, Fiji, Hawaii, arhipelagul Solu, Borneo și Filipinele.

Între călătoriile mai noi nu pot fi omise, cele ale vasului „Tuscarora” (1873–1874) cu care prilej s-a întocmit prima hartă batimetrică a Marelui Ocean, pe baza a peste 700 sondaje; cea a navei germane „Gazela” (1875–1876) în Pacificul austral, cea a „Albatrosului” (1888–1893) și cea a vaporului „Scripps Institution”, trimis în misiune de Universitatea din California (1911–1913).

Este interesant de știut că până în veacul al XX-lea se credea, că Oceanul Pacific are adâncimea maximă de 8513 metri. De-abia în ultimii ani s-a descoperit că adevărate prăpăstii se deschid în adâncurile lui. Astfel în anul 1927, vasul „Planet” a găsit cu prilejul unui sondaj, pe coasta răsăriteană a insulelor Filipine, o prăpastie de 10.700 metri. Natural și astăzi mai există regiuni, unde adâncurile acestui ocean n-au fost cercetate. Dar hărți exacte și complete a tuturor grupelor de insule, a curenților marini, a florei și a faunei, hărți geologice și politice, de mult au fost întocmite și ele pot fi socotite definitive. Când popoarele și-au dat seama de bogățiile acestor regiuni, când zecile de mari exploratori care s-au succedat au ridicat în fine perdeaua misterioasă care acoperea îndepărtatele pământuri, o invazie de coloni, dornici de aventuri și averi imense, s-a produs din toate colțurile lumii. Se vorbea de insule paradisiace, de munți de aur, de colțuri de apă și de cer pe care niciun pictor nu le-ar fi putut reda, oricât de imens i-ar fi fost talentul. Și cu încetul, marile națiuni au înțeles că interese vitale le leagă de pământurile acestui grandios ocean. Astfel s-a născut problema Pacificului.

Dr. I. Fr. Botez

Cuvânt înainte

Cititorii acestei cărți vor fi îndemnați desigur să întrebe pentru ce niciun manual de geografie, ori de istorie, nu amintește nici țările, nici evenimentele despre care este aici vorba. Răspunsul pare destul de simplu și de natură să satisfacă mințile cele mai exigente. Probabil că autorii acestor manuale n-au auzit niciodată de existența „Insulei Rancocus”, despre „Piscul lui Vulcan”, „Craterul” și celelalte insule, de care se vorbește atât de mult în paginile ce urmează.

Admitem în chip sincer, că în orice altă împrejurare, ar fi o prezumție puternică împotriva existenței acelor localități geografice, faptul că specialiștii păstrează asupra lor o tăcere totală. Dar să ne gândim totuși, că a existat o vreme, și această vreme nu era mai depărtată de trei veacuri jumătate, când geografii nu spuneau un cuvânt despre întreg continentul american și că n-a trecut un secol de când au început să descrie Noua Zeelandă, Noua Olandă, Tahiti Oahu și o mie de alte insule și insulițe, citate azi prin cele mai neînsemnate ziare. Tratatetele cele mai complete de geografie vorbesc destul de puțin despre anumite regiuni asiatice de exemplu. Într-un cuvânt, acei care cunosc cel mai bine globul, sunt departe de o cunoaștere perfectă și nu vedem pentru ce, persoanele dornice să se cultive, n-ar căuta lămuriri în cartea aceasta, tot așa de bine ca și în felurite alte volume anunțate cu mult zgomot, de trompetele literare, care glorifică președinții, vicepreședinții și secretarii diferitelor societăți savante.

Este un lucru pe care îl susținem și aceasta față de toți acei, care ar putea fi ispitiți să scadă valoarea cercetărilor noastre: anume că nu există în acest volum un cuvânt care să n-aibă dreptul să fie socotit ca adevărat, în întregime. Nu iubim înșelăciunea. Dar pentru a reduce la tăcere pe bârfitori, vom arăta câteva din motivele, care demonstrează că ceea ce se povestește aici, poate fi tot așa de adevărat, pe cât de adevărate sunt oricare din călătoriile lui Cook. Mai întâi, pământul este mare și poate să cuprindă nu numai insulele despre care vom vorbi, dar încă o infinitate de alte insule. Pe urmă, la sfârșitul ultimului secol, și chiar la începutul celui prezent, nu se cunoșteau nici jumătate din insulele Pacificului, care ne sunt cunoscute în prezent. Într-o asemenea lipsă de informațiuni

exacte, câte evenimente nu s-au petrecut, despre care azi nu știm nimic! Câte generații nu s-au succedat în aceste regiuni îndepărtate, fără ca vreun om civilizat să fi auzit vorbindu-se despre ele! În timpul războaielor din vremea revoluției franceze, evenimente de a doua mână treceau neluate în seamă și astfel se conturează încă o dovadă importantă, în sprijinul tezei pe care o susținem.

Dar orice-ar gândi cititorii despre autenticitatea incidentelor, nădăjduim cel puțin, că nu se va putea critica latura morală care se desprinde. Realitatea nu-i absolut necesară pentru a evidenția un principiu și de multe ori fantezia se vede chemată să-i ia locul.

Cititorul poate mai dorește încă să știe, pentru ce minunatele evenimente povestite în cartea aceasta, n-au fost atâta vreme date publicității. Cine mi-ar putea însă mie răspunde, câte mii de ani sunt, de când apele cad din înălțimile Niagarei și cum se face, că numai de trei veacuri oamenii civilizați au auzit pomenindu-se despre această cataractă extraordinară? Adevărul este că pentru orice trebuie un început și că de-abia acum a sosit vremea, ca lumea să cunoască istoria „Piscului lui Vulcan” și a „Craterului”. Nu-i bine să învinovățim veacul trecut de neglijență, că ne-a ascuns aceste eroice aventuri. Să ne aducem aminte, cum spuneam mai sus, că acum patruzeci de ani, nu erau decât ochi și urechi pentru Napoleon și pentru minunatele sale campanii, unde se află mai multe fapte extraordinare decât în aceste pagini, cu toate că de un gen deosebit. În materie de monopol, revoluția franceză și urmările ei, au făurit timp de un sfert de veac, lanțul tiranic care a încâtușat curiozitatea maselor populare.

Doriți alte explicații mai simple? Le vom da și fie-zis, socotim că nu vor constitui argumente fără importanță, pentru susținerea adevărului. Familia Woolston există încă în Pennsylvania. Cel mai distins membru al familiei a decedat de curând și „Jurnalul” lui, a servit drept document, pentru relatarea evenimentelor din această carte. A murit la vârsta de 70 ani, lăsând o avere importantă, o reputație excelentă și încă ceva de mai mare valoare, adică amintirea unei vieți bine utilizate, în cursul căreia a încercat mai mult să placă lui Dumnezeu, decât oamenilor.

Frumoasa și credincioasa tovarășă a principalului personajiu a murit de asemenea. S-ar fi spus că nu voiau să rămână multă vreme despărțiți. Când le-a sunat ceasul, aproape în același timp și-au dat sufletul. La fel s-a petrecut cu prietenii noștri, Robert și

Marta, care și-au trăit cu mulțumire viața și au plecat, trebuie să nădăjduim, pentru o lume mai bună.

Câțiva dintre actorii mai tineri ai acestei drame trăiesc încă, dar se feresc cu îndărătnicie să amintească ceva despre întâmplările din adolescență. Tinerețea este vârsta iluziilor și când iluziile dispar, nimănui nu-i place să-și arunce ochii îndărăt.

Dacă actualii locuitori ai Statelor Unite vor ști să tragă învățămintele necesare din paginile acestei cărți, s-ar putea ca bunătatea divină să le ofere o protecție în unele împrejurări critice ale vieții.

Încă un amănunt. Scriind această carte, am căutat să păstrăm stilul simplu și fără înflorituri al „Jurnalului” căpitanului Woolston. Dacă cititorul observă unele greșeli, îl rugăm să ne acorde îngăduință.

James Fenimore Cooper

CUCERITORII PACIFICULUI

Capitolul I

Ocazia este bună; părăsește debarcaderul;
Vei găsi departe fericirea, sau moartea.
Shakespeare

Dintre toate licențele pe care libertatea americană și le-a permis, nu există mai mare, mai vizibilă, decât aceea a schimbului continuu de nume de botez. Biblia, mitologia, istoria antică, au adus contingentul lor de denumiri; dar când aceste izvoare au fost epuizate, creatorii s-au pus pe lucru desfășurând o fantezie bogată și cu totul extraordinară, pentru un popor atât de realist. Din ce expresii sunt derivate toate aceste nume ciudate, care succesiv au fost întrebuințate la nomenclatura umană, iată un amănunt, pe care filologii cei mai rutinați sunt în încurcătură să-l lămurească.

Kate, Dolly, Bety nu mai par la modă; astăzi nu auzim vorbindu-se, decât de Philemas, Amindas, Marindas, etc.

Din fericire eroul povestirii noastre, a venit pe lume cu 60 de ani mai devreme, înaintea invaziei numelor moderne. S-a născut în orașelul Bristol, din comitatul Bucks, în Pennsylvania și i s-a dat nepretențiosul nume de Marc.

Tatăl lui era medic, și ținând seama de țară și epocă, un medic bun și învățat. Doctorul Woolston, avea un confrate, care locuia la o milă¹ depărtare, cu numele de Yardley. Acesta poseda o situație socială excelentă, o învățătură aproape egală celei a vecinului său, și o avere considerabilă. N-avea decât o fiică, în vreme ce doctorul Woolston era șeful unei familii numeroase. Marc era cel mai mare și desigur acestei împrejurări datora grija care se pusese în educarea sa.

În anul 1777, un liceu în America nu însemna altceva decât o școală primară bine organizată. La literatură se studia numai gramatica; însă partea științifică era mai atent predată. Terminând liceul, candidatul putea aspira la titlul de bacalaureat și Marc Woolston l-ar fi obținut ca oricare altul, dacă nu se petrecea un eveniment, pe când avea 16 ani, care a produs o schimbare completă în planul său de viață strivind în germene ambițiile

¹ O milă terestră engleză reprezintă 1609 m.

onorurilor academice, la care fusese chemat.

Cu toate că-i rar să se întâlnească vapoare urcând cursul Delawarului, mai sus de Philadelphia, râul este navigabil pentru ele chiar până la Trenton Bridge. În anul 1793, când Marc Woolston împlinise 16 ani, o corabie având construcția reamintind un pătrat, a aruncat ancora la extremitatea cheiului Burlingtonului, orașel așezat aproape în fața Bristolului. Acolo era acum punctul de atracție al tuturor tinerilor din vecinătate. Marc se găsea în vacanță și nu avea ochi decât pentru minunata corabie; în fiecare clipă ar fi vrut să treacă râul pentru a o admira mai de aproape. Începând din clipa aceea, nu se mai gândea decât la ocean și nici lacrimile mamei, nici disperarea surorii mai mari, ființă încântătoare cu doi ani mai tânără decât el, nici sfaturile înțelepte ale tatălui său, nu i-au spulberat hotărârea. Cele șase săptămâni de vacanță au trecut în discutarea acestei probleme și doctorul a sfârșit prin a ceda, socotind desigur că va fi o grea sarcină pentru el să facă față educației celorlalți copii și că rămânea o sumă economisită oricum; aceea care rezulta din dorința fiului mai mare, de a-și clădi îndată, prin muncă, un mijloc de existență.

În anul 1793, comerțul Americii era înfloritor și Philadelphia trebuia socotită atunci cetatea comercială cea mai importantă a țării. În special, cu Indiile Orientale legăturile luau zi cu zi o tot mai mare extindere și doctorul Woolston știa, că în chipul acesta se făcea repede avere. Un văr al său se căsătorise cu fiica unui căpitan de vas comercial. Tatăl lui Marc îi ceru sfatul și sprijinul. Căpitanul Crutchely consimți să-l ia pe tânăr pe bord și făgădui să-l facă om, ba ceva mai mult, ofițer.

Marc avea 16 ani în ziua când văzu apele mării pentru prima oară. Era un băiat înalt de cinci picioare și șase degete, puternic pentru vârsta lui și dornic de muncă. Vorbind limpede, ar fi fost greu să se găsească cineva mai bine pregătit pentru cariera aleasă, decât Marc Woolston. Dacă după cei trei ani de liceu, nu ajunsese nici asemenea lui Newton, nici asemenea lui Bacon, învățătura nu i-a fost zadarnică; deoarece adunase cu ajutorul ei o seamă de cunoștințe variate din care după aceea avea să tragă foloase. Știa câte puțin din toate și în chipuri atât de felurite, că n-a întârziat să atragă atenția ofițerilor săi. De-abia ridicaseră pânzele și el se simțea tot atât de bine pe puntea lui „Rancocus”, ca și în casa părintească și în aceeași zi, căpitanul Crutchely declară secundului:

— Iată un băiat care va ajunge departe!

Sărmanul Marc n-a pierdut din ochi țărmlul, pentru prima dată în viața lui, fără a-și simți sufletul puțin tulburat. Își iubea mult tatăl, mama, frații, surorile și cum am făgăduit să nu ascundem nimic, vom completa că mai exista o ființă care-i apărea în minte mai mult decât celelalte împreună. Această ființă era Brigitta Yardley, unica fiică a preatemuțului confrate al tatălui său.

Cei doi medici se vedeau siliți să ia atitudine unul față de altul, fiind foarte des chemați împreună, la consultații. Astfel războiul era deschis. Dacă cei doi capi de familie se mai găseau la căpătâiul unui bolnav, familiile între ele nu aveau niciun fel de relațiuni. Chiar dacă întâmplător se întâlneau într-o seară, la o petrecere, nicio atenție nu se acorda de o parte sau de cealaltă. Doamnele nu erau mai puțin gata de ceartă cu privire la părerile religioase, pe cât erau soții lor, cu privire la valoarea medicamentelor. Nu-i vorbă, pe atunci nu apăruse homeopatia, nici alopazia, nici hidropatia, nici toate „opatiile” din lume; însă se găseau totuși subiecte de discuție destul de violente și medicii se dușmăneau între ei ca și astăzi. Religia nu avea o influență asupra adepților ei. Altfel, mistress Woolston și mistress Yardley erau persoane foarte credincioase, își spuneau cu punctualitate rugăciunile, mergeau la biserică închipuindu-și că au o doză suficientă de credință salvatoare, dar niciuna nici cealaltă nu manifestau milă pentru vecin și după cum este ușor de înțeles, nu se vizitau niciodată.

Cu totul deosebite apăreau sentimentele copiilor. Ana Woolston cea mai mare soră a lui Marc și Brigitta Yardley aveau aceeași vârstă, erau tovarășe de pension și cele mai bune prietene din lume. În această privință mamele lor s-au purtat bine și n-au stricat prietenia fetelor, lăsându-le dimpotrivă toată libertatea, ca și cum le-ar fi ajuns ura personală, pe care nu înțelegeau să o transmită copiilor. Ana și Brigitta se iubeau din tot sufletul, încredințate, în simplitatea inimii lor, că deoarece părinții exercitau aceeași profesiune, era un motiv mai mult ca ele să rămână strâns unite. Amândouă aveau doi sau trei ani mai puțin decât Marc, însă crescuseră mult și erau iubitoare și bune, atât cât putea cineva să fie. Amândouă erau frumoase, fiecare în genul ei. Ana avea trăsături fine, culori vii, dinți frumoși și o gură încântătoare; Brigitta avea toate acestea și în plus, personalitate. Nimic nu era mai dulce, mai grațios decât figura Brigittei liniștită; și nimic mai vesel, mai înflăcărat, mai tandru, de îndată ce anumite împrejurări făceau să-i bată inima tânără. De obicei Marc era trimis să-și aducă sora, când

aceasta se găsea în vizită la prietena ei și natural era admis ca al treilea în intimitatea lor. Mai întâi stabiliseră convenția ca Marc să fie socotit fratele Brigittiei, așa cum era și al Anei. Brigitta fiind singura fiică, părea normal să se caute o nivelare a diferențelor de avere. Brigitta a mărturisit că dintre toți tinerii din Bristol, pe Marc îl dorea de frate. Era atât de plăcut să aibă același frate cu Ana! În ciuda acestor manifestări romantice, Brigitta se dovedea înțeleaptă și gata de cel mai sincer devotament, fără a cădea în exagerare. Sinceră în întreaga ei purtare, adoptându-l pe Marc de frate, ceda unei simpatii naturale, fără a-i înțelege nici întinderea, nici originea. Astfel, lega discuții nesfârșite cu Ana asupra fratelui *lor*, asupra viitorului acestuia și asupra ajutorului pe care i-l puteau da. Sora adevărată se dovedea mai puțin perspicace decât prietena ei și asculta cu mulțumire toate aceste proiecte, nu fără a fi uimită.

Rezultatul tuturor întrevederilor a fost, că între Marc și Brigitta s-a născut o dragoste cu mult mai puternică, decât s-ar fi putut crede, avându-se în vedere tinerețea lor. Marc înțelesese pentru întâia oară puterea acestei atracții, când pământul începu să-i dispară din vedere și își închipui pe tânăra fată, discutând cu sora lui, plecarea și pericolele prin care va trece noul marinar. Dar Marc avea suficientă stăpânire de sine, pentru a nu-și neglija serviciul. Nu trecuse de capul Bunei-Speranțe și își făcea slujba pe puntea catargului, iar când vasul intrase în mările Chinei i se încredință cârma.

Astfel de călătorii țineau în acea vreme un an, și „Rancocus” n-a făcut excepție. Dacă domnii din China ar fi realizat un sfert din ceea ce făceau americanii, n-ar fi trebuit nicio pătrime din timp; dar transportul ceaiului pe căile de navigație ale Cerescului Imperiu, nu atingea nici pe departe viteza brânzeturilor pe drumurile Marii Republici.

„Rancocus” de-abia se întorsese de 24 de ore și Marc Woolston stârnea invidia tuturor tinerilor din Bristol și admirația tuturor fetelor. Devenise un flăcău de 17 ani, înalt, bine făcut, degajat, care dublase capul Bunei Speranțe, care văzuse țări străine și avea în fiecare buzunar a unei minunate veste albastre, capetele unui adevărat fular de India, al cărui colț ieșea elegant, în vreme ce un alt fular legat neglijent în jurul gâtului, cădea peste cămașa întredeschisă. El trebui să răspundă la nenumărate întrebări asupra balenelor, asupra picioarelor chinezești și asupra valurilor înalte cât munții. Cu toate că orașul Bristol era așezat pe un râu navigabil,

străbătut de fregate în toate direcțiile în timpul Revoluției, locuitorii săi n-aveau idee de Ocean. Ei își închipuiau că valurile mării ating înălțimea munților. Nu-i mai puțin adevărat că și noțiunea despre munți le era neclară, deoarece în această parte a țării nu exista o colină pe care să așezi măcar o moară de vânt.

Marc răspunse tuturor cu o răbdare îngerească. Era fericit! Fericit de a fi obiectul atâtor atenții; mai fericit de a se găsi în mijlocul unei familii a cărei idol a fost totdeauna, dar îndeosebi cel mai mulțumit din lume, deoarece furase o sărutare pe obrazul înroșit de emoție al Brigitei Yardley. Douăsprezece luni au adus mari schimbări de o parte și de alta și seducătoarea soră a lui Marc nu putea pricepe cum o călătorie pe mare, a produs în timp atât de scurt, efecte atât de minunate. Rămasă acasă, Brigitta nu și-a pierdut vremea și bobocul de floare care dădea surâzătoare speranțe, devenise un trandafir dintre cei mai frumoși. Marc era încântat și luna pe care o petrecu la Bristol îi ajunsese pentru a-și mărturisi dragostea și pentru a primi răspunsul timid, că această dragoste era împărtășită. Între timp părinții nu bănuiau ceea ce se petrecea între tinerii îndrăgostiți, după cum aceștia nu-și dădeau seama de gradul de ură, la care medicii ajunseseră. Nici la consultații cei doi nu se mai întâlneau, cu excepția bolnavilor bogați, la căpătâiul cărora discuțiile savante degenerau în certuri ordinare.

În sfârșit, după o lună prea scurtă, Marc fu rechemat pe puntea lui „Rancocus” și trebui să renunțe la delicioasele întrevederi cu Brigitta. Ana le deveni confidentă și sărmana copilă nu înțelegea pentru ce, fiul unui respectabil medic nu s-ar căsători cu fiica unui medic tot atât de respectabil. De aceea le încuraja promisiunile de credință și primi jurământul lor, că vor deveni într-o zi soț și soție și aceasta cât se va putea mai repede.

Iată un lucru pripit și mai ales nepotrivit, vor spune câțiva moralști prea rigizi! De aceea, v-aș ruga domnilor, să luați în considerație starea societății, în care tinerii au trăit, moravurile câștigate și felul de viață pe care l-au dus. Pe atunci, ca și astăzi, părinții în America, mai ales cei din clasa mijlocie, se interesau prea puțin de legăturile copiilor lor. Moravuri așezate și o poziție socială suficientă era tot ce doreau. Ori, dacă ar fi vrut să ceară mai mult, lucrul se întâmpla de obicei prea târziu, după ce tinerii se îndrăgostiseră la extrem, pentru a mai asculta sfaturile prudente.

Marc porni acum, lăsându-și inima în urmă, dar, cel puțin, plin de

speranță. La vârsta lui, nimic nu te supără și rămânând credincios prieteniei sale, la opt zile de la plecare devenise glumețul întregului echipaj. De data aceasta nu călătoreau direct spre Canton, ca prima oară. „Rancocus” avea o încărcătură de zahăr, pentru Amsterdam și de acolo porniră spre Londra, luând o altă încărcătură pentru Cadix. Era epoca în care revoluția franceză arunca primele flăcări, și când marina americană înlesnea cea mai mare parte a comerțului mondial. Căpitanul Crutchely avea ordinul să facă transporturi comerciale în Europa, până când ar fi strâns un număr îndestulător de dolari, pentru a cumpăra o încărcătură scumpă. De-abia atunci urma să ia drumul spre Canton. Cum se făcea escală din port în port, Marc avu prilejul să vadă lumea, atât cât se poate vedea în porturile maritime. Mare este într-adevăr deosebirea între orașele care nu joacă decât rolul de antrepozite comerciale și cele care însumează rolul de capitale politice ale unor vaste ținuturi! Există și unele, Londra de exemplu, care întrunesc amândouă avantajele și atunci nu se mai întâlnește limbajul provincial, spiritul acela strâmt, care a devenit din calea afară de comun în orașele rezidențiale simple.

Pentru acest motiv Neapole, cu toată importanța sa comercială restrânsă, este superior Vienei, Genevei și Florenței. În ciuda diferențelor, dacă Marc, în timpul vizitelor sale grăbite la Amsterdam, Londra, Cadix, Bordeaux, Marsilia și Gibraltar și în alte câteva porturi, pe care nu le mai înșir, n-a avut timp să aprofundeze ceea ce vedea și auzea, lucrul nu l-a împiedicat să-și îmbogățească cunoștințele, fapt care i-a adus foloase după aceea. Puțin câte puțin și-a curățit rugina provincială, în timp ce orizontul i se lărgea. Înainte de a pleca spre Canton, Marc se văzu avansat de la postul de elev pe punte, la cel de ofițer. Cei doi ani petrecuți pe mări îl formaseră și educația primită îl ajutase să facă un studiu solid al artei navigației. Ofițerii de marină nu se prea obișnuiau atunci în America și un tânăr dotat cu calitățile lui Marc, atât fizice cât și morale, avea norocul să-și taie repede drum, cu singura condiție să se poarte bine. Nu-i de aceea de mirare că tânărul nostru marinăruș, a fost numit locotenent secund al lui „Rancocus”, înainte de a fi împlinit 18 ani.

Călătoria de la Londra la Canton și pe urmă cea de la Canton la Philadelphia, ținu zece luni. „Rancocusul” era un bun vas cu pânze, dar nu putea împune viteza sa corăbiilor chinezești. Astfel, Marc era pe punctul să împlinească 19 ani peste câteva săptămâni, când

vasul său dublă capul May. Odată ajunși, căpitanul Crutchely îi făgădui să-l facă primul locotenent în cea mai apropiată călătorie și încântat de această promisiune, Marc se grăbi să urce cursul fluviului până la Bristol.

Brigitta Yardley era atunci o frumusețe în adevăratul înțeles al cuvântului. Când Marc o întâlni, purta doliu după mama ei. Această nenorocire apropiase și mai mult pe cele două fete, legătura inocentă ne dând motiv de îngrijorare părinților; dar nu același lucru s-ar putea spune despre vizitele tânărului marinar. Nu se reîntorsese încă de cinsprezece zile și era deosebit de sânguitor pe lângă prietena surorii sale, când pe neașteptate doctorul Yardley îi căută ceartă și-i interzise să mai calce în casa lui. De unde provenea această furie neașteptată? Foarte simplu. Din împrejurarea că Brigitta devenise moștenitoare și avea o avere independentă rămasă de la mama ei. Ori, gândul că această avere ar putea îmbogăți pe fiul dușmanului său, întrecea puterea de răbdare a medicului. De îndată ce a știut că acest tânăr face curte fiicei sale, a luat hotărârea să-i închidă ușa casei și de aceea a căutat primul prilej pentru a-i face o scenă chiar în fața Brigittei, mirată și profund emoționată. N-a uitat nici insinuările cele mai răutăcioase împotriva Woolstonilor în general, exceptând pe Ana, care spunea el, nu trebuie confundată cu ceilalți. Marc se arătă plin de moderație. El nu uită o clipă că un bătrân îi vorbea, și că acest bătrân era tatăl Brigittei. Brigitta! Ce-l privea pe el averea? Habar nu avea că defuncta îi lăsase o fermă și venituri destul de mari. Ceea ce iubea la ea, era sinceritatea, bunătatea, devotamentul; mai departe gândurile lui n-au mers niciodată. Marc ascultă pe doctor până la sfârșit, pe urmă, când se convinse că vizita o prelungește fără folos, își luă grăbit chipiul și după felul neașteptat în care părăsi casa, Brigitta era convinsă, că nu se vor mai revedea niciodată. Dar nu aceasta era intenția lui Marc, după cum se va arăta mai departe.

Capitolul II

Lady Capulet: N-are încă paisprezece ani.
Doica: Pe Dumnezeuul meu
Dacă nu mi-aș da paisprezece dinți, Doamnă,
- cu toate că n-am decât patru! - că această
copilă n-are 14 ani. Stați! Să socotim o clipă.
„Romeo și Julieta”

Înțelepciunea divină ne poruncește să respectăm pe părinții noștri. Observatori perspicace au băgat de seamă că în America părinții sunt mai puțin respectați decât la celelalte națiuni creștine, deoarece multe popoare păgâne, chinezii, de exemplu, merg până la adorație, desigur ca urmare a unei misterioase asociații de idei pe care n-o înțelegem. Părerea noastră este, că legăturile de familie sunt mai slabe în America decât pretutindeni în alte părți și aceasta se datorează obiceiurilor nomade a locuitorilor, cât și superficialității rădăcinilor de rasă care merg în trecut. În același timp legile căsătoriei sunt atât de elastice, legăturile între tineretul de ambe sexe atât de ușoare și de puțin controlate, că nu-i de mirare dacă această importantă hotărâre este prea adesea luată fără multă gândire și împotriva voinței părinților. Dar puterea lui Dumnezeu se află totdeauna prezentă și suntem dintre acei care credem că ea nu se poate înfrunta fără pericol chiar în această lume. De aceea conchidem că dacă Marc și Brigitta au avut așa de mult de suferit mai târziu, faptul se datorează împrejurării că au bravat autoritatea părintească.

Scena petrecută la doctorul Yardley, nu întârzie să fie cunoscută de doctorul Woolston. El o iubea pe Brigitta, atât cât putea fi inimă o Yardley; dar ofensa adusă fiului îi părea prea gravă pentru a fi uitată și, la rândul său, interzise orice prietenie între tinerele fete. Brigitta o iubea pe Ana aproape la fel ca și pe Marc și nu se putea obișnui să n-o mai vadă. Sănătatea ei suferi până acolo, încât tatăl se alarmă. Pentru a o distra puțin, o trimise la o mătușă din Philadelphia, uitând că tocmai acolo corabia lui Marc făcea escală și că nicăieri în altă parte, tinerii nu s-ar fi întâlnit cu mai mare ușurință. Doctorul trecu cu vederea împrejurarea, ori dacă n-a trecut-o și-a închipuit că sora sa va fi o bună păzitoare și că de

asemenea, va închide ușa casei tânărului marinar.

Lucrurile s-au petrecut așa cum doctorul ar fi trebuit să le prevadă. Marc nu-și reluase bine funcțiunile pe puntea vasului, unde era acum prim-locotenent și începu să o caute pe Brigitta, nefiindu-i greu s-o găsească. Mătușa voi să se arate severă; dar o mătușă este mai puțin ascultată decât un părinte și cei doi îndrăgostiți își dădură pe ascuns întâlniri. O săptămână ori două, trecură astfel. Marc nu putea admite să plece într-o nouă călătorie, lăsându-și iubita în mâinile celor pe care-i socotea dușmani. Nenorocirea lui era atât de vizibilă și argumentele aduse atât de elocvente, încât Brigitta se lăsă convinsă. Astfel hotărâră să se căsătorească în secret și de îndată ce, Marc va fi major, să-și valorifice pe față drepturile sale matrimoniale.

Odată lucrul admis, o astfel de combinație este ușoară de realizat în America. Printre colegii de liceu ai lui Marc se găsea un tânăr preot, cu câțiva ani mai mare decât el. Era un om bun la suflet, care auzind felul cum fusese tratat prietenul său, nu s-a lăsat mult rugat pentru a celebra căsătoria. Într-o dimineață când Brigitta ieșise cu o prietenă, pentru a face plimbarea dinaintea dejunului, după cum socotea mătușa sa, Marc o aștepta pe chei. Ei s-au urcat pe puntea lui „Rancocus” și căsătoria a fost oficiată în cabina care, în lipsa căpitanului debarcat, aparținea tânărului ofițer; loc de altfel bine ales pentru o căsătorie a doi îndrăgostiți, care vor avea nenumărate aventuri, după cum se va arăta.

„Rancocusul” ieșise din șantierul de la Philadelphia, unde se construiau pe atunci cele mai bune corăbii. Era un vas frumos, cu toate că de dimensiuni mai mici. Capacitatea o avea cam de 400 tone și cabina căpitanului se înfățișă spațioasă și comodă. Nevasta acestuia, bună și gospodină, veghease singură să nu lipsească nimic și Brigitta găsi că această cameră unde a avut loc căsătoria, era cea mai frumoasă din lume. Desigur, nu existau coloane de marmură, nici lemn sculptat pe pereți, ori mobile de stil; acestea sunt extravagante la care nimeni nu se gândea acum cincizeci de ani; dar nu lipsea nimic din ceea ce ar fi putut ajuta la mulțumirea și confortul pasagerilor.

Camera era pe punte, ceea ce contribuia să-i dea o excelentă înfățișare; cele aflate mai jos fiind mai întunecate și mai mici, întrucât o corabie cu pânze este cu atât mai bună, cu cât se îngustează mai mult în partea inferioară.

Martorii căsătoriei au fost, prietena Brigittei, preotul și un

marinar, care participase la toate călătoriile lui Marc și care, fusese ales de căpitan păzitor al corabiei, gata să plece într-o nouă raită peste mări. Îi spuneau Robert, ori mai pe scurt Bob Betts. Era din statul New-Jersey. La data când povestim, să fi avut treizeci și cinci de ani. Părea un convins celibatar. De la ferestrele casei părintești, Bob cuprindea cu ochii Oceanul Atlantic, așa că, din leagăn, respirase atmosfera marină. La opt ani intrase ca mus pe puntea unui vas de cabotaj și de atunci a rămas pentru vecie matelot. În vremea războiului Revoluției, Bob a servit în marină, când pe un vas când pe altul și a avut fericirea să nu fie luat niciodată prizonier. Era o favoare de care se simțea mândru și susținea că numai proștii se lasă prinși; de aceea manifesta față de aceștia un dezgust profund. În toate celelalte privințe, Bob se arăta înțelept și plin de bun simț; dar în direcția amintită, devenea intratabil și absurd. Ce vreți? Oamenii cei mai mari au slăbiciunile lor și aceasta era slăbiciunea amicului nostru Bob.

Căpitanul Crutchely îl angajase după pacea din 1783, și de atunci a rămas mereu în serviciul său. Lui Bob îi fusese dat Marc în anul de ucenicie. Bob era foarte inventiv și ca aproape toți marinarii americani, nu exista lucru pe care să nu fi știut să-l facă, utilizând cele două mâini date de Dumnezeu. În special, era un mecanic foarte iscusit. Cu o forță athletică, având o statură uriașă, Bob era pentru prieteni de un devotament fără pereche. Nu găsea defecte celor pe care îi iubea, nici vreo calitate celor care-i displăceau. Dragostea lui pentru Marc era fără margini și înaintarea în grad a prietenului său îl bucurase tot atât de mult, ca și cum ar fi fost vorba de propria-i persoană. În ultima călătorie, vorbind cu mateloții de pe puntea din față le-a spus:

— Îl vedeți pe Marc Woolston? Ei! țineți minte! Va fi un celebru lup de mare, la vremea lui. Cea mai frumoasă zi a vieții mele, o voi socoti pe aceea, când o să mă găsesc pe puntea corabiei, comandată de căpitanul Marc Woolston. Eu l-am învățat să muște din pâinea marinarii și din prima clipă, a făcut-o cu voie bună. Pândiți-l cum trage o funie! Ce om strașnic! Și când te gândești, că acum doi ani era să leșine, din pricina mirosului de gudron! – Aici, Bob cădea pe panta minciunilor; fiindcă niciodată Marc n-a pățit astfel de lucruri. De altfel, el răspundea cu voioșie dragostei lui Bob și erau cei mai nedespărțiți prieteni.

Cu toate că în afară de preot, n-au existat decât doi martori la căsătorie, Bob Betts și Marie Bromley, se redactară totuși două

contracte cu toate formele legale, unul pentru Marc, care-l încuie în birou și unul pentru Brigitta, care-l ascunse în bluză. Cinci minute mai târziu, grupul se despărți. Tinerele fete se înapoiară acasă. Preotul se duse la slujbă, iar cei doi marinari rămaseră pe punte. Bob nu spuse o vorbă, câtă vreme văzu ochii tânărului soț, fixați asupra siluetei fine a Brigittei, care cobora repede cheiul, cu prietena sa. Dar odată Brigitta dispărută, socoti folositor să spună:

— Iată o corabie de cursă cu o minunată încărcătură, domnule Woolston, mormăi el, mestecând o bucată de tutun în gură; și într-o bună zi, o să vă văd falnic comandant de fregată.

— Ea este și îmi va rămâne căpitan, Bob, răspunse Marc. De altfel, niciun cuvânt despre ceea ce s-a petrecut.

— Nici pomeneală! Bob va înregistra în cartea de bord evenimentul așa încât să nu aibă toate vecinele ce ronțai, asemenea maimuțelor care au găsit un sac de nuci! Dar ce voia să spună preotul când mormăia: „Îți dau toate bunurile pe care le am în lume”. Vei fi mai bogat, ori mai sărac?

— Niciuna, nici alta, răspunse Marc zâmbind. Rămân așa cum sunt și cred foarte probabil, că voi mai rămâne multă vreme.

— Oare domnișoara n-are avere personală? De multe ori mi-am spus că se pot da bune lovituri de undiță, în astfel de ocazii.

— Brigitta are cât am și eu, răspunse Marc. Dar de acum este a mea și peste doi ani voi veni s-o iau, chiar dacă n-ar avea decât două rochii. Tatăl ei nu se încurcă în zgârcenie și va proceda cu lăcomie când o să fie vorba de avere.

Marc era de bună credință. El nu știa că Brigitta avea 30.000 dolari partea ei, care-i reveneau la majorat, sau dacă se va mărita după ce va împlini 18 ani. Lucrul l-a aflat câteva zile după căsătorie, de la prietena Brigittei care i-a cerut să renunțe la cariera marinărească, pentru a rămâne lângă soția lui. În ciuda dragostei, Marc se simțea legat de meseria lui și i se părea nedemn să trăiască cu banii Brigittei. Lupta fu violentă între dragoste și mândrie; dar Brigitta stăruie atât de mult și știu atât de bine să utilizeze mângâierile și lacrimile, că sfârși prin a ceda. Toate aceste discuții se desfășurau în casa Mariei Brombley, cu prilejul întrevederilor pe care le permitea meseria tânărului locotenent. Rezultatul a fost că, Marc s-a dus la Bristol și a început să povestească sincer tatălui său cele petrecute, mărturisind după numai opt zile, un secret pe care făgăduise să-l păstreze doi ani. De la primele cuvinte, doctorul Woolston sări în sus; totuși existau în

această întâmplare aspecte în stare să consoleze un părinte. În primul rând Brigitta era tânără și frumoasă și totodată, deosebit de bogată, pentru un oraș ca Bristol. Se găsisese astfel leacul pentru rănilor amorului propriu și mijlocul de a uita rivalități profesionale și antipatii personale. Nu putem afirma dacă doctorul Woolston n-a simțit o bucurie ascunsă, la gândul că averea soției colegului său, revenea lui Marc ca urmare a acestei căsătorii. De aceea, procedă ca un om educat. El aduse la cunoștință evenimentul doctorului Yardley, printr-o scrisoare delicată, permițând tratative ușoare, dacă s-ar fi voit aceasta. Însă tatăl Brigittei căzu într-un astfel de acces de furie, încât avu un atac de apoplexie și era aproape să se piardă.

Cu greu scăpă el și îndată ce reuși s-o facă, alergă la Philadelphia pentru a-și readuce acasă fiica. Marc ar fi putut să-și reclame soția și s-o aducă în casa tatălui său, legea fiind de partea lui; dar doctorul Woolston se opuse și procedă după aceea cu mare abilitate. Un prieten îi aranjă o întrevedere cu confratele său și explicațiile urmară cu mai mult calm și sânge rece. Se ajunsese la concluzia că era mai bine ca tinerii să rămână despărțiți doi, trei ani, din pricina vârstei Brigittei. Nu s-a vorbit de avere, ceea ce convenea perfect doctorului Yardley, care astfel putea încasa veniturile în tihnă. În sfârșit doctorul Woolston, merse cu condescendența până acolo, încât ceru colegului său părerea, într-un caz grav al unui bolnav. Urmarea a fost că întrevederea s-a desfășurat mult mai amical decât se nădăjduise și că la despărțire, părțile căzuseră de acord asupra tuturor punctelor.

Se hotărî ca Marc să rămână pe puntea lui „Rancocus”, pentru a patra mare călătorie. Corabia urma să se îndrepte spre câteva insule ale Oceanului Pacific, pentru a lua o încărcătură de lemn de santal, pentru piețele din China. La reîntoarcere, Marc va fi major și va putea lua comanda unei corăbii, dacă nu voia să renunțe la această meserie. Până la plecare, Marc are dreptul să-și vadă soția. Cât despre scrisori, aveau voie să-și scrie oricâte le-ar fi făcut plăcere. Acestea au fost punctele tratatului încheiat între părțile contractante. Doctorul Yardley asculta fără îndoială de un sentiment părintesc, întârziind clipa, în care Brigitta, încă tânără, urma să răspundă îndatoririlor și să suporte necazurile căsătoriei. Dar în fond, mai ascundea și o speranță secretă, că un incident neprevăzut ar fi nimicit această căsătorie, pe care n-o primise decât silit. În anul 1796, nu era prea ușor să desparți un bărbat de

soția sa. Astăzi, doctorul Yardley n-ar avea decât să se adreseze judecătorului, să-i înșire unele minciuni și să stăruie asupra vârstei prea fragede a fiicei sale și scoțând în lumină căsătoria secretă și alte câteva amănunte, ar fi reușit până la urmă să obțină divorțul. Lucrurile nu mergeau atât de repede atunci și singura armă era răbdarea. Legăturile dintre Ana și Brigitta fură restabilite ca și în trecut și Marc scria scrisoare după scrisoare, utilizând frazele cele mai pasionate.

În acest timp corabia se pregătea de plecare și Marc nu putea părăsi puntea decât duminică. El potrivea lucrurile să se găsească atunci la Bristol, își întâlnea soția la biserică, făcu cu ea o lungă plimbare supravegheați de Ana și plecă la vreme, pentru a fi la post luni dimineață, când se deschideau chepengurile de coborâre ale vasului.

La o lună după căsătoria lui Marc Woolston și a Brigitei Yardley, „Rancocus” porni să străbată oceanul Pacific până la Canton. Marc găsi mijlocul să petreacă o zi la Bristol și doctorul Yardley, mișcat de durerea fiicei sale, consimți s-o ducă la Philadelphia cu prietena ei, pentru a-și lua rămas bun. Doctorul consimți chiar să viziteze corabia pe care căpitanul Crutchely o numea glumeț Capela Sfântului Marc, din pricina ceremoniei religioase care se celebrase acolo. Mistress Crutchely era de față și priveghea să fie totul în ordine. Bunul căpitan nu uită să plaseze glume, care făcură pe Brigitta să roșească de mai multe ori, dar din dragoste pentru Marc, primi situația aceasta, decât să scurteze o vizită care-i era atât de scumpă.

Dar clipa despărțirii se apropia. În ciuda curajului său, Marc își simți inima sfâșiată și Brigitta izbucni în lacrimi. O despărțire de doi ani reprezenta un veac pentru aceia care n-au stat împreună douăzeci și patru de ore complete. Ce-ar mai fi fost, dacă prevedeau prin ce mari și misterioase evenimente acest timp avea să se prelungească.

A trebuit să se utilizeze oarecare violență pentru îndepărtarea Brigitei și de pe țărm ea a urmărit cât a fost posibil corabia. Marc nu-i mai putea deosebi trăsăturile, dar întrezărea batista care flutura în aer. Pe urmă depărtarea și obiectele interpușe, șterseră tot la orizont.

Marc regăsi în camera lui – fiindcă în sala lui „Rancocus” se despărțiseră patru compartimente, una pentru căpitan, două pentru locotenenți și a patra pentru supraveghetorul încărcăturilor,

- numeroase dovezi a dragostei Brigittei. Mistress Crutchely singură, cu toată lunga experiență, nu arătase mai multă grijă, nici mai multă râvnă să pregătească și să adune tot ceea ce avea nevoie căpitanul, cât dovedise tânăra soție la împodobirea cabinei lui Marc. Pe vremea aceea, artiști nu se găseau mulți în America și nu era ușor să găsești pe cineva care să-ți facă chipul; dar Brigitta ceruse să i se taie profilul, îl pusese într-o ramă frumoasă și astfel pentru Marc a însemnat o plăcută surpriză, când, după cruda despărțire, încercând în singurătate să-și aline durerea, a recunoscut chipul atât de drag, întrucât profilul era perfect și Brigitta avea trăsături minunate, ușor de reprodus prin acest procedeu. Ea stătea cu capul puțin plecat, într-o atitudine fermecătoare. Marc privi ceasuri întregi această imagine pe care o împodobeau cu toată grația originalului.

Se spune că pe punte nu există duminică; ceea ce înseamnă că trebuie veșnic să lucrezi, ziua și noaptea, pe vreme liniștită și pe furtună. „Rancocus” nu făcea excepție și exista totdeauna o manevră, pe care trebuiau s-o îndeplinească oamenii din echipaj. Nu-i însă în intenția noastră să povestim această îndelungată călătorie, pentru două motive: întâi, fiindcă aceleași evenimente se întâmplă întotdeauna într-o călătorie spre coasta meridională a Americii; pe urmă, pentru că avem de relatat numeroase alte împrejurări, care cer o deosebită atenție și care vor fi mult mai pe gustul cititorilor.

Căpitanul Crutchely, făcu escală la Rio de Janeiro, potrivit obiceiului, pentru a-și reînnoi proviziile și după o săptămână petrecută în cel mai frumos port, porni mai departe. În fine, după ce a dublat capul Horn, în mai puțin de 15 zile a ajuns la Valparaizo.

De-abia acolo a început partea cu adevărat serioasă a călătoriei. Până atunci drumul pe ocean a fost cel obișnuit; dar momentul luptei cu apele se apropia. Încărcătura adusă pentru conducătorii spanioli fu descărcată, luară apă și un supliment de alimente împotriva scorbutului și după alte două săptămâni corabia porni pe valuri.

În anul 1706, oceanul Pacific nu era atât de cunoscut de marinari ca astăzi. De-abia trecuseră 20 de ani de la călătoriile lui Cook și de-abia se publicaseră memoriile acestuia. Dar Cook singur lăsase multe probleme nelămurite. Și existau numeroase puncte de întunec. Primul descoperitor își asigură celebritatea, dar și cei care îi urmează nu sunt de disprețuit. Dacă am cunoaște despre

America numai ceea ce Columb a descoperit, am fi foarte departe de izbânda adevărată. Comparativ cu întinderea, Pacificul nu-i un ocean periculos; dar aruncând ochii pe o hartă ne dăm seama, cât de mult insulele, stâncile și prăpăstiile marine sunt mai numeroase decât în Atlantic. Cu toate acestea marinarii străbat cu îndrăzneală vastele întinderi; iar americanii se numără printre cei mai curajoși și mai hotărâți. Timp de aproape două luni după plecarea din Valparaizo, căpitanul Crutchely a sondat adâncurile, în căutarea insulelor pe care avea ordin să le găsească. Trebuia să ia lemn de santal, ramură comercială de care orice bun creștin trebuia să se ferească, întrucât acest lemn se întrebuința în China pentru a fi ars la picioarele idolilor. Ideea acestui păcat a revenit adeseori în punctul luminos al conștiinței lui Marc Woolston, mai târziu când el se întreba ce cauze au provocat evenimentele extraordinare în care s-a văzut târât. Cu amănuntele referitoare, începem un nou capitol.

Capitolul III

O, Dumnezeu al mărilor! vocea ta străpungătoare
A trezit din letargie valul ascultător,
Înspumat se ridică muntele și recade groaznic
Pe urmă, iar se-nalță și iar scoboară valul
Căzând cu vuiet infernal pe puntea corabiei;
Fulgere uriașe taie noaptea adâncă!...
Un semn ajunge însă și furtuna încetează,
Vântul sălbatic se oprește, liniștea domină.
Peabody

Ziua care a urmat a fost acoperită de ceață, și vântul bătea din direcția est-sud-est, împrejurare prielnică pentru „Rancocus”, care naviga spre sud-vest. Căpitanul Crutchely avea un nărav grav pentru un conducător de corabie; bea prea mult rom la masa de seară. Oricând, în timpul zilei, era sobru; dar atunci înghițea pe nerăsuflăte trei, ori patru pahare de băutură, amestecate cu prea puțină apă. Dar nu numai în felul acesta gusta el plăcerile mesei; nu mai puțin îi plăceau mâncărurile alese și servite îmbelșugat, pe care avea grijă să și le procure întotdeauna pe bord.

În ziua despre care vorbim, se sărbătorea tocmai ziua de naștere a doamnei Crutchely și căpitanul, în calitatea lui de soț de treabă, înțelegea să închine câteva pahare mai mult ca de obicei. Ori, când porția obișnuită întrece ceea ce este necesar sănătății, apare evident, că majorarea acestei porții trebuia să provoace un rezultat fatal. În clipa în care părăsea masa, căpitanul era beat. Marc, care nu făcea niciodată excese, văzu cu durere starea superiorului său, cu atât mai mult cu cât un matelot care se coborâse de pe platforma externă a catargului, pretindea, că într-o clipă când se făcuse lumină, în zare observase un punct, unde marea era „albă”. Marc aduse la cunoștința căpitanului împrejurarea, adăugând că poate ar fi nimerit că coboare pânzele, să oprească vasul și să arunce sonda. Căpitanul nu ținu însă socoteală de sfaturi. Jură că toți mateloții sunt mereu gata să-și închipuie că se vor izbi de bancurile coraliere și că nu va mai ajunge în vecii vecilor la țintă, dacă va asculta mereu asemenea palavre.

Din nenorocire, al doilea locotenent era un vechi marinar care-și

datora postul, ca și patronul său, consumării exagerate a băuturilor tari. Acest om încuraja pe căpitan în disprețul pe care trebuia să-l arate spaimelor prostești și Marc se văzu redus la tăcere.

Totuși, tânărul ofițer nu se simțea liniștit. Matelotul care raportase era un om dintr-o bucată, nefiind în stare să afirme un lucru pe care nu l-ar fi socotit adevărat. Erau orele 6 după amiază și Marc, care-și terminase serviciul de cart, profită de timpul liber pentru a se urca la catargul papagalului, spre a se bucura de ultimele raze ale zilei, urmând să facă singur observații. La început n-a reușit să deosebească nimic mai departe de o milă din pricina ceții; dar în clipa când soarele se scufunda în mare, se făcu senin spre apus și Marc văzu atunci bine, stâncile la nivelul apei, care se întindeau pe o distanță de mai multe mile, chiar în drumul corabiei.

O asemenea descoperire nu mai lăsa posibilă nicio îndoială și tânărul marinar răcni:

— Stânci, în fața noastră.

Acest strigăt, scos de primul locotenent, scoase din somnolență pe căpitan, care începuse să-și revină din efectele exceselor alcoolice; dar fu fără efect asupra locotenentului secund, care niciodată n-a iertat tânărului faptul ocupării unui post, pe care-l socotea îndeosebi sortit să fie deținut de el, ca om mai plin de experiență și mai bătrân.

De aceea făcu glume răutăcioase, cu privire la îndărătnicia de a vedea stânci, într-un punct al oceanului unde harta nu arăta, decât o mare perfect liberă. Dar căpitanul nu uita că hărțile nu spun decât ceea ce se știe la epoca în care sunt făcute și nu era dispus să meargă atât de departe cu incredulitatea.

De aceea, strigă: „Toată lumea sus!”. Și pânzele fură strânse. Marc se dădea jos de la postul de pândă pentru a participa la lucru, când la rândul său căpitanul urca, pentru a zări stâncile. Întâlnindu-se pe catarg, căpitanul îi spuse lui Marc să dea direcție oblică navei spre sud, deîndată ce prin strângerea majorității pânzelor, manevra nu va mai prezenta risc. De-abia ajuns pe punte, Marc începu executarea ordinelor primite. Pânzele fură strânse în grabă, deoarece frica marea zelul marinarilor, tânărul ofițer inspirându-le multă încredere. Cu toate că nava avea toate pânzele întinse când manevra fusese ordonată, nu rămaseră în curând decât cele trei huniere, și corabia se întoarse oblic, apucând în direcția sudului. Când lucrul se termină, tânărul ofițer simți o mare ușurare, fiindcă datorită schimbării de direcție, stâncile zărite în față se găseau

acum lateral. Este adevărat că se mai găseau încă în direcția vântului, ceea ce constituia o poziție periculoasă; dar vântul n-avea destulă putere pentru a împiedica ocolirea, dacă nu se pierdea nicio clipă.

Nu trecuseră cinci minute de când căpitanul Crutchely urcase pe catarg, la înălțimea pânzei papagalului, când strigă să fie trimis Bob. Bob avea reputația de a fi cel mai ager din echipaj și pe el îl utilizau, ori de câte ori era în apropiere pământul, ori o corabie. El se cățăra pe funii ca o veveriță, și fu repede alături de căpitan, amândoi privind cu înfrigurare în direcția în care bătea vântul. La coborâre, se opriră pe platforma de jos a catargului, pentru a mai arunca o ultimă privire.

Locotenentul secund aștepta reîntoarcerea căpitanului, având pe figura lui grosolană o expresie batjocoritoare, care părea să spună, că apa pe care Marc pretindea s-o fi văzut albă își schimbase culoarea, redevenind albastră. Dar căpitanul Crutchely n-a mers atât de departe, când a ajuns pe punte. Recunosc a nu fi văzut ceva, care să poată fi declarat indiscutabil drept stânci, dar că totuși, odată, ori de două ori, când zarea se înseninase puțin, a zărit ceva strălucind, lucru care-l intriga la culme. Putea să fie o spumă albă, ori tot atât de bine, efectul ultimelor raze ale soarelui în apus. Bob Betts nu era mai dumerit decât căpitanul și o reflecție a lui Hillson, locotenentul secund, sfârși prin a arunca discreditarea asupra stâncilor lui Marc.

— Privește pe hartă căpitane! Niciodată nu s-a redactat una mai exactă. Te poți convinge că nu există pe aici, nici cea mai mică picătură de apă albă. Dacă va trebui să strângem pânzele și să părăsim direcția vântului, cu fiecare balenă moartă pe care o s-o întâlnim, nu vom fi deloc pe placul armatorilor.

— Dar tu, Bob, n-ai zărit nimic acolo sus? întreabă Marc, accentuând cuvântul tu, în așa fel, ca să arate că nu se consideră surprins, că bunul căpitan avusese ceața în fața ochilor.

— Nimic, domnule Woolston, răspunse Bob, trăgându-și pantalonii și fiți sigur, am pândit cu înfrigurare.

Această mărturie era hotărâtoare împotriva lui Marc. Căpitanul ceru să i se aducă harta. Începu îndată o cercetare cu Hillson și cei doi îndărătnici ajunseră la concluzia, că în chip indiscutabil marea era liberă în toate direcțiile, pe mai mult de o mie de mile împrejur. În împrejurările grele, se face de fapt un progres cert, când se afirmă că un lucru, trebuie să fie într-un fel anumit. Căpitanul

Crutchely n-ar fi tras aceeași concluzie dacă ar fi avut mintea mai limpede; totuși nu ajunsese până acolo, încât să-și uite toate îndatoririle, într-o împrejurare atât de critică. Și cum Marc protesta cu toată puterea, că văzuse stânci, căpitanul consimți să se arunce sonda cea mare.

Nu era tocmai ușor acest lucru, mai ales pe puntea unei corăbii de comerț, unde se pierde de obicei 15-20 minute. Mai întâi corabia trebuie oprită; pe urmă se potrivește sonda și fiecare om își primește locul. În timpul acesta, noaptea înainta; o ploaie mărunță marea întunericul și Marc era mai mult ca totdeauna convins, despre poziția periculoasă a navei.

Sonda arăta că nu există fund la 400 de brațe². Faptul nu era concludent, chiar pentru neîncrezătorul Hillson, fiindcă se știe că insulele coraliene se ridică în mijlocul oceanelor, sub forma unor ziduri perpendiculare, fără a li se putea bănuî prezența, chiar la a zecea parte dintr-o milă marină³. De altfel, Marc socotea, că apropierea nu putea fi prea mare, fiindcă vizibilitatea de pe bara pânzei papagalului are o rază imensă, iar spuma nu se arătase decât la limita orizontului occidental.

După o nouă înțelegere cu ofițerii săi, în care timp Hillson n-a fost zgârcit cu epigramele față de superiorul mai puțin experimentat, căpitanul Crutchely luă o decizie pe jumătate prudentă. Nimic nu dezgustă mai mult un marinar, decât spaima pentru un pericol nesigur. Dacă acest pericol ar fi constat, în afară de îndoială, nimic nu-l oprește să facă toate eforturile pentru a-l ocoli; dar când există îndoială, nenorocitul sentiment de vanitate ne silește să ne călcăm pe inimă, arătându-ne indiferenți, chiar când avem frică. În împrejurările în care căpitanul Crutchely se găsea, metoda cea mai simplă ar fi fost să se meargă metru cu metru, cu cât mai puține pânze, până a doua zi dimineată, când s-ar fi putut înainta mai sigur. – Dar așa se făcea o concesie indirectă influenței unui pericol necunoscut și bătrânul marinar s-ar fi socotit dezonorat, cedând unui sentiment de spaimă. Hotărî de aceea să parcurgă același drum, cu hurierele întinse, dar cu un om de pândă pe catarg și cu pânzele de jos în frânghii, spre a se acționa repede, când ar fi fost nevoie, ieșindu-se din direcția vântului.

Apare sigur, că potrivit acestor măsuri, pericolul era micșorat și când Marc își începu veghea de cart, îngrijorarea îi dispăruse în

² Măsură marină, cât două brațe lungite (1,62 m.). [n.trad.].

³ 1852 m. [n.t.].

parte. Ceea ce-l frământa, era întunericul adânc din jurul lui, care nu-i dădea posibilitatea să zărească la o sută metri departe de corabie. Căpitanul și Hillson se reîntoarseră în cabină, unde fiecare dădu peste cap câte un pahar mare de rom.

Tânărul marinăr, în picioare, pe punte, își îndoi încordarea și fiindcă ochii nu-i puteau servi, asculta înfrigurat, pentru a surprinde zgomotul îndepărtat care i-ar fi anunțat stâncile; fiindcă inima îi spunea că se apropie tot mai mult de ele. Era aproape miezul nopții și gândul că în curând Hillson îi va lua locul, tocmai când abuzul de alcool îl făcuse cu desăvârșire impropriu, îi provoca un chin nesuferit.

De data aceasta nu se înșelase; zgomotul groaznic al stâncilor lovite se auzea, nu înainte, dar la tribord. Pericolul se arăta atât de mare, încât era necesar să calce instrucțiunile. De aceea dădu ordin să se îndrepte bara în direcția opusă tribordului, pentru ca vântul să bată împotriva. Din nenorocire, după cum evenimentele au dovedit-o, datoria imperioasă îi cerea să raporteze căpitanului ceea ce făcuse. O clipă socoti că trebuie să tacă, să nu trezească pe locotenentul secund și să rămână pe punte până dimineața; dar chibzuind se convinse că răspunderea era prea grozavă și cu pas măsurat, cu inima tristă și plină de grele presimțiri, intră în cabină.

Nu era lucru ușor să trezești doi oameni, în felul în care căpitanul și Hillson adormiseră. Hillson mai ales se găsea într-o stare vecină cu letargia; dar situația era prea gravă pentru a mai avea menajamente și Marc îi scutură cu violență.

— Ei! și ce s-a întâmplat? Întrebă căpitanul frecându-și ochii.

— Am auzit zgomotul distinct al valurilor lovite de stânci, venind din coasta vasului și am dat direcția sud.

Declarația a fost urmată de un fel de mormăială, pe care Marc nu știu cum s-o interpreteze. Era cumva nemulțumire, ori era mirare? În acest timp, cum căpitanul se trezise complet și se pregătea să vină pe punte, Marc socoti că făcuse tot ceea ce datoria îi porunea și se reîntoarce la locul de comandă. Partea dindărăt a corabiei înfățișa cel mai bun post de observație; lipsa pânzelor de jos făcea ca vizibilitatea să fie tot așa de bună ca pe puntea din față, iar ascultarea era înlesnită, fiindcă valurile nu se izbeau. Marc se instalează și nu întârzie să cheme pe Bob care-și făcea cartul și cu care trăia în cele mai prietenești raporturi, pe cât deosebirea gradelor o permitea.

— Bob, știu că ai urechi tot atât de bune ca și ochii; nu-ți spun

ele nimic despre stânci?

— Iertare, domnule Woolston. De altfel, dacă trebuie să vă mărturisesc îmi pare când eram sus, că am zărit ceva care semăna din calea afară de bine cu apa înpumată. Dar căpitanul se jura atât de violent că nu-i nimic și că are siguranță că marea este liberă, încât n-am avut curajul să susțin contrariul.

— Când ești pe catarg, socotesc o mare greșeală să nu mărturisești tot ce vezi, reluă Marc pe un ton grav.

— Aveți dreptate, domnule, am greșit și-mi pare foarte rău. Dar este atât de displăcut să-ți contrazici căpitanul!

— Las-o încurcată, acum. Vasăzică admiți că ai auzit zgomotul valurilor care se izbeau de stânci. În ce direcție?

— În spate, mai întâi, pe urmă în față, iar în clipa în care m-ați strigat, în direcția locului ancorei.

— Tot ce spui Bob, este adevărat?

— Foarte adevărat, domnule Marc. Întâmplarea de după amiază m-a făcut atent și am stat cu ochii ațintiți și urechile ciulite. Domnule, corabia chiar în această secundă, se află în mijlocul stâncilor și o să ne vedem aruncați dintr-o clipă în alta spre ele.

— Cum dracu'! strigă căpitanul Crutchely, care în clipa aceea venea pe puntea din spate și prinsese ultimele cuvinte. Cât despre mine nu aud nimic extraordinar și desfid omul cu cea mai bună vedere, să zărească ceva în acest întuneric.

De-abia spusese căpitanul aceste cuvinte, iar Hillson care nu se trezise încă din beție, manifesta satisfacția lui printr-un râs prostesc, când zgomotul valurilor lovite de stânci se auzi, într-un chip care nu mai lăsa nicio îndoială. Prin manevra pe care o comandase Marc, pericolul fusese întârziat, dar nu anihilat și acum era prea târziu. Căpitanul fără a-și mai pierde vremea cu conversații inutile, urlă cu o voce tunătoare:

— Toată lumea să vireze împotriva vântului!

Ordinul era dat într-o formă care nu admitea replică și Marc se supuse împreună cu ceilalți unei munci istovitoare. Din nefericire, locul pentru manevră nu era suficient.

În clipa în care corabia alerga abătându-se din drum, în ciuda puținelor pânze întinse, spațiul păru să se lumineze pe neașteptate și clocotul valurilor se transformă în mugetul unei cataracte. Prezența stâncilor era acum o realitate; ele înconjurau corabia și într-o clipă aceasta atinse fundul.

Întunericul de nepătruns mărea grozăvia momentului. Primul

efect al catastrofei a fost să transforme complet pe căpitan, și atunci se arătă marinarul îndrăzneț și calm de totdeauna.

Ordinele fură date cu sânge rece, precizie și claritate și fură executate cu perfecțiunea care se putea aștepta de la niște marinari experimentați, într-o asemenea clipă. Toate pânzele fură strânse, cele mai grele legate solid. În vreme ce Marc conducea manevra, Hillson primise însărcinarea să pregătească o ancoră. În timpul acesta, căpitanul urmărea mișcările corabiei. Aruncând sonda se convinse că era liberă în partea din față. Smuciturile nu se arătau violente și valurile înspumate fură repede lăsate în urmă, fără ca vreunul să fi inundat puntea. Erau suficiente dovezi prin aceasta că, în chiar locul unde corabia atinsese fundul, exista apă suficientă pentru a fi redată plutirii nava, fapt pe care sonda îl confirma.

Douăsprezece picioare de apă, era tot ce-i trebuia lui „Rancocus” în împrejurarea de față și sonda indica uneori trei brațe. Numai când corabia intra în adâncitura valurilor, atingea fundul. Convins că nava lui va ieși din această tristă situație, căpitanul pândea clipa când va fi o clipă liberă, pentru a arunca o ancoră cât mai aproape de stânci, din partea vântului, hotărât să aștepte zorile pentru a lua cea mai bună deciziune în această periculoasă situație.

Pe puntea din față munca nu sporea, și căpitanul Crutchely își făcu apariția. Locotenentul secund de-abia știa pe unde calcă și comandorul își dădu seama că trebuie înlocuit. Totodată dădu ordin lui Marc să pregătească șalupa, spre a nu mai fi nevoie decât s-o lanseze pe apă. Hillson desfășurase greșit cablul și acum operația trebuia reîncepută. Furia se manifestă repede, când se comit astfel de prostii, în clipe atât de grave. Căpitanul, scos din sărite, smunci mânerul ancorei și porunci lui Hillson să plece.

— În timp ce lucra astfel, iar cablul fusese aruncat de marinarii care urcau acum pe punte, o zdruncinătură violentă scutură corabia, stâncile apărură din toate părțile, și valuri înspumate se ridicară până la linia de sus a corabiei. Când valurile se retraseră, căpitanul nu mai era. Ce se întâmplase? Iată ceea ce niciodată nu s-a știut în chip sigur. Probabil valul smuncise mânerul ancorei și nefericitul căpitan fusese târât în direcția unde bătea vântul, în mijlocul întinericului.

Marc află repede nenorocirea și grava răspundere care-i cădea pe umeri. Un sentiment de groază îl cuprinse, dar în curând fu iarăși stăpân pe el. Avea nevoie de tot sângele rece, fiindcă nu mai

era niciun minut de pierdut. Prima lui datorie îi impunea să încerce salvarea căpitanului. O barcă fu coborâtă pe apă și șase oameni luară loc. Marc, în picioare, pe catargul exterior, îi văzu zburând ca o săgeată prin fața corabiei și pierzându-se în întunerecul acestui scenariu sinistru. Ei n-au mai revenit. O asemănător de crudă fatalitate, lovise în câteva minute pe căpitan și pe șase din marinarii lui cei mai buni!

Cu toate aceste pierderi succesive și demne de plâns, munca nu încetă o clipă. Hillson părea că a înțeles în sfârșit că trebuia să plătească răul cu propria lui persoană; logica îi revenise și reuși să pună șalupa pe mare. Cu ajutorul zguduirilor corabia ieșise aproape dintre stânci și Marc stătea gata să arunce ancorele, deîndată ce adâncimea apei ar fi fost suficientă. Sonda arăta o derivație considerabilă, atât de mare, încât trebuia scoasă în fiecare clipă, pentru a fi aruncată din nou. După aceste indicații, Marc se aștepta din moment în moment să aibă patru brațe de apă și era împrejurarea pândită, pentru aruncarea ancorei. În timpul acesta ordonă dulgherului să controleze pompele. Rezultatul arăta că nu există decât cantitatea de apă normală la fundul navei. Partea corabiei de sub linia de plutire nu fusese atinsă.

În vreme ce Marc, cu sonda în mână controla cu îngrijorare evoluția vasului și adâncimea apei, Hillson se îngrijea să transporte provizii în șalupă. Există și o sumă de bani în cabină, care fură duși potrivit ordinului locotenentului secund, fără ca Marc să știe ceva. Ofițerul lucra pe puntea dinainte, prea preocupat pentru a da atenție la cele petrecute pe puntea dindărăt, unde Hillson rămăsese stăpân absolut cu câțiva marinari care-l înconjurau.

În sfârșit Marc observă, plin de bucurie, că erau patru brațe de apă adâncime, cu toate că nava se mai apleca încă în partea din urmă. Bob stătea alături, cu un felinar în mână. Puțin câte puțin „Rancocusul” își reveni în poziția normală. După ce așteptă cu răbdare un sfert de oră, Marc socoti că momentul propice venise și dădu ordin să se arunce ancora. Marinarul aflat la cablu execută. Printr-o fericită întâmplare ancora fu aruncată în clipa când fundul corabiei se ridicase de pe stânci. Cablul nefiind prea lung, nava după ce smuncind înainte îl întinse, se fixă. Ca și cum ar fi răspuns chemării ancorei, un val uriaș, care străbătuse stâncile fără să se spargă, spălă întreaga punte. În clipa aceea Hillson se găsea pe șalupă cu tovarășii săi. Valul a smuls oare barca, ori în zăpăceala generală care domnea pe punte, cineva tăiase frânghia ei? Fapt

cert rămâne, că în momentul în care Marc deschise ochii, o clipă acoperiți de furtuna de apă, zări, ca prin ceață, șalupa pe creasta unui val. A mai striga, era vreme pierdută și el rămase cu ochii fixați pe nenorocita barcă, până în clipa când, întunericul adânc care ascundea totul împrejur, o făcu să dispară. Marc nu bănuia încă întreaga întindere a nenorocirii sale. Numai după ce vizită cabina, camera mateloților și postul din față, căpătă groaznica siguranță, că din tot echipajul, nu mai rămăsese pe punte decât Bob Betts și el!

Se putea ca în direcția vântului să fie pământ și Marc avea dreptul să spere că ambele bărci vor reuși să ajungă acolo; dar timpul, nu-i permitea să facă prea multe raționamente, întrucât păstrarea în bune condițiuni a corabiei, trebuia să-i absoarbă întreaga atenție. Din fericire, ancora se fixase și vântul care nu suflase până atunci prea violent, se liniștise. Căpitanul Crutchely avusese prevederea să ungă cablul cel scurt și să-l îndepărteze de fund cât mai mult, știind că stâncile coraliene ar fi tăiat dintr-odată, ca o secure, cablurile de cânepă de care marinarii se serveau atunci exclusiv. Astfel, „Rancocus” se afla departe, numai la 40 brațe de ancoră. Marc sondă alături de catargul mare și găsi, că nava avea apă sub ea de nouă brațe. Descoperirea era îmbucurătoare și auzind-o, Bob declară că nu era totul pierdut, dacă ar fi găsit măcar pe cei șase oameni de pe barcă. Pe de altă parte, șalupa dusesse nouă oameni din echipaj, care avea în total 18, înaintea nenorocitelor întâmplări din noaptea aceea. Marc primi această rază de nădejde, care-l făcu să vegheze cu multă ardoare la siguranța corabiei.

Fundul navei fu iarăși sondat și-l găsiră aproape gol. Faptul demonstra că nu existau avarii mari, avantaj care trezi în inima lui Marc un sentiment viu de recunoștință. Dacă regăsea câțiva marinari și atingea din nou marea liberă, orice speranță de a revedea America și de a fi într-o zi alături de scumpa sa Brigitta, nu era pierdută. Timpul se amelioră puțin câte puțin și înainte de revărsarea zorilor, norii s-au împrăștiat și burnița a încetat. Marc găsi noi motive de îngrijorare chiar în aceste împrejurări favorabile. Atât de aproape de pământ corabia suferea influența mareelor și putea fi din nou zvârlită de stânci. Pentru a preveni pericolul, el pregăti cu Bob un nou cablu spre a arunca la fund o altă ancoră.

Deoarece nu toți cititorii sunt familiarizați cu activitatea de pe punte, trebuie să arătăm că navele când pornesc într-o lungă

călătorie, au ancorele vârate în interior, sub punte, spre a fi mai în siguranță și la adăpost de valurile mari. Se vede din aceasta, că munca făcută de Marc și Bob era foarte anevoioasă și trebuia să țină mai multe ore.

Capitolul IV

O peșteră de mărgean stă ascunsă în fundul apelor.

Chefalul, peștele auriu cu haină minunată
Își caută acolo adăpost, la răsăritul soarelui;
Și floarea marină, legănată de vânt,
Niciodată atinsă de rouă,
Deschide fericită splendidul ei caliciu albastru.

Percival

Tânărul nostru marinar și singurul lui ajutor, Bob Betts, începură lucrul pentru a potrivi cablul și ancora cea nouă. Amândoi erau foarte puternici și sprinteni și știau să manevreze pârghiile și scripeții. Totuși soarele răsărise, când prin efortul lor reunită, au reușit de-abia să ridice ancora la înălțimea punții de jos, gata spre a fi fixată. În acest timp, „Rancocusul”, din pricină că marea se liniștise complet, nu se mai legăna. De îndată ce Marc s-a asigurat de această situație favorabilă, care făgăduia să țină, îi spuse lui Bob să întrerupă lucrul. Era și timpul. Oboseala neobișnuită le sleise cu totul forțele.

Așteptaseră zorile cu nerăbdare și iată că pământul care își termina drumul său obișnuit, a adus soarele, permițând începerea primelor observații, în direcția orizontului oriental. Pentru a îndeplini lucrul cât mai bine, se urcară, Marc pe catargul mizen și Bob pe marele catarg hunier, cercetând diferitele puncte ale stâncii și mâncând din ochi tot ce părea posibil să zărească. Distanța care-i despărțea, era atât de mică, că puteau discuta, ceea ce într-o astfel de împrejurare devenea extrem de folositor.

Marinarii noștri își aruncară ochii mai întâi spre vest, încotro bătea vântul și unde natural era partea cea mai întunecată a orizontului. Într-acolo sperau să descopere, dacă nu un grup de insule, măcar o insulă izolată; dar pământul nu se zărea. Desigur, întunericul făcea o greșeală posibilă. De această speranță trebuiau să se agațe pentru moment. Marc întrebă pe Bob ce crede.

— Să mai așteptăm câteva minute, domnule, ripostă tovarășul, până se mai ridică un colț al perdelei cerești. Parc-ar fi la vreo leghe de aici, la babord, nu știu ce pe apă care încă nu-i bine

definit. Stâncile însă îmi sar în ochi. Se văd din toate părțile. Una nu sfârșește bine și alta începe. Nu-mi pot explica cum de ne-am strecurat până aici, printre ele.

Era realitatea. Din direcția vântului, oceanul începea să se lumineze până în depărtări. Venise ceasul solemn al dimineții când obiectele se arată distincte unele după altele, mai înainte chiar de a fi primit razele de soare și când natura pare că iese întinerită și mai frumoasă încă din mâinile Creatorului. Marea scăzuse și dacă stâncile păreau mai puțin de temut în aparență, era greu să te înșeli asupra poziției lor. Apărea evident, că peste tot unde apa era în fierbere, se găseau dedesubt stânci. Cea mai mare parte dintre ele de-abia ieșeau la suprafață, astfel că valurile le măturau jucându-se, fără a lăsa altă urmă a trecerii lor, decât o slabă linie albă. Așa se prezenta și stânca unde se afla corabia, a cărei prezență era greu de bănuir la o jumătate leghe distanță. Alte stânci prezentau un aspect diferit. Valurile se aruncau acolo asemeni cataractelor, ceea ce demonstra că erau mai adâncite sub apă.

Cât despre numărul stâncilor și greutatea de a le străbate, Bob nu se lăsa înșelat. Se întâmplă adeseori, că între insulele Oceanului Pacific, mai ales între cele de mărgean, există un recif exterior și unul interior. Dar Marc începu să se îndoiască, că ar fi existat bancuri de corali în locul acela, din cauza poziției neregulate a stâncilor. Acestea se vedeau în toate direcțiile, nu într-o linie continuă, ci în blocuri detașate și atât de învecinate, că ochiul nu le mai deosebea marginea. Cum reușise corabia să intre în această centură periculoasă, fără să se sfarme în mii de bucăți, iată un lucru care aparținea miracolului.

Se întâmplă uneori pe mări, ca în întuneric și ceață să fie trecute obstacole care, în plină zi, par de neînvins. Însă dacă rămâne greu de înțeles cum a pătruns acolo nava, era și mai greu de conceput, cum avea să iasă. Această împrejurare servi drept primă observație lui Bob.

— Ne-ar trebui o minune, domnule Marc, pentru a conduce „Rancocusul” printre aceste stânci marine, declară el. Stâncile noastre din Delaware nu sunt decât fărâme de nuci, comparativ.

— Iată o poziție critică pentru un vas, Bob, răspunse Marc întristat și nu prea văd cum o să-l scoatem pe al nostru, admitând că ne revin suficienți oameni pentru manevră.

— Sunt cu totul de părerea dumneavoastră, domnule, spuse Bob,

scoțând o priză din cutia lui de tutun și nu m-aș mira, dacă există vreo fărâmbă de pământ în direcția vântului, să nu devenim doi Robinsoni Crusoe, până la sfârșitul vieții. Frica aceasta nu dădea răgaz mamei mele, ori de câte ori porneam și ea mă vedea în fiecare clipă mâncat de sălbatici.

— Hai, uită-te, dacă nu se zăresc cumva bărcile noastre, reluă Marc. Figura Brigittei se înfățișă în acea clipă atât de distinct în mintea lui, încât resimți o puternică strângere de inimă.

Până atunci o masă compactă de vapori de apă acoperise orizontul spre vest, și împiedicase un examen atent în acea direcție. Dar acțiunea soarelui destrămă dintr-odată ceața, și pentru prima oară, Bob socoti că zărește ceva, care semăna a fi pământ. De unde stătea, Marc nu vedea nimic. De aceea se urcă până la pânza papagalului și descoperi la rândul său, la două leghe de corabie, o pată care nu putea fi decât ori o porțiune cu stânci marine, ori o insulă joasă și izolată.

În această direcție apucaseră tovarășii lor. Bob se duse să caute o lunetă pentru Marc, care se convinsese astfel, că în zare era o stâncă goală având nenumărate păsări marine, dar unde nu exista tipenie de om. În zadar privi el toate celelalte puncte ale orizontului; stânca, nu mai mare de o milă întindere, era singura proeminență de pământ și astfel ajunsese la trista constatare, că toți tovarășii lor pieriseră.

Marc și Bob se coborâră pe punte, după ce mai mult de o oră stătuseră să facă observații, amândoi fiind convinși că situația le era aproape disperată, dar totodată amândoi fiind hotărâți să lupte până la capăt, datorită spiritului de îndrăzneală propriu adevăraților marinari, aceasta fără a se lăsa pradă unei deznădejdi nefolositoare. Hotărâră de aceea să-și repare forțele și luară loc pe drugul frânghiilor de pe punte, spre a mânca. Acestea sunt clipe, în care ofițerul și matelotul nu mai fac nazuri să stea la aceeași masă; dar Bob, care căpătase reputația unui vestit mâncău, ceea ce-l expunea uneori la glume reușite din partea camarazilor, mărturisi că nu-i era deloc foame. De aceea dejunul nu țină timp lung și făcu loc unei convorbiri serioase asupra situației.

— Crezi oare admisibil, Bob, întrebă pe neașteptate Marc, după numeroase alte idei schimbate între ei, că numai noi doi vom reuși vreodată să conducem corabia, dacă ajungem cumva s-o scoatem la larg?

— Lucrul cere gândire, domnule Woolston, răspunse Bob.

Suntem zdraveni amândoi și sănătatea nu ne lipsește, ca de altfel și curajul. Dar este o distanță uriașă de aici până la coasta americană și numai acolo ne vom putea socoti salvați. Bătrâna corabie „Rancocus” se află aici prinsă într-un ancoraj, din care cu greu se va desface. Dar nu asta trebuie să ne intereseze în clipa de față.

— Cum oare? Mie aceasta mi se pare problema capitală. Odată în larg, poate avem norocul să întâlnim pe cineva.

— Da, odată în larg. Dar aici stă greutatea domnule Woolston. Și tare mi-i teamă că nu vom ajunge niciodată în larg!

— Admiți posibilitatea să rămânem închiși aici pentru totdeauna?

— Desigur, o admit domnule Woolston și nu știu pentru ce aș mai face din lucrul acesta un secret. Uitați-vă, sărmanul căpitan Crutchely chiar de-ar fi pe punte cu întreg echipajul, cum eram înainte cu 24 de ore, și-ar încrucișa și el brațele. Împotriva tuturor cuvintelor poruncitoare din lume, bietul „Rancocus” va rămâne unde îl vedeți.

— Mă mârșăie să te aud vorbind astfel, răspunse Marc, cu atât mai mult cu cât este și părerea mea.

— Bărbații sunt bărbați, domnule și nu pot realiza nimic peste puterile lor. Ce să facem! Am cântărit bine poziția noastră între stânci când eram sus pe catarg și trag concluzia că-i o capcană închisă. Măcar dacă ar fi aranjate cu o anumită simetrie, dar atunci nu s-ar mai recunoaște mâna diavolului. Îți sar în ochi peste tot. Încercați o ieșire printre ele. Comenzile n-ar înceta o clipă: „Pare! loffe! loffe! pare!” Fără să fie posibilă măcar începerea unei singure manevre.

— Oricât de mică ar fi speranța reușitei, trebuie totuși să încercăm să ieșim în larg; fiindcă alternativa îmi apare groaznică.

— Alternativă ori nu, iată o încercare care întrece puterile omenești.

— Dar atunci, ce vom deveni?

— Trebuie să „robinsonăm” puțin, domnule Marc, până când ne va suna ceasul, ori poate Dumnezeu în bunătatea lui va socoti potrivit, să trimită pe cineva să ne scoată de aici.

— Să robinsonăm! reluă Marc, neputându-se opri să suradă de expresia lui Bob, în ciuda gravității situației. Dar, cel puțin, Robinson avea o insulă, care nouă ne lipsește.

— Colo, în direcția vântului se ridică o stâncă, unde după socoteala mea vom găsi posibilitatea să trăim într-un fel sau altul,

răspunse Bob, cu sânge rece. De altfel avem și corabia!

— Și cât timp socotești că o frânghie de cânepă va rezista, într-o astfel de poziție, când la fiecare val care ridică „Rancocusul”, ea se roade de stâncă? Nu, Bob, nu vom putea rămâne aici; iată un lucru indiscutabil. Dacă nu ajungem cu vântul în larg, învingând toate pericolele, va trebui atunci să ajungem împotriva vântului.

— Ascultați-mă, domnule Marc! Am frământat întrebarea aceasta în toate chipurile și uite ce cred. Ne mai rămâne barca cea mică din spatele corabiei, în foarte bună stare, după cum știți. O să ne ducă ușor pe amândoi. După părerea mea, să-i dăm drumul pe apă, să coborâm în ea ceva provizii și să pornim spre stânca din zare. Eu voi lopăta, iar dumneavoastră veți arunca sonda, pentru a stabili dacă nu există o trecere în direcția aceasta. Când vreodată corabia se va pune în mișcare, numai spre vest este posibil. De aceea, să luăm barca, să vizităm stânca, unde poate regăsim tovarășii, iar după asta, vom ști cu mult mai bine ceea ce ne rămâne de făcut. Să pornim cât mai repede. Timpul este bun; trebuie să profităm.

Sfatul era prea sănătos, pentru a nu fi urmat. Barca fu cercetată cu grijă. Apă nu intra pe nicăieri, deoarece căpitanul Crutchely avusese mereu grijă s-o țină pe jumătate plină, de când începuse navigația pe apele Pacificului. Barca avea și o pânză mică, excelentă în bătaia vântului. Coborârea pe mare n-a fost grea și în vreme ce Bob se ocupa cu transportarea proviziilor, Marc făcea anumite pregătiri, pe care le socotea de cea mai mare importanță.

„Rancocusul” poseda o baterie cu mai multe tunuri, toate în poziție de tragere, pentru a respinge eventual pe sălbaticii insulelor, unde s-ar fi făcut aprovizionarea cu lemn de santal. Erau două tunuri vechi de șase și opt bombardiere de doisprezece. Primele funcționau bine când erau suficient încărcate. Tânărul ofițer luă cheile magaziei, o deschise și trase trei cartușe, cu care încărcă trei tunuri. Pe urmă dădu foc, lăsând o distanță între fiecare lovitură, în nădejdea că detunătura ar putea fi auzită de unul dintre camarazi și astfel să-i dea curaj, să depună toate eforturile pentru a le ieși în cale. Zgomotul artileriei a produs un efect ciudat în mijlocul acestei vaste pustietăți, și Bob Betts, care mai văzuse și alteori scena, nu reuși totuși să se sustragă sentimentului viu resimțit. Cum explozia nu putea să aibă un rezultat imediat, Marc se grăbi să-l urmeze pe Bob, care pentru a treia oară îl anunța că totul era gata și se pregăti să părăsească corabia. Dar, înainte de a o face examină încă o dată cu scrupuloasă atenție toate punctele

orizontului, pentru a fi sigur că nu erau motive de teamă despre o schimbare a timpului, în lipsa lui. Semnele se arătau favorabile și Marc scoboară în barcă, dar cu un sentiment vădit de părere de rău. Este o încercare grea pentru un marinăr, chiar într-o astfel de situație, să-și părăsească corabia aproape o zi. Nevoia porunceă lucrul acesta; dar, tot încurajându-se, Marc nu reușea să alunge presimțirile sinistre, în ciuda semnelor favorabile ale atmosferei.

Când Marc se așeză în barcă, Bob, care se ținuse prins de corabie dădu drumul; pe urmă întinse pânza. Adierea era bună; lucru însă mai puțin asigurător la întoarcere. Împrejur stâncile răsăreau atât de numeroase, că marea la mijloc, rămânea complet liniștită. Dar oceanul, chiar în stare de repaos, nu are o alcătuire care să inspire siguranță, când în drumul lui se află stânci și bancuri de nisip; astfel că neprevăzutul era posibil și trebuia cea mai mare atenție pentru a-i face față; altfel barca, singura care rămăsese pe „Rancocus”, s-ar fi scufundat și ar fi fost o pierdere ireparabilă.

Barca se depărtă de vapor cu ușurință. Vântul sufla tocmai atât cât trebuie și Bob începu să arunce sonda, Marc preferând să țină cârma. Operația însă nu era ușoară pe o luntre atât de mică, cu viteza care-i fusese dată și Bob trebui să renunțe. Cum la întoarcere va fi nevoie să întrebuințeze lopețile, Marc spuse râzând, că vor „simți” atunci călătoria. Totuși, cele câteva aruncări de sondă, încredințară pe marinarii noștri că exista între stânci mai multă apă decât i-ar fi trebuit lui „Rancocus”. Lângă stânci, lucrul se schimba.

După ce înlăturară pericolul de a se lovi de stâncile mărunte, chiar în clipa când vreun val mai mare pătrundea la intervale depărtate, între ele, cei doi prieteni se apropiară de stânca uriașă care ieșea din apă și pe care o inspectară de la distanță, cu un viu și explicabil interes. Această masă colțuroasă, avea o dublă însemnătate pentru ei: aici aveau să mai regăsească poate camarazii și tot aici, urmau să petreacă. Capetele stâncilor printre care Marc a trecut, îi lăsară speranță mai puțin ca niciodată, că va putea pe acolo scoate la larg corabia și de-abia dacă nădăjduia, s-o târască măcar, până la stânca cea mare. Aceste gânduri, deveneau tot mai sfredelitoare în măsura în care înainta și îi îndoiău atenția, în timp ce examina insula din față. Bob, nu se gândea decât la clipa prezentă, fantezia lui nu lucra la fel cu fantezia superiorului; el nu lăsase departe o tânără soție care să-l aștepte cu nerăbdare. De altfel, își fixase în gând, că numai prin hotărârea Providenței, vor fi

Robinsonii acestei insule. Dar cum și când vor ieși ei din acele paragini, dacă vor ieși vreodată; iată întrebări pe care nu și le formulase.

Cu cât se apropiau de insulă, cu atât exactitatea observațiilor făcute din înălțimea catargelor se verifica.

Lungimea stâncii avea o milă, iar lărgimea varia de la o jumătate, la o optime de milă. Pe margine, stânca nu ieșea deasupra mării decât cu câteva picioare, dar în extremitatea orientală înălțimea creștea mai mult de dublu. Direcția insulei era de la est la vest.

În mijlocul ei se ridica un fel de trunchi conic, cam de 60-80 picioare, terminat printr-un platou circular, care cuprindea o mare parte din porțiunea cea mai sălbatică a insulei. Păsările marine nu erau în atât de mare număr, câte se vedeau de obicei în pustietățile de acest fel; totuși zburau cu miile pe stâncile aride, care nu se aflau la mare distanță de insulă.

În sfârșit, barca ajunsese la destinație. În primul rând Marc fu mirat să găsească atât de puțin vârtej de valuri din direcția vântului; dar aceasta depindea de imensa cantitate de stânci, care acopereau marea pe mai multe mile distanță și mai ales depindea de faptul că un zid de piatră cădea în linie dreaptă pe acest țărm, nelăsând decât un interval de două zecimi de milă (370 metri), ceea ce realiza o suprafață de lichid perfect liniștită, între stânci și insulă.

Este greu să descriem simțămintele lui Marc în momentul debarcării. Bob și cu el, cât de departe privirile se puteau întinde, nu încetau să caute urmele tovarășilor lor; dar nimic nu dovedea, nici pe insulă, nici în împrejurimi, că aceștia ar fi tras la țărm. Stânca pe care mergeau era goală și avea o formă particulară. Examinând-o de aproape, recunoscuseră că nu-i un banc de corali, și că origina ei este pur vulcanică. Ariditatea, era o trăsătură caracteristică a regiunii; descoperire deosebit de neplăcută și la care nu erau pregătiți, cu atât mai mult cu cât, din toate părțile stâncile observate pe drum, prezentau o bogată vegetație marină. Singurătatea și pustiuul acestui țărm, nu erau întrerupte decât de cânduri de păsări, care zburau pe deasupra capetelor și care demonstrau cu țipetele lor și cu îndrăzneala ce-o aveau că vederea omului era ceva cu desăvârșire nou pentru ele.

Colina înălțată în centrul insulei, era prea deosebită pentru a nu atrage atenția marinarilor noștri și spre acest punct se îndreptară îndată, sperând să aibă din vârf un orizont de vizibilitate mai larg.

Un nor de păsări îi urma. Mergând, Marc și Bob se întorceau adeseori pentru a observa corabia, care acum era departe și se vedea ancorată, exact în aceeași poziție. Din partea aceea nu părea să existe niciun fel de teamă și Marc mări viteza, pentru a ajunge în vârful colinei, cu toată suprafața alunecoasă și prăpăstioasă a stâncilor. Acolo îi aștepta o surpriză, care le smulse o exclamație fără voie. În loc să găsească un platou potrivit prevederilor, stânca era săpată în forma unei caverne circulare și Marc recunoscuse repede, că era craterul stins al unui vulcan. După o primă mișcare de stupoare, începu să-l examineze cu atenție.

Bariera de lavă dimprejur era perfect circulară. În interior prăpastia se înfățișa perpendiculară. Nu existau decât puține colțuri ieșite, cu ajutorul cărora un om curajos putea să se coboare fără pericol. Suprafața interioară avea 100 de acri aproximativ, în vreme ce zidul prezenta o înălțime uniformă de 60 de picioare, afară de malul așezat în direcția vântului, unde prezenta o coborâre și unde se vedea o trecere strâmtă, la nivel cu fundul craterului; un fel de poartă care intra în cavernă. Era în afară de orice îndoială, că această trecere fusese făcută de lava care, din vremuri imemorabile își tăiasse drum, ridicând colina despre care vorbim.

Poarta avea 20 picioare înălțime pe 30 picioare lățime și susținea deasupra, un arc de piatră, natural. Când Marc se coborî pe pereții craterului, nu fără pericole, găsi jos un fel de tăpșan unit și înclinat puțin de la est la vest. Desigur apele oceanului, în timpul mareelor mari, ori a furtunilor, năvăliseră prin trecătoare și măturaseră cenușa din crater, îngrămădind-o pe margini. Această cenușă se transformase în tuf prin acțiunea timpului. Dacă acest crater a avut forma de con, desfășurarea infinită de anotimpuri nu mai lăsase urme. Era acoperit de o coajă foarte rezistentă. Odată, ori de două ori Marc o sparse, cum s-ar fi întâmplat cu o pojghiță de gheață, iar ghetele i se umplură de cenușă fină. Mari depozite de sare depuse, arătau în chip evident acțiunea apelor marine. Această sare era desigur obstacolul care se opunea creșterii vegetației. Marc observă că păsările evitau să zboare peste crater; instinctul părea să le spună că acolo există o zonă periculoasă. Zburau cu sutele împrejur, având grijă să-l ocolească, adică în limbaj marinăresc, rămânând precaute în larg. Dar vulcanul părea demult stins.

Capitolul V

Fiul regelui, prietenii, a debarcat în insulă.
L-am văzut, cu ochii mei, pe țărmul singuratic,
Stând, cu brațele încrucișate, bătut de gânduri
negre
Și oftând, asemeni vântului care înfrigurează
zările.
„Furtuna”.

După ce terminară această primă cercetare a craterului, Marc și Bob se urcară iar în vârful stâncii și luară loc chiar deasupra arcului. De acolo vedeau mai bine, nu numai mica insulă în toată întinderea, dar și oceanul înconjurător. Marc începu să înțeleagă caracteristicile ciudatei alcătuirii geologice, în mijlocul căreia „Rancocus” fusese purtat ca de mâna Providenței.

Stătea în acea clipă în punctul cel mai înalt al unui munte de origine vulcanică submarină. Afară de stânca principală, mai existau două, trei insulițe, la o zecime de milă distanță și câteva mai departe, loc unde păsările marine păreau să-și dea întâlnire. Alt pământ nu se mai zărea, cât puteai cuprinde cu ochii.

Marc încercă să facă socoteală până unde se întindeau stâncile de care se vedea înconjurat. Comparând observațiile cu cele făcute pe bord, evaluă la o duzină de leghe marine, zona pe care se desfășurau ramificațiile muntelui vulcanic. Dacă, în acțiunea sa creatoare pământul ar mai fi făcut câteva eforturi, desigur ar fi răsărit o insulă frumoasă și roditoare, în locul acestei stânci pe jumătate scufundată.

Din prima clipă a sosirii la picioarele insulei botezată stânca lui Marc, gândul cumplit că va fi silit să-și petreacă acolo restul zilelor, l-a chinuit pe eroul nostru. Ce perspectivă pentru un tânăr căsătorit și câtă vreme oare va găsi mijloace de existență, în singurătatea aceasta aridă! Dar ascunzându-și gândurile negre, Marc încercă să imite nepăsarea tovarășului său. Acesta avea un fond sănătos de filosofie naturală și odată convins că trebuie să „robinsoneze” câțiva ani, nu mai încerca altceva decât să se adapteze situației. Într-o atare stare de spirit, este ușor de înțeles cum s-a desfășurat dialogul între cei doi naufragiați.

— Suntem zdravăn prinși, domnule Marc, spuse Bob și iată-ne asemenea lui Robinson, cu singura diferență că suntem doi, pe când el mai târziu l-a găsit pe Vineri.

— Mi-ar plăcea să nu existe diferențe Bob, dar nu-i așa. Robinson avea o insulă, noi avem o stâncă; el avea apă dulce și arbori, care nouă ne lipsesc complet. Toate acestea nu sunt încurajatoare.

— Vorbiți ca din carte, domnule, dar să nu ne pierdem cu firea. Avem o corabie solidă, tot așa de bună ca în prima zi când am părăsit portul; în vreme ce Robison văzuse corabia lui scufundându-se. Cât mai există o scândură pe valuri, un adevărat marinăr nu disperă.

— Da, Bob, asta este și convingerea mea; dar ar trebui să existe și mijlocul pentru a ne servi de această corabie.

— Desigur, locul cel mai bun de ancorare nu l-a ales „Rancocusul”, spuse Bob, aruncând capătul de țigară în fundul craterului; dar, domnule Marc, socotesc că tot ne va folosi, dacă vom reuși s-o menținem pe valuri. Rezerva de apă ne mai poate ajunge un an și când va veni anotimpul ploilor, ne-o vom reînnoi după chef. Corabia ne va folosi de locuință și vă asigur, vom avea o frumoasă locuință... Dumneavoastră veți locui pe puntea dindărăt, iar eu îmi voi instala hamacul pe cea din față.

— Nu mai fă deosebiri de acest fel, Bob; nu vreau să te mai aud vorbind așa. Nenorocirea, ca și mormântul ne face pe toți egali. Singura nădejde care ne rămâne, ar fi să demontăm „Rancocusul” și cu materialul rezultat să construim o corabie mai mică. În felul acesta, Providența ajutându-ne, ne vom revedea poate odată prietenii.

— Curaj, domnule Marc, curaj! Mi-i drag să vă aud vorbind așa. Simt, când în fața ochilor îți stă chipul unei femei iubite, că ar fi groaznic să nu încerci totul pentru a o revedea. Până și Robinson a sfârșit prin a-și construi o barcă. Nu sunt un lemnar excepțional, este drept, de altfel ca și dumneavoastră; dar socotesc că noi doi, oameni zdraveni și hotărâți, care pe lângă celelalte trebuie să ne salvăm și viața, vom ști să ducem la bun sfârșit construcția unei șalupe. Și îmi pare bine, dacă Dumnezeu a hotărât să naufragiez, că mi s-a întâmplat lucrul acesta fiind cu dumneavoastră.

Marc nu reuși să-și ascundă un surâs de mulțumire.

— Ascultă-mă, Bob, spuse el după o clipă de tăcere, m-am gândit cum am putea aduce corabia aici. Dacă reușim s-o fixăm în extremitatea insulei, va rezista cu siguranță pe valuri, mulți ani;

într-un cuvânt atâta vreme cât scândurile vor rămâne prinse împreună. De altfel, aici avem și locul ideal unde să instalăm un șantier pentru construirea șalupei, cât și mijloacele de a o coborî pe apă. De aceea, cântărind bine împrejurările, cred că nu ne rămâne nimic mai bun de făcut, decât să căutăm să aducem corabia lângă insulă, unde este loc și unde vom reuși să realizăm planurile de care ți-am vorbit.

Bob își dădu aprobarea și mai trase unele concluzii, pe care Marc nu le făcuse. În primul rând, s-ar putea ca din acest punct, printr-o atentă observare a curenților care merg spre vest, să se găsească o trecere în larg. Odată corabia ancorată în micul golf al insulei și rezerva de apă dulce de pe „Rancocus” ar fi în siguranță, deoarece în timp de furtună, acolo unde se găsește, nava s-ar preface în bucăți în mai puțin de o oră, și întreaga încărcătură ar fi atunci pierdută. După ce au căzut cu desăvârșire la înțelegere, asupra acestor puncte, Marc și Bob s-au coborât din vârful craterului pentru a se reîntoarce la luntre.

Cum timpul se menținea frumos, Marc nu se grăbi. El își pierdu o jumătate de oră sondând micul golf, format prin linia de stânci afundate la capătul de est al craterului și constată, că nu exista numai o cantitate de apă suficientă, dar, ceea ce-l surprinse, găsi un fund nisipos, format fără îndoială din particulele rupte stâncilor vecine, prin acțiunea neîncetată a valurilor. Golful prezenta așadar toate garanțiile posibile, pentru ca „Rancocusul” să fie în siguranță. Nu mai trebuiau decât să-l aducă. În sfârșit, Bob cârmii spre corabie, în vreme ce Marc ținea sonda în mână. Acesta din urmă recunoscuse că existau două mari piedici, pentru a stabili o legătură între cele două puncte de coastă. Primul, era constituit printr-o dublă centură de stânci, care se prelungeau pe un sfert de milă, paralel și care n-aveau între ele, decât vreo 90 metri depărtare. Apa era adâncă acolo, însă spațiul de manevră lipsea cu desăvârșire. Al doilea obstacol era mai grav. Într-un loc o stâncă ieșea în mare, nemairămânând decât o lărgime de o sută picioare.

Cei doi marinari n-au ajuns pe puntea lui „Rancocus” decât pe la orele trei. Găsiră totul așa cum au lăsat. Porcii, găinile și capra, – părură fericiți să-i revadă, fiindcă se întârziasse cu turnarea hranei în trocurile lor. Porci și găini se văd pe puntea oricărei corăbii, însă capre mai rar. Căpitanul Crutchely adusese una, care să-i dea lapte la ceai, lucru pentru el tot atât de prețios ca și porția de rom, ceea ce era un mod de a se exprima destul de convingător. După ce s-a

ocupat de animale, Bob s-a așezat lângă Marc și au dejunat cu pesmeți și carne rece, fiindcă nu voiau să aprindă focul; îndată după aceea coborâră în luntre două semnalizatoare, cu crampoanele de fier necesare pentru a le fixa, și imediat porniră.

Le-a trebuit un ceas să găsească trecerea periculoasă și un alt ceas pentru ca să așeze semnalizatoarele. Odată lucrul terminat s-au reîntors pe punte fără a pierde o clipă, fiindcă o puternică furtună se apropia. Marc își făcu socoteală că trebuia să încerce imediat să pună în mișcare corabia. Orice întârziere ar fi fost fatală, în poziția în care se găseau, dacă se rupea cablul ancorei. Bob se supuse hotărârii cu aceeași grabă, ca și când Marc ar fi fost căpitanul și sărind de la pânză la pânză, din frânghie în frânghie, desfăcu hunierul, brigantina și alte pânze principale. În același timp Marc priveghea ancora cea mare, care fusese pregătită, în clipa în care căpitanul Crutchely dispăruse.

Era și timpul să se grăbească. Vântul se arunca în rafale, soarele se ascundea după o perdea strânsă de nori, și întreaga linie a orizontului, din direcția de unde furtuna venea, luă un aspect lugubru și amenințător. Când Bob strigă că totul era gata, Marc tăie cu mai multe lovituri hotărâte de topor, frânghia ancorei. Manevra era periculoasă și Marc, după ce ajută la pregătirea pânzelor, sări la cârmă în ultima clipă, fixând direcția. Într-o astfel de călătorie, cea mai mică neatenție putea fi fatală. De douăzeci de ori strigă Marc pe Bob, pentru a ști dacă zărise semnalizatoarele și în sfârșit, spre marea lui satisfacție, primi un răspuns afirmativ. Clipele pe care le-au trăit cei doi prieteni, până s-au văzut ajunși dincolo de punctul cel mai periculos al trecerii, nu se pot descrie. De multe ori îndrăzneții marinari au crezut că sunt pierduți, dar nicio clipă cârma n-a fost lăsat din mâini, în ciuda furiei valurilor și a vântului. Mai rămânea de realizat a doua parte a scurtei și emoționantei călătorii. Când recunosc în chip sigur, cele două rânduri de stânci, și văzu clar craterul, Marc nu se mai îngrijii și mări numărul pânzelor, pentru a manevra mai ușor. După o jumătate de oră „Rancocusul” se găsea în siguranță în mijlocul micului golf. Atunci Bob își aruncă bereta în aer scoțând trei strigăte de victorie, în vreme ce Marc pe puntea din spate a vasului, mulțumea în gând lui Dumnezeu, că i-a dat putere să realizeze această dificilă trecere.

Era incontestabil că situația lor, oricât se înfățișa încă de tristă, fusese îmbunătățită simțitor. Nu numai că „Rancocusul” era acum fixat cu cea mai bună ancoră și cu cel mai bun cablu, pe un fund

solid, în mijlocul unui golf sigur, unde valurile nu reușeau să pătrundă decât oblic, dar și luntrea putea merge sigur până la țarm, distanța nefiind mai mare de 150 picioare. Într-un cuvânt, nu era posibil să se dorească unei corăbii un adăpost mai serios și în același timp mai convenabil, pentru viitorii locuitori ai insulei.

Marc și Bob nu întârziară să se felicite pentru reușita lor. Valurile deveniră atât de mari în timpul nopții, că era îndoielnic dacă vasul ar fi rezistat, aflându-se la vechiul ancoraj. Marc rămase pe punte până la miezul nopții. Atunci, văzând că uraganul a început să se liniștească, intră în cabină și adormi adânc până dimineață. Cât despre Bob, el își făcuse cartul de cu seară și era târziu, când apăru pe punte.

Marc se mai urcă odată pe prăjina papagalului spre a privi din nou marea, stâncile și insula. Poziția era schimbată și el descoperi un spațiu vast înspre vest. Dar nimic nu dovedea că exista posibilitatea, pentru ca „Rancocusul” să poată fi scos din închisoarea lui. Atunci se coborî pe punte și împreună cu Bob luară dejunul la masa căpitanului, dejun de la care n-a lipsit nici cafeaua. Cerul era fără nori și razele soarelui aveau o forță deosebită. În timpul mesei, o nouă conversație începu în cabină.

— După felul în care bătea vântul noaptea trecută, spuse Marc, mă îndoiesc mult că am fi avut acum o sală de mâncare atât de plăcută și o masă atât de bine servită, dacă rămâneam acolo.

— Am plecat la vreme, domnule Marc, răspunse Bob și dacă îmi dați voie să vorbesc cu inima deschisă, încercând aventura aceasta, credeam că nu vom mai ajunge la capăt. De aceea, aduc mulțumiri cerului, din fundul inimii, că am intrat în golful acesta.

— Ai dreptate, Bob, și cu toată nenorocirea care ne-a lovit, trebuie să fim recunoscători, comparând soarta noastră cu cea a camarazilor, - sărmanii! și cu cea a atâtor marinari care și-au pierdut corăbiile.

— E drept! am realizat enorm salvând vasul nostru. De aceea nu ne putem socoti naufragiați. N-am făcut decât o escală periculoasă, iată adevărul.

— Am auzit vorbindu-se de corăbii duse peste stânci, ori bancuri de nisip, în locuri pe care nu le-au mai putut părăsi, răspunse Marc. Dar gândește-te puțin, prietene, cât de tristă ar fi fost situația noastră, dacă eram aruncați pe stânca aceasta, numai cu sfârșământurile corabiei.

— Sunt fericit să vă aud vorbind cu atâta judecată domnule

Marc. Iată dovada că n-ați pierdut curajul. Mă temeam că frumosul chip al doamnei Brigitta să nu vă împiedice să apreciați, măruntele consolări care ne-au rămas.

— Despărțirea de ea, mă mâhnește adânc, Bob, lucrul acesta nu-l pot ascunde, dar îmi pun nădejdea în Dumnezeu. Prin voia lui ne găsim în această situație extraordinară; și am nădejdea că până la urmă nu ne va părăsi.

— Fără îndoială, că nu ne va părăsi. Iată cuvintele potrivite și vă dau întru totul dreptate. În așteptare, avem apă din belșug, carne de vită și de porc pe vreo șase ani, pâine și făină mai mult decât ne trebuie, fără a mai vorbi de alte felurite alimente.

— Da, corabia, este bine aprovizionată și după cum spui are de toate, pentru mai mult de un an. Dar de un lucru trebuie să ne temem și urmează să luăm urgente măsuri. Iată 50 de zile, de când consumăm numai carne sărată. Dacă mai continuăm 50 de zile, căpătăm sigur scorbut.

— Vai! domnule. Dumnezeu să ne apere de această boală groaznică. I-am făcut odată cunoștința când dublam capul Horn și n-aș voi să se mai repete împrejurarea. Dar peștele nu pare să lipsească între aceste stânci; iar pâine avem. Dacă uităm de carnea sărată trei-patru zile pe săptămână, nu îndepărtăm oare pericolul?

— Peștele e lucru bun; broasca țestoasă ar fi și mai bună, dacă am găsi-o. Dar ceea ce ne lipsește, este puțin teren vegetal, pentru legume. N-am zărit o tufă de iarbă, și nicio plantă marină, ieri, în insulă. Dacă am găsi ceva pământ, cum semințele nu lipsesc pe corabie, în acest climat, vegetația ar fi excepțională.

— Da, desigur, domnule. De altfel am mai păstrat pentru fratele meu, fermier la Jersey, semințele cele mai bune de fasole și de pepeni, strânse cu prilejul ultimei noastre călătorii în Orient. Dacă am avea puțin pământ, pun rămășag, că în două, trei luni am mânca fructe strașnice, ca niște boieri adevărați.

— Iată o idee fericită Bob. Vom semăna pepenii. Dacă nu mă înșel ne-au rămas și ceva cartofi.

Imediat după dejun Marc alergă să adune semințele, în vreme ce Bob strângea masa. Între timp, cei patru porci fură coborâți pe insulă. Marc și Bob strânseseră guano, pe care îl fabricau din belșug păsările marine și amestecându-l cu cenușă și plante marine în descompunere, realizară mici suprafețe, unde pepenii aveau toate condițiile pentru a crește din belșug.

În felul acesta teama de scorbut era îndepărtată. Datorită unei

agerimi deosebite, în ciuda tinereții sale, Marc știa să se gândească temeinic la viitor.

Capitolul VI

Pâini de bucurie au salutat revenirea Soarelui
Gustând cu inima fericită, farmecul dimineții.
Dar clipele sunt scumpe, Grădina îi așteaptă.
Numai ei doi trebuie să facă față greutăților.
Cum vor reuși oare să înfăptuiască marele efort?
Milton.

Marinarii noștri nu duceau lipsă de unelte. Există de altfel puține corăbii pe care să nu se găsească unelte de toate felurile. „Rancocusul” avea din belșug, datorită lungilor escale pe care trebuia să le facă în insulele îndepărtate. De aceea topoarele și târnăcoapele umpleau lăzi întregi, fiindcă prevederile căpitanului Crutchely admiteau nevoia ridicării unor fortificații, în cazul atacurilor triburilor sălbatice. Marc se urcă pe crater cu târnăcopul pe umăr, având în jurul gâtului o frânghie și un scripete. Tot înaintând se sluzea de târnăcop pentru a săpa trepte, ceea ce pe viitor va face mersul foarte ușor în această direcție.

— Odată în vârf, găsi o bucată de stâncă ieșită în afară și pe acolo coborî frânghia în crater, după ce o fixase de scripete. Bob prinse de ea panerul cu unelte, pe care Marc îl trase sus și-l deșertă. Reîncepând de mai multe ori manevra, ei transportară pe stâncă tot ce le era necesar.

— Bob se reîntoarse atunci la luntre și rostogoli până la crater, butoiul cu guano.

În vremea asta, Marc căuta locurile cele mai potrivite pentru semănat. După ce fărâmiță piatra cu târnăcopul, turnă din belșug guano peste cenușă, urmând sfaturile lui Betts.

Peste acest amestec aruncă ierburi marine fărâmițate. În acest strat semănară două specii de pepeni, bob, mazăre, fasole și grâu din Turcia. Mai aveau și semințe de castraveți și ceapă, cu care de asemenea încercară o experiență.

Marc nu era prea tare în legumicultură, dar Bob știa bine să se descurce. Cu toate că pe înălțime bătea uneori (cam la 21 grade latitudine de sud), un vânt rece cei doi marinari avură grijă să-și fixeze straturile în scobiturile stâncii, pentru a se aduna o cât mai

mare cantitate de apă de ploaie.

Era ora mesei de seară, când Marc și Betts părăsiră Înălțimea, nume pe care începuseră să-l dea singurei ridicături care se găsea pe domeniile lor. Bob prevăzuse nevoia să se adăpostească și aruncase în luntre, o pânză de papagal veche. Cu ajutorul ei și a câtorva țărui, ridicară în fundul craterului un cort, sub care Marc și el cinară și își tăcură siesta. Așezați pe o altă pânză de schimb, prietenii noștri discutară ceea ce făcuseră și ceea ce trebuiau să realizeze de acum înainte.

În primul rând se gândiră să asigure corabia împotriva furtunilor mari, în care scop începură pregătirea, în afară de ancora bine fixată, a unor odgoane de siguranță. Bob gândi că este momentul să dea de mâncare porcilor, care răscoliseră toată cenușa din fundul craterului fără a găsi nimic. În movilele astfel formate, Marc aruncă la întâmplare semințe de portocali, lămâi, curmalii, și plantă puțină viță de vie. Era mai mult o experiență care urma să dea sau nu, rezultate. Spre a-și conserva plantația, Marc închise intrarea craterului cu o pânză de corabie. Nori groși se adunau iarăși pe cer. Furtuna se arăta atât de apropiată, încât cei doi marinari se grăbiră să se întoarcă pe punte, pentru a nu fi muiați până la piele. De-abia intrați în cabină ploaia torențială începu să bată. O clipă teama își tăie iar drum în sufletele lor. Vântul părăsind brusc direcția obișnuită a vânturilor alizee, se schimbă într-un curent de aer, care cădea în unghi drept asupra vasului. Acesta fu împins până lângă peretele de lavă, atingându-se de câteva ori.

Cu toate că nu exista pericol ca lemnul corabiei să se rupă, Marc socoti că un anumit risc devenise posibil. Dar vânturile alizee reveniră aducând timpul frumos și „Rancocusul” își reluă poziția inițială. Bob sugera atunci ideea, să ducă pe țărm cea mai bună ancoră a lor, s-o fixeze în mijlocul stâncilor și să lege de ea frânghii zdravene, care vor fi prinse de vapor și cu ajutorul cărora, se va putea stabili o linie de comunicație, permițând să nu se mai utilizeze mereu luntrea. Marc aprobă planul și cum trebuia o plută pentru a duce ancora, hotărâră să amâne pentru a doua zi această lucrare.

Restul zilei n-a fost utilizat decât pentru munci mai ușoare. Marc era curios să constate efectul ploii asupra plantațiilor și cantitatea de apă care a rămas pe stânci. Au hotărât de aceea să mai întârzie o oră sau două după venirea nopții pe insulă. Înainte de plecare, Bob atrase atenția lui Marc asupra păsărilor domestice. Găsise șase

găini, un cucuș și cinci rațe, într-o stare destul de rea. Hotărâra să le dea drumul pe insulă și să aibă din vreme în vreme grijă de hrana lor. După ce păsările au fost puse în libertate, constatară că pe bord n-a mai rămas decât o viețuitoare: capra, a cărei soartă urma să fie hotărâtă mai târziu.

Debarcând, Marc găsi cele mai mici cavități ale stâncii pline cu apă. Era îndeajuns pentru a umple toate balercile de pe bord. Împrejurarea se dovedea încurajatoare pentru viitor, fiindcă frica lipsei de apă deschidea perspectiva cea mai tristă. Dacă alimentele ar fi lipsit, marea ar fi creat unele resurse, dar lipsa apei de băut, ar fi fost nimicitoare.

Nu se poate descrie bucuria rațelor în mijlocul acestor lacuri improvizate. Privind jocul lor, Marc nu se sfia să-și pună întrebarea, ce drepturi avea omul pentru a contraria instinctele creaturilor lui Dumnezeu. A condamna la închisoare o ființă nevinovată, iată un lucru absurd. El singur se găsea în închisoare și cu toate că mergea, înota și făcea orice mișcare cu corpul, nu simțea oare în adâncul inimii privațiunile, pe care trebuia să le sufere?

În noaptea aceea, marinarii noștri dormiră mai adânc decât de obicei. Cele două zile care urmară au fost întrebuințate, pentru fixarea perfectă a corabiei. Bob reuși să facă o plută bună cu catargele de rezervă, tăind în două prăjinile huniere și prăjinile de jos, pe care le-a fixat împreună. Dar Marc găsi mijlocul să coboare în insulă cele două ancore, fără a întrebuința pluta. Ele se aflau la pupă și doi oameni le puteau ridica fără greutate. Marc și Bob manevrară vasul până lângă peretele stâncos și trimiseră astfel ancorele de la o minimă distanță pe cablu. Odată aduse pe insulă, trebuiră să lucreze o jumătate de zi întreagă, pentru a le fixa între spărturile de lavă. De inelele de fier, legară câte trei frânghii pentru fiecare. În felul acesta „Rancocusul” se găsea la 100 picioare de insulă, fixat din față și din spate, ceea ce-i favoriza veșnic o poziție neschimbată. Din loc în loc, grupul de trei frânghii fu orânduit la același nivel, cu ajutorul unor scândurele foarte apropiate, stabilindu-se astfel, de la cele două ancore, două punți până pe corabie.

Aceste lucrări nu fură terminate decât în după amiaza zilei a doua, care era o sâmbătă. Marc hotărâse să serbeze cu sfințenie pe viitor, duminica, consacrand-o rugăciunilor. Făcea parte din biserica episcopală și împărtăși hotărârea luată lui Bob, care era „quaker”, convins, cu toate că ignorant. De aceea stabiliră că pentru un

început bun, a doua zi va fi consacrată odihnei, după modelul creștinilor de pretutindeni și că la fel se va proceda în toate duminicile. Marc simțise întotdeauna o înclinație pentru ideile religioase. Dragostea lui față de Brigitta, îl ferise de erorile în care cad numeroși marinari și în mai multe rânduri, convorbiri interesante asupra vieții viitoare se legaseră între el și soția sa. Timpurile grele sunt acelea în care oamenii simt mai adânc îndatoririle lor față de Dumnezeu. Nu era de aceea nimic surprinzător în faptul, că tânărul ofițer simți că se deșteaptă în el, cu o putere necunoscută, pasiunea tot mai vie, care-l îndemna la recunoștință și căință.

În vreme ce în această stare de spirit își vizita domeniile, Bob sări în luntre, luându-și instrumentele de pescuit. El se îndreptă spre un grup de stânci, care ieșeau din apă, în direcția nord-vest de la crater. Erau acolo vreo douăzeci de blocuri, toate la mai puțin de o milă distanță; cele mai mari măsurând în suprafață șase până la opt acri, iar celelalte neavând o sută de picioare în diametru. Închisă între aceste stânci, așezate ca niște diguri la distanțe neregulate, marea era liniștită și în afară de câteva izbituri de vânt prea puternice, luntrea plutea fără frică, deîndată ce nu ieșea din granițele statornicite de zidul de lavă.

Betts era un pescar pasionat și petrecea zile întregi dedându-se acestui sport, dacă tutunul nu-i lipsea. Una dintre serioasele mângâieri, în nenorocirea care-l lovise, constituia imensa rezervă care se găsea pe bord. Toți marinarii de pe „Rancocus”, cu excepția lui Marc, utilizau tutunul și pentru o călătorie așa de lungă fiecare se arătase precaut. Așadar, avu prilejul să se dedea celor două ocupații favorite ale sale.

Marc iubea vânătoarea, dar pușca nu-i prea slujea acum; dintre toate păsările care zburau în această regiune, nu exista una care în caz de foamete să poată fi întrebuințată. De aceea se plimbă pe insulă întovărașit de capră. Văzând-o cum sare în jurul lui, Marc își reaminti fără să vrea caprele lui Robinson; pe urmă, printr-o asociație de idei foarte naturală, diferitele povestiri de călătorie citite îi reveniră în minte, și astfel începu să-și compare soarta, cu cea a nenorociților, care fuseseră siliți să rămână mai mult, ori mai puțin, pe insule nelocuite.

În multe privințe comparația nu-i era avantajoasă. Mai întâi, insula nu avea niciun fel de vegetație. Pe urmă lipsea apa; și cu toate că în prezent cădea zilnic o ploaie binefăcătoare, nu trebuia

uitat că era primăvară și că marile călduri vor aduce în curând seceta. În sfârșit, insula era prea strâmtă; și numai craterul aducea o diversiune în această vastă monotonie. Odată ce rezerva de lemne de pe bord va fi terminată, nu mai existau crengi sau stufiguri pentru a aprinde focul.

Aceste grave neajunsuri erau compensate prin mari avantaje. „Rancocusul” le rămăsese cu întreg conținutul, oferindu-le locuință, haine, merinde, apă și combustibil pentru multă vreme. În vederea schimbului cu sălbaticii, armatorii urcaseră pe bord mari cantități de instrumente agricole și meșteșugărești, stofe ordinare, farfurii, tacâmuri și mii de alte mărunțișuri. În plus, căpitanul Crutchely așezase în cabină un aparat de filtrare, prin care se putea trece apa înainte de a fi folosită.

Într-un cuvânt, cântărind situația, Marc găsi că era mai în drept să se felicite, decât să plângă. De aceea, luă hotărârea să dea dovadă de curaj și își reluă călătoria plin de resemnare.

Aruncându-și ochii în jur, Marc trebui să-și pună întrebarea ce să facă oare cu animalele domestice, care fuseseră coborâte în insulă. Proviiziile de pe bord ar fi ajuns câteva luni, dar după aceea trebuiau sacrificate. Marc nu zărea pe stânci nimic, cu care o pasăre s-ar fi putut hrăni. Cu toate acestea găinile ciuguleau mereu. Existau desigur insecte mici care scăpau primei vederi. Cât despre rațe ele erau în elementul lor. Toate aceste creaturi ale lui Dumnezeu se bucurau în chip surprinzător, de dreptul la viață care le fusese acordat. Plimbându-se în mijlocul lor, tânărul marinăr trăgea concluzii asupra sentimentului de grațitudine de care trebuia să-și umple inima, pentru că fericirea pe care o gusta, era cu mult superioară celei de care beneficiau ființele inferioare.

Nu avea el întotdeauna la îndemână resursele spirituale și experiența anilor de învățătură și rațiunea care-i arăta drumul spre Dumnezeu? Iar dragostea lui pentru Brigitta, dacă ascundea păreri de rău, nu era oare și ea plină de farmec? Cum să-și aducă aminte de trăsăturile atât de fine și de grațioase ale prietenei sale, fără adâncă emoție?

Soarele apunea, când Bob se reîntoarce de la pescuit. Spre mirarea lui Marc, luntrea avea apă până aproape de margine și de aceea se grăbi să alerge înaintea prietenului care se îndrepta spre intrarea Craterului. Bob prinsese o duzină de pești, dintre care unii enormi, dar toți de o specie necunoscută. Punând deoparte pe cei mai frumoși, Marc aruncă restul peștilor pe stâncă, pentru porci și

găini. Porcii începură imediat să mănânce, fără a se preocupa de solzi; găinile ciuguliră mai greu din resturi. Cei doi marinari erau acum asigurați cu privire la punctul esențial: mica turmă avea de mâncare, afară de sărmana Kitty.

Dar peștii nu constituiau principala încărcătură a luntrii. Bob adăugase mari cantități dintr-un fel de mâl vegetal, găsit în scobiturile unor stânci și care fusese format prin depozitarea de plante marine.

— Iată un material care seamănă până la mistificare cu pământul adevărat! exclamă Marc. Mai există oare mult, acolo, de unde l-ai adus?

— Mult, domnule Marc. De ajuns, ca să încarci „Rancocusul” de două ori! Nu cunosc adâncimea stratului, dar suprafața ocupată nu-i mai mică decât a Craterului.

— Bine, o să începem lucrul săptămâna viitoare. Iată un import care nu trebuie neglijat. Dar nu pot părăsi nici ideea să construim o șalupă. Gândește-te Bob; gândește-te bine! Prudența ne cere de altfel, să căutăm să ne făurim aici mijloacele de trai, dacă voința cerului este să nu mai plutim pe mări.

— Să plutim, domnule Marc? Credeți oare? Nimeni pe lume nu va mai călători pe bătrânul „Rancocus”. Asta să n-o uitați niciodată. Cât despre mâlul meu, nu cred să se poată semăna ceva, fiindcă fiecare val marin îl spală. S-ar putea să închidem intrarea apei și să încercăm totuși. Sparanghelul cred, ar crește minunat. Ceva semințe există. Mă duc să văd unde stau ascunse pe corabie.

— Toate semințele rămase se află în două, ori trei lăzi, în magazia de sub punte. În timp ce mă urc la Crater să caut o lopată pentru a descărca luntrea, pune la fript peștii. De prea multă vreme mâncăm conserve. Câteva înghițituri de carne proaspătă ne vor face bine.

Fiecare își începu lucrul. Marc cu ajutorul unei roabe, duse în mai multe rânduri mâlul, în interiorul Craterului. Acolo făcu o movilă unde socotea să arunce cu timpul, resturile alimentare felurite pe care le va avea la îndemână.

Bob urcase pe punte pentru a pregăti mâncarea. Luă doi pești mari, îi curăți, tăie pe cel mai frumos în bucăți, pe care le așează într-o tigaie, împreună cu ceapă, bucăți de slănină și pesmeți pentru a face o „mâncare marinărească” a doua zi. Cât despre al doilea pește, prepară o friptură, pe care Marc și cu el o consumară, găsind-o delicioasă

Capitolul VII

Mângâie-te, părăsitle!
Ochiul divin care privighează cerul și pământul,
Îți întrezărește nenorocirea.
Ceasul eliberării o să bată îndată!
Mistress Hemans

Duminicile nu vin niciodată, pentru cei cucernici, fără a reînsufleți sentimentele de recunoștință, datorate Creatorului, pentru toate binefacerile. Influența aceasta se resimte cu deosebire în anotimpurile, când natura renaște și mai ales la țară, nu în marile orașe, unde zgomotul din jur este o piedică pentru gândurile sănătoase. Ea este mai puternică într-o singurătate absolută, când ne simțim sub dependența directă a lui Dumnezeu. În societate uităm această dependență; fiecare se bizuie pe el, exagerându-și puterile și omițând de unde puterile acelea vin. Dar când omul se simte singur și părăsit, își vede nemernicia și se întoarce cu umilință spre veșnicul Creator, care cu mila Lui poate să-l mai ridice.

Dominați de aceste gânduri, Marc și Bob petrecură prima lor duminică pe insulă. Tânărul marinar citi dintr-un capăt în celălalt slujba de dimineață, în timp ce Bob asculta cu atenție. Deosebirea între credințele religioase nu se arată, decât într-o împrejurare destul de ciudată, spre a fi trecută sub tăcere. Cu toate raporturile lor începute pe picior de egalitate, cu toată vârsta lui Bob și comunitatea de interese făurită prin nenorocirile încercate, acesta n-a încetat să arate ofițerului său, respectul datorat gradului. Diferența nu s-a dezmințit niciodată și niciodată Bob n-a intrat în cabina secundului, fără să-și scoată bereta. Dar la începerea rugăciunii, Bob își puse bereta pe cap, spre a dovedi credința sa după cum a fost practică de părinți. După terminarea serviciului religios, „Robinsonii” noștri, care se bărbieriseră și îmbrăcaseră haine de sărbătoare, au făcut o mică plimbare pe insulă, discutând problemele care-i interesau. Bob destăinui atunci lui Marc, că există în magazia vaporului, toate scândurile necesare și toate materialele, pentru o barcă lungă, pe care căpitanul avea intenția s-o construiască, odată ajuns la locul de destinație, spre a călători

mai comod în mijlocul insulelor, spre a face negoțul cu sălbaticii și spre a transporta lemnul de santal. Marc mărturisi că nu auzise niciodată despre această luntre. Bob admise că nici el n-o văzuse, dar era sigur că auzise pe Abraham Whitte și pe căpitanul Crutchely vorbind despre mărimea și întrebuințarea luntrei. Aceasta era mai mare ca șalupa, avea catarge, pânze și o semi-punte.

Marc ascultă cu răbdare amănuntele, convins totuși că Bob greșește, deoarece nu putea admite, ca el, secundul vasului, să nu aibă cunoștință despre un astfel de proiect.

Ziua de duminică trecu în discuții felurite, cei doi tovarăși înțelegând să întrerupă orice fel de muncă. A doua zi, în vreme ce apa pentru ceai fierbea, ei coborâră pe insulă două butoaie goale, pe care le-au umplut cu apa de ploaie căzută în timpul nopții. După dejun, Marc se duse să vadă grămada de mâl din crater, în vreme ce Bob a pornit cu luntrea la pescuit, spre a lua și o nouă încărcătură de mâl. Marc făgădui că data viitoare îl va întovărăși și el cu pluta. Ploaia pătrunsese mâlul și diluase o mare parte a sării din el. Acest fapt făgăduia să încurajeze proiectele de grădinărit ale secundului. Primăvara de-abia începuse și exista speranța, că un strat va putea fi preparat pentru a semăna legume.

Cu ajutorul scândurilor găsite pe „Rancocus”, Marc făcu o podea pe plută. De-abia o termină, când Bob aduse un nou transport de mâl. Se hotărâră să facă pe loc o nouă călătorie cu pluta și luntrea împreună. Cantitatea de mâl descoperită era imensă. În cele două săptămâni care au urmat, marinarii noștri transportară zilnic de pe „Stânca mâlului”, cantități însemnate de materii organice putrezite.

Pe bord toate butoaiele au fost umplute cu apă de ploaie și Marc socoti că utilizând zece galoane pe zi pentru Bob și el, ceea ce reprezenta o rație mai mult decât suficientă, apa strânsă avea să le ajungă doi ani. Toate butoaiele de apă au fost apoi coborâte cu grijă la fundul vaporului și acoperite cu o pânză veche.

Betts, continuă mai departe să pescuiască, aducând mari cantități pentru dejunul lor și pentru consumul porcilor. Într-o zi, îi veni în minte să arunce plasa în altă direcție.

Trecu astfel de „zidul de lavă” și se îndreptă spre o stâncă mică, goală, unde nădăjduia să găsească o specie de pești mărunți, care fripți au un gust minunat. Erau aproape două ore de când Bob plecase, când Marc, care lucra în interiorul Craterului, îl auzi pe neașteptate scoțând țipete desperate ca și cum ar fi chemat în ajutor. Aruncând târnăcopul din mână, Marc alergă să vadă ce s-a

întâmplat. Mirarea sa se dovedi extremă când își dădu seamă de natura încărcăturii aduse de Bob. Părea că o grămadă imensă de ierburi marine le aruncase vântul lângă stâncile unde se dusesese să pescuiască prietenul său. Bob reușise să pună în stare de plutire această grămadă și acum cerea ajutor lui Marc pentru a o aduce lângă Crater. Tânărul marinăr înțelese repede situația, aruncă departe o frânghie, pe care Bob o prinse și trăgând de ea, reuși să conducă insulița plutitoare, către cel mai prielnic punct de debarcare.

Noua bogăție căzuse la vreme. Volumul încărcăturii era cât cel a două care mari cu fân. Se găseau acolo numeroase scoici, grăunțe pentru păsări și ierburi gustoase, care plăcură în chip deosebit porcilor. Sărmana Kitty, era singura care nu-și găsi ceva pe gustul ei. Cu toate că era târziu, Marc și Bob luară două furci, din colecția prietenului Abraham Whitte și transportară cea mai mare cantitate de ierburi marine înăuntrul craterului, nelăsând afară decât ceea ce era necesar pentru consumul păsărilor de curte.

La sfârșitul săptămânii a doua, colonii noștri ținură sfat, și se hotărî, că înaintea oricărei alte realizări, trebuia pregătită o suprafață de o jumătate de acru, unde să se aștearnă îngrășământ, să se semene și să se acopere totul cu un strat de ierburi marine. Marc nu era mulțumit de ce făcuse. Mălul îi părea rece și plin încă de sare, în ciuda efectului apei de ploaie și nu cunoștea proprietățile guanoului, decât din lămuririle nesigure și incomplete ale lui Bob. Cum se explica oare, lipsa oricărei vegetații pe stâncă, dacă substanțele de la suprafață, conțineau felurite semințe de plante? El citise, că terenurile din jurul vulcanilor activi, pe o mare distanță, acolo unde lava nu-și mai producea efectele, erau de obicei, de o extremă fertilitate, din pricina cenușii și a prafului din aer. Dar neobservând nici urmă de vegetație, presupunea că apele mării măturaseră pe rând, toate stâncile. De aceea, sub stăpânirea acestor gânduri, nu-i de mirare că Marc începuse experiențele sale agricole pe o porțiune mică de teren.

Hotărâra să consacre o lună acestor lucrări, iar după aceea, vor aștepta ca restul să-l facă Providența. Marc îi propuse tot atunci să cerceteze din colț în colț corabia, pentru a-și da seama, odată pentru totdeauna, de întregul ei conținut. Dacă, de exemplu, materialele pentru o barcă existau, construcția trebuia începută fără multă întârziere. În caz contrar, și după părerea lui Marc aceasta era presupunerea adevărată, trebuiau să-și dea singuri

osteneala să construiască o luntre solidă. Poate cu ea, ar fi fost în stare, pe apele acestui ocean liniștit, să atingă coasta Americii de Sud, sau una din insulele unde prietenește erau primiți oamenii albi.

Prima lună a captivității lor se sfârșea, când executarea acestui plan, pus la cale mai demult, a fost definitiv fixată.

A doua zi, o duminică, Marc rămase uimit de propunerea pe care i-o făcu Bob.

— Secta „Amicilor” practică adunări lunare, spuse el; ce-ar fi să-i imităm? Când o veni Crăciunul îl voi sărbători din toată inima; dar poate ar fi nimerit să acordăm luare aminte și sărbătorilor sectei „Amicilor”.

Marc zâmbi auzind propunerea, totuși se grăbi s-o admită. Acordul era stabilit principial; numai punerea lui în practică a fost amânată mai târziu.

A doua zi, a plouat mereu, ceea ce a silit pe singuraticii noștri să rămână pe bord. Ei profitară de această împrejurare, pentru a vizita intervalul dintre punți și cu deosebire lăzile, unde se găseau semințele. Acolo fuseseră depozitate majoritatea sculelor și o importantă rezervă de scânduri. Cât despre materialul bărcii, nici urmă.

Totuși, amândoi rămaseră fermi în convingeri: Bob susținând, că auzise pe căpitan vorbind cu armatorul despre aceasta și Marc, repetând că înțelesese greșit. Cantitatea semințelor era imensă față de nevoile echipajului, dar nu trebuie uitat că prietenul Abraham, armatorul, voia să răspândească civilizația în mijlocul sălbaticilor. Era un fel de compromis făcut cu propria lui conștiință. Scopul călătoriei fusese să se ia o încărcătură de lemn de santal, care dusă la Canton, putea să fie înlocuită cu o încărcătură de ceai; dar se șoptea că lemnul acesta servește pentru practici idolatre, pricină din care era foarte căutat. Procurându-l, însemna o înlesnire indirectă a cultului idolilor și în schimb, prietenul Abraham dorea să realizeze ceva pentru civilizarea triburilor sălbatice. Dacă ar fi făcut parte din biserica presbiteriană, încărcă puntea cu cărți religioase; dar amicul Abraham aparținea unei secte pe cât de recomandabilă în practică, pe atât de ridicolă uneori în teorie. De aceea, pentru a răscumpăra miile de dolari pe care le-ar fi câștigat prin comerțul arătat, fără accidentul întâmplat lui „Rancocus” și fără numeroasele chefuri ale căpitanului Crutchely, el cheltuise, cumpărând unelte, semințe și rezerve felurite, pregătite pentru a

îndulci soarta băștinașilor din Vanua Levu și Viti Levu, o sumă care nu era mai mică de o mie de dolari.

Cercetând, Marc găsi semințe de trifoi și de alte plante erbacee, în cantitate îndestulătoare pentru a acoperi toate înălțimile Craterului. Cerul înseninându-se, porni cu Bob, care ducea un coș cu guano, în vreme ce el ducea semințele. Era prima oară când se urcau pe Crater, după terminarea plantației și Marc privi movilițele fără nădejde, fiindcă atunci nu avusese mâl, să-l amestece cu cenușă și guano. Mare-i fu bucuria, când văzu crenguțele târătoare ale pepenilor. Greaua problemă era rezolvată! Vegetația își stabilise drepturile de existență pe stâncile pustii. Marc nu se mai îndoia acum despre valoarea guanoului descoperit de Betts.

Bucuria lui Marc Woolston, atingea delirul. Foamea nu mai putea să-i amenințe în viitor. Alerga încântat printre movilițe și pretutindeni găsea plantele binecuvântate; unele de-abia răsărite, altele prezentând frunze destul de mari. Din fericire Kitty nu se mai urcase pe stânci de vreo 15 zile; altfel Dumnezeu știe ce s-ar fi ales din această grădină minunată. Marc se hotărî de aceea s-o lege pe punte, până când va fi luat măsurile ca s-o împiedice să urce sus, ceea ce nu era prea greu.

În afara stâncii, existau numai trei locuri pe unde capra reușea să se cațere. Încolo, peretele de piatră se prezenta ca un meterez până la înălțimea de 10-12 picioare. În două dintre aceste locuri un fel de trepte grosolane rezultau din movile de pietriș, care ușor puteau fi dărâmate. Al treilea punct, prezentând o trecere mai bună, prietenii hotărâră să-l închidă deocamdată printr-un gard.

Deîndată ce Marc își potoli elanurile sufletești, trimise pe Bob să aducă sus, câteva găleți cu pământul transportat de pe Stânca Mâlului. Acest îngrășământ îl așezară împrejurul fiecărei plante și experiența a dovedit, cât de necesară era prevederea. Pare sigur că, fără această măsură salvatoare, pepenii s-ar fi uscat, neavând hrană îndestulătoare. Munca fiind lungă și obositoare, Bob așază un scripete, care le-a adus foloase imense. Cei doi prieteni continuară apoi să pună guano și pe pereții laterali ai Craterului, semănând cu hârnicie fiecare colț. O ploaie binefăcătoare, dăruită de Dumnezeu, a pregătit sămânța pentru rodire.

După aceea, bravii horticultori coborâră în fundul Craterului. Acolo voiau să facă o grădină. Marc dădu dovadă de o îndemânare strălucită. În interiorul grădinii, alei șerpuitoare încântau ochiul, făurite cu întreaga contribuțiune a unei fantezii bogate. Dintre

toate semințele amicului Abraham, unele vor fi fost rele; altele însă, dimpotrivă, în acest teren, aveau tot norocul să dea plante minunate. Existau acolo cartofi irlandezi, varză, morcovi, sfeclă, etc. Cincisprezece zile le-au trebuit marinarilor noștri pentru a termina lucrările horticole.

În vremea aceasta semințele aruncate pe înălțimi s-au dezvoltat repede, prin influența soarelui tropical. Cu cât primăvara înainta, Marc nutrea nădejdea, că micul său teritoriu va fi la adăpost de secetă. Vânturile alizee și alte împrejurări pe care nu le cunoștea, aduceau mereu nori, care vărsau pretutindeni o ploaie îndestulătoare.

Cum vara era aproape și cum nu voia să aibă neplăceri, Marc ridică un cort în mijlocul Craterului. Mai încolo, în afara stâncilor, construi și un adăpost pentru mica turmă, care fugi îndată să se ascundă acolo, de razele nemiloase ale soarelui. Deoarece vântul nu bătea în fundul Craterului și aerul nu circula, Marc își clădi un mic pavilion, pe creastă.

Toate aceste lucrări au mai luat cincisprezece zile, și în felul acesta se încheiară primele trei luni pe care le-au petrecut pe stâncă. Încetul cu încetul, s-au obișnuit cu noua situație și munca a fost aproape cronometrată. Dar căldura din ce în ce mai nemiloasă, le-a atras atenția că nu trebuie să se obosească excesiv, mai ales la amiază, când razele de foc cădeau perpendicular.

Capitolul VIII

Uneori, diminețile revărsau în plâns
Picături de rouă peste câmpul înflorit;
Alteori, stânca fierbinte, arunca val de lumină
Din reflexele ei, depărtărilor.

Savage

De îndată ce micul pavilion de pe creastă a fost terminat, Marc își petrecu acolo tot timpul liber. Acolo își duse o parte a cărților, – avea destul de multe, – flautul și hârtie, condei și cerneală. Tot de acolo, reușea să urmărească și dezvoltarea grădinii sale aeriene. Cât despre Bob, el pescuia o mare parte din timp și lucrul îi făcea plăcere și-i aducea foloase, fiindcă porcii și găinile se ospătau din belșug. Într-un cuvânt buna stare domnea pretutindeni, numai sărmana Kitty târa puțin o labă. Caprei îi plăcea să-l urmeze pe Marc și arunca priviri invidioase spre creastă, când, de jos, unde era silită să rămână, îl vedea plimbându-se în mijlocul plantațiilor.

Legumele semănate mai devreme creșteau, văzând cu ochii. Pepenii, castraveții, dovlecii și dovleceii își întindeau pretutindeni vrejurile. Dar o nouă surpriză îi era rezervată lui Marc. Într-o zi, când stătea în pavilion, cu perdelele ridicate, spre a lăsa briza marină să pătrundă, zări câteva puncte întunecate, care se reliefa pe stânca fierbinte. Apropiindu-se și-a dat seamă, că firișoare din gazonul semănat la întâmplare, au început să formeze petece de verdeață.

Bob se arăta în arta pescuitului tot atât de expert ca și Marc în grădinărit și aducea mari cantități de pește. Faptul îi sugeră lui Marc ideea să-l întrebuințeze ca îngrășământ. Bob nu scăpa din vedere nici aprovizionarea cu ierburi marine, care se ridicau movilă, amestecate cu guano și mîl. Dar aceste munci variate, trebuiau încetinite pe măsură ce anotimpul înainta.

Cu toată briza, soarele avea o forță care, la amiază devenea nesuferită și evapora repede apa adunată în cavitățile stâncii. De aceea, mai multe săptămâni porcii și păsările primiră rații de apă, din cantitatea strânsă în anotimpul ploios.

Marc închină orele lui de răgaz corabiei. Profitând de vreme desfăcu pe rând toate pânzele, le uscă, le împături și le depozită

între punți. Cortul fu instalat; puntea era spălată dimineața și seara, fapt care aducea un dublu profit: păstra curățenia și împiedeca lemnul să se usuce prea tare. Tot atunci, magazia corabiei formă obiectul unei inspecții plină de minuțiozitate. Acolo găsiră multe obiecte folositoare și între altele, două butoiașe cu oțet pe care prietenul Abraham White le adusese pe bord, pentru a se fabrica marinat, utilizat ca aliment anti-scorbutic. Marc se arătă încântat de descoperire, și fiindcă recolta lui de ceapă și de castraveți se dovedea uriașă, luă hotărârea să transforme o parte în murături.

Într-o dimineață, pe când Bob își făcea de lucru prin magazie și Marc îl privea, matelotul apucă o bucată de lemn fasonat pe care se chinuia s-o scoată dintr-o grămadă, trântită într-un colț întunecos. După multă trudă, bucata de lemn fu eliberată și Marc, mirat de forma ei ciudată ceru s-o apropie de trapa coborâtoare, pentru a-și da mai bine seama la lumină. El recunoscuse îndată, că aceasta era o piesă din scheletul unei bărci de dimensiuni neobișnuite.

— Am dat lovitura! exclamă Marc încântat. Aici se ascunde prietene Bob, barca de care tot vorbeai și pe care disperasem s-o mai găsim.

— Aveți dreptate, domnule Marc. Sunt un prost că nu mi-am dat mai repede seama. Toate bucățile se află desigur depozitate în colțul acela.

Adevărul ieși repede la iveală. Fiecare piesă găsită, fu dusă în atelierul de reparații. Nici Bob, nici Marc, nu erau dulgheri străluciți; dar noțiunile elementare nu le lipseau și știau cum se încheie o luntre.

Această descoperire provocă o adevărată revoluție sentimentală în inima tânărului soț. El nu pierduse încă nădejdea că o va revedea pe Brigitta. Închipuirea lui era prea bogată pentru a se lăsa pradă totală amărăciunii.

Totuși, nădejdea devenea zi cu zi mai confuză. Dacă această crudă despărțire avea să se termine odată, cine o putea ști, cât se va mai prelungi oare?

Acum, existența bărcii nu mai alcătuia un colț din lumea visului. O știa aproape, acolo sub ochii lui și fericirea îi inunda ființa. Printre pleoapele întredeschise, viitorul îi apărea în alte culori. Acum nu se mai îndoia, că împreună cu Bob nu va fi în stare să încerce cu ea, chiar o călătorie de-a lungul oceanului. Cine oare îl aștepta pe

țarm? Tânăra și scumpa lui soție, care surâzătoare îi întindea brațele. Nu mai era o nălucire. Problema fusese rezolvată, cu o siguranță, cu o precizie matematică.

Agitația febrilă care pusese stăpânire pe Marc se prelungi mai multe zile și îl făcu incapabil de orice altă muncă. În ochii proprii, devenise de nerecunoscut. Gazonul începuse să se întindă sub aspectul unui covor de verdeață și colinele frumoase, înlocuiau acum stâncile goale. Marc nu mai era în stare să admire și nu vorbea decât de Brigitta și de clipa salvatoare, când va părăsi Craterul.

Bob privea lucrurile mai filozofic. El își fixase în minte o „robinsonare” de câțiva ani și nu înțelegea să-și modifice instantaneu programul. Dar deoarece Marc dăduse ordine precise, ascultă și execută cu bunăvoința care-i era obișnuită.

Dar soarele care nu fusese consultat, strică în parte aceste minunate proiecte. Căldura devenise nesuferită, aproape tot timpul zilei. Barca nu putea fi construită decât la malul apei, spre a fi ușor lansată. Ori, pe țărm, nu exista nicăieri umbră și trebuiau găsite mijloace imediate pentru realizarea ei. Marc, a cărui nerăbdare nu mai cunoștea frâne, luă măsuri pripite.

Mai întâi trebuia fixat locul noului șantier și după o înțeleaptă chibzuire, cei doi marinari au ales punctul de apus al stâncii. În felul acesta greutatea creșteau, fiindcă întreg materialul trebuia transportat pe o distanță mai mare de o milă. Dar configurația specială a insulei în acel loc, oferea maximul de ușurință pentru lansarea bărcii. O altă împrejurare importantă apleca balanța în această direcție. Forma bazei exterioare a stâncii vulcanice, suprafața ei în general lustruită, arătau că insula suferise invazii periodice ale oceanului. Era evident că masa vulcanică, în afară de Crater, înregistrase nu de mult o vie acțiune a apei marine. Dacă niciun anotimp nu era lipsit de uragane, mai ales iarna, furtunile își dezlănțuiau întreaga violență, sub aceste latitudini. Ori, marinarii noștri nu apucaseră încă anotimpul de iarnă, dar văzuseră, la mică depărtare și destul de des, valurile ridicându-se la mai multe picioare, la cea mai neînsemnată suflare de vânt. Dacă apele marine se vor arunca pe neașteptate pe insulă, era sigur că barca va fi smulsă, mai înainte chiar de a fi terminată. Ori, construcția necesita șase până la opt luni. Coasta occidentală prezenta tocmai acest avantaj, că era ferită de acțiunea vântului. În același timp, stânca avea în locul acela trei până la patru picioare în înălțime,

față de restul țărmlui și coborârea bărcii pe apă s-ar fi făcut ușor. De îndată pluta fu rechiziționată pentru încărcarea materialului și o parte din scândurile necesare fură transportate.

Înainte de a se fixa talpa bărcii, Marc o boteză „Neshamony”, după numele unui golf aflat aproape în fața lui Rancocus, altă radă a Delawarului, de unde venea și numele corabiei, din pricină că prietenul Abraham White, fusese născut prin acele meleaguri. Mai întâi trebuiau luate măsuri preliminare; în vederea posibilităților de lucru, la adăpost de arșiță. Tot cu ajutorul plutei planul fu dus la bun sfârșit. O pânză mare de schimb scoasă din magazia corabiei și două grămezi de frânghii, împreună cu o serie de pari, luară repede drumul spre punctul de coastă ales. Două ore dimineața și două ore seara, acesta era timpul în care cei doi constructori, plini de curaj, realizau planul pus la cale. Mai întâi trebuiau săpate în lavă opt gropi, la o adâncime de două picioare. Era o muncă de aproape un an, dacă lui Marc nu-i venea în minte să întrebuințeze praful de pușcă. El vărsă o grămăjoară în crăpătura făcută de târnăcop; lava explodează și pietrele fură apoi scoase cu ușurință. O lună întreagă își depănă firul, până ce cu imense greutatea cei doi marinari ridicară opt stâlpi. La capătul fiecărui stâlp legară un scripete cu ajutorul cărora ridicară pânza în aer. Centrul acestui cort uriaș fu întărit cu mai mulți stâlpi, nefixați în stâncă.

Bob rămase zăpăcit de frumusețea noului șantier de construcție, care asigura o umbră completă, în vreme ce pe margini lăsa să circule aerul. Marc se dovedi tot atât de satisfăcut și chiar de a doua zi transportară talpa bărcii sub imensul cort.

Ziua aceea s-a dovedit importantă și din alt punct de vedere. Bob se urcase pe Creastă pentru a căuta o unealtă lăsată în pavilion. Aruncându-și ochii prin grădină, văzu că pepenii erau copti și rupse trei, ori patru. Marc se convinse astfel, că erau delicioși și că cerul binecuvântase eforturile sale. În curând Marc făcând și el o plimbare pe Creastă, constată că guliile, castraveții, ceapa și pătlăgelele roșii erau tot atât de bune și de coapte. Cât despre grădina din vale, cu toate că semănată mai târziu, aspectul ei se dovedea la fel de înfloritor și Marc făcu repede socoteala, că producția de pe un singur acru era mai mult decât suficientă pentru nevoile amândurora. Dar să revenim la șantier.

Controlând materialul, constructorii noștri s-au convins, că fiecare piesă, fiecare scândură, purta un număr de ordine. Găurile fuseseră făcute mai dinainte și era evident că armatorii voiau să

ușureze munca celor chemați, într-un ținut îndepărtat, să pună la punct lucrarea aceasta. De îndată ce talpa fu fixată, Marc încheie legăturile, care constituiau scheletul. Deoarece bucățile fuseseră lustruite, nu mai era nevoie să se utilizeze rindeaua. Prietenii noștri trebuiau doar să se înarmeze cu răbdare și să schimbe între ele scândurile, până când fiecare își va găsi locul dinainte fixat. Marc avu noroc deplin și tot învelișul bărcii era pus la punct în mai puțin de opt zile.

Atunci se hotărî să măsoare luntrea. Fundul avea optzeci de picioare lungime; distanța de la proeminența exterioară a bărcii până la „etambo” măsura șase picioare în plus și magazia de sub punte avea cinci picioare adâncime; ceea ce dădea un total de unsprezece tone. Întrucât o barcă de unsprezece tone avea un aspect impunător pe apă, rezultatul fu primit cu strigăte de bucurie.

Căptușirea lui „Neshamony” cu scânduri nu ceru multă bătaie de cap, dar nu același lucru se întâmplă cu calfatagiul (astuparea crăpăturilor). Cu toate că Bob nu era novice în această operație, îi trebuiră cincisprezece zile până să termine. Tot pe „Rancocus” descoperi el, într-o dimineață, plăcile de aramă cumpărate de prietenul Abraham, pentru a se face un înveliș apărător bărcii, împotriva viermilor care abundă în aceste latitudini. După ce plăcile au fost bătute, barca fu vopsită cu grijă. Opt săptămâni încheiate ținură toate aceste lucrări și vara înainta cu pași repezi. Așezarea punții se termină și ea cu bine, după ce în față instalară cabine pentru pasageri. Mai rămăsese o operație anevoioasă: lansarea pe apă a micului yacht. Când și noile preparative se terminară, Marc declară, că după el toate măsurile erau luate și hotărî, ca a doua zi barca să fie lansată. Dar Bob făcu o propunere care modifică planul, și aduse o întârziere, provocatoare a unor grave consecințe.

De câteva zile cerul se acoperea de nori și căpăta o înfățișare amenințătoare. Bob crezu de cuviință să ceară demontarea pânzei uriașe care forma cortul și așezarea catargului bărcii în carlingă, cu ajutorul scripeților, ceea ce le-ar fi ușurat munca. Marc admise. Pânza fu demontată și dusă în interiorul craterului, în siguranță, iar catargul fu fixat la locul lui. Totul părea să se desfășoare în bune condiții, când Bob interveni cu o nouă idee.

De ce n-ar profita oare de faptul că transportul pe barcă era ușor acum și de ce n-ar urca pe punte toate proviziile? Întârzierea se prelungi prin încărcarea proviziilor, adică a unui butoi cu carne de

vită, a altuia cu carne de porc, a unei lăzi de biscuiți, și prin instalarea unei ancore și a unui cârlig, găsite pe corabie.

Lucrul era terminat, însă ziua fiind prea înaintată, hotărârea ca lansarea să aibă loc a doua zi dimineață. Marc profită de ultimele ore înaintea apusului, pentru a urca pe crater și a controla grădina. Acolo, constată urme noi de vegetație. Astfel găsi un rând de arbuști, care se ridicau cu câteva degete și aveau muguri. Își aminti că în acel loc aruncase fără nădejde semințe de portocali, de lămâi, palmieri și de alți arbori tropicali. Ideea că va părăsi insula în ciuda acestor daruri providențiale, începuse în chip vag să-l mâhnească și el își închipui cum se va reîntoarce odată cu Brigitta, în aceste meleaguri, pentru a se bucura câteva săptămâni de o liniște ideală.

În noaptea aceea, Marc și Bob s-au culcat pe puntea lui „Rancocus”. Își spuneau că poate este ultima oară când fac acest lucru și dragostea de corabia pe care aveau s-o părăsească, le încărcă ochii de tristețe.

Marc se trezi în zori, din pricina zgomotului pe care-i făcea vântul în funiile pânzelor, zgomot, de care se dezobișnuise, dar nu-i era neplăcut. Îmbrăcându-se în grabă, alergă pe punte și constată că un groaznic uragan se apropia. Niciodată nu mai văzuse o asemenea furtună în apele Pacificului. Valuri imense se aruncau asupra insulei, cu o putere care nu ținea socoteală de nicio piedică. Neliniștit, Marc strigă pe Bob.

Blocurile de lavă care apărau bazinul, rezistară asaltului valurilor; dar cu toate că sfărâmate de acest obstacol, ele ajungeau încă până la pereții corabiei, fapt care provoca o tensiune extraordinară a cablului. Din fericire, ancora ținea bine. Cu toate că le-ar fi fost dureros să vadă corabia sfărâmându-se de stânci, soarta micului yacht, îi preocupa îndeosebi acum și nu puteau rămâne indiferenți pericolelor care o amenințau. O inundație generală părea să amenințe insula.

O cantitate de obiecte felurite rămăseseră pe mal și era nevoie să fie puse repede în siguranță. În ciuda proiectelor de plecare, Marc se grăbi să transporte tot ce era posibil, în interiorul craterului. Afară, apa făcea progrese și porcii, prin felul în care alergau nebunește încoace și încolo, dovedeau instinctiv că un pericol se apropie. Marc deschise intrarea și lăsă animalele să năvălească în Crater. Sărmana Kitty se dovedi încântată și într-o clipă sărind pe scările din stâncă, ajunse sus. Din fericire pentru legume, iarba creștea abundentă și cum era alimentul ei preferat,

nu mai dădu atenție restului.

În acest timp furtuna creștea, valurile se adunau spumegânde și împrejurimile Craterului erau inundate. Un curent năvalnic străbătea de la un capăt la celălalt câmpia exterioară și Marc înțelese atunci, pentru ce stânca era atât de transformată prin acțiunea apelor. Marc stătu aproape o jumătate de oră în pavilion spre a baricada ferestrele și a-și pune la adăpost cărțile. Aruncând de acolo o privire asupra corabiei, se convinse că „Rancocusul” era încă în afară de pericol.

Liniștit în această privință, Marc făcu pe culme ocolul craterului și ajunse în punctul de unde se vedea foarte bine șantierul. Spre marea lui surprindere, Bob pe care-l credea la intrarea Craterului, ocupat să pună hainele lor în siguranță, se găsea acum urcat pe puntea lui „Neshamony”, făcând pe străjerul improvizat. Cum distanța dintre Marc și Bob era de o jumătate de milă și cum vântul bătea furios, strigătele n-ar fi ajuns până la micul yacht. Dar Marc reușea să vadă bine pe prietenul său și observă că acesta îi făcea semne disperate, chemându-l pe punte. O clipă mai târziu, drugii care susțineau barca, fură smulși de valuri și yachtul alunecă mai mulți metri. Marc alergă spre poalele stâncii pentru a străbate înot distanța și a veni în ajutorul lui Bob, dar în clipa când voi să sară în apă, văzu barca ridicată de un val imens, înaintând repede spre larg.

Capitolul IX

Omul e bogat cu puțin, cât se arată harnic și bun.
Natura creează nevoi mici! dar viciul
Dă totdeauna naștere, bunurilor pieritoare.
Young

Ar fi fost o nebunie ca Marc să continue înfăptuirea intenției sale. Nimeni în lume, cu excepția insularilor care-și petrec jumătate de viață în apă, n-ar fi reușit să ajungă la barcă. De aceea tânărul marinar căzu fără putere pe stâncă. Disperarea sa era adâncă și soarta lui Bob îl îngrijora mai mult decât soarta proprie, fiindcă nu întrezărea pentru amicului nefericit niciun mijloc de salvare. Cu toate acestea, bătrânul lup de mare nu-și pierdu capul. În mijlocul valurilor imense, păstrându-și admirabil sângele rece, el manevră cu destoinicie, pentru a întoarce micul yacht, care fusese smuls de curent de-a-ndoaselea. Manevra reuși și barca se aruncă furioasă înainte. Marc de-abia respira văzând cum înaintează spre stânci, ca un cal în galop, care vrea să câștige premiul cursei. Din punctul înalt în care se găsea, oceanul era vizibil la mare distanță. Totuși era greu să deosebești locul stâncilor, prin spuma albă obișnuită. Marea înfuriată oferea pretutindeni aceeași înfățișare.

De douăzeci de ori Marc se aștepta să vadă barca dispărând, dar când socotea că s-a sfârșit în mii de bucăți, din nou se arunca înainte, asemenea unei păsări marine, care cu aripile atingând apa, își continuă înnebunită zborul. Atunci începu să nădăjduiască în salvarea prietenului, care scăpat din mijlocul stâncilor ar fi manevrat spre larg, în direcția contrară vântului.

Timp de un sfert de oră, Marc urmări barca în mijlocul furtunii, cu toate că de mai multe ori o pierduse din vedere, din pricina distanței și din cauză că n-avea pânze. Deodată o rafală de vânt uriașă îl sili să închidă ochii și când îi ridică iar, barca „Neshamony” dispăruse definitiv.

Ce schimbare ciudată și neașteptată în situația lui Marc Woolston! Odată cu prietenul, pierdea și orice mijloc de a mai părăsi insula. Fără îndoială, Bob era un simplu marinar, fără maniere și fără școală înaltă, dar niciodată o inimă mai cinstită n-a bătut într-un piept omenesc și niciodată un devotament mai adânc,

o dragoste mai camaraderească nu și-a tăiat cărare mai sigură spre inima lui. Bob știa să se țină în afara stâncilor până ce uraganul va trece și să se reîntoarcă printre ele, la insulă. Un singur lucru îl îngrijora pe Marc: prietenul său nu voia s-audă despre metodele de navigație. O iotă n-a fost în stare să învețe. Odată n-a reușit să deosebească longitudinea de latitudine. De zeci de ori Marc i-a dat lecții. Pierdere de vreme totală! Elevul a confundat mereu gradele cu minutele și minutele cu gradele. Marc și-a spart pieptul repetându-i că orice număr mai mare de nouăzeci se referă la longitudine; Bob n-a fost în stare să-și întipărească această diferență mărunță în memorie. Că insula se află la o sută douăzeci grade de latitudine, ori la zece grade, îi era perfect egal. Cum oare să tragi nădejdea că în atari împrejurări, va fi în stare vreodată să explice cuiva unde se găsește Craterul, dacă împotriva evenimentelor ar reuși să-și taie drum bun pe ape?

Și cu toate acestea, în ciuda neștiinței sale, puțini marinari cunoșteau bine ca Bob Betts cărările adevărate, prin simpla cercetare a orizontului. Își dădea seamă suficient despre întrebuintărea busolei, în afară de variațiile ei mărunte și nimeni nu-l egala, când era vorba să judece culoarea apei. De câte ori a anunțat că vaporul a intrat într-un curent, că stă în vânt, sau în afara vântului, nici ofițerii cu experiență, nici hidrografii care au construit hărțile, n-ar fi știut s-o spună mai cu siguranță. Zgomotul valurilor, înfățișarea ierburilor marine, toate mișcările obișnuite ale oceanului, erau pentru dânsul tot atâtea semne, care niciodată nu-l înșelau. De aceea, pe cât de mică se arăta posibilitatea ca Bob să regăsească drumul insulei cu ajutorul observațiilor și a hărților, pe atât de mare era nădejdea reîntoarcerii, într-un scurt răstimp, cu ajutorul celorlalte mijloace de recunoaștere, care se oferă navigatorului.

Din clipa dispariției căpitanului Crutchely, Marc nu mai resimțise o groază mai adâncă, decât cea care-i sfâșia inima, acum, când pierduse pe Bob și barca „Neshamony”.

Se văzu dintr-odată, singur, în fața lui Dumnezeu. Atunci, stăpânit de sentimentele religioase care totdeauna l-au călăuzit, căzu în genunchi pe stâncă, pentru a-și ușura inima printr-o rugăciune fierbinte. Pe urmă, întărit, prin acest act de devoțiune, tânărul marinar se ridică și își concentră atenția asupra lucrurilor înconjurătoare.

Furia furtunii nu se micșorase. Din clipă în clipă apele creșteau

pe insulă și sfârșiră prin a năvăli în interiorul Craterului, prin spărturi tăiate în lavă. Părțile de jos erau deja acoperite pe o întindere de doi, până la trei acri. Cât despre „Rancocus”, în ciuda violentelor mișcări de tangaj, rămăsese solid fixat de ancoră și nu părea să fi suferit avarii.

Redus la imposibilitatea să acționeze, Marc coborî câteva trepte și se instală în hamacul din Crater, legat la oarecare înălțime. Acolo petrecu restul zilei și întreaga noapte. Fără mugetul valurilor din afară, fără rafalele de vânt de pe creastă, fără tot ceea ce trăise, nimeni n-ar fi bănuit violența uraganului care se învârtea în jurul stâncilor. A doua zi, ploaia a căzut în torente. Din fericire Marc avusese prevederea să dea cortului o mare înclinare și apa n-a făcut, decât să murmure în șuvoi sub pânză. Zdrobit de grelele încercări, bravul marinar căzu într-un somn profund de mai multe ore.

Când își reveni, rămase o clipă culcat, căutând să-și reamintească toate împrejurările. Pe urmă, aținti urechea, să vadă dacă mai surprinde mugetul furtunii. Totul era liniștit afară și când s-a sculat, a zărit strălucind soarele. Porcii sorbeau apa cu lăcomie și rațele se scaldau în bălțile formate pe suprafața Craterului. Grădina avea o înfățișare minunată și turma nu stricase încă nimic.

Marc porni repede, se spală cu apă de ploaie și alungă porcii și păsările, închizând intrarea Craterului. Pe urmă se urcă în vârful stâncii. Apa se retrăsese de pe insulă. Vânturile alizee băteau iar, aducând o undă răcoritoare. „Rancocusul” stătea nemișcat, fixat de ancoră și pretutindeni oceanul revenise în limitele sale vechi.

Pe insulă, o cantitate imensă de pești rămăsese aruncată și Marc își dădu seama că trebuia repede să curețe stâncile.

Porcii și găinile mâncau cu lăcomie, dar niciodată bieteile animale, oricâtă bunăvoință ar fi arătat, nu erau în stare să consume nici a suta parte din peștele adunat. De aceea Marc, după ce măncă frugal pe puntea lui „Rancocus”, reveni la Crater și luând o roabă, începu să strângă peștele, fiindcă dacă l-ar fi lăsat câteva ore sub soarele tropical, întreaga atmosferă s-ar fi infectat. Niciodată, în viața lui, tânărul marinar n-a lucrat cu mai multă aviditate. Tot ce strângea era aruncat într-o tranșee, iar deasupra Marc așternea un strat gros de cenușă.

Timp de două zile, munca aceasta groaznică îi absorbi întreaga atenție. Dar până la urmă ar fi fost învins, dacă zeci de mii de păsări marine nu și-ar fi luat obligația să curețe întreg terenul.

După aceea tânărul nostru sihastru reveni pe punte, unde stătu timp de o săptămână.

Una dintre marile ciudăţenii ale sufletului omenesc, este aceea care determină individul să suporte mai curajos marile nenorociri, decât pe cele mărunte.

Cu toată durerea resimţită pentru pierderea lui Bob, cu toate tristeţile urmări ale dispariţiei bărcii, Marc se preocupa mai mult de dezastrul provocat de inundaţie. Din vreme în vreme însă, ochii lui scrutau orizontul, şi sus pe bara pânzei papagalului, veghea, câte o oră, aşteptând să salute cu strigăte de bucurie, reîntoarcerea lui Bob. De câte ori i s-a părut că zăreşte barca! Dar întotdeauna a confundat-o cu aripa unui goeland, sau cu marginea unei stânci depărtate.

Cu încetul însă munca, marele consolator al celor chinuiţi, i-a venit în ajutor. Astfel luă hotărârea să semene gazon pe toată întinderea de teren, unde voise să facă grădină. Ploi mari ajutară această cultură şi Marc, reuşi cu încetul să arunce un butoi întreg de gazon, în pământul preparat cu guano.

Seara însă, sărmanul tânăr cădea istovit, în hamacul din Crater.

Într-o dimineaţă, se trezi cu capul greu ca plumbul şi cu ochii injectaţi de febră. Atunci înţelese el imprudenţa comisă. Boala realiza progrese repezi şi Marc îşi făcea socoteală că prin orice mijloc trebuia să ajungă pe puntea corabiei, fiindcă numai acolo ar fi găsit cele trebuitoare.

Sprîjinindu-se într-un baston, Marc făcu pe jos aproape o milă, apărându-se de soarele arzător cu o umbrelă. De douăzeci de ori se prăbuşi el la pământ şi tot de atâtea ori se ridică, susţinut prin forţa pe care i-o dădea disperarea.

În sfârşit, reuşi să pună piciorul pe podeaua cabinei.

Acolo, se aruncă pe pat, în vreme ce-şi chinuia gândurile exaltate de febră, asupra felului în care trebuia să procedeze. Cutia de medicamente se găsea pe masă. Cu o ultimă sfortare Marc se târî până la ea, alege medicamentul febrifug şi-l înghiţi cu puţină apă.

Mai târziu, prietenul nostru a admis în chip care nu suferea contradicţie, că medicamentul acesta i-a salvat viaţa.

O oră a rămas întins pe podea şi de-abia după aceea, cu eforturi grele, a reuşit să se întoarcă îndărăt la pat, unde se prăbuşi în nesimţire. Cât timp a rămas astfel? n-a ştiut niciodată. Poate mai multe zile, poate mai multe săptămâni.

Când febra a încetat, Marc și-a dat seamă că se găsea într-un groaznic hal de slăbiciune. Dacă nu reacționa era pierdut. Pe bord se aflau câteva sticle conținând excelenta bere de Philadelphia, iar una dintre ele o zărea, pe o poliță, deasupra patului... Privind-o îi veni gust să bea. Ridicându-se în picioare pe pat o putea apuca. Dar cum să-i scoată dopul? Niciodată n-ar fi avut puterea, în starea de slăbiciune prezentă. Găsi tot pe poliță un ciocan și dintr-o lovitură rupse gâtul sticlei. Își turnă apoi un pahar, pe care-l sorbi dintr-o înghițitură. Când termină sticla, constată că obiectele din jurul său încep să se învârtă și după o jumătate oră de somn agitat, căzu într-o stare vecină cu letargia, în vreme ce transpira din belșug.

Boala se sfârșise. La deșteptare Marc își dădu seama că sănătatea îi revenea. În primele clipe era împins să creadă că nu avea decât să se scoale din pat, să mănânce ceva și să-și reia ocupațiile întrerupte. Dar văzându-și corpul slăbit și greutatea cu care făcea mișcările, se convinse că fără o lungă convalescență, trecerea de la boală la sănătate nu era posibilă. O mare fericire pentru Marc, îndată după reîntoarcerea la viață, i-o dădea senzația plăcută că ideile sale se arătau la fel de limpezi, ca și înaintea bolii.

Marc socoti ca un semn bun pofta de mâncare care-i revenise. Cu toate că încurcase datele calendaristice și nu reușea să aprecieze timpul cât ținuse boala, își amintea că nu luase nimic în gură decât puțină apă, din clipa în care febra se declarase. Câteva minute rămase liniștit, mulțumind Cerului că-i salvase viața, până când amintirile și judecata i-au revenit. Atunci începu să se gândească, ce trebuia să facă. Pe o masă a cabinei, pe care o putea vedea din pat, se afla cheia pivniței. Tânărul nostru prieten știa că, acolo va găsi numeroase sticle cu vin de Porto, vin care era special recomandat convalescenților. Făcând o nouă efortare să se ridice, reuși. Vântul slab care ajungea până în cabină, îi dădu chiar puterea, răcorindu-i fruntea, să ia un pahar cu apă și să ronțăie un biscuit găsit alături. Astfel, sprijinindu-se de pereți, de masă, de scaune, ajunse Marc la ușa pivniței, scoase o sticlă de vin și își vărsă câteva picături. Efectul îl resimți îndată. El reuși să se reîntoarcă în cabină și să ajungă lângă al doilea pat, care fusese pregătit pentru Bob, dar unde bravul marinar refuzase cu îndărătnicie să se culce, din respect pentru ofițerul său. Astfel Marc găsi un pat curat, unde se lăsă pradă somnului reparator.

Când se trezi, marinarul nostru își fixă un nou program. Fără

îndoială nu trebuia să se obosească, iar alimentarea urma să-i fie cât mai rațională. Foamea îl îmboldea, dar prudența îi dicta să fie cu băgare de seamă. La început se mulțumi să guste câte puțin vin și să ronțăie biscuiți muiati în alcoolul reparator. Cu greu se ridică din nou și ajunse la sertarul, unde sărmanul căpitan Crutchely își ținea albiturile. Alese o cămașă curată și cu pași șovăitori ieși din cabină.

Singur așezase mai demult, lângă cort, o baie unde strângea apa de ploaie. O găsi plină și fără a sta mult pe gânduri făcu o baie reparatoare. După câteva minute ieși din apă, simțindu-se alt om. Odată spălatul terminat, reveni în cabină cu un mers mai sigur și se culcă din nou în pat. Adormi repede, odată cu apusul soarelui și se trezi târziu, a doua zi, când soarele era sus pe cer. Primul zgomot pe care-l auzi fu behăitul lui Kitty, care-și vârâse capul prin ușă. Marc întinse mâna spre ea, o strigă și o mângâie plin de bucurie. Părăsit cum era, găsi o adâncă satisfacție sufletească în această dovadă neașteptată de afecțiune, din partea unui animal.

Marc se sculă bine dispus. Mai dădu peste cap un pahar de vin, ronțai câțiva biscuiți și mai făcu o baie. Tot timpul zilei nu ieși din litera programului său de prudență și de moderație. În cursul după-amiezii voi să se radă, dar mâna refuză să țină bine briciul și trebui să renunțe.

A doua zi avu destulă putere să se ducă în bucătărie și să aprindă focul. Își pregăti o ceașcă de ceai care i se păru excelentă și începu să mănânce câte puțin din toate. În același timp continua băile și schimba albiturile în fiecare dimineață. În a cincea zi reuși să se radă și la sfârșitul săptămânii se urcă pe punte, iar de acolo pe dunetă, de unde își contemplă cu lăcomie grădinile.

Craterul se acoperea pretutindeni de verdeață. Kitty păștea liniștită pe o margine de stâncă. Ea învățase să sară peste pânza de la intrare și urca ori cobora pe cărarea interioară, după cum îi era chef. Marc de-abia îndrăzneă să privească porcii; ei scormoneau peste tot și păreau grași și mulțumiți. Era o prevestire rea pentru grădinile sale, fiindcă altfel ar fi murit de foame în timpul când fusese bolnav, dacă nu și-ar fi asigurat singuri hrana. Dar încă nu se putea gândi să coboare pe insulă, și trebui să se mulțumească numai cu această ochire grăbită de pe dunetă. Cât privește păsările, ele ciuguleau pretutindeni și i se păru chiar că observă un mic cârd de pușori, care alergau în jurul mamelor.

După alte opt zile de convalescență, Marc se hotărî să meargă

până la crater. Intrând, își dădu seama că bănuielile lui erau întemeiate. Porcii, cu râturile lor puternice scormoniseră două treimi din grădină, mai bine chiar decât ar fi fost el în stare să facă, având o sapă bună. Peste tot se vedeau ramuri rupte, rădăcini scoase, fructe pe jumătate mâncate. Kitty fu prinsă în flagrant delict, în vreme ce ronțăia fasolea. Găinile nu făceau economie, nici de mazăre, nici de porumb. Într-un cuvânt toate animalele trăiseră îmbelșugat, în vreme ce stăpânul lor, lipsit de orice ajutor, se chinuise între viață și moarte.

Marc își regăsi cortul în același loc și se simți fericit să se odihnească o oră sau două, în hamac, după ce-și vizitase proprietățile. În acest timp, porcii năvăliseră în crater, și se ospătară îmbelșugat chiar sub ochii lui. Spre mirarea lui, scroafa era urmată de zece purceluși destul de bine dezvoltăți. O foame infernală îl chinuia fără milă pe convalescentul nostru. Cum într-un colț al cortului se găsea o pușcă încărcată, ochi, și împușcă un purcel. După ce-l jupui, transportă carnea pe punte și pregăti mai multe feluri de bucate, care i se păruă excepționale. În cursul lunii următoare alți trei porci și mai mulți pui de găină căzură victime lăcomiei nesățioase a lui Marc. Fostul bolnav simțea că era în stare să mănânce chiar craterul, cu toate că nu reușise încă să se urce până în vârf.

Capitolul X

Câtă vreme copilul naturii
Își respectă altarele sfinte,
Și se ferește de sacrificiile
Criminale, care pătează mâinile;
În lumea plină de frumuseți
Este regele creației,
Pământul îi formează regatul,
Iar cerul îi înalță tronul.
Wilson.

Două luni trebuiră tânărului nostru sihastru pentru a-și redobândi puterile. De-abia atunci reuși el să pună la punct lucrările cele mai urgente. Prima grijă i-a fost să fixeze o poartă, pentru a împiedica animalele să pătrundă în crater. Porcii nu s-au mulțumit să răstoarne straturile. Ei au început să pască gazonul și grădinarul nostru nu voia să admită acest abuz. Până atunci răul nu luase prea mari proporții. O parte din plantație era stricată, dar puterea reparatoare a soarelui tropical se dovedea imensă, față de cea a soarelui din clima temperată.

Marc căută lemnele necesare porții, pe punte și trebui să desfacă o ușă de la cabina corpului de gardă. Prima lovitură de topor dată în schelăria „Rancocusului” îi umplu inima de jale. Dar restul grădinii trebuia salvat. De altfel, era și timpul. Kitty nu respecta nimic, iar tovarășii ei nu procedau cu mai multă rușine. Munca porcilor s-a dovedit în unele privințe foarte folositoare. Pământul răscolit astfel, era pregătit pentru a primi noi semințe. Marc se hotărî să-l cultive, în speranța că va avea astfel două recolte într-un singur an.

Acestea au fost grijile mai deosebite ale tânărului convalescent, până când forțele i-au revenit în întregime. Dar în vreme ce corpul lucra, spiritul nu-i rămânea inactiv. Pericolele prin care a trecut și credința, că va veni o zi, când pe patul de moarte mâna niciunui prieten nu-i va închide pleoapele, îl făcea să considere sub o altă înfățișare, timpul de încercări pe care omul este condamnat să-l petreacă pe pământ și viitorul necunoscut, cutremurător, spre care omenirea se îndreaptă. Marc primise o educație religioasă și era

gata să acorde cercetării acestei probleme capitale, întreaga atenție necesară. Împrejurările critice în care se găsea, contribuiau la luminarea îndoielilor din adâncurile sale sufletești. Lipsit de orice legătură cu semenii lui, aruncat pe o stâncă pustie din mijlocul oceanului, contactul dintre el și Divinitate se dovedea mai profund, decât în oricare altă parte a lumii. Ceasurile de noapte sunt cele mai plăcute sub această latitudine, în anotimpul acela. Erau cele pe care solitarul nostru le-a ales, pentru a face mici exerciții, când puterile au început să-i revină și aspectul minunat al cerului înstelat, care scânteia deasupra capului său, părea foarte bine pus în concordanță cu gândurile care-l frământau.

Atât cât i-a fost dat spiritului omenesc să pătrundă adâncurile existenței noastre terestre, lanțul care leagă trecutul și viitorul rămâne fixat planului general, din care decurge armonia universală. Foarte mulți am citit undeva despre credința ȝiganilor, că oamenii sunt îngeri căzuți, care se silesc să se ridice pe cărarea fatală, pe unde au fost alungați în neantul pierzaniei. Să aprofundăm ideea care a dat naștere acestei legende. Chiar dacă revelația nu ne-ar ajuta, nu simțim oare în forul nostru interior, că existența terestră nu-i altceva decât un act preparator, pentru o existență mai nobilă și mai înaltă? De aceea se spune, că știința noastră își mărește tezaurul, pe măsura în care ne apropiem de mileniu și până când învățătura Domnului se va fi răspândit peste întinderile pământului, asemeni apelor oceanului. Se poate și este chiar probabil, că această zi binecuvântată să fie încă departe; dar oricine a trăit o jumătate de veac în mijlocul civilizației noastre actuale, a închis ochii cu convingerea, că de pretutindeni se adună dovezile, care tind să demonstreze, realizarea poruncilor, anunțate de veacuri de marii inspirați. Mijloacele utilizate pentru îndeplinirea evenimentelor prezise sunt atât de naturale, încât cauza care le-a provocat scapă nepăsării noastre nebunești. Dar nu-i de admis să ne înșelăm, cu privire la semnele timpului.

În numărul științelor chemate să înfățișeze omenirii atotputernicia și bunătatea Providenței, astronomia pare să dețină un loc central. Cu cât mai adânc pătrundem în secretele naturii, cu atât constatăm mai ușor, cum toate se înlănțuie. Ideea de Dumnezeu ne impresionează, ne învăluie în întregime și suntem siliți să înclinăm fruntea în fața evidenței. Dacă în epoca de care vorbim, această știință sublimă nu atinsese dezvoltarea la care a ajuns astăzi, teoria, dacă nu practica, făcuse importante progrese.

Desigur, nu pătrunsese în masele populare, nu era accesibilă tuturor minților, dar Marc cunoștea unele principii și auzise de marile descoperiri ale lui Herschel. Astfel, când pe stâncă observa licărind stelele și dincolo de aceste lumi îndepărtate și necunoscute întrezărea cauzele prime, o făcea cu acea înțelegere generală a problemelor, care diferențiază persoanele ce nu pot fi calificate savante, dar au primit o bună educație liberală. Primele principii le păstra din lecturile liceale. Studiile de mai târziu și călătoriile pe mări le-au dezvoltat. Privirea lui inteligentă pătrundea senina atmosferă tropicală, pentru a ajunge până la picioarele tronului puterii invizibile, care a dat naștere totului, adică imensității unde plâpânda noastră planetă, cu alternativele ei de căldură și de frig, cu bucuriile și nenorocirile ei, nu-i altceva decât un punct neînsemnat al universului. Până atunci contemplase acest uriaș spectacol din curiozitate și din dragoste pentru știință; acum găsea în el izvorul ideii de adevăr și înțelepciune a puterii divine și înțelegea chiar propria sa poziție, în scara viețuitoarelor creațiunii.

Tânărul nostru ermit nu avea numai ochii pentru a cerceta astrele. Pe bord erau două lunete foarte bune și singur își cumpărase din economii un telescop, care în timpul călătoriei fusese pentru el, un izvor de distracție și învățătură. Telescopul era montat pe un picior de aramă și îl așeză pe vârful stâncii. Cu ajutorul acestui instrument Marc reușea să deosebească sateliții Jupiter, inelele lui Saturn, și amănuntele configurației lunare. Mai bine de o lună, Marc își petrecu o mare parte a nopților, într-o mută contemplare. Nu urmărea să facă descoperiri, nici să se perfecționeze; dar avea impresia că gândurile sale zboară astfel mai repede, spre Divinitate și acolo unde râvna unui matematician ar fi fost încântată să descopere confirmarea unei teorii favorite, el vedea mâna lui Dumnezeu, în loc de soluția unei probleme.

Când Marc și-a recăpătat deplin puterile, el pierduse orice nădejde de a mai revedea pe Betts. Era posibil ca sârmanul lui prieten să fi întâlnit vreo corabie, sau să fi ajuns la vreo insulă. Barca avea de toate, era nouă și în stare să reziste oceanului, cu excepția marilor furtuni, iar dacă Bob continua să țină cârma spre est, poate era posibil să atingă un punct al coastei Americii de Sud. Dar lui, ce-i rămânea? Cine ar fi dat crezare povestirii unui marinar, pentru a trimite o corabie să-l caute pe Marc Woolston? Astăzi, desigur, guvernul n-ar mai fi stat la îndoială s-o facă, dacă niciun alt

mijloc de salvare nu exista. Dar la sfârșitul ultimului veac⁴, puterile lui nu mergeau până acolo. De-abia reușea să-și apere marinarii împotriva ziarelor engleze provocatoare, sau împotriva negustorilor de sclavi din Algeria; cu atât mai puțin s-ar fi gândit acel guvern să caute un nenorocit pierdut pe o stâncă, în mijlocul oceanului Pacific. Dacă vapoarele americane se expuneau primejdiilor prin acele pustietăți, o făceau atât de rar, încât nu era posibil să se nutrească vreo nădejde.

Toamna înainta. Sub latitudinea tropicală se știe, că acest anotimp nu-i altceva, decât o continuare a verii. Toate legumele erau ajunse la maturitate și o mare parte a fost dată hrană animalelor și păsărilor marine.

Portocalii, palmierii, lămâii, etc, așezați în rând pe stâncă, crescuseră dincolo de așteptări. Apa căzută din vârful ei, le menținuse o umezeală suficientă. Arborii erau bine legați și înalți de un picior. Marc avu grijă să răscolească pământul cu târnăcopul, la rădăcina fiecăruia, adăugând și câte o cantitate îndestulătoare de guano. O parte a pomilor o transplanta, alegând pentru fiecare, locul cel mai potrivit.

Producția de pepeni, pătlăgele roșii, pătlăgele vinete, ceapă, fasole și cartofi se dovedise cu deosebire abundentă și el își notă lucrul acesta, în vederea semănăturilor viitoare, care trebuiau preferate.

Cât despre sol, cu ajutorul guanoului, a ierburilor marine și a îngrășămintelor felurite, devenise excelent. Marc socoti că era bine să-l lucreze la începutul iernii.

Porcii fură din nou însărcinați să-și dovedească arta și în mai puțin de trei zile, folosind râturile lor puternice, treaba era terminată. Porcul cel mai gras fu după aceea sacrificat și pus la saramură.

Marc făcu după aceea o călătorie la Stânca Mălului, spre a aduce noi rezerve. Cu acest prilej tânărul singuratic își dădu mai bine seama, despre ceea ce pierduse odată cu dispariția lui Bob. Reuși totuși să-și facă încărcătura, și înaintea plecării, îi veni ideea să privească colțul, unde semănase sparanghelul. Planta crescuse abundent și numeroase tulpini nu cereau decât să fie culese. Era o legumă după care Marc tânjea și acum căpătase siguranță că nu-i va lipsi tot timpul anului. Era și un antidot împotriva scorbutului care împreună cu pepenii, celelalte legume, oule, puii și peștele

⁴ Înainte de anul 1800. [n.t.].

proaspăt, constituiau o hrană succulentă și sănătoasă.

Văzând că se restabilise complet după boală, Marc își împărți timpul în trei părți: una pentru muncă, a doua pentru lectură și meditație, iar a treia pentru distracție. Distracție! Iată un cuvânt care poate părea pretențios în situația în care se găsea singuraticul nostru. Totuși, însemnătatea lui nu era complet artificială. Marc studia obiceiurile păsărilor marine care se adunau cu miile, pe stâncile vecine. Două luni îi trebuiră până reuși să construiască un fel de moară, de care avea de gând să se folosească la primăvară. Iarnă propriu-zisă nu există, cu singura diferență că în acel anotimp, iarba creștea mai înaltă și parcă mai verde, datorită scăderii valului de căldură. Kitty, cu toată pofta ei de mâncare, nu mai reușea să micșoreze cantitatea. De aceea Marc se văzu silit să recurgă încă odată, la ajutorul porcilor și a găinilor.

Cam pe la mijlocul iernii, după socotelile singuraticului nostru, Marc începu o importantă lucrare, care în același timp constituia pentru el o plăcută distracție și putea avea mari consecințe în viitor.

El proiectase mai demult să construiască o șalupă destul de mare pentru a explora împrejurimile muntelui de lavă și a călători în larg. Barca cea mică, cu toate serviciile apreciabile aduse, era insuficientă. Pluta, nu slujea la mare lucru fiind cu totul la discreția valurilor și a curenților marini. Acest proiect de construire, era în același timp un prilej de activitate și pentru corp și pentru spirit și ambele erau necesare lui Marc, în situația în care se afla.

Marc câștigase multă experiență lucrând la micul yacht și se crezu în stare să ducă la bun sfârșit marea lucrare. Existau pe bordul lui „Rancocus” lemne de toate formele și dimensiunile, cu care se puteau construi o duzină de șalupe. Magazia unei corăbii este un fel de arcă a lui Noe, unde lucrurile stau așa de îngrămădite unele peste altele, încât pentru cel care n-a asistat la încărcarea vasului, pare foarte greu să-și închipuie ce poate găsi acolo. Acesta era cazul lui Marc, care ocupat mereu să se întâlnească cu Brigitta, cam neglijase o parte a serviciului său. În fiecare clipă făcea noi descoperiri. În locul scândurilor căutate, găsi părți dintr-o șalupă de optsprezece picioare. Prietenul nostru se grăbi, încântat, să ducă la șantier, cu pluta, acest material prețios.

În cele două luni care urmară, Marc lucră cu multă râvnă la șalupă. Era pentru el o muncă grea, cu deosebire, fiindcă singurătatea îl întrista. De aceea se chinui în chip deosebit pentru a

ridica din nou pe pari pânza, care forma învelișul șantierului. Ceea ce-i luă timp, era planul șalupei. Marc știa ușor să recunoască dacă o barcă se înfățișa frumoasă; dar construirea unei astfel de bărci rămânea cu totul altceva. Cunoștințe de desen nu avea și numai siguranța ochiului trebuia să-i servească drept călăuză. El aplică o metodă ingenioasă, dar care ar fi fost greu să se utilizeze pentru o corabie mare.

Cum găsisese mult lemn de brad, tăie de două ori atâtea scânduri de câte ar fi avut nevoie pentru o singură parte laterală a șalupei, și le puse în lucru, micșorându-le pe toate, până când a crezut că le-a dat mărimea potrivită. Nemulțumit cu atât, a continuat să le ajusteze cu barda de dulgher și să le dea la rindea. După ce materialul îl socoti pregătit, tăie scândurile două câte două, pentru a le încheia și cu mare osteneală reuși să termine învelișul șalupei. Era partea cea mai grea a construcției, dar lucrările nu le mai putea continua din pricina sezonului înaintat, care îl silea să renunțe la șantier, pentru a munci la grădină.

Ceea ce pe Marc îl înspăimânta acum mai mult, era să nu cadă iar bolnav. Legumele nu-i lipseau. Ouă avea din belșug. Proviziile de ceai, de zahăr și cafea pe „Rancocus”, întreceau toate așteptările. Cât despre peștele proaspăt, ar fi inutil să mai vorbim.

Marc nu se mai sătura să admire vegetația bogată care se întindea, tot mai mult, pe suprafața întregii insule. Kitty nu mai părăsea înălțimile, unde găsea din belșug hrană succulentă. Ea avu în curând tovarăși, deoarece Marc învăță și porcii să se cațăre pe scările grosolan săpate în stâncă. Aceștia l-au ajutat la tunsul ierbii, care creștea cu o repeziciune deosebită.

Rămâne de la sine înțeles că Marc renunță să mai semene pe înălțimi pepeni și legume. El transplantă numai câțiva arbori, refăcu geometric straturile și le înconjură cu garduri de pari, legați între ei prin frânghii vechi, care existau din belșug pe bordul lui „Rancocus”. Acest aranjament îl pune la adăpost de orice grijă și îl scutea de priveghere, când iarba ar fi avut nevoie la rândul ei să primească vizita, cosașilor săi, de un gen cu totul nou.

Timpul însămânțării fundului Craterului venise. Marc se hotărî de această dată să urmeze o metodă de lucru diferită și să nu arunce grăunțele în același timp, peste tot. El pregăti un singur strat, unde aruncă sămânța, sau puse răsaduri, pe urmă așteptă câteva zile înainte de a lucra la al doilea. Experiența îl învățase că în acest climat privilegiat, pământul nu se odihnește și că în toate epocile

anului, plantele cresc cu o ușurință de necrezut. Trebuia numai să se aibă în grijă, să se semene legumele care conveneau fiecărei epoci. Cu această prevedere, rezultatele întreceau așteptările. Cum avea o clipă liber, tânărul horticultor reîncepea lucrul său de dulgher. În felul acesta, șalupa și grădina înaintau paralel și ultima scândură fu bătută, tot în vremea când izbea și ultima lovitură de cazma. Astfel, când un strat dădea roade, un altul avea numai răsaduri, iar al treilea de-abia primise sămânța.

Două lucruri îl amărau pe Robinsonul nostru: faptul că-și pregătea singur mâncarea și faptul că nu avea la îndemână un izvor de apă. Dar repede nimicea revoltele interioare, gândindu-se la belșugul de care se vedea înconjurat și comparând situația sa, cu cea a multor nenorociți naufragiați, care în împrejurări asemănătoare, au fost prada unor grele și supraomenești suferințe.

Primăvara trecu repede și Marc s-ar fi socotit fericit până la un punct, unde începea amintirea Brigittei, care uneori devenea chinuitoare. Cu timpul, tânărul pustnic își semănă și flori și avu bucuria, să vadă într-o dimineață trandafiri sălbatici.

Pe Marc îl încânta cu deosebire faptul, că nicăieri nu creșteau buruieni. Munca îi era simplificată în felul acesta, cu toate că nu putea nădăjdui că va fi veșnic așa. Singura explicație posibilă a faptului, rămânea următoarea. Desigur cenușa Craterului nu conținea niciun element necesar culturii plantelor, iar îngrășămintele utilizate nu purtau alte semințe, decât cele ale ierburilor marine.

Capitolul XI

Dormim în zgomotul furtunilor,
Și în ciuda focului mistuitor
Care izbucnește din măruntaiele pământului,
În mijlocul ruinelor, sărbătorim viața
Și dansăm pe culmile vulcanilor!

Yung

Vara venise mai devreme ca șalupea să fi fost terminată. Marc ar fi voit să sfârșească toate amănuntele construcției, înainte de a o lansa pe apă. De frica viermilor de lemn, a dublat bordajul cu bucățile de aramă rămase pe bord și a vopsit barca în interior și pe dinafară, cu mult gust și dragoste. Cu toate că nu avea decât pe Kitty, drept martoră a fericirii sale, nu uită să scrie cu litere frumoase, numele șalupei, într-un loc de unde ușor se vedea. Acest nume era: „Brigitta Yardley”. Când în sfârșit, toate fură puse la punct, când catargele și pânzele au fost montate, tânărul marinăr nu se mai gândi la altceva, decât la lansarea micului bastiment.

Dându-și seama că redus la forțele sale, nu era în stare s-o miște, avusese grijă să așeze talpa șalupei pe același plan înclinat, pe care se afla și „Neshamony”. Construirea leagănului de susținere a cerut numai câteva zile și rămăsese doar să se îndepărteze bucățile de lemn sprijinitoare, pentru ca „Brigitta” să alunece spre apă.

În această clipă supremă, Marc simți în inimă năvala unei infinități de simțăminte pe care nu le putea stăpâni. Genunchii îi slăbiră și se văzu nevoit să se așeze o clipă.

Care vor fi urmările evenimentului care se pregătea? Cine putea ști dacă nu cumva „Brigitta” îl va transporta, potrivit voinței destinului, lângă aceea al cărei nume îl purta? În clipa supremă, i se părea că existența lui întreagă depinde de lansarea pe apă a șalupei și tremura, ca nu cumva un accident neprevăzut să nu-i fie piedică. Îi trebuiră câteva minute până când să-și recapete sângele rece.

La urmă, Marc reuși să se stăpânească și se apucă de lucru. Ultimele proptele căzură și cum șalupea rămăsese nemișcată, îi dădu o lovitură de ciocan. Atunci bastimentul porni la vale și

alunecă până pe luciul apei, în care intră tăind valurile, asemeni unei rațe care bate din aripi. Marc era fermecat. „Brigitta” avea o formă elegantă și făcea cea mai bună impresie. Se subînțelege că o fixase cu o frânghie, într-un mic bazin natural, tocmai de mărimea trebuincioasă. Atât de mare era frica lui Marc să n-o piardă, încât legătura frânghiei în stâncă o controlă de mai multe ori, asigurându-o printr-un inel special, găsit pe „Rancocus”.

„Brigitta” nu avea mai mult de sfert din dimensiunile lui „Neshamony”, cu toate că lungimea era cam de jumătate. Totuși plutea bine și Marc, știind că nu se poate bizui decât pe pânze pentru a o pune în mișcare, construisese în față o mică punte, care să împiedece trecerea valurilor și totodată să-i servească drept depozit de alimente, apărat împotriva ploii. Câteva mici butoaie cu apă dulce formau lestul. Cum era încă devreme, Marc nu avu puterea să reziste tentației. El hotărî să facă o croazieră în jurul muntelui de lavă și să împingă recunoașterea mult mai departe, decât încercase cu barca. De aceea transportă câteva alimente pe bord, desfăcu frânghiile și ridică pânza.

Din clipa în care „Brigitta” porni și începu să asculte de cârmă, Marc încercă senzația regăsirii unui tovarăș. Până atunci nu o avusese decât pe Kitty; dar bastimentul acesta îi reamintea toate bucuriile copilăriei. Nu-și avea el barca pe Delaware și câte curse minunate nu făcuse cu ea pe râu! Nici nu realizase o jumătate de milă și se trezi vorbind „Brigittei” și dându-i ordine, ca și cum l-ar fi putut auzi. Fiindcă vântul bătea mereu în aceeași direcție, șalupa trecu între insulă și Stâncă Mălului, dublă punctul extrem al stâncii și ajunse în golful, unde „Rancocusul” se găsea ancorat. Acolo făcu ocolul corabiei, și profitând de vânt, intră în trecerea pe unde Bob și el au ajuns până la insulă.

Era ușor să ocolească stâncile care prezentau pericole pentru șalupă. Spuma albă a mării o arăta îndeajuns. Marc înaintă de aceea, prin mici zig-zaguri, până când găsi cele două semne, printre care „Rancocus” reușise să treacă. „Brigitta” se strecură ușor și Marc porni în direcția unde se aștepta să găsească primejdioasa stâncă, de care „Rancocusul” se lovise. Nu întârzie s-o vadă. Capătul de la ancora de post plutea mereu, în același loc, asemenea unei santinele. Marc apucă frânghia și se servi de ea pentru a-și fixa șalupa.

Acolo, îi veni în gând să se folosească de o anumită împrejurare. Locul avea belșug de pește. Marc aruncă undița și scoase îndată un

pește minunat. Fiecare încercare fu urmată de un rezultat asemănător, și aproape nu avea timpul să prindă nada de cârlig. Într-o jumătate de oră se convinsese, că dacă ar sta o zi, ar prinde mai mult decât era în stare să ducă șalupa. De aceea se mulțumi cu câteva duzini, desfăcu barca, ridică pânzele și începu să manevreze pentru a intra în bătaia vântului.

Dorința lui Marc era ca să se asigure de felul și de întinderea stâncilor submarine, în această direcție. În curând ajunse la zece mile depărtare. Catargul corabiei îi servea de indicator, deoarece Craterul dispăruse la orizont. Un ajutor prețios îi aducea și busola.

Cât despre stânci, niciun colț periculos nu răsărea din apă, dar semne indiscutabile arătau, că acolo există un stăvilar la adâncime. Acest stăvilar invizibil cuprindea o suprafață marină de cel puțin douăzeci de mile, cum ar fi fost o insulă scufundată. La cincisprezece mile depărtare de Crater, Marc opri și luă o masă frugală. Orele treceau și el socoti prudent să întoarcă șalupa și să se înapoieze la insulă. După o jumătate de oră, observă din nou catargele lui „Rancocus” și zece minute mai târziu, Craterul se profilă la orizont.

Tânărul nostru marinar avea intenția să rămână toată noaptea în larg, dacă timpul ar fi fost potrivit. Dorea să experimenteze cum se comportă șalupa în vreme ce el doarme și să atingă limita extremă a stăvilarului submarin. Cum nu-i mai era frică că va rămâne cândva fără alimente, dată fiind fertilitatea surprinzătoare a Craterului și cum reușea să aibă timp liber fără a se mai chinui muncind, proiectase o croazieră de mai multe zile, în afara stâncilor, în speranța că va întâlni o corabie, care l-ar fi luat pe bord.

Niciodată un vapor nu se apropia de Crater din cauza stâncilor; dar întâmplarea „Rancocusului” dovedea, că exista în această direcție un drum de navigație. Marc nu-și făcea iluzii. Știa că pânda lui putea să țină trei sute de zile, fără a zări ceva la orizont. Dar în schimb, ce bucurie, dacă în a trei suta una zi, speranțele lui s-ar fi realizat!

Natural, în această primă tentativă, timpul nu-i dădea curaj să-și prelungească excursia. În clipa în care Craterul începu să răsară din apă, Marc gândi, că niciodată cerul n-a avut o înfățișare mai mohorâtă. Atmosfera supraîncălzită, avea o culoare roșietică rău prevestitoare și ar fi vrut să fie mai repede pe insulă, pentru a da drumul turmei în Crater. Totul vestea un uragan, urmat desigur de

o inundație la fel cu aceea despre care păstra încă o amintire groaznică.

Exact în clipa în care „Brigitta” naviga prin canalul de stânci, pânza șalupei se umflă năprasnic. Prevestirea era sinistă, fiindcă anunța o schimbare a vântului, care sub această latitudine devenea alarmantă. Marc se găsea încă la două mile de insulă. Păsările marine păreau îngrijorate; ele zburau cu miile în jurul șalupei, descriind cercuri din ce în ce mai mici și scoțând țipete ascuțite. Mai întâi Marc crezu că șalupa le înspăimântă, constituind ceva nou pentru ele. Dar își reaminti repede, că de multe ori trecuse cu barca cea mică pe lângă stâncile unde stăteau de preferință, fără ca vreuna să se fi clintit. De aceea trebuia admis că exista o altă împrejurare care provoca această agitație extraordinară.

Soarele apuse în mijlocul flăcărilor roșiatece care luminau întregul orizont și „Brigitta” mai avea încă o milă de străbătut pentru a ajunge la insulă. O nouă teamă puneă stăpânire pe tânărul marinar. Dacă o furtună ar fi schimbat complet direcția vântului, ceea ce nu era decât foarte probabil în actualele împrejurări, șalupa ar fi fost împinsă în larg și chiar dacă rezista valurilor, putea fi târâtă la mari depărtări, încât Marc n-ar mai fi revăzut insula. Cât n-ar fi dat să se vadă iar pe puntea „Rancocusului”. Totuși, prin manevre meșteșugite, marinarul nostru reuși să ajungă la mal, fără obligația niciunui sacrificiu.

Pe la ora nouă seara, „Brigitta” intră în micul bazin și Marc după ce legă frânghia de ancorare, se urcă pe puntea corabiei și intră în cabină. Cum era foarte obosit, se aruncă pe pat și nu întârzie să adoarmă adânc.

Când se trezi dimineața, avu senzația că se sufocă. Deschise ochii și rămase înspăimântat de strălucirea lividă care umplea cabina. O clipă crezu că „Rancocusul” a luat foc și năvăli pe punte. De-abia pusese piciorul, când simți întreaga corabie cutremurându-se și apele mișcându-se furioase în jur, gata parcă să pornească la asalt. Șuierături stridente răsunau și lumini groaznice brăzdau atmosfera. Era o clipă hotărâtoare și s-ar fi putut crede că venise sfârșitul pământului.

Marc Woolston înțelese atunci adevărul, cu toată puterea întunericului, în care se rupeau uneori arcuri de strălucire murdară. Ceea ce simțise erau zguduirile violente ale unui cutremur. Vulcanul își întrerupsese somnul îndelungat. O atmosferă de cenușă și de fum îl înconjura și tânărul sihastru își îndrepta instinctiv

privirile spre crater, de unde se aștepta să vadă ieșind flăcări.

Dar totul era liniștit în direcția aceasta. Erupția avea loc desigur, în altă parte. Aburii erau atât de deși, că formau o perdea în fața ochilor, în vreme ce tăiau respirația. O clipă Marc crezu că se înăbușă, dar un vârtej de vânt mătură miasmele și limpezi atmosfera.

Tânărul marinar aștepta cu nerăbdare zorii zilei. Fiecare clipă îi părea un veac. Dar în sfârșit, semnele prevestitoare ale reîntoarcerii luminii își declanșară mecanismul și Marc se urcă pe catarg, pentru a vedea mai bine. Ochii lui ținteau răsăritul, pândind fiecare rază de lumină, care tăia înaltul, când pe neașteptate fu izbit de modificarea produsă în această parte a oceanului și care explica suficient violența eforturilor, pe care pământul le încercase. Stânci goale răsăreau acolo, unde cu câteva ore mai devreme, Marc ar fi jurat că nu există decât apele oceanului. Zidul de lavă care forma marginea bazinului și care nu trecea de câteva degete peste nivelul mării, atingea acum o înălțime, care în unele locuri varia de la zece la cincisprezece picioare. Dovadă evidentă a smuciturii uriașe, care ridicase o mare parte a muntelui de lavă și-i modificase cu desăvârșire înfățișarea. Natura făcuse o nouă efortare și într-o clipă, insule noi fuseseră create.

Marc alergă îndată la pupa corabiei, pentru a se asigura de modificările survenite în regiunea craterului. Acesta fusese înălțat, ca toate stâncile înconjurătoare, aflate pe o rază de mai multe mile, dar suprafața nu suferise transformări. Insula care până atunci nu se ridicase decât cu șase picioare peste nivelul oceanului, atingea acum o înălțime de douăzeci de picioare; o singură titanică efortare a naturii îi triplase înălțimea. Platforma care ducea de pe puntea lui „Rancocus” la țârm, în loc să mai prezinte un plan înclinat, era la același nivel, atât de multă apă se retrăsese din bazin. Totuși mai rămânea suficientă pentru a susține bastimentul pe linia de plutire.

Nerăbdător să constate ceea ce s-a întâmplat, Marc alergă pe țârm, fiindcă acum se luminase bine și se grăbi să intre în crater, spre a se urca apoi pe vârf. Nimic nu i se păru schimbat, totul se găsea la loc și în aceeași poziție și mica turmă, împrăștiată ici și colo, își căuta hrana după obicei. Numai stâncile erau acoperite de cenușă, pe care urma pașilor săi rămânea însemnată, ca pe o zăpadă prăfuită. Marc nu se însălmăntă prea mult, deoarece știa că la prima ploaie, acest strat cenușiu se va afunda în pământ și va ajuta la îngrășarea lui.

De-abia după ce se urcă pe stâncă, tânărul marinar reuși să-și facă o idee completă despre surprinzătoarele transformări care au avut loc, prin ridicarea neașteptată a scoarței pământeste. Peste tot marea părea transformată în stâncă. Toate regiunile înspumate dispăruseră și în locul lor se ridicau blocurile de stâncă de toate dimensiunile, ori suprafețe de nisip, ori de mâl. Cu deosebire bancurile de nisip erau imense și începeau chiar din vecinătatea Craterului. Apele formau în jurul noii insule tot felul de intrări, de tuneluri și chiar pâraie; dar impresia rămânea că se putea acum face o plimbare cu piciorul de mai multe leghe, pornindu-se de la crater și urmându-se linia stâncilor, ori a bancurilor de nisip care răsăriseră de pretutindeni. Metamorfoza era prea completă pentru a nu părea durabilă și Marc întrevăzu speranța, că toate bunurile prețioase pe care le avea de la Providență, îi vor rămâne pentru totdeauna. O schimbare neașteptată se produsese în situația lui. Nu mai era silit de acum să întrebuițeze barca pentru micile sale plimbări. Avea unde să se învârtă ore întregi și cine știe? poate zile întregi, pe bancuri, coline și promontorii. O lume nouă se înfățișa ochilor săi dornici de a cunoaște.

Craterul părea să fie centrul acestei noi creații. Numai spre țărmul sudic, ochiul nu reușea să vadă mai departe de două, ori de trei leghe. Un nor imens se înălța în această direcție, amestecând în ceață pământul și cerul. Cu toate acestea Marc era convins, că în mijlocul negurii, pe o suprafață mai mult ori mai puțin apropiată, forțele ascunse ale pământului își tăiaseră în afară drum. Știința geologică se găsea atunci, în faza primelor dibuiri; dar Marc cunoștea suficiente noțiuni pentru a-și da socoteală, despre ceea ce se întâmplase. Presupunea că în punctul acela focul intern dezvoltase aburi, care au deschis prăpăstii în mijlocul oceanului; că apa s-a infiltrat prin spărturi și a produs o masă uriașă de vapori, care au ridicat toate aceste stânci și au provocat cutremurul de pământ.

În același timp, focul intern a ajutat și printr-o anumită spărtură, a ajuns până aproape de suprafață, spre a-și tăia o trecere și a forma astfel un nou crater, a cărui existență, – după toate semnele vizibile, în direcția sudului, – era tot atât de sigură pentru Marc, ca și cum l-ar fi văzut cu propriii săi ochi.

Această teorie putea să fie adevărată, în total ori în parte, după cum putea să fie greșită. Există atâtea efecte extraordinare, care se produc sub atâtea forme neașteptate, că rămâne adesea ori

greu de precizat cauza, ori că ar fi vorba despre fenomene cerești, ori că ar fi vorba despre analiza variatelor mobile ale acțiunilor omenești.

La prima vedere, lui Marc îi venea greu, să determine caracterul dominant al diferitelor pânze de apă care-l înconjurau. Unele formau mici lacuri, pe care evaporarea le va face să dispară, nicio legătură neexistând între ele și ocean. Altele erau adevărate brațe de mare, fiindcă se întindeau fără întrerupere până le pierdeai din ochi. Insula de guano și Stânca Mâlului păreau unite într-o masă compactă. Nu mai erau acum insule izolate, ci părți cuprinse în masa marelui munte vulcanic. Brațul de mare care curgea împrejurul insulei vechi, scălda acum și aceste două antrepozite importante și Marc observă cu plăcere, că astfel va reuși să transporte prețiosul îngrășământ, cu ajutorul plutei, sau a bărcii.

Situația „Rancocusului” a devenit după aceea pentru Marc, obiectul unei cercetări atente. El se urcă în luntre și începu să controleze vasul împrejur. Apa era atât de limpede, că se zărea fundul la o adâncime de câteva brațe, și văzu că între talpa corabiei și fund nu existau, decât două până la trei picioare de apă. De acum trebuia să se renunțe complet la ideea, că vasul va mai putea fi pus în mișcare și scos în larg.

Aceste fapte stabilite, Marc porni pe jos, cu pușca pe umăr, pentru a vizita noile domenii, care se adăugaseră teritoriilor sale. Mai întâi, se îndreptă în direcția unde părea că regiunea răsărită din adânc spre vest, a devenit parte integrantă a vechii insule. Această coeziune, dacă exista realmente, era făcută prin două limbi de pământ, de înălțime egală. Bancuri de nisip răsăreau pe margine.

Marc, în nerăbdarea lui, grăbea pasul pentru a se apropia de punctul de care vorbim și care nu era departe de șantier, când, ajungând aproape de unul dintre bancurile de recentă formațiune, zări o șuviță de apă izvorând prin nisip. Era pentru el un spectacol atât de atractiv să vadă apa, încât se aplecă și luă puțină în palmă. Mare i-a fost bucuria, constatând că apa nu avea gust sărat și poseda o răcoreală minunată.

Iată, așadar, izvorul, pe care îl aștepta de atâta vreme și care îi venise ca un dar ceresc! Nici avarul care găsește o comoară, n-ar fi fost mai mulțumit, decât sihastrul nostru.

Marc săpă îndată, în nisip, o mică groapă pe care o înconjură cu pietre. În mai puțin de zece minute groapa se umplu cu apă extrem de limpede și foarte bună la gust. Marc nu mai era în stare să se

clintească, dar pentru a rezista tentației și pentru a nu bea prea mult, porni mai departe.

Ajuns la punctul cel mai îngust al stâncii, constată că malul opus nu se unea și că vechea insulă, tot insulă rămăsese. Canalul care despărțea cele două maluri nu avea mai mult de douăzeci picioare lățime, cu toate că era de două ori mai adânc. Întorcându-se la șantier, luă o scândură, făcu o punte și cu ajutorul ei trecu pe noul său teritoriu, într-o clipă. Acolo, găsi printre stânci o mare cantitate de pești, pe care oceanul îi lăsase când s-a retras și mai descoperi un izvor, mult mai mare decât primul. Apa lui forma un mic lac, iar ceea ce prisosea se vărsa în mare.

Încântat, Marc nu voi să se bucure singur de acest noroc și întorcându-se, își aduse turma la adăpat. Porcii și rațele se dovediră foarte ascultători. Cât despre Kitty, îl urma ca un câine și niciodată nu se arăta mai fericită, decât atunci când îl întovărășea în plimbările sale.

Porcii își manifestau mulțumirea. Ei găseau acolo tot ce le poftea inima: hrană din belșug, nisip de scormonit, apă de băut și bălți de scăldat. De aceea Marc se hotărî să pună o poartă la intrarea punții și să le stăvilească terenul de activitate pe noua proprietate.

Marinarul nostru își urmă după aceea călătoria, care ținu toată ziua. Astfel, a parcurs aproape patru mile, făcând variate ocoluri. La fiecare pas întâlnea bălți mari de apă sărată. Uneori găsea mici lacuri, alteori întinderea era imensă, dar desigur că acțiunea soarelui nu se va lăsa așteptată și va evapora lichidul.

Marc urmărise malul canalului, care comunica cu brațul de mare înconjurător al Craterului și ajunsese astfel la o stâncă, înaltă de vreo sută de picioare. Din vârful ei avea un cerc de vizibilitate uriaș. Canalul se vărsa în mare, la câteva leghe de acolo, spre nord-vest. Mai existau și alte râuri și un mare număr de lacuri, care se deosebeau destul de greu unele de altele. Marc porni după aceea în direcția sudului și rămase uimit. Perdeaua de aburi începuse să se risipească la orizont, și acum se vedea bine o coloană de fum, care părea să iasă din mare. Acolo zări el o masă întunecată, care nu era altceva decât un munte de vreo mie picioare înălțime. Această dovadă a puterii naturii a umplut sufletul tânărului de respect, pentru Ființa Atotputernică, care după voința ei mișca blocuri atât de mari de stânci.

Nu departe de munte, aburi întunecați continuau să iasă din ocean și lui Marc i se păru, în anumite clipe, că deosebește spre

fund, centrul arzător al unui crater.

După ce a privit mult timp aceste transformări fantastice, coborî de pe înălțime și reluă drumul vechii insule, urmat de Kitty. Cu o milă înainte de a ajunge la ea, trecu prin fața porcilor, care tolăniți într-un strat bogat de mîl, păreau să doarmă în chipul cel mai fericit din lume.

Capitolul XII

Voi înlătura din Regatul meu, neagra trădare,
Intriga, pumnalele, puștile și tunurile.
Risipindu-și darurile, în fiecare zi natura,
Poporului meu inocent le împarte gratis.

Furtuna

În cele zece zile care au urmat, Marc Woolston n-a făcut altceva, decât să-și exploreze „domeniile”. Trecând peste brațul de mare care înconjura vechea insulă și pe care-l numise Brățișorul – fiindcă tânărul solitar iubea să dea nume la tot ceea ce vedea, – ajunse la zidul de lavă care închidea bazinul și de acolo înaintă pe jos, de-a lungul acelorași stânci, peste care călătorise nu de mult pe puntea „Brigittei”. Trecerea pe unde adusese „Rancocusul” mai exista, dar cele două semne care fixau limitele erau acum mult peste nivelul apei.

Timp de două zile Marc înaintă în această direcție, până la locul unde întorsese din croazieră „Brigitta”, loc calculat aproximativ, după cât și-l mai aducea aminte. Terenurile de formațiune recentă aveau aceleași caracteristici, găsite în direcția opusă. Lacuri mari de apă sărată, depozite de nisip și de mâl, foarte întinse și din vreme în vreme colțuri de stâncă de cincisprezece până la douăzeci de picioare, formau trăsăturile caracteristice ale vastului domeniu. Cum piedicile se măreau pe măsură ce înainta, Marc hotărî, în după amiaza zilei a doua, să se oprească și să se reîntoarcă pe apă cu șalupa, spre a vedea dacă nu poate trece mai departe, în direcția vântului.

Patru zile după cataclismul care schimbaseră total înfățișarea terenului, Marc porni pe puntea „Brigittei”. El se folosi de vânt, ieșind din Brățișor printr-o trecere îngustă, până ajunse într-un braț de mare, care mergea aproape în linie dreaptă spre nord-est. Acest braț de mare putea să aibă o jumătate milă lățime și aproape peste tot, exista apă suficientă pentru plutirea unei corăbii oricât de mari. Nu era prea greu, ca pe acolo, o corabie să ajungă până în preajma Craterului. Ideea aceasta, cu toată improbabilitatea ei, umplea de fericire inima sihastrului nostru.

Brațul de mare a fost botezat Canalul Speranței. La trei leghe de

Crater, canalul se desparte în două brațe, dintre care unul merge spre nord, în vreme ce altul se prelungește cât vezi cu ochii spre sud-est. Stânca formând punctul de unire a fost botezată Furca din Zare și Marc apucă pe al doilea braț, unde avea vânt prielnic. „Brigitta” își continuă drumul, până când Marc ajunse la alte canale. Fu ales cel care ducea spre nord-est. Apa era adâncă și la intrare, trecerea avea cam o jumătate de milă; dar canalul se termina pe neașteptate printr-un bazin rotund, de o milă lărgime în diametru și străjuit de un lanț de stânci, care se ridicau la douăzeci de picioare peste nivelul apei. Fundul bazinului îl forma un nisip ca aurul, și sonda arăta o adâncime de douăzeci de brațe. Era un port natural, pe care mâna omului cu greu ar fi reușit să-l construiască, mai sigur și mai comod.

Marc își pierdu mai bine de o jumătate oră alergând în Portul Circular înainte de a băga de seamă că suprafața netedă a apei părea să fie mișcată de o ondulație ușoară, care venea din extremitatea de nord-est. El porni repede în direcția aceea și descoperi că stâncile se deschideau, pentru a lăsa o trecere de aproape o sută de yarzi⁵ lărgime. Vântul ajutând, Marc intră în tunel și se simți repede purtat de valurile furtunoase ale oceanului. Mai întâi avu o tresărire, la mugetul șuvoiului de apă, care se arunca în dantela stâncoasă și tremura, ca șalupa lui ușoară să nu se sfarme de malurile periculoase, unde o singură atingere ar fi fost suficientă, pentru a preface barca în bucăți. Dar prea bun marinar pentru a-și pierde capul, rezistă și văzu că virând la timp, reușea să ocolească stâncile care-i ieșeau în cale. După ce alergă astfel, făcând două trei cotituri, ajunse la o jumătate milă distanță de un parapet înalt de douăzeci, până la douăzeci și cinci de picioare. Acolo se opri, aruncă sonda și găsi patruzeci de brațe adâncime, fără să fi atins fundul. Ajunsese la ocean, adică la limita vechilor stânci submarine, care erau acum transformate în insulă.

Nu era ușor să calculezi distanța exactă dintre tunelul care ducea la Portul Circular și la Crater. Marc, din ochi și după timpul necesar parcursului, presupunea că sunt vreo douăzeci și cinci de mile, în linie dreaptă. Craterul nu mai era vizibil, nici vârfurile catargelor; dar Piscul îndepărtat și coloana de fum se vedeau mereu la orizont.

Să fi trecut o oră, de când tânărul marinar, se găsea pe valurile

⁵ Yard - unitate de măsură anglo-saxonă a lungimii; 1 yard = 3 picioare = 0,9144m; 100 yarzi = 91,44m.

oceanului, îndepărtându-se gradat de țărm, pentru a evita stâncile, când socoti că trebuie să se întoarcă. Era necesar mult sânge rece, pentru a cârmi în direcția stâncilor, spre a găsi trecerea.

Vântul se întetea și Marc trebui să mai strângă pânzele. Zgomotul produs de valuri în malul perpendicular, este mai ușor de închipuit, decât de scris. Spuma era aruncată la mari înălțimi, așa că zidul de granit fusese acoperit pe toată întinderea.

Marc nu-și fixase pe țărm, puncte de recunoaștere pentru a regăsi drumul. Nu-i rămânea altceva de făcut, decât să caute un loc, unde linia de spumă se întrerupea. Își reamintea, totuși, că trecerea se prezenta oblic, nu perpendicular pe coastă, și era posibil să fie la o sută de brațe, fără s-o zărească. Timp de o oră căută zadarnic și ajunsese la concluzia că trebuia să petreacă noaptea în plin ocean, ceea ce reprezenta o perspectivă groaznică. De aceea, Marc se hotărî să se îndrepte spre nord, cât mai era ziuă, pentru a căuta o altă trecere.

Vreme de patru ore, urmări linia întunecată a țărmului. După socotelile lui, cu vântul care sufla din spate, făcuse pe puțin treizeci mile și putea acuma aprecia întinderea noului său teritoriu.

Pe la ora cinci seara, ajunsese la un promontoriu, după care coasta se îndrepta brusc spre vest. Acolo era unghiul imensului munte vulcanic și Marc îl botează, Capul Nord-Est. Pânza triumfiară din fața corabiei fu întinsă și „Brigitta” tăie cu putere valurile spre vest, timp de o oră, foarte aproape de țărmul, care acum nu mai părea periculos.

Era prea târziu spre a se mai gândi să ajungă la vechea insulă. De aceea căută un loc potrivit, să arunce ancora, până a doua zi. În clipa în care soarele apunea, și o răcoare plăcută, urma unei călduri înăbușitoare, țărmul prezentă o spărtură destul de mare, care-l invita parcă să intre. Marc îndreptă barca într-acolo și „Brigitta” ascultă supusă. Cu cât înainta, cu atât trecerea devenea mai largă și sfârși prin a lua proporțiile unui golf. O plajă de nisip imensă, se prezenta ochilor, și Marc o urmă, până când vederea unui izvor îl ademini să se oprească. El aruncă ancora și debarcă.

Apa izvorului era rece și minunată la gust. Nisipul plajei părea aur prefăcut în pulbere și era acoperit de scoici, de o frumusețe și o mărime deosebită. De aceea Marc numi golful: Baia Scoicilor. După ce mâncă lângă izvor, Marc întinse pe plajă o saltea, adusă cu el, și nu întârzie să adoarmă. A doua zi, înaintea plecării, Marc se scaldă după cum îi era obiceiul. Ce și-ar mai fi putut dori? Mâncare avea

din belșug, iar colecția de haine găsită pe bord, îi ajungea pentru toată viața. Izvoare de apă bună, se aflau pretutindeni, iar moșiile lui deveniseră uriașe. Peste tot puterea lui Dumnezeu era prezentă. De aceea în fiecare zi, Marc își făcea rugăciunea, purtând în inimă icoana nemăsuratei bunătăți cerești.

După ce străbătu Baia Scoicilor, „Brigitta” își urmă drumul, în direcția sud-vest, printr-o trecere destul de largă care ajungea la un punct, recunoscut de Marc, că ar fi Furca. De aici nu avea decât să urmeze drumul de ieri, pentru a ajunge la Crater. Pe la ora zece, pusese piciorul pe puntea lui „Rancocus”, unde găsi totul, în starea în care lăsase. După ce aprinse focul, pentru a pregăti de mâncare, în vederea unei alte călătorii, urcă până la pânza papagalului, spre a observa mai cu atenție, în direcția Sudului.

Norul întunecat care învăluisese o bucată de vreme locul, recenteii erupții vulcanice, se destrămasese. Un singur punct mai păstra o ușoară dâră de fum; dar peste tot, atmosfera se limpezise de aburi și numai distanța făcea grea o bună vizibilitate.

Piscul, care răsărea pe neașteptate din mijlocul oceanului, oferea o priveliște sublimă. Înălțimea lui nu era de o mie de picioare, cum Marc o calculase la început, ci de vreo două mii de picioare. Acest colos merita pe drept cuvânt denumirea de Piscul lui Vulcan. După ce-l admiră îndelung, Marc luă hotărârea să-l viziteze mai îndeaproape. Această decizie avea pentru el toată atracția noutății.

După amiaza fu închinată pregătirilor călătoriei, care lua pentru el proporțiile unui eveniment. Pământul părea să se repauzeze după lungile și violentele convulsii încercate; zgomotele surde pe care le mai auzise noaptea, încetaseră cu desăvârșire. Nu mai exista așadar, nicio teamă de pericol; totuși, în clipa în care Marc trebuia să se apropie de punctul unde forțele naturii își desfășuraseră puterile ascunse, resimți un fel de spaimă. Gândurile care-l chinuiau, îl urmăriră până târziu noaptea și când se trezi, pleoapele nu-i stătuseră aproape închise, cu toate că nu resimțea nicio oboseală.

Acum trebuia să călătorească într-o direcție cu totul nouă și pentru a ajunge în apele oceanului prin trecerea cea mai potrivită, urma să străbată mica strâmtoare, care despărțea craterul de lungul lanț de stânci, pe unde făcuse călătoria, a doua zi după cutremurul de pământ. Turma lui se aclimatizase repede și Kitty părăsise singură, înălțimea veche, fără păreri de rău, spre a se duce pe noile domenii.

După ce străbătu prin mai multe treceri, care se urmau, unele strâmte și periculoase, altele largi și directe, „Brigitta” ajunsese la amiază, la punctul meridional. Marc calculă că se găsea la douăzeci mile de crater, dar de-abia dacă Piscul părea să fie puțin mai aproape. Acest fapt îl făcu să socotească drept foarte serioasă problema distanțelor și rezultatul fu, că Marc se hotărî să rămână toată ziua în același loc, înainte de a porni mai departe. Nu era supărat, ca în timpul acesta să cerceteze țărmul și insulele vecine, spre a cunoaște bine întregul grup. De aceea căută un loc potrivit pentru ancorare și porni pe jos, cu pușca în bandulieră, potrivit obiceiului.

Trecerea care, la sudul grupului înainta până la ocean, era deosebită de aceea pe care o urmase spre est. Golful care o închidea avea în direcția vântului, la capăt, un promontoriu, care înainta adânc în mare. Intrarea, ca și ieșirea, erau ușoare din golf și promontoriul se ridica îndestulător, pentru a servi drept punct indicator.

Din pricina mării cantități de nisip și de mâl, aruncate de erupția vulcanică, apa dulce nu lipsea și Marc descoperi chiar un râșor, de o limpezime deosebită, care se vărsa aproape de locul unde ancorase. El înaintă de-a lungul lui vreo două mile și a ajuns la un punct de întâlnire a douăsprezece izvoare, care răsăreau dintr-un banc de nisip, de vreo câteva mile lungime. Acest banc era de formațiune nouă? Iată un lucru greu de stabilit. Fie că lava a fost aruncată de secole, fie că ea este de formațiune recentă, oferă aceeași înfățișare.

Amurgul de-abia începuse, când prietenul nostru îngenunche pe nisip, aproape de șalupă, pentru a se pune o ultimă dată în contact cu Divinitatea, înainte de a adormi. Nu se închină multă vreme, dar toată frământarea inimii i se ridica spre buze și rugăciunile lui, aveau ceva din devoțiunea sublimă a primilor creștini.

Cu două ore înaintea răsăritului, Marc se sculă și porni mai departe. Timpul era prielnic și „Brigitta” se îndreptă spre sud-vest, cu ajutorul busolei. Odată cu lumina zilei Piscul întunecat reapăru. Marc avu ocazia să se felicite de iuțeala șalupei. Amănuntele terenului începeau să se desprindă clar din munte, și mai avea încă de străbătut nouă leghe, așa de mult se înșelase la primele evaluări.

Începând din clipa aceea, nu străbătea o milă fără să facă noi descoperiri. Soarele se ridica și colinele și râpele se conturau unele

după altele, colorându-se diferit, după poziția în care se găseau. De-abia când ajunse la o milă distanță, Marc își dădu bine seama de măreția priveliștii. Socotit ca o insulă, Piscul lui Vulcan nu avea mai puțin de opt până la zece mile lungime, cu toate că lărgimea nu întrecea două mile. Înaintând de la sud spre nord, el oferea malul mai strâmt observatorului nostru, când pândea de pe catargul lui „Rancocus”; motiv pentru care se înșelase și cu privire la distanță.

Dintre sutele de milioane de locuitori ai planetei noastre, Marc Woolston era singurul sortit să ia parte la acest spectacol formidabil al naturii!

Vântul se întetise spre sfârșitul călătoriei și Marc nu era supărat să-și vadă șalupa ajunsă la umbra uriașelor stânci, care formau extremitatea nordică a Piscului. Aproape le atingea, dar cu tot adăpostul oferit împotriva vântului, mugetul neconținut al valurilor spre țărm îl făcu să se teamă, că nu va fi în stare să ancoreze. Spre marea lui părere de rău, aproape se hotărâse să se întoarcă pentru a profita de restul zilei, când ajunse într-un loc unde arta, mai mult decât natura, părea să-i satisfacă prima dorință.

O intrare strâmtă se arăta între două stânci, de înălțime aproape egală, dintre care una înainta în mare ascunzând aproape defileul. Trecând prin această poartă, spre care îl împingea un vânt favorabil, Marc intră într-un bazin de o sută brațe diametru, care nu numai că era înconjurat de bancuri de nisip, dar avea și un fund nisipos. Marc socoti că abordajul este ușor, de aceea strânse pânzele, aruncă ancora și debarcă.

Din bazin pornea o râpă care urca șerpuitor până la un punct înalt, de unde, spumegând, curgea o apă. La început, Marc socoti că era apă de mare, dar gustând, văzu că nu-i sărată. Cu pușca pe umăr și cu sacul de merinde în spate, Marc intră în râpă și urmând cursul apei începu să urce.

Astfel avansă cu unele dificultăți, două mile, înainte de a ajunge pe un teren plat. După trei sferturi din drum, situația se schimbă pe neașteptate. În locul pustietății sălbatice care întrista privirea, se înfățișa un teren, care cu siguranță nu răsărise numai de câteva zile din adâncimile oceanului. Marc Woolston, trase concluzia că vârful Piscului lui Vulcan, forma o insulă cu mult înaintea erupției. Dar această insulă era desigur prea joasă, spre a fi zărită de pe Crater.

Un strigăt de bucurie porni din pieptul călătorului nostru, când

platoul Piscului i se înfățișă ochilor. Cocotieri, banani și o întreagă vegetație tropicală își arăta bogățiile. După marșul său obositor, Marc se așază la umbra unui grup de arbori și culese câteva nuci de cocos, pe care le găsi foarte gustoase. Nuci de acestea erau cu miile.

După o odihnă de un ceas la umbra binefăcătoare Marc porni în recunoaștere prin pădure. Pe crengi vedea păsări cu pene multicolore, dintre care unele i se părură bune de mâncat. Erau din specia prepeliței și vânătorul nostru doborî mai multe, cu un singur foc de pușcă. Lemne se găseau din belșug și lucrul acesta îl încântă pe Marc. De aceea aprinse focul și pregăti o friptură delicioasă, la care adăugă biscuiți din sac și câteva înghițituri dintr-o sticlă de rom. Nimic nu-i mai lipsea pentru a fi complet fericit, decât o conversație prietenească. Atunci, fără să vrea chipul Brigittei îi apăru suav, în fața ochilor.

Înălțimea muntelui ozonă atmosfera și respirând-o, Marc simțea un fel de beție. Cât ar fi dorit el să aibă un tovarăș, cu care să se bucure de această priveliște. Era departe să-și închipuie, că se găsea chiar în vecinătatea unui semen și că dorințele lui cele mai scumpe se vor realiza repede. Dar incidentul despre care facem aluzie este prea neașteptat și prea important, pentru ca să nu-i închinăm un capitol special.

Capitolul XIII

Obiceiuri patriarhale ale bătrânului Albion!
Seara, lângă foc, cu cântece minunate
Tata, răscolind jarul, își înveselește copiii.
Ultimul născut zâmbește în brațele mamei,
În vreme ce soții plini de fericire
Schimbă pe ascuns o privire de dragoste!
Mistress Hemans

Piscul, adică partea cea mai ridicată a insulei, se găsea la extremitatea de nord, la două mile de grupul de arbori, sub care Marc Woolston mâncase. Spre deosebire de câmpie, nu avea pomi de niciun fel și se ridica prin culmi prăpăstioase la o mare înălțime. Pe coastele lui se zăreau urme de verdeață, care dispăreau de unde începea vârful.

Era evident că din înălțime, întreaga suprafață a insulei și oceanul pe o mare întindere, deveneau perfect vizibile. Marc reîncepu ascensiunea și într-o oră ajunsese în punctul culminant. Câmpia întreagă se desfășura sub ochii lui, cu arborii și cu poamele sale, cu verdeața frunzișului și a poienilor. Insula părea cultivată și parcă în fiecare clipă se aștepta să vadă grupuri omenești mișcându-se. Marc purta pe umeri cea mai bună lunetă de pe „Rancocus” și o îndreptă către toate punctele insulei, în speranța să descopere vreo așezare omenească; dar nădejdea îi fu zadarnică. Nu se zăreau măcar urme de patrupeze, ori reptile. Păsările singure sălășluiau în grădinile Elysee. Era micul lor paradis.

Marc începu după aceea să cerceteze Piscul. Existau mari grămezi de guano, care rupându-se, în decurs de veacuri, au contribuit să mărească fertilitatea câmpiei de la poale. Un râu, mai larg decât se putea aștepta, șerpuia la vale, izvorând de la o mică înălțime. Într-un punct, la două leghe aproape de Pisc, se forma un lac ale cărui ape unduiau mici valuri, în locul unde prisosul de apă trecând peste mal, se revărsa spre mare.

Își poate oricine ușor închipui, cu cât viu interes a îndreptat Marc luneta spre nord, pentru a căuta grupul de insule, de unde plecase chiar în dimineața aceea. Era ușor de deosebit, de pe înălțimea unde se afla. Imensa suprafață, astfel cum se întindea de la nord

spre sud, ocupând aproape un grad de latitudine, era comparabilă cu o întunecată hartă, întinsă peste suprafața apelor, pentru ca să o poată examina după plac. Părea o imagine lunară, cu continente închipuie și cu limite neprecise. Marc deosebea cu ochiul liber bălțile de apă, împrăștiate ici și colo, între stânci. Distanța era atât de mare, încât Craterul nu se zărea fără lunetă.

După ce admiră multă vreme vechile sale domenii, Marc străbătu pe rând toate punctele orizontului, pentru a-și da seama dacă nu va găsi alte pământuri. De-abia fixase focarul lunetei și primul obiect care-i izbi ochii, îl făcu să sară în sus. Era un pământ bine distinct spre orizontul occidental. Distanța să fi fost de o sută de mile, poate mai mult. Există așadar o insulă care putea să fie locuită. Emoția resimțită la vederea acestor regiuni necunoscute, nu se poate compara, decât cu cea a astronomului care descoperă o nouă planetă. Aproape o oră își concentrează Marc atenția asupra acestui pământ providențial.

Când în sfârșit lăsa în jos luneta, începu să se plimbe în lung și în lat pe Pisc, spre a-și stăpâni emoția. Pe neașteptate un obiect și mai uimitor îi fixă privirea și aproape îi opri respirația. Zărise o pânză!

Era prima oară după dispariția lui Betts, de când ochii lui contemplau o corabie. Și această corabie nu se găsea departe. Ea înainta spre insulă ca și cum ar fi venit să se adăpostească. Văzută din înălțime, rămânea încă un punct pe suprafața oceanului, dar Marc avea ochiul deprins spre a nu se înșela. Era o corabie cu mai multe pânze, ori poate cu mai puține, ce importanță avea! Punctul esențial rămânea, că era o corabie!

Marc simți genunchii slăbindu-i, așa încât fu silit să se lase la pământ pentru a găsi un punct de sprijin. Astfel rămase câteva minute nemișcat, mulțumind lui Dumnezeu în gând pentru darul neașteptat. Apoi, de îndată ce forțele i-au revenit, se ridică nu fără teamă, ca nu cumva vasul să fi dispărut și el să fi fost jucăria unei crude iluzii.

Nu! Nu se înșelase. Micul punct alb se zărea mereu! Marc luă luneta pentru a-l cerceta mai îndeaproape și un strigăt îi scăpă de pe buze:

— Micul yacht! „Neshamony”!

Sihastrul nostru începu să alerge ca un nebun și să-și fluture batista ca și cum era posibil să fie zărit. Marc recunoscuse, după pânza mică, corabia care fusese târâtă de furtună, cu Bob pe bord.

După o trecere de paisprezece luni, ea revenise pe plaja unde fusese construită. De îndată ce Marc își recăpătă sângele rece, el întrebuintă mijlocul cel mai bun pentru a atrage atenția și a-și face cunoscută prezența. Trase două tocure de pușcă și încărcând, trase din nou, până-n clipa în care, un drapel a fost ridicat pe puntea corabiei, aflată chiar sub Pisc. În același timp, un foc de armă răsună de pe „Neshamony”.

La acest semnal Marc începu să alerge nebunește prin prăpastia pe unde venise, cu riscul să-și rupă de o mie de ori gâtul. În mai puțin de un sfert de oră, pustnicul nostru, strivit de oboseală, se găsea pe puntea „Brigittei”, tremurând de spaimă că nu-și va întâlni prietenul, fiindcă fără îndoială, Bob era cel care căuta Craterul. Despre aceasta nu mai putea fi îndoială! Șalupa porni cu toată puterea pânzelor și când ieși în afara stâncii, un strigăt îi scăpă lui Marc, care zărise pe „Neshamony”, la o sută de brațe de el, căutând un loc pentru ancorare. Strigătul fu repetat de pe cealaltă punte și Marc și Bob se recunoscură în același timp. Bob își aruncă bereta în aer și scoase trei strigăte de bucurie, în vreme ce Marc cădea pe bancă, în imposibilitate de a mai sta în picioare. Frânghia pânzei îi scăpă din mâini și n-ar fi fost în stare să spună ce s-a mai întâmplat, până în clipa în care s-a trezit în brațele prietenului său, pe puntea micului yacht.

Trecu aproape o jumătate de oră până când Marc să-și vină pe de-a-ntregul în fire. La sfârșit, lacrimile îl ușurară și nu-i fu rușine de emoția cu care-și primi vechiul prieten. Acum zări că mai era cineva pe punte; dar cum avea pielea colorată, își dădu seamă că avea de-a face cu un băștinaș, dintr-o insulă vecină, unde Bob ancorase, fără îndoială, și care primise să-l întovărășească. Bob rupse primul tăcerea.

— Pe legea mea, domnule Marc, nu m-aș fi așteptat la o mai mare bucurie decât să te revăd, exclamă bravul marinar. Când am pornit în croazieră, emoția mă copleșea și credeți-mă, aveam siguranța că o să vă întâlnesc.

— Îți mulțumesc, Bob, îți mulțumesc. Dumnezeu fie lăudat pentru marea sa bunătate! S-ar părea după tovărășia în care te găsesc, că ai stat undeva, într-o insulă. Dar ceea ce-mi pare minunat, este că ai regăsit Craterul, tu care nu-ți prea bătea capul cu metodele de recunoaștere marinărești.

— Craterul! muntele acesta este Craterul? Al dracului s-a mai schimbat pe aici pământul, de la plecarea mea, domnule Marc.

Sihastrul nostru îi povesti cataclismul care avusese loc, scurta sa istorie, construirea șalupei și ultimele călătorii și descoperiri. Betts era numai urechi. Din vreme în vreme arunca o privire mirată asupra grămezii imense de stânci, care răsărise din mare pe neașteptate, ori fixa dâre de fum, însemnând craterul submarin al vulcanului.

— Atunci, toate cutremurele de la noi, își au explicația, strigă el, când Marc termină. Închipuiți-vă, mă găseam la cel puțin cinzeci de leghe depărtare și ne loviseră acolo niște cutremure, că nu era chip să rămână omul o clipă în picioare. O corabie a venit două zile după aceea și marinarii povesteau, că la o sută leghe mai spre nord, au crezut că pământul și cerul aveau să se unească definitiv, în mijlocul oceanului.

— A fost un cutremur de pământ extraordinar, pentru a provoca astfel de prefaceri; dar presupuneam că Providența m-a învrednicit să fiu singurul martor. Dar, ia spune-mi? Vorbeai despre o corabie. Ai întâlnit vreuna? Îmi pare imposibil.

— Am întâlnit domnule Marc, fără îndoială. Dar ași proceda mai bine, povestindu-vă pe îndelete aventurile mele. Este mult de înșirat. Să debarcăm întâi, să arunc și eu o privire pe insula aceasta atât de lăudată și să spun două cuvinte păsărelelor, care ați afirmat că sunt atât de gustoase. M-am născut la Jersey și mă pricep la vânat.

Marc ardea de nerăbdare să audă povestirea lui Bob, cu deosebire de când era vorba de întâlnirea unei corăbii; dar sărmanul lui prieten murea de foame și trebui să-i dea dreptate.

Intrarea în stâncă era aproape. Cele două bărci se îndreptară împreună și ancorară.

Prietenii, întovărășiți de omul de culoare, începură ascensiunea. Marc culese în drum bereta, pușca și celelalte obiecte, pe care în goana lui nebună le aruncase. În timpul urcușului schimbară puține cuvinte; dar ajunși pe tăpșan, Bob și tovarășul său nu erau în stare să-și oprească strigătele de satisfacție. Spre mirarea lui Marc, pielea întunecată vorbea aceiași limbă ca și Bob! Întorcându-se să-l privească mai bine, recunoscă o figură destul de familiară.

— Ce-mi văd ochii, Bob, exclamă Marc. Nu cumva acesta-i Socrate?

— Ba da, domnule „Soc” în persoană. Și Didona soția lui, nu-i decât la o depărtare de o sută de mile.

Răspunsul acesta pe cât de simplu părea, făcu asupra tânărului

marinar o impresie neobișnuită. Socrate și Didona erau sclavii Brigittei, în clipa în care el părăsise America și făceau parte din proprietatea pe care o moștenise de la bunica sa. Marc îi cunoștea bine și Didona, cu familiaritatea unei servitoare favorite, avea obiceiul să-l numească „tânărul stăpân”. O mulțime de îndoieli, de presupuneri, de spaime au pus în aceeași clipă stăpânire pe gândurile eroului nostru; dar se temea să formuleze vreo întrebare.

Cu pași repezi, aproape neștiind ce face, se îndreptă spre buchetul de arbori unde mâncase. Câteva prepelițe erau încă neatinse. Scormonind cenușa reaprinse focul și în câteva minute, Bob se văzu servit cu o friptură succulentă, udată cu romul excelent pe care-l știa de multă vreme.

Bob mănâncă fără grabă. Se temea ca nu cumva povestirea lui să nu provoace o prea adâncă emoție lui Marc. De aceea era încântat că acesta îl recunoscuse pe negru, ceea ce-l pregătise oarecum să afle evenimentele excepționale. În sfârșit Betts, își termină masa și după o serie de aluzii preparatorii, se hotărî să intre în materie. Ar fi prea greu să-l urmărim în toate întortochelele dialectice și Marc rezistă cu dificultate să nu-l întrerupă de o sută de ori, cu deosebire când trată despre curenți, despre vânturile prielnice sau contrarii și despre toate împrejurările materiale ale călătoriei. De aceea ne vom mărgini să amintim miezul acestei discuții.

Când Betts a fost dus departe de Crater, de uraganul anului trecut, el nu avea altceva de făcut decât să lase pe „Neshamony” să alerge înainte, nebunește. Din fericire, vântul avea o putere atât de mare, încât valurile purtau micul yacht peste stânci fără aproape să le atingă. Astfel ajunse în mijlocul mării, unde pluti la întâmplare, fără a fi posibil să întindă pânzele. Timp de opt zile, Bob încercă în zadar să se reîntoarcă spre a revedea prietenul, dar nu reuși. Ceea ce realiza pe drum ziua, pierdea în timpul nopții, când dormea. Așa explica lucrurile Bob, dar Marc presupunea mai degrabă că n-a știut cum să se orienteze.

În a opta zi coasta unui pământ mare se arată și Bob cârmii în acea direcție, în speranța să găsească locuitori; dar nădejdea îi fu zadarnică. Găsi acolo un munte vulcanic, având mare asemănare cu Piscul lui Vulcan, și complet nelocuit. Îl botează „Rancocus” și rămase acolo mai multe zile. După descrierea făcută, după poziția arătată, Marc nu se îndoia că era vorba de insula zărită din vârful Piscului.

Din punctul cel mai înalt al insulei Rancocus, se vedeau alte pământuri spre nord și spre vest și Bob se hotărî să se îndrepte într-acolo, în speranța să întâlnească acolo corăbii, venite să se aprovizioneze cu lemn de santal și ceară. La o sută de leghe de muntele vulcanic, găsi un grup de insule joase, care erau locuite. Băștinașii erau obișnuiți cu oamenii albi și erau foarte blânzi. Fără îndoială, apariția neașteptată a a yachtului „Neshamony” cu un singur marinăr drept întreg echipajul, li s-a părut ceva de domeniul miraculosului; și astfel când Bob debarcă, i se dădură toate onorurile posibile lui și bărcii sale. Hâtrul nostru și-a dat repede seama de profitul pe care-l putea trage din această confuzie și nu manifestă niciun fel de rezistență. Astfel legă prietenie cu șeful sălbaticilor, făcându-și jurăminte de prietenie și frecându-și în semn distinctiv nasurile. Acest șef se numi Betto, prin schimbarea numelui, iar Bob primi numele de Ooroony. După o lună de răgaz fericit, Bob fu dus de prietenul său într-un alt grup de insule, aflat la două până la trei sute mile spre nord, unde găsi o corabie sud-americană cu pescuitori de perle, gata de plecare.

Din cauza unei neînțelegeri cu căpitanul spaniol, Bob fu părăsit de șeful sălbaticilor. Neavând altă soluție mai bună, Betts se îmbarcă pe bricul care pleca a doua zi. Debarcat la Panama, străbătu istmul și ajunsese la Philadelphia, cam la cinci luni după ce părăsise Craterul.

Armatorii lui „Rancocus” căroră Bob le-a povestit tot ce se întâmplase, părăsiră ideea să salveze corabia din pricina cheltuielilor pe care le-ar fi necesitat o nouă expediție. Ei căutară să se despăgubească prin asigurare și-l făcură pe Bob să jure că vasul se pierduse; jurământ care fie spus, a format baza unui proces celebru tot timpul vieții prietenului Abraham White.

Brigitta află și ea mărturisirile lui Bob și le primi cu torente de lacrimi. Sora eroului nostru, Ana nu se arătă mai puțin mișcată. Bob venise la timp. Cum se împliniseră aproape trei luni, de când corabia trebuia să se fi întors, doctorul Yardley se sili să-și determine fata să admită că este văduvă, dacă faimoasa căsătorie mai putea fi socotită legitimă.

Într-adevăr, războiul reîncepuse între cei doi medici din Bristol, mai groaznic ca întotdeauna, din pricina unor bolnavi veniți să se caute, în vreme ce frigurile galbene bântuiau la Philadelphia. Doctorii nu cădeau deloc la înțelegere asupra tratamentului care trebuia urmat; unii recomandau excitante, alții calmante. Doctorul

Woolston devenise șeful unui grup, iar doctorul Yardley al celui alt grup. Care dintre ei avea dreptate? Mai degrabă ar fi trebuit să admitem că amândoi greșeau. Nu de mult timp, Ana Woolston se căsătorise cu un medic tânăr, când s-a produs faimoasa ruptură pe motivul tratamentului frigurilor galbene. Soțul ei, se numea Heaton și avu nenorocirea să aibă o altă părere decât a socrului său, ceea ce duse repede la o răcire a raporturilor. Pe de altă parte, doctorul Yardley nu putea da pe deplin dreptate ginerelui doctorului Woolston și își modifică în parte teoria, pentru a evidenția dezacordul, în așa fel, încât sărmanul doctor Heaton se trezi având lumea întreagă împotriva, fiindcă avusese curajul să rămână ferm pe poziția sa și în convingerile sale.

Toate aceste împrejurări, adăugate la lipsa prelungită a lui Marc, au mâhnit adânc pe Brigitta și Ana. Mistress Yardley murise de câteva luni. Culmea nenorocirii era că doctorul Yardley și-a pus în gând să conteste legitimitatea căsătoriei, de pe bordul vasului. El avea o mare influență în ținut și spera să ajungă la un rezultat. Merse până acolo, încât începu un fel de procedură în numele Brigitei, pentru a obține o despărțire legală. În plus, argumentul care mărea furia doctorului, dacă ar fi să credem persoanele caritabile, era în legătură cu noua moștenire a Brigitei. O rudă îi lăsase în testament cinci mii de dolari. A lăsa să treacă toate aceste bogății într-o familie pe care o ura, era prea mult. Nu, mai bine să aibă o mie de procese până la obținerea divorțului, ori mai simplu, să desfacă o căsătorie care era nulă de drept, decât să cedeze.

Brigitta, după cum se întâmplă totdeauna cu o femeie frumoasă, avea de partea ei simpatia publică. Ea nu renunțase la speranța de a-și revedea bărbatul și se socotea fericită să poată împărți cu el o avere care ar fi dat posibilitatea lui Marc să renunțe la călătoriile sale pe mare.

Betts, sosi la Bristol chiar în ziua când se dăduse o hotărâre într-o chestiune incidentă a procesului: „Yardley contra Woolston”, Această hotărâre nu prejudicia cu nimic fondul. Era o chestiune de formă, care însă dădea nădejdi tatălui și umplea de spaimă inima fiicei sale și a prietenei acesteia, Ana. Sărmanele copile nu cunoșteau legile, pentru a-și da seamă de situație și doctorul Yardley le înspăimânta, cu un pretendent la mâna Brigitei, în persoana unui student la medicină, care împărtășise în totul părerile tatălui fetei.

Situația precară a doctorului Heaton complica lucrurile. Era sărac, fără clientelă și doctorul Woolston nu se gândea deloc să-i facă una. Cum putea trimite el bolnavi la un medic care voia să-i trateze prin calmante? De aceea îl lăsa pe John, bărbatul Anei, să moară de foame, pentru a rămâne împăcat cu conștiința și principiile sale.

Astfel stăteau lucrurile, când Bob apăru la Bristol, pentru a vesti pe Brigitta că Marc trăiește. Știind condițiile în care se făcuse căsătoria, Bob avu o întrevedere secretă cu soția superiorului său, căreia îi povesti totul. Zguduită de emoție, Brigitta izbucni în plâns. După ce își recăpătă sângele rece și găsi puteri noi în rugăciune, luă hotărârea să plece singură, în căutarea bărbatului ei. Mai mult, hotărî să rămână cu el în insulă, spre a nimici orice nădejdi de despărțire, făurite de doctorul Yardley.

La această expediție îndrăzneată, mai luau parte Bob, doctorul Heaton și soția sa. Proiectul a fost discutat și adoptat repede. Nu mai rămăsese decât să se vadă cu ce mijloace va fi realizat.

John Heaton avea un frate care locuia la New-York, unde se ducea des să-l vadă. Acolo avea și Brigitta cei cinci mii de dolari depuși, de aceea i se dădu voie să plece cu Ana. Un vapor newyorkez se pregătea să ridice ancora pentru coasta de nord-vest a Americii. Grupul de călători opri în secret locuri. Cumpărăturile trebuitoare, făcute în grabă, au fost trimise pe bord. În clipa plecării din New-York, scrisori de adio erau trimise la Bristol. Bob se găsea pe punte cu Socrate, Didona și Junona, care fugiseră din casa părintească potrivit ordinului stăpânei lor și a unei anume Marta Waters. Aceasta era o veche cunoștință a lui Bob, făcând parte ca și el din „Secta Amicilor”. Îi mai în tovărășia și Jana Waters, sora Martei.

Toate măsurile fuseseră în așa fel luate, încât fugarii noștri, în număr de nouă, se treziră în largul oceanului, fără a fi întâmpinat cea mai mică piedică. În timpul călătoriei, nicio furtună nu-i supără și ajunseră fără întârzieri la Panama, cinci luni, zi după zi, de la plecarea din New-York. Același bric care-l adusese pe Bob, trebuia din nou să plece pentru mările de sud. Călătorii fură primiți pe bord fără greutate, înainte de a părăsi portul Panama se mai adăugă un fugar. Era un tânăr tâmplar american, cu numele de Bigelow, care dezertase de pe corabia lui acum un an, pentru a se căsători cu o spaniolă și care nu mai era în stare să sufere felul de viață din Panama. El își luă soția și un copilăș, cu obligația să rămână în

slujbă la Heaton doi ani, în schimbul unui salariu convenit.

De la Panama la insula Perlelor, călătoria a fost lungă, dar lipsită de dificultăți prea mari. În șaizeci de zile, călătorii au debarcat cu toate bagajele lor. Încărcătura cuprindea două vaci, un taur, doi mânji de un an, câteva capre, și unelte de agricultură. În insulele Perlelor, Bob își regăsi prietenii. După ce le împărți daruri potrivite, căzură la înțelegere cu ei, să-i transporte cu tot ce aveau, în insulele lui Betto, adică pe o distanță de vreo trei sute de mile. Caii și vacile au fost așezate pe un „catamaran” un fel de plută enormă, utilizată pe mărele liniștite.

În insulele lui Betto, găsiră micul yacht, exact în locul și starea în care îl lăsase. Nicio mână nu atinsese lemnăria de pe „Neshamony”, barca fiind socotită sfântă. Ooroony primi o pușcă și câteva muniții, drept plată pentru credința sa. Un nou aranjament fu încheiat în vederea transportării coloniei pe insula „Rancocus”. Bob își amintea atât de bine direcția urmată cu prilejul primei traversări, încât ancoră fără nicio greutate.

Dacă băștinașii se mirară mult văzând vacile și caii, înfățișarea insulei Rancocus nu prezentă pentru ei un subiect mai mic de încântare. Până atunci niciunul dintre ei nu știa ce este un munte. Insulele unde locuiau erau foarte puțin înalte și vederea unei coline lua proporțiile unui fenomen.

Heaton și Bob socotiră prudent să le dea drumul, fără a-i duce mai departe. Nici despre Crater nu le amintiră nimic, necunoscându-le intențiile.

Părea imposibil să plece mai departe cu toții. Yachtul „Neshamony” nu era suficient să-i transporte, împreună cu proviziile. Pe urmă mai exista un motiv: doamna Heaton născuse și bărbatul ei se simțea în imposibilitate s-o lase singură. Prezența Brigittei era de asemenea foarte utilă. Astfel se luă hotărârea, ca Bob să pornească singur în căutarea lui Marc.

Deoarece Betts nu știa să se orienteze decât instinctiv, el își fixă un plan de acțiune, admitând că insula era în direcția vântului și într-o rază de o sută de mile. Plimbându-se pe stâncile insulei Rancocus, zări Piscul lui Vulcan și făcu presupunerea, că mult căutatul Crater se găsea la nord de acest munte ciudat, fără să știe marile transformări întâmplute.

De aceea când Bob plecă pe „Neshamony” cu Socrate, el manevră spre Pisc, fiind sigur că se găsește pe calea cea bună. După zece ore de mers, zări craterul noului vulcan. Spre acest

punct se îndreptă mai întâi și după ce alergă în jurul lui o bună parte din noapte, profită de primele raze ale dimineții, spre a căuta un punct de debarcare în insula necunoscută.

Negăsindu-l, se pregătea să plece mai departe, când auzi focurile de pușcă.

Capitolul XIV

Nicio pasăre nu învață să zboare.
Nici cerbul să alerge, nici izvorul să murmure;
Fiecare își urmează instinctul, iar inima
Singură bate și învață să iubească.
Churchyard

Nu mai încercăm să precizăm emoția lui Marc în timpul acestei povestiri. Brigitta, pe care o iubea atât de mult, și al cărei chip nu încetase o clipă să-i poarte în amintire, Brigitta, care era mai demnă decât oricând de dragostea lui, se găsea acum într-o insulă, de unde putea să vină în câteva ore! Nu va mai rămâne singur! De-abia îi venea să creadă! De aceea îi trebuia oarecare timp pentru a se obișnui cu această minunată schimbare, întâmplată în viața lui. De câte ori, dimineața, trezindu-se, uita că are tovarăși și când aducerea aminte îi revenea, cât de arzătoare se ridica rugăciunea lui către cer! Această intensificare a credinței a continuat să-l stăpânească tot restul vieții și semnele milei divine s-au întetit în jurul lui. Dar să nu anticipăm evenimentele.

Marc și Bob hotărâra, după o îndelungă chibzuială, că cel mai bun lucru ce-l aveau de făcut, era să aducă pe Crater micul grup. Acum, când sălbaticii cunoșteau existența insulei Rancocus, vizitele lor aveau să devină mai dese și cine putea garanta, că buna înțelegere va ține multă vreme? Fără îndoială, de pe insula Rancocus se vedea Piscul lui Vulcan și de pe Pisc, Craterul; și era nevoie deîndată să ia măsurile de apărare, împotriva oricărui atac. Se știe că indigenii străbat adeseori mari distanțe pe luntrile și plutele lor, dar poate vederea vulcanului în activitate îi va ține în respect, deoarece vor atribui fenomenul influenței unui zeu, ori demon, care nu va lăsa nepedepsită invadarea domeniilor sale.

În timpul discuțiilor, Socrate își trecu vremea vânând câteva duzini de prepelițe. Această friptură delicioasă spunea Bob, lipsește pe insula Rancocus și desigur micul grup de acolo va fi fericit s-o guste.

Soarele apunea, când „Neshamony” ieși din Micul Golf – cum îl botezase Marc. Acum observară cu atenție împrejurimile, pentru ca să-l găsească repede și în viitor. Bun marinar pe râuri, negru

conducea perfect yachtul, talent pe care-l câştigase pe râul Delaware, unde din copilărie se ocupa cu vâslitul. De altfel, pentru a trece de la o insulă la alta era de ajuns să urmezi direcția vântului, care rămânea neschimbată, cu excepția timpului când se dezlănțuiau furtuni neașteptate.

Marc se entuziasma de felul în care micul yacht plutea. Bob îi explică toate calitățile acestei corăbii minunate, trăgând concluzia că la nevoie, se putea încerca cu ea și o călătorie spre continent. Era un ajutor prețios, în excursiile viitoare, fiindcă „Neshamony” rezista în larg, chiar unui vânt potrivnic. „Brigitta” înfățișa o luntre mai modestă și rămăsese ancorată în Micul Golf. Nu mai este nevoie să spunem, că în timpul nopții conversația n-a fost mai puțin vie, deoarece Marc se interesa mereu de soția sa, de cum îi merge și de alte o mie de mărunțișuri.

De-abia răsărise soarele, când insula Rancocus se ivi la orizont. Astfel, în zece ore, „Neshamony” străbătuse o distanță de șaptezeci de mile. Insula nu mai era decât la zece leghe. Marc nu mai știa cum să-și stăpânească nerăbdarea. Aceasta nu-l împiedecă să-și îndrepte puțin hainele, să-și spele fața și să se pieptene îngrijit, pentru a apărea într-o lumină cât mai favorabilă în ochii Brigitei. Părul îi crescuse prea mare și o clipă plănuia să-i ceară lui Bob, să pună foarfeca în mișcare. Dar renunță, gândindu-se că amănuntul acesta nu-l dezavantajează și că mai târziu va cere prietenei sale, să-i facă serviciul în cauză, lucru care dinainte îl umplea de încântare.

„Neshamony” se apropia tot mai mult. Acum se găsea numai la o leghe de coasta septentrională, când Bob ridică un mic fanion, în vârful catargului. Era semnalul convenit, în cazul când căutarea izbândise. Între lucrurile aduse de Heaton erau trei corturi, pe care acesta le cumpărase la o licitație de efecte militare. Aceste trei corturi fuseseră ridicate între stânci și plajă și constituiau provizoriu locuințele coloniei. Bob i le arătă lui Marc, a cărui inimă bătea să-i spargă pieptul. Vacile și mânjiile pășteau în libertate. Pe o mică platformă, care servea de debarcader, o femeie tânără stătea în picioare, făcând semne. La un moment dat ea căzu în genunchi, nemaifiind în stare să reziste emoției. Bob manevră în așa fel, încât să dea posibilitate lui Marc să sară pe țărm, în vreme ce ancorarea o făcu mai departe, pentru a nu stânjeni cu nimic fericirea, acestei prime întâlniri.

De-abia după o jumătate de oră Marc și Brigitta reușiră să se

smulgă unul din brațele celuiilalt, pentru a se apropia de grupul prietenilor lor. Marc își sărută cu încântare sora și strânse mâna cumnatului său. A fost o zi de emoții adânci și mereu reînnoite. Întrebările și răspunsurile nu mai conteneau. Marc trebui să povestească tot ce i s-a întâmplat și produse un val de emoție, când aminti despre cutremurul de pământ, provocat de vulcan. Dar povestitorul îi făcu să înțeleagă că îndeosebi erupția aceasta demonstra, că vor avea de acum înainte o epocă de o anumită siguranță.

Colonii noștri au rămas o săptămână pe insula Rancocus, bucuroși să guste în liniște fericirea. Dar anumite măsuri de siguranță trebuiau repede luate. Zvonul sosirii lor nu va întârzia să se răspândească și era posibil să aibă vizitatori neplăcuți. În grupul insulelor lui Betto, ca peste tot, existau partide în dușmănie și trebuise întreaga influență a prietenului lor, șeful Ooroony, pentru ca Bob să iasă cu bine din mâinile insularilor, unde căzuse. Dacă evenimentele ar fi răsturnat pe Ooroony, aducând în locul său un dușman periculos, era grav. De altfel bărcile cu războinici se puteau pune în mișcare, chiar fără știrea lui și fără să i se ceară voie. Prudența dicta coloniei să plece repede. Transportarea vacilor și a mânjilor era cea mai grea; deoarece micul yacht nu fusese construit pentru a primi astfel de oaspeți. Totuși se calculă un spațiu rezervat unei singure vite, în vreme ce mai rămânea loc suficient pentru cinci, șase persoane. Primul transport trebuia să pună în siguranță femeile și ceea ce era mai prețios din lucruri. Conducerea o avea Marc, împreună cu Heaton și Socrate. Bob și Bigelow urmau să rămână spre a păzi mica turmă și tot ce rămânea din mobilă, unelte și alimente. Făcură socoteală că micul yacht se putea întoarce în opt zile. Despărțindu-se de prietena Marta, Bob îi atrase luarea aminte asupra prepelițelor de pe Piscul lui Vulcan, și o lăsă să înțeleagă că pentru o duzină de astfel de păsări, preparate după cea mai bună rețetă, i-ar rămâne pentru totdeauna recunoscător.

A doua călătorie era mult mai grea decât prima, deoarece trebuia mers împotriva vântului. După sfatul lui Bob, Marc micșoră puterea pânzelor. Cârma o îndreptă spre sud pentru a lăsa micului yacht libertatea înaintării, hotărât să nu vireze decât când se va apropia de vulcan, lucru care reușise de minune prietenului său. Pornise la apusul soarelui. A doua zi dimineată vulcanul era vizibil și se îndreptă către el. După două zig-zaguri, nu se mai găsea decât

la o leghe. Atunci cârmi spre nord-est. Vulcanul era liniștit. Se mai auzeau zgomote subterane și din vreme în vreme, pietre mari erau aruncate în aer; dar toate acestea semănau cu ultimele pâlpâiri ale unui foc de artificii. Modificările care au avut loc în toată alcătuirea fizică a acestei zone erau încheiate; și ceea ce mărea siguranța lui Marc, se datora constatării că fundul oceanului se ridica progresiv. La o leghe de noul crater, sondajul arăta de-abia douăzeci brațe adâncime.

Între vulcan și Piscul lui Vulcan, spre care se îndrepta, vântul sporea și avu prilejul să constate calitățile micului yacht. Valul era lung și înalt, totuși corabia înainta cu o siguranță care nu s-ar fi putut bănuî. Nu-i mai rămânea acum decât să urmeze vreo două, până la trei mile coasta, spre a intra în Micul Golf. Marc povestise prietenilor săi ce ascunzătoare bună avea acolo pentru yacht, așa de sigură, că-și pierdu singur o mulțime de vreme până s-o regăsească, fapt care stârni râsul general. Acolo se găsea ancorată și „Brigitta”, omonimul soției sale. Adevărata Brigitta surâse când îi arătă mica șalupă care o înlocuise atât de mult timp pe lângă el și îl sărută pentru a-i mulțumi de această infidelitate plăcută.

Marc și Socrate, Didona, Tereza și soția lui Bigelow își luară însărcinarea să transporte bagajele mai grele; Heaton își sprijinea soția care ducea în brațe copilul. Brigitta, zvăpăiată ca o căprioară și doritoare să vadă mai repede priveliștea pe care Marc i-o descrisese elocvent, porni înainte și ajunse pe tăpșan, cu un sfert de oră mai devreme decât ceilalți. În clipa în care grupul ajunse și el pe tăpșan, văzură încântătoarea ființă alergând, culegând fructe și jucându-se ca un copil. Marc simți cum i se umple sufletul de încântare. Cu câteva zile mai înainte, nu admirase decât cadrul magnific al acestui tablou. De câte ori nu se asemena el lui Adam, în Paradisul pământesc, înainte de a i se fi trimis femeia drept tovarășă. Paradisul exista mai departe, dar cea mai minunată Evă venise să-i dea viață!

Obiectele transportate, cuprindeau și tot ceea ce era necesar pentru pregătirea dejunului. Focul fu aprins, iar oala de fiert așezată deasupra. Sărmanele prepelițe erau atât de blânde, încât îți făcea milă să le înșeli încrederea. Heaton, cu două focuri de pușcă, doborî mai multe decât era nevoie pentru întregul grup. Marc adusese mai de mult de pe Crater, un paner cu ouă proaspete și Brigitta îl transportase sus, cu multă plăcere. Ouăle, prepelițele, curmalele, laptele nucilor de cocos, iată felurile cu care-și potoliră

colonii foamea, după călătoria destul de lungă pe apă și pe munte.

Le trebuiră apoi două zile spre a transporta, toată încărcătura de pe „Neshamony”, sus, adică în Eden, pentru a întrebuița numele dat de Brigitta! Două dintre corturi fură întinse. Ele aveau funduri de scândură și erau mari și comode. De altfel, aproape nu se vedea nevoia unui acoperiș, într-o astfel de climă. O magazie, acoperită cu buruieni fu clădită alături. A treia zi, instalația era completă și Marc începu pregătirile pentru întoarcerea în insula Rancocus. Despărțirea aceasta, provocă mult plâns Brigittei și ea îl sfătui cu deosebire să se păzească de insulari, dacă între timp își vor fi făcut apariția.

Trecerea între cele două insule devenea mereu mai ușoară. De fiecare dată Marc cunoștea mai bine direcția curenților și înălțimea valurilor. Acum îi trebuiră trei ore mai puțin pentru a străbate distanța și pornit la răsăritul soarelui, ajunse la amiază în insula Rancocus. Nimic important nu se petrecuse în timpul lipsei sale și fără întârziere grupul începu încărcarea yachtului. O vacă cu vițel fu ridicată pe punte și chiar în seara aceea „Neshamony” porni îndărăt.

Brigitta se afla la debarcader, când yachtul intră în Micul Golf și o clipă după aceea Marc o strângea cu bucurie în brațe. Cât de deosebite i se păreau acum toate, sărmanului solitar! Văzându-și soția, uită într-o clipă întreaga oboseală.

La început a fost imposibil să se împingă vaca spre înălțimea stâncoasă. Numai după ce-i luară vițelul, auzindu-i glasul, ea porni să-l ajungă. Într-o oră convoiul se afla în Eden și vederea pajiștii uriașe, provocă imensă bucurie animalelor, care nu mai știau unde să pască întâi.

Marc nu mai participă la a treia călătorie. Ana își recăpătase forțele și se însănătoșise complet, astfel că soțul ei putea la rândul lui să plece. Heaton lăsase câteva lăzi cu o încărcătură prețioasă și ar fi dorit să supravegheze singur la transportul lor. De aceea se oferă să plece, cu Socrate, pentru a nu mai despărți iar tânăra pereche. Cumnatul Marc îi dădu toate sfaturile necesare și folosind propriile sale cunoștințe de navigație, reuși să ducă la bun sfârșit operația. Condușă de noul ei căpitan, „Neshamony” reveni în port a patra zi de la plecare, aducând ultima vacă, vițelul ei și o parte dintre capre.

Văzând că acum putea să aibă încredere în tânărul doctor pentru a manevra micul yacht și că drumurile până la insula Rancocus nu

vor suferi întârzieri, Marc se hotărî să nu mai amâne satisfacerea dorinței vii a soției sale, de a vizita Craterul, cu amândouă „Brigittele”. Îi părea bine să mai arunce o privire asupra moșiilor sale, pe care le părăsise în ultima vreme și Brigitta ardea de dorința să vadă locurile, unde bărbatul ei trăise așa de multă vreme în singurătate. Nu exista un amănunt care să nu-i fie familiar și pe care să nu-l fi pomenit de douăzeci de ori în discuțiile ei cu Marc; dar simțea infinită plăcere să vadă această lume cu ochii, transformând astfel tabloul imaginativ în realitate. Kitty cu deosebire o încânta și chiar pentru turma de porci resimțea o anumită atracție și milă, totul fiind învăluit în fumul celei mai romantice desfășurări de fapte.

Ana se arătă veselă să rămână pe Pisc cu Tereza și Didona. Ea găsea în tovărășia copilului o lume nouă care nu-i dădea o clipă răgaz și nimeni nu se pricepea mai bine ca Didona, în îngrijirea copiilor mici.

Dimineața șalupa ieși din adăpostul ei, mânată de o briză răcoroasă. Soarele răsărea minunat din adâncul oceanului, împrăștiind raze de aur pretutindeni. Niciodată Piscul lui Vulcan n-a desfășurat mai strălucitor sublima lui întruchipare, sub cerul tropical. Brigitta era fermecată și cu ochii fixați asupra acestui tablou de basm spuse:

— Craterul o fi atrăgător, iubite Marc și întrucât mă privește, nu voi uita niciodată ce ajutor providențial ai găsit acolo. Dar privește te rog Edenul! Vom avea oare curajul să-l mai părăsim?

— Toate se pot aranja, scumpa mea. Desigur, Piscul oferă imense posibilități; dar dacă ne gândim în chip serios să făurim o colonie, nu ne vor fi prea mult, ambele domenii. Chiar și insula Rancocus o să ne folosească, drept teren de fâneață pentru turmele noastre. Cât despre Crater, el ne va da pește din belșug.

— Craterul acesta Marc, Craterul, oare îl voi vedea vreodată?

Marc îi închise gura cu o sărutare și o rugă să-și modereze nerăbdarea. Mai trecură câteva ore înainte de a fi observat măcar stâncile. Craterul apăru întâi și după aceea zăriră catargele corabiei. Marc dublă promontoriu despre care am mai vorbit și pe care-l botează Capul Sud. Brigitta fu viu impresionată de contrastul dintre stâncile acestea joase, întunecate și lipsite de viață, în comparație cu Edenul atât de strălucitor. Ochii i se umplură de lacrimi, amintindu-și că soțul ei, fusese prizonier în aceste singurătăți triste, fără altă apă decât aceea care putea să i-o trimită

cerul, sau care fusese păstrată în butoaiele corabiei. Dar Marc o rugă să aibă răbdare și când va ajunge la poalele Craterului, își va da seama dacă este sau nu cazul să mulțumească lui Dumnezeu, de toate bunurile care i-au fost dăruite.

Trecând prin fața câmpiei, Marc văzu cu surprindere toți porcii, mari și mici, cam vreo douăzeci, alergând de-a lungul stâncilor, la o distanță de peste cinsprezece mile depărtare de locuința lor. Toți păreau grași și mulțumiți. Apa care acoperise ierburile marine se evaporase în bună măsură și porcii, într-o regiune mai ales, sfărmaseră așa de bine solul, amestecând ierburile cu mâlul, încât Marc nu se îndoie că în scurtă vreme va avea acolo unul dintre cele mai productive terenuri.

Pe la amiază șalupa fu trasă la debarcaderul obișnuit și acolo Marc, îi ură Brigitei bun venit, îmbrățișând-o cu dragoste. Fiecare lucru era la locul lui. Kitty păștea pe o înălțime și făcu o mulțime de sărituri nebunești, bucuroasă că și-a revăzut stăpânul. Marc se gândi o clipă să transporte frumosul animal pe Pisc, pentru a-i da drumul în turmă; dar văzu după aceea, că în felul acesta ar fi lipsit Craterul de un ornament natural, și de un muncitor spornic, deoarece Kitty păștea iarba într-o proporție perfectă. De pe șalupă fu coborâtă o tovarășă de același neam, pe care Kitty o primi cu plăcere și amândouă își împărțiră terenul de nutreț, pâine de bucurie.

Vizita pe corabie constitui pentru Brigitta o împrejurare emoționantă. Era imposibil să vezi puntea goală, pânzele strânse, să simți singurătatea adâncă, fără a fi dominat de atmosfera apăsătoare. Acum, amândoi coborau pe scările cabinei, unde își juraseră odinioară credință. Câte amintiri! Ce zbor fantastic de gânduri, legând laolaltă trecutul și prezentul! Brigitta își simți ochii umezi de lacrimi, în vreme ce Marc îi șoptea cuvinte duioase. Repede însă reveniră la realitate. Marc se duse să vadă în ce stare erau grădinile, în vreme ce tânăra lui soție făcu ordine în cabine. Pe urmă trecu în bucătărie și pregăti un dejun gustos. Faptele dovedeau că Brigitta Woolston era desăvârșită din toate punctele de vedere.

De-abia cu puțin înaintea apusului, tânăra pereche fericită, vizită Craterul și vârful lui. Bogăția vegetală a grădinii umplu de admirație pe Brigitta. Mâncară un pepene, care avea un parfum necunoscut în regiunile temperate. Cărdul de găini se mărise simțitor. Două generații de pui alergau acum lângă păsările mai bătrâne.

Întorcându-se pe corabie, Marc aduse un paner încărcat de ouă proaspete.

Totul părea să capete o nouă viață, numai prin prezența iubitei sale Brigitta. O fericire neînchipuită inunda sufletul lui Marc. Seara, în cabină, amândoi îngenunchează cutremurați de emoție, pentru a aduce cerului prinosul de recunoștință adâncă, care îi copleșea.

Capitolul XV

Dumnezeule, dă-mi sănătate
Și tot ce-mi trebuie neapărat,
Depart de zgomotul din cetate,
Lângă izvorul sfânt și curat,
Dă-mi prietenia celui bun,
Și tovarășa vieții, pe care-o sper,
Să zbor în larg asemeni unui lăstun,
Altceva, Doamne, nu-ți cer!
Anonim.

Marc și Brigitta au rămas singuri pe insula Craterului o săptămână, care li s-a părut o zi. Erau atât de fericiți, încât așteptau cu spaimă clipa întoarcerii. Cele mai mici colțuri ale insulei au fost vizitate; nu lipsiră nici câteva excursii pe mare. Locul catastrofei nu-l puteau uita și Brigitta nu se mai sătura ascultând aventurile povestite de Marc. Cu o bucurie deosebită se urcă pe puntea lui „Rancocus”. Bătrâna corabie era legată în gândurile ei, cu cele mai frumoase amintiri. De aceea când veni vorba să plece, protestă și spuse că cu toată dragostea pe care o avea pentru Ana, ar fi dorit să rămână și să petreacă acolo măcar o lună.

Dar guvernatorul – era titlul pe care Heaton îl dăduse lui Marc și Brigittei îi plăcea să-l repete, – afirmă, cu toată dragostea pe care o avea pentru Crater și cu toată dorința de a rămâne cât mai mult singur cu Brigitta, că nu-și putea părăsi prietenii și că era prudent să se reîntoarcă la Pisc, deoarece o anumită neliniște îl chinuia, de când aflate că în apropiere existau insule locuite.

Drumul a fost încântător și sosirea „Brigittei” în micul golf s-a potrivit odată cu cea a lui „Neshamony”, fapt care dădea debarcaderului un miniatural aspect de port marin. Yachtul adusese de pe insula Rancocus, ultima încărcătură. Mai rămâneau două capre, lăsate să pască în munți. Bigelow se găsea printre călători, în așa fel că grupul de pe Pisc era complet.

Dar Bob adusese o știre, care a pus repede pe gânduri pe guvernator. Când yachtul se pregătea să plece, a fost zărită în larg o flotilă de bărci și de catamarane, care înainta repede spre insula Rancocus. Flotila venea cu siguranță din insulele lui Beto: Bob,

servindu-se de lunetă, a recunoscut pe puntea luntrii principale, mutra unui anume Waally, ceea ce nu părea deloc liniștitor, fiindcă acest Waally era dușmanul cel mai neînduplecat al lui Ooroony. Ori faptul că se găsea în fruntea unei astfel de escadre, arăta că devenise mai puternic decât cinstitul Betto și că pune la cale vreo ticăloșie.

Dându-și seama de situație, Bob s-a îndreptat repede spre larg. Era sigur că niciun fel de luntre nu va fi în stare să urmărească micul yacht și de aceea manevră o oră în jurul flotei, pentru a observa tot ce se întâmplă. Fără îndoială era vorba de o expediție de război și Bob deosebi doi oameni albi care făceau parte. Ei erau îmbrăcați asemenea sălbaticilor și se găseau în aceeași luntre cu îngrozitorul Waally. Nu se întâmpla rar, ca mateloții naufragiați să intre în rândurile indigenilor. Faptul era cunoscut. Prezența acestor indivizi nu prevestea nimic bun. Era vădit, că prin orice mijloace trebuia să-i înșele. De aceea în loc să pornească spre insulă, cârmi în direcția opusă, având grijă să rămână departe de mal, pentru a nu intra în atmosfera fără vânt a stâncilor, fiindcă își dădea seamă că acolo, luntrile indigenilor l-ar fi ajuns.

Era obiceiul colonilor noștri să plece la apusul soarelui. Bob procedase la fel, așa că în scurtă vreme noaptea întinse mantia neagră și îi dădu posibilitatea să pornească în direcția dorită. Atunci reveni spre punctul de plecare, luptând contra vântului. Pe la ora unsprezece, yachtul ocolise malul nordic al insulei și se afla aproape de coastă. Nu existau focuri aprinse care să arate tabăra sălbaticilor, dar Bob era îndrăzneț și voia cu orice chip să afle adevărul. El strânse pânzele și ancoră la debarcader, deoarece știa că flota alesese o altă radă mai puțin sigură. Atunci sări pe pământ și porni de-a lungul stâncilor, în direcția unde socotea că se află sălbaticii.

Dar Bob era urmărit fără să știe și în clipa în care se târa spre crâng pentru a fi mai aproape, simți o mână pe umăr. Bob se pregătea să riposteze cu violență, când cineva îi șopti într-o corectă limbă engleză:

— Încotro, camarade?

El recunoscuse atunci pe cei doi oameni albi, desigur marinari naufragiați, care se ascunseseră în ierburi pentru a spiona mișcările yachtului. Ei dădură asigurări lui Bob să nu-i fie frică de nimic, deoarece sălbaticii dormeau mai departe și îl întovărășiră pe „Neshamony”.

Sosirea străinilor se transformă repede într-o bucurie generală. Acești doi marinari serviseră pe aceeași corabie cu Bigelow. Mai mult, erau din același sat. Aventurile lor ofereau multe puncte de asemănare. Toți trei plecaseră de pe o balenieră, al cărei căpitan era un bețiv. Bigelow ajunsese în Panama, unde frumoșii ochi ai Terezei îl țintuiseră după cum s-a povestit. Peters îl regăsise pe Jones într-o călătorie și de doi ani, ambii vagabondau în insulele Perlelor, neștiind de ce să se apuce, când Waally le-a propus să-i întovărășească într-o expediție. Tot ceea ce-au reușit să înțeleagă era, că se pune la cale un jaf și un masacru, împotriva unor coloni creștini. Au primit propunerea în nădejdea că vor putea veni în ajutorul nenorociților.

Peters de-abia încheiase povestirea, când țipete sălbatice au pornit din tabăra indigenilor. Nu mai era prudent să întârzie o secundă. Jones se urcă pe punte dintr-un salt; Peters avu o clipă de îndoială. După aceea s-a aflat că era căsătorit cu o indigenă, de care-i venea greu să se despartă, dar sări și el. Când micul yacht ajunsese la o jumătate de milă în larg, Jones îl mângâie, spunându-i că va veni prilejul să dea de veste Petrinei – așa o botezase el pe indigenă – și mai târziu vor fi iarăși împreună.

Cu ajutoare atât de prețioase, Bob întinse toate pânzele, lăsând pe Waally să descopere ce-i va fi posibil. Dacă sălbaticii se cățarau pe vârful munților, nu vor întârzia să observe fumul vulcanic de pe Piscul lui Vulcan, cu toate că insula Craterului, din fericire, nu era vizibilă. Poate vor încerca să străbată drumul de la un munte la altul; dar vâslind în linie dreaptă, contra vântului, erau în mare pericol. Dacă cei doi albi ar fi rămas cu ei, reușeau să învingă vântul și valurile, dar de capul lor, nu vor ști să manevreze cu succes luntrile, pe o distanță de o sută de mile, în astfel de condiții.

Colonii făcură o bună primire noilor tovarăși. Brigitta zâmbi, când Marc îi spuse lui Jones, că ar fi un bărbat potrivit pentru Jana și că nu se îndoia că într-o zi îi va căsători, în calitatea sa oficială de ofițer de marină. Dar acum nu putea fi vorba de nunți. Atacul sălbaticilor trebuia socotit ca posibil și îndată ținură sfat pentru a hotărî ce anume trebuie făcut. Marc era socotit drept conducătorul coloniei și având mai multă experiență, deciziile lui au fost aprobate cu unanimitate.

Existau pe puntea lui Rancocus, opt caronade (tunuri) de doisprezece, montate pe afeturi și ușor de manevrat. Magazia cu pulbere era plină. Marc propuse, ca a doua zi să pornească până la

Crater pe yacht, pentru a aduce două tunuri, cu muniția necesară. Am mai pomenit de râpa pe care Marc o botezase Scara; era singura trecere posibilă și singura care trebuia apărată. Două caronade așezate pe stânci, vor domina ambele maluri și vor ajunge pentru a împiedica orice încercare de apropiere. În același timp va putea fi păzit și Micul Golf, unde nicio luntre n-ar reuși să pătrundă, fără a fi nimicită într-o clipă.

Bob, aprobă întru totul planul. El făcuse singur ocolul Piscului și știa că nu există altă trecere posibilă spre Eden decât prin râpa constituind Scara. Mai rămânea insula cea mare, care putea fi expusă incursiunilor inamice; dar cu doi trei oameni pe puntea lui „Rancocus” care să manevreze tunurile, Marc se socotea în stare să țină piept la cinci sute de sălbatici. Cât despre Crater, acesta putea ușor fi făcut inexpugnabil.

În timpul sfatului, Heaton propuse crearea unui consiliu conducător, căruia toți vor jura să-i dea ascultare. Marc fu numit guvernator prin aclamații. Heaton și Betts primiră titlul de consilieri pe viață. Legea suverană era Dreptul, consiliului revenindu-i grija să redacteze regulamentele speciale. Este ușor oricărui grup să se constituie după principii sănătoase, când interesele sunt asemănătoare și nevoile puține. Numai dacă lucrurile se complică, ideile devin false și moravurile se pervertesc. În micul grup, părea cu totul potrivit să se dea educației și experienței, întâietatea în cârmuirea colectivității; otrava demagogică neavând cum să se infiltreze acolo.

Investit cu comanda, Marc dădu ordine subalternilor săi. Punctul capital îl constituia apărarea Piscului. Armele de foc nu lipseau; Heaton adusese o mare cantitate. Muniția era suficientă, dar totul trebuia pus la loc sigur. Peters și Jones primiră însărcinarea să pregătească în acest scop o peșteră, care se găsea la mică depărtare de capătul Scării și unde apele niciodată n-ar fi putut ajunge.

Transportară apoi pe coama cea mai înaltă a Piscului un mare număr de crengi. Trebuia să li se dea foc noaptea, dacă din întâmplare bărcile vor apărea în timpul lipsei sale, fiindcă nu se îndoia că flacăra va fi vizibilă de pe Crater. După ce hotărî aceste măsuri, guvernatorul plecă cu Betts, Bigelow și Socrate. De asemenea luară pe Didona și Junona, care în afară de bucătărie, trebuiau să se ocupe să spele toată rufăria murdară de pe corabie, care luase proporții formidabile. Celelalte femei rămaseră pe Pisc,

în grija lui Heaton și a celor doi mateloți.

Bob Betts nu mai contenea să se mire de schimbările întâmplătoare pe insulă. Acum se mergea pe jos, acolo unde trecuse cu pluta. Și Craterul devenise de nerecunoscut, cu imensele lui covoare de verdeață. Vizitând partea interioară rămase tot așa de mirat. Gradina se înfățișa minunată. Mai exista o pajiște deasă, care nu cerea altceva decât să fie cosită. Marc băgase de seamă amănuntul cu prilejul ultimei vizite de aceea Socrate adusese coasa.

A doua zi dimineța, toată lumea începu cu hărnicie munca. Spălătoresele își așezară albiile lângă izvor și intrară repede până la coate în spuma de săpun. În vreme ce Socrate cosea cu foc iarba, ceilalți duceau tunurile de pe „Rancocus” pe puntea micului yacht. Muniția veni la rând și mai adăugară câteva butoaie cu carne sărată de vită și de porc. Marc nu prea dorea o astfel de mâncare, acum când avea carne proaspătă și ouă din belșug, dar marinarii nu erau de aceeași părere.

Ziua trecu astfel repede. Porcii se apropiaseră să le facă o vizită. Marc împrușcă unul pentru nevoile bucătăriei. Pe Bob îl trimise să pescuiască la locul lui favorit, lângă Stânca Mălului și vrednicul prieten se întoarce cu vreo sută de pești. Pe la ora zece seara, „Neshamony” ridică ancora. Marc ținu cârma până ajunsese în larg, pe urmă i-o trecu lui Bob. Bigelow rămase pe puntea lui „Rancocus” pentru a inspecta rezerva de lemne de construcție, care părea să fie foarte bogată, în vreme ce familia Socrate muncea de zor la albituri și la strângerea fâneței.

Înainte de a adormi, Marc privi atent în direcția sudului, pentru a se convinge dacă nu cumva focul a fost aprins. Nezărind nimic, se culcă fără grijă. În zori, Bob îl trezi, anunțându-l că au ajuns în fața Piscului, dar nu reușește să găsească Micul Golf.

Râzând, Marc îi arată drumul cel bun. Pe urmă dădu foc unui tun și îndată întreaga colonie alergă la debarcader, și se înhărmă la tunuri, care fură urcate sus. Pentru început, guvernatorul ordonă să fie încărcate cu bucăți mărunte de piatră, metal și pulbere. Tunul de deasupra râpei îl îndreptă singur spre intrarea golfului și sute de proiectile pătrunzând în apă, ridicară torente de spumă. Celălalt tun era fixat asupra Scării, și urmele loviturilor arătau, că scopul pentru care fusese adus va fi pe deplin realizat. Lângă fiecare caronadă, clădiră în stânci câte o mică magazie și limitară acolo, pentru moment, pregătirile de apărare.

Acum trebuiau transportate proviziile. Marc, cu spiritul sau

inventiv, ochi o stâncă chiar deasupra locului de debarcare și care prezenta la o înălțime de trei sute de picioare o platformă imensă. Acolo fixă o macara și toate greutatea fură ridicate destul de repede. Această platformă putea la nevoie să servească, drept loc de tragere împotriva inamicului și controlând-o mai bine, hotărî să aducă acolo un tun; era o excelentă poziție, de unde devenea ușoară supravegherea întregului țărm.

Patru zile trecură și nu se zărea urmă de luntre străină. Era timpul să plece iar. Guvernatorul, Brigitta și Bob porniră pe „Neshamony”. Cabina micului yacht îi plăcu în chip deosebit soției lui Marc în comparație cu cortul.

La întoarcere, guvernatorul constată cu mirare că Bigelow începuse construirea unei corăbii și mai mari decât yachtul. Aceasta avea cam paisprezece tone, dar era mai degrabă bună de transport, decât de călătorie. Cercetând peste tot Bigelow găsisese acest material gata pregătit în magazia „Rancocusului” și alt material pentru o barcă, mai mare decât „Brigitta”. Se vedea ușor că armatorii au fost oameni prevăzători și că norocul colonilor noștri atingea aproape miracolul. În luna următoare, câțiva oameni au rămas mereu la lucru pe șantier, până când cele două corăbii au fost gata. Corabia mare o botezară „Maria”, reamintind numele mamei lui Heaton, iar pe cea mică „Didona”, deoarece era toată vopsită în negru; fapt care aduse fericirea în mijlocul familiei Socrate.

În timpul acestor lucrări, micul yacht nu rămăsese la ancoră. De șase ori a făcut drumul între Pisc și Crater, aducând pe Pisc, provizii de pe corabie, pește, ouă, păsări și câțiva porci vii și întorcându-se cu rezerve de prepelițe și alte specii de păsări, cu banane, nuci de cocos, igname și un fruct descoperit de Heaton, cu gust delicios, amintind fragii cu smântână. Marc află mai târziu că fructul acesta era „charramoya”, vestit drept cel mai gustos din lume. Brigitta a trimis Anei un paner de cășune sălbatice, de o mărime excepțională, culese pe Crater. Ana în schimb, a trimis smântână, lapte și unt, deoarece vacile dădeau aceste produse în cantitate mai mult decât îndestulătoare.

Pe Crater, Socrate își terminase lucrările. Pajiștea era cosită, după cum o dovedea un imens stog, ridicat la mijloc; grădina de legume fusese îngrijită bine și mărită, pentru a da produse îndestulătoare coloniei întregi.

Pe Pisc, Peters care fusese câțiva ani fermier, lucrase o altă

grădinărie. Săpând doi acri de teren, îi înconjurase cu spini și sfătui pe Heaton să semene felurite legume. De asemenea își puse în minte să amelioreze câțiva smochini sălbatici. De aceea alegea câțiva pomi tineri cu fructele mai dulcele, făcu rariște în jurul lor spre a le da aer și soare, le tăie crengile și le săpă pământul la rădăcină, îngrășându-l cu guano.

Guvernatorul și soția sa, care acum erau numiți domnul și doamna Marc Woolston, se pregăteau să se îmbarce pe micul yacht, spre a se reîntoarce pe Piscul lui Vulcan, după o lună petrecută pe Crater, când călătoria fu contramandată din pricina unor îngrijorătoare semne atmosferice, prevestind un uragan. Furtuna se dezlănțui, dar fără urmările grave de anul trecut. Lângă Crater apa se ridică de un braț, dar suprafața insulei n-a fost atinsă, și colonii noștri s-au convins repede, că insulele lor prezentau condiții optime, pentru întemeierea unor bogate domenii. După aversele de ploaie Marc aruncă la întâmplare gazon, din sacul prietenului Abraham White, spre a ajuta natura în eforturile ei. În mai puțin de o lună stâncile au început să se acopere ici și colo cu tufe de iarbă.

Prevederea lui Marc nu se opri aici. De aproape două luni porcii alergau prin câmpie, scormonind cu hârnicie pământul. Socrate primi sarcina să însămânțeze acest teren. Socrate era un băiat deștept și care avea picioare iuți în același timp. El descoperise un lucru de mare importanță pentru lucrările de mai târziu ale colonilor. Câmpia era cuprinsă într-o peninsulă, ușor de pus la adăpostul dobitoacelor cu ajutorul unui gard. Ce uriașă recoltă se putea ridica, de pe un teren având o suprafață de o mie de acri! Împrejur, în locurile potrivite, Socrate înfipsea puieți de arbori, aduși de pe Pisc, fiindcă lemnul lipsea cu deosebire pe Crater și pe insulă și era important să se asigure un teren împădurit, măcar pentru viitor.

Când s-a întors pe Pisc, Marc găsi lucrările de grădinărit înaintate. Piscul începuse în multe privințe să nu mai fie tributar Craterului, având pepeni proprii și aproape toate legumele. Hotărâra de aceea să ducă o vacă pe Crater, pentru ca laptele să fie împărțit între cele două colonii.

În timpul acesta dulgherul Bigelow concepu planul unui bric de optzeci de tone, plan care și primise un început de executare. În păduricea Piscului se găsea lemn foarte bun pentru corăbii. Odată având un astfel de vas, nu va mai exista porțiune a oceanului

Pacific, unde colonii noștri să nu ajungă. În același timp înarmându-l cu două caronade, bricul devenea invulnerabil și avea supremația mărilor, măcar cu privire la sălbatici. Marc găsisese cărți de construcție navală și Bigelow lucrase odinioară, la un bric de o sută tone. În general, fierăria nu lipsea pe „Rancocus” și niciodată n-ar fi putut primi o mai bună întrebuințare. În amintirea vechiului armator, Marc hotărî să numească noua corabie „Amicul Abraham White”, ori mai pe scurt „Abraham”.

Să taie arbori nu era mare lucru pentru niște lemnari americani, având topoare ascuțite ca bricele, dar transportul lemnului în Micul golf, rămânea partea grea a operației. Om precaut Heaton aduse cu el și roți de căruță și cu ajutorul lor, un vehicul fu repede construit. Fără acest prețios ajutor, transportul tălpii de corabie ar fi rămas impracticabil. Talpa a fost dusă legată cu lanțuri și ajutând toți bărbații și toate femeile, au reușit s-o împingă până la marginea Scării. De acolo o lăsară să alunece de-a lungul rampei. Cum o masă de material atât de grea nu era în stare să plutească singură, trebuiră să lege în jurul ei butoaie plutitoare. „Maria” târî talpa pe apă până la vechiul șantier, unde fu ridicată pe uscat cu oarecare pompă, întreaga colonie fiind de față.

Trebuiră șase săptămâni, până când să construiască pereții corabiei. Fiecare a dat o mână de ajutor. La un moment dat, colonia nu mai sperase să mai poată găsi material pentru pereții interiori și se propuse chiar sfărămarea unor părți din „Rancocus”. Brigitta suferea mult, fiindcă o adevărată dragoste o lega de această minunată corabie, pe care o numea prietena ei. Din fericire scândurile de pe o punte fură de ajuns și clipa marelui sacrificiu, o amânară pentru multă vreme.

Heaton avea o imaginație foarte activă. El băgase de seamă că în special unde apa izvoarelor cobora în râpă pentru a ajunge la mare, exista un loc potrivit, pentru instalarea unei mori. Să ai o astfel de bogăție la îndemână și să n-o întrebuințezi, era un lucru pe care niciodată nu și l-ar fi iertat. De aceea împreună cu Peters, care ca și el avea multă aplicație la mecanică, începură să construiască o moară, sau mai degrabă un fereștrău de tăiat scânduri. Instrumentul de căpetenie, fereștrăul, exista și după trei luni de muncă și încercări, succesul se dovedi complet și fabrica de scânduri intră în activitate.

Aceste lucrări cu toate că era făcute cu îndărătnicie, nu aduceau piedică obișnuitelor călătorii. Trebuiră să se mai gândească și la

construirea locuințelor, pentru anotimpul ploilor, care se apropia. Cu toate că frigul nu era de luat în seamă, n-ar fi fost plăcut să rămână zile întregi în niște colibe, expuși umezelii. Acum când aveau la îndemână fereastră, pentru a-și tăia oricâte scânduri, clădirea caselor nu li se părea grea. Heaton făcu unele rezerve; el voia să se lucreze nu numai locuințe moderne, dar și estetice. Până la urmă făuriră o singură clădire, lungă de o sută picioare și lată de cincizeci de picioare. Pereții din scânduri au fost repede construiți și palatul s-a ridicat ca prin minune. Podelele au fost bine netezite. Așezară ferestre și încă ferestre cu geamuri, datorită unei cantități de sticlă adusă de coloni. Până și pictarea pereților îi preocupă, astfel încât executară totul cu mult gust și artă.

Un singur lucru îl încurca pe Heaton; construirea unui cămin pentru foc. Îi lipseau și cărămizile și varul. Până la urmă cărămizi reuși el să fabrice, arzându-le bine în foc. Dar varul? De unde să-l ia? Socrate îi veni în ajutor, sfătuindu-l să ardă carapacea de la stridii. Nu mai rămânea decât să găsească stridiile. După multă muncă au descoperit într-un canal din vecinătatea Craterului un banc uriaș și bărcile transportară o cantitate suficientă, pentru fabricarea varului prețios.

Toată lumea muncea, belșugul domnea pretutindeni. Sub influența acestui climat minunat, bucuria de a trăi lua forme vrăjitoarești. Toți membrii coloniei se simțeau fericiți, afară de Peters. Sărmanul tânăr nu-și putea strămuta gândul de la frumoasa păgână, Petrina, soția sa, pe care o părăsise, pentru a-și urma tovarășii.

Capitolul XVI

Lângă fiecare tun stă o santinelă;
Limbile de foc se văd, sus, lângă turelă,
Bărci fugare taie des, apele de argint,
Și păzesc cu strășnicie malul;
Cai în goană, călăreți, paloșe sticlind,
În imensele câmpii își frământă valul.
„Armada Espagnola”: Macaulay

Locuința era terminată înainte de începerea anotimpului ploios, dar lucrările pe șantier nu mergeau atât de repede și timpul frumos revenise, înainte ca bricul să fi fost lansat pe mare. Fiecare simte un îndemn interior să uite toate pericolele, când situația îi este prosperă, de aceea zilele treceau fericite, fie pe Crater, fie pe Piscul lui Vulcan. Indigenii fuseseră uitați demult și numai anumite evenimente neprevăzute, pe care suntem datori să le povestim, au scos colonia din plăcuta dar periculoasa senzație de siguranță, care pusese stăpânire pe toți.

De un an, numărul locuitorilor coloniei se mărise. Prietena Marta dăruise prietenului Betts un mic Robert și cam în aceeași vreme Brigitta devenise mama unei fetețe încântătoare. După cum Marc prevăzuse, Jones nu mai avea răbdare să suspine după Jana Waters și de aceea se luă hotărârea căsătoriei lor. Guvernatorul îndeplini formalitățile. Mai întâi citi rugăciunile bisericești cu gravitatea necesară și pentru a potoli scrupulele miresei, Bob și Marta ținură sfat, când se hotărî, că nimic mai potrivit nu se putea face, în împrejurările în care se găseau.

În vremea aceasta sărmanul Peters, văzând toată lumea fericită în jurul lui și nemaifiind în stare să aștepte zadarnic pe Petrina, sau Peggy cum îi spunea el, rugă pe guvernator să-i încredințeze una dintre bărci, spre a ajunge până la insulele lui Waally, ca să-și caute tovarășa. Marc suferise de ajuns, el singur, ca anahoret, așa că i se făcu milă de durerea marinarului. Dar nu voia să-l lase să plece singur, și cum de multă vreme nu mai trecuse prin insula Rancocus, se hotărî să-l întovărășească, mai ales că voia să ducă și câțiva porci, pentru a perpetua speța, în stare sălbatică, pe înălțimile acestei insule nelocuite.

Când s-a aflat că este vorba de o călătorie pe insula Rancocus, o mare fierbere începu în colonie și fiecare se întrecea să ceară să participe. În ciuda dorinței de a-și mulțumi tovarășii, Marc se văzu silit să le modereze nerăbdarea. Fiindcă nu-i putea lua pe toți, supuse consiliului alegerea. Astfel Bob, Bigelow și Socrate au fost adăugați lui Marc și Peters. Bob, în calitate de consilier al guvernatorului, Socrate pentru arta lui de bucătar și lemnarul ca să aleagă lemnul, pentru completarea bricului.

După ce Brigitta se mai însănătoși, Marc o aduse cu copilul pe Pisc, ca în timpul lipsei sale să stea cu Ana, în grădina imensă a Edenului.

În ziua hotărâtă, „Neshamony” ridică ancora, având și trei porci în numărul călătorilor. Hotărâră că mai întâi vor observa vulcanul de aproape, întrucât niciunul dintre coloni nu-l cunoștea. Marc ajunsese la o leghe de baza lui, Bob se apropiase și mai mult cu prilejul primei călătorii spre Pisc, dar niciunul nu-l cercetase cum se cuvine. Aceasta însemna un ocol de cincisprezece leghe, dar fiindcă nimic nu-i grăbea, curiozitatea lor se dovedea legitimă.

Briza era slabă și ziua înaintată, când „Neshamony” ajunse aproape de vulcan. Marc cârmi cu băgare de seamă. Sonda arăta că apa devenea mai puțin adâncă, pe măsura în care distanța se micșora. Muntele era circular, cu margini regulate și avea de la șase la opt sute de picioare înălțime. Temelia lui de stâncă și de lavă cuprindea o întindere de vreo mie de acri. Totul dădea aparența de soliditate și durată și nimic nu arăta, că această formație vulcanică se va mai prăbuși a doua oară în adânc.

Cum vulcanul nu era încă stins, ancorarea trebuia făcută cu prudență. Marc alese un loc unde stânca avea o intrare și sărind pe pământ se apropie de con, atât cât permitea ploaia de pietre. El cercetă cu atenție natura terenului, și se convinse că într-o epocă anterioară această insulă era bogată în vegetație. Astăzi mai oferea singurul avantaj că lăsa o ieșire forțelor ascunse, mereu acumulate în interiorul pământului.

Trecuse peste o oră de când micul grup străbătea insula și tocmai se pregăteau să plece, când o descoperire dintre cele mai neașteptate îi umplu de emoție. Bob zărise o barcă legată în mijlocul stâncilor și un om stând alături. În prima clipă crezu că ostilitățile aveau să înceapă, dar o cercetare mai amănunțită îl convinse pe Marc, că nu exista niciun pericol și se hotărî să înainteze.

Peters însă îl precedase și cu un strigăt de bucurie se aruncă înaintea altei ființe, care sărise din barcă și acum venea spre el, în mici sărituri, asemenea unei gazele. Era Peggy, femeia indigenă a sărmanului Peters. După multe îmbrățișări și lacrimi, marinarul care înțelegea bine limba soției sale, repetă astfel explicațiile căpătate.

Se pare că după fuga lui Jones și a bărbatului ei, cearta între Ooroony și Waally, reîncepuse cu o furie nestăpânită. Norocul, după cum se întâmplă ades, favoriză de data aceasta pe Waally. Inamicul său, învins în mai multe lupte, se văzu silit să se retragă într-o mică insulă cu un grup de devotați. Stăpân pe situație, Waally reveni la primul proiect de a urmări albi, care fuseseră zăriți pornind spre sud cu atâtea obiecte prețioase și în același timp concepu planul să-și întindă proprietățile, luând în stăpânire muntele, pe care-l vizitase anul trecut. De aceea pregăti o mare expediție și o sută de bărci au fost lansate, purtând o mie de războinici.

Fratele lui Peggy, Uncus, războinic de oarecare renume, se afla între membrii expediției, ca și cincizeci de femei ale tribului. Pentru a duce la bun sfârșit tentativa, poate cea mai însemnată din întreaga lui carieră, Waally așteptase anotimpul prielnic al anului. În toate verile, există o epocă de câteva săptămâni, când vânturile alizee băteau mai puțin vitreg decât de obicei. Indigenii erau navigatori îndrăzneți, având mai ales în vedere dimensiunile și calitățile luntrilor. Călătoria până la insula Rancocus, pe o distanță de o sută leghe, s-a desfășurat fără incidente și flota întreagă a debarcat, chiar în locul unde, la întoarcere, Betts făcuse tabără cu noii coloni.

Aproape o lună au pierdut sălbaticii pentru explorarea muntelui și pentru terminarea pregătirilor în vederea continuării expediției. În vremea aceasta, un mare număr dintre ei zăriseră Piscul lui Vulcan, cât și fundul Vulcanului, cu toate că de acolo, Craterul și grupul de insule rămâneau invizibile. Piscul deveni astfel ținta dorințelor, fiindcă nu se îndoiau că în direcția lui au fugit albi cu Betts, pentru a-și ascunde comorile. Desigur, insula Rancocus nu era de disprețuit și Waally dăduse ordinele necesare pentru întemeierea unei așezări. Dar muntele din depărtare părea că reprezintă un domeniu mult mai de preț, ținând socoteală că albi își luaseră cu ei soțiile, să locuiască acolo. Uncus și Peggy au aflat despre toate pregătirile. Waally amenințase că va aplica o pedeapsă exemplară celor doi dezertori. Auzind aceasta, credincioasa indigenă își convinse fratele să fugă cu ea pe o pirogă.

Ea reuși ușor, deoarece Uncus ura pe Waally și era partizanul secret al lui Ooroony.

Fratele și sora fugiră într-o noapte de pe insula Rancocus, îndreptându-se cum spuneau ei spre Pisc. A doua zi dimineață, zăriră fumul vulcanic în față, dar Piscul nu era de găsit. Probabil, piroga înaintase prea mult spre sud și se îndepărtase în diagonală de ținta propusă, în loc să se apropie. După ce au vâslit treizeci și șase de ore cu mari greutate, au debarcat lângă vulcan, înspăimântați de priveliștea care li se oferea, dar siliți să-și caute un adăpost, asemeni păsărilor, care au avut de luptat cu furtuna.

În clipa când au fost zăriți, fratele și sora se pregăteau să plece mai departe, fiindcă de pe vulcan se zărea Piscul.

Marc le mai ceru lămuriri asupra proiectelor lui Waally. Uncus se dovedea inteligent pentru un sălbatic și știa să explice lucrurile foarte bine. Credința lui rămânea, că indigenii vor profita de prima zi liniștită și fără vânt puternic, pentru a încerca trecerea. Tribul era numeros și viteaz. Poseda o duzină de puști vechi cu puține gloanțe și praf, care nu mai aveau să servească la mare lucru, de când fugiseră cei doi marinari. Totuși, ținând socoteală de numărul lor și de armele primitive pe care știau să le mânuiască în mod strălucit, era bine, socotea Uncus, ca alții să fugă de îndată în vreo altă insulă cunoscută de ei, cu riscul să părăsească toată avuția în mâna dușmanilor.

Guvernatorul nu era de aceeași părere. El știa că poziția strategică a Piscului oferea o siguranță totală. Mai îngrijorat se arăta pentru insulele de lângă Crater, foarte greu de apărat. Cum să pui Craterul, corabia, bricul în construcție și turmele împrăștiat pe un teren atât de imens, la adăpost de atacul furios al indigenilor din cele o sută de bărci? Chiar bizuindu-se pe Uncus, care s-a înrolat cu grabă sub comanda lui Marc, efectivul nu era mai mare de opt oameni. Aceste gânduri îl chinuiau, în timp ce Peters traducea cuvânt cu cuvânt, relatările lui Uncus și ale surorii sale.

O hotărâre grabnică era necesară. Vizita în insula Rancocus nu-și mai avea rost, deoarece Peggy fusese găsită. Porcii au fost lăsați pe plaja vulcanului, unde valurile le aduceau numeroase resturi și s-a hotărât reîntoarcerea imediată la Pisc.

Mai era o oră până la apusul soarelui. Ajutat de vânt „Neshamony”, cu toate că remorca piroga, alergă destul de repede și în zorii zilei au ajuns lângă Micul Golf, unde s-au grăbit să ancoreze. Guvernatorul se temea ca tribul lui Waally să nu

zărească pânzele yachtului, înainte ca el să semnaleze pirogile.

Întorcerea neașteptată a yachtului „Neshamony”, provocă multă mirare în Eden. Marc ajunsese la ușa locuinței, înainte ca Brigitta să fi bănuțit prezența lui. Imediat, Bigelow fu trimis cu o lunetă să pândească oceanul, în vreme ce Heaton, care se găsea în pădure, era vestit prin sunete de corn, să se reîntoarcă. În douăzeci de minute, consiliul era întrunit și în vreme ce se sfătuiau, bărbații își pregăteau armele. Peters și Jones au primit ordinul să scoată muniții din magazie și să alerge pentru a încărca tunurile.

Știri de la Bigelow veniră repede. Soția lui, care îl întovărășise, se întorcea în goană să anunțe, că oceanul era acoperit de pirogi și de catamarane și că flota nu se găsea mai departe de trei leghe de insulă. Această veste cu toate că o așteptau, provocă consternare în întreaga colonie. Marc avea grijă în special de Crater, unde nu se găseau decât negresele. Este adevărat că insulele din jur fiind prea puțin înalte, indigenii nu le puteau zări cât timp vor fi în bărci, dar mai exista un moment de îngrijorare.

Nu trecea o săptămână fără ca una dintre negrese să nu vină la Pisc spre a aduce lapte și unt. Junona știa de minune să manevreze o barcă cu pânze și nu pierdea niciun prilej pentru a demonstra aceasta. Ori, trecuseră opt zile de când nu mai venise și erau temeri că în clipa aceea se găsea în drum. Barca pe care trebuia să vină era „Didona”, luntre excelentă pe timp liniștit, dar înaintând încet cu pânzele, ceea ce mărea șansele de captură, în cazul când ar fi fost urmărită.

Nemaiavând răbdare, Marc alergă la malul mării spre a-și da personal seamă, din înălțime, de situație. Toată lumea îl urmă, afară de Bigelow, Peters și Jones, care trebuiau să păzească cu tunurile, intrarea Micului Golf. Cât timp colonii rămâneau în câmpie, nu puteau fi zăriți de pe ocean. Însă nu mai aveau răbdare. În clipa în care micul grup a ajuns pe înălțime, flota inamică era vizibilă cu ochiul liber și se zăreau trei coloane de pirogi, înaintând în ordine spre insulă, dar parcă fără a căuta un punct determinat.

Privind spre nord, Bob observă un punct alb și admise că era o pânză. Luneta fu îndreptată în direcția arătată. Nu mai încăpea îndoială: era „Didona”, care se găsea la o distanță de zece mile și trebuia să ajungă în Micul Golf în cel mult două ore.

Poziția devenea critică și niciodată un consiliu n-a fost chemat să ia hotărâri mai rezeși și mai grave. Nu numai barca era amenințată, dar cu ajutorul ei, putea fi descoperit Craterul, ceea ce ar dus

probabil la distrugerea întregii colonii. Deoarece pirogile indigenilor mai aveau de vâslit o leghe până la insulă, Bob socoti că mai are vreme să iasă cu „Brigitta” în întâmpinarea „Didonei”. Astfel, cele două bărci vor alerga una lângă alta până la căderea nopții, când va fi posibilă ori reîntoarcerea la Crater, ori intrarea în Micul Golf. În lipsă de altceva mai bun, guvernatorul își dădu aprobarea, când întreg planul fu modificat, printr-o propunere, socotită nebunească în primul moment, dar care nu era lipsită de o bază serioasă de judecată. Uncus se oferă să ajungă înot la barca negresei, pentru a-i da de veste ce trebuia să facă.

După ce Marc, Heaton și Brigitta manifestară temerile lor, după ce Peters arătă, că de repetate ori Uncus străbătuse înot distanța dintre mai multe insule și că n-aveau de ce să se teamă, hotărâră să primească această propunere. Dar mai exista o dificultate. Omul de culoare nu știa limba engleză și odată ajuns la barcă, în ce chip oare se va înțelege cu Junona? Negresa putea crede că sălbaticul vrea s-o atace. Și atunci îl va lovi cu lopețile. Brigitta nu era de aceeași părere. Junona avea inimă prea bună spre a răni o ființă. Văzând un om în apă îi va da mai degrabă ajutor. De aceea soția lui Marc scrisese în grabă câteva rânduri negresei, care știa carte, sfătuind-o să aibă cea mai deplină încredere în Uncus și vestind-o de pericol. Astfel indigenul se îndreptă spre țărm, întovărășit de Marc, Peters și Peggy, primul pentru a-i da sfaturi, ceilalți pentru a-i servi de interpreți.

Tânărul fu repede gata. Își fixă biletul în părul bogat și aruncându-se în apă, începu să înoate cu ușurința unui pește. Peggy bătea din palme de bucurie; pe urmă alergă cu Peters la tunuri, unde era nevoie urgentă să stea de veghe. Marc urcă spre Pisc pe scară.

Odată ajuns sus, guvernatorul își dădu seama că se apropie clipa hotărâtoare. Luntrile se găseau la o mie metri de insulă și lopețile erau ușor vizibile, cum loveau în cadență valurile. Până atunci sălbaticii n-au putut zări „Didona”, care mai avea cinci mile până la extremitatea nordică a insulei, în vreme ce flota se găsea la aceeași distanță spre sud, ceea ce dădea cam zece mile depărtare între ele, cu toate că de sus, păreau la o lovitură de tun.

Uncus era pentru moment marele punct de atracție. Datorită seninătății atmosferice se zărea ca un punct negru pe suprafața mișcătoare a oceanului. Cu ajutorul lunetei era ușor să i se urmărească toate mișcărilor. Felul în care tăia valurile cele mai

amenințătoare umplea toate inimile de admirație.

În timpul acesta Junona înainta plină de încredere. Uncus se apropie cu mult meșteșug de barcă și dintr-un salt ieși din apă, tocmai în clipa în care negresa îl zărise. Sărmana era gata să scoată un strigăt de groază, când Uncus se grăbi să-i arate scrisoarea, pronunțând cât mai bine cuvântul „Stăpâna”. În vreme ce Junona citea cu aviditate, Uncus strânse pânza corabiei. Acesta era mijlocul cel mai sigur de a ascunde prezența bărcii miilor de ochi pătrunzători, care de pe luntrile inamice, s-ar fi îndreptat în acea parte a oceanului.

De îndată ce Marc, văzu această manevră, strigă: „Totul este în regulă!” și coborî repede Piscul, pentru a ajunge într-un punct, de unde era necesar să urmărească mișcările lui Waally și ale flotei sale.

Capitolul XVII

Bravi cavaleri, ridicați steagurile,
Iar voi, copilelor, aruncați flori,
Glasul tunarilor să rupă tăcerile,
Războinici, luptați din noapte în zori.

Macaulay

În ciuda iuțelii cu care Uncus executase cele hotărâte, trecuse destul timp de la prima apariție a liotei, astfel că pirogile au ajuns sub stânci, când guvernatorul s-a apropiat de extremitatea coastei de nord. Acest punct se găsea la vreo două mile de Micul golf și bărcile indigenilor erau duse încă mai spre sud, de curent. Câtă vreme această stare de lucruri se va menține, colonii n-aveau a se teme, fiindcă știau că golful este singurul loc posibil de debarcare. Se dăduse ordin ca fiecare să rămână ascuns, lucru ușor de realizat în câmpie, fiindcă un brâu de arbori, înconjura coasta din toate părțile.

Flota lui Waally avea un aspect impunător. Luntrile erau spațioase și pline de războinici. Toate se vedeau bogat ornamentate. Pene și drapele, simboluri de luptă și zei, răsăreau la toate prorele, în vreme ce indigenii erau vopsiți cu strălucitoare culori. Totuși în acțiunea lor, se întrevedea o anumită nehotărâre. Ei zăreau fumul vulcanic și peretele de stâncă de netrecut, din fața lor. Aici nu mai exista plajă ca pe insula Rancocus. Valurile se aruncau tumultuoase în zidul de granit, inspirând îngrijorare chiar celui mai îndrăzneț corăbier. Ignoranți și superstițioși, indigenii nu erau în stare să atribuie aceste împrejurări, decât unor forțe supranaturale; și Heaton era convins că Waally, după cât băgase de seamă, stătea la îndoială ce drum să apuce.

Auzind cum se desfășoară lucrurile, guvernatorul propuse să se tragă o lovitură de tun, în nădejdea că zgomotul infernal și mai ales ecoul, va contribui să alunge banda întreagă. Heaton avea unele îndoieli în această privință, socotind că Waally și războinicii lui vor mai fi auzit salve de artilerie. Este drept că reflectarea sunetelor prin ecou, ascundea natura mugetului. După un schimb repede de păreri, hotărâră să pună planul în aplicare și Betts, care știa locurile cele mai potrivite, fu trimis la bateria superioară, pentru a trage o

lovitură de tun, cât mai asurzitoare.

Efectul nu se lăsa așteptat. În clipa în care Waally strânsese pe ceilalți șefi în jurul luntrii sale pentru a se sfătui, un zgomot uriaș se ridică dintre stânci. Sălbaticii nu vedeau fumul, ascuns de arbori și pereții de granit; de aceea mirarea lor se transformă într-o clipă, în groază de nedescris. Crezând că zeii regiunii își manifestă în acest chip mânia, toți apucară lopețile și timp de o jumătate de oră vâsliră nebunește înapoi.

Până aici planul guvernatorului reușise dincolo de toate așteptările. Dacă putea să scape de sălbatici fără vărsare de sânge, era un lucru minunat, fiindcă îl scârbea să tragă cu tunul în această hoardă primitivă. În vreme ce se felicita împreună cu Heaton de acest rezultat fericit, un trimis veni în goană din partea Brigitei, care rămăsese la postul de observație, pentru a vesti că „Didona” se îndrepta spre insulă și era vizibilă în partea nordică. Se convenise să facă semne dacă intrarea în golf era liberă și Brigitta întreba dacă momentul este bine ales. Guvernatorul socoti că da, deoarece sălbaticii își continuau fuga dezordonată și semnalul fu executat.

Drept răspuns corabia ridică pânza. Era evident că Uncus ținea acum bara de direcție. Auzise și el, desigur, lovitură de tun, care părea ieșită din stânci, dar îi atribuia origina, puterii pe care albi o aveau asupra acestor mase gigantice și tremurând, își spunea că fenomenul se desfășura în favoarea lor, ceea ce-i dădu încredere să înainteze.

Venirea Junonei provocă o explozie de bucurie în mijlocul colonilor. Nici chiar retragerea dușmanilor nu le-a produs atâta satisfacție. Deoarece corabia n-a fost văzută, Marc bănuia că indigenii vor rămâne pentru multă vreme, dacă nu pentru totdeauna, cât mai departe, fiindcă vor crede că bubuitura, fumul vulcanului și toate misterele acestor ținuturi groaznice, se datoresc unor puteri supranaturale.

Uncus primi felicitări generale și părea omul cel mai fericit. El rugă pe Peggy să arate simțăminte pe care le avea. Ura pe Waally. Acest monstru i se părea cel mai groaznic tiran și ar fi dorit mai bine moartea, decât să-i mai asculte ordinele. Junona arăta aceeași stare de spirit și simți o profundă dragoste pentru Peggy. Această ură împotriva tiraniei este înnăscută în om; dar trebuie să ne ferim a confunda teroarea barbară cu restricțiile în societate, fără de care viața colectivă ar fi imposibilă.

Cât despre flotă, ea dispăruse către sud-vest, pe linia orizontului, fugind cu cea mai mare viteză. Waally avea unele îndoieli asupra fenomenului întâmplat, dar descurajarea generală, pe care nu era în stare s-o vindece, îl determină să dea semnalul de retragere.

Cu multă părere de rău renunță guvernatorul la proiectul său de a pune stăpânire pe insula Rancocus. Dacă Waally întemeia acolo o colonie, era imposibil ca mai devreme ori mai târziu, războiul să nu izbucnească între două așezări atât de apropiate. Cu vremea sălbaticii își vor da seama, în mijlocul dealurilor insulei Rancocus, de ceea ce este ecoul și atunci, prestigiul misterios al grupului de insule din jurul Craterului se va evapora. Într-un cuvânt, părea probabil, că ostilitățile vor reîncepe în maximum șase luni, dacă Waally își fixa reședința atât de aproape. De aceea Marc își puse întrebarea, dacă nu era bine să profite de acest prim succes, alungând sălbaticii, departe, în insulele lor? Posibilitățile au fost pe larg dezbătute de coloni și discuțiile au fost mai vii, decât dacă s-ar fi tratat despre finanțe, aboliționism, schimb liber, sau antimasonerie. După cum se întâmplă totdeauna, soluția au dat-o evenimentele, în vreme ce părerile contradictorii nu duceau la niciun rezultat. În starea de slăbiciune a coloniei, nu se putea trece la ofensivă. Waally avea forțe prea mari la îndemână, ca să nu țină cu succes piept unei duzini de inamici. Trebuiau mai întâi să aștepte, ca „Amicul Abraham” să deschidă glasul lui de tunet, în favoarea lor. Odată având corabia, Marc nu se temea că nu va reuși să alunge pe Waally și chiar să-l răstoarne, pentru a pune în loc pe Ooroony. De aceea trebuia cât mai repede terminat și lansat pe apă bricul. După o săptămână de deliberare, hotărârea era luată: lucrul va fi reînceput cu toate puterile. În împrejurările actuale, trebuia lucrat cu multă prevedere. Nu se puteau trimite lucrători spre Crater, lipsindu-se Piscul de apărători, în cazul unei noi invazii. Pe de altă parte, nu se putea încerca o bătălie pe apă, cu „Neshamony”, „Didona”, „Brigitta” și „Maria”.

Micul tun instalat pe puntea yachtului nu era suficient să pună pe fugă indigenii, care erau familiarizați cu armele de foc. Trebuia înainte de orice, să se termine bricul, fără de care restul flotei rămânea neputincioasă. Iată măsurile hotărâte de consiliu: Heaton va rămâne pe Pisc cu Peters și Uncus pentru a păzi această importantă redută, în vreme ce Marc se va duce pe Crater cu restul coloniei. Bigelow va porni cu două zile înaintea tuturor, spre a

termina unele lucrări grabnice.

Zece zile mai târziu după fuga lui Waally, Marc porni cu mica sa escadră, compusă din yacht, „Brigitta” și „Maria”. „Didona” a rămas la Pisc pentru a sluji apărătorilor. Deoarece distanța era prea mare spre a se stabili o comunicație de la o insulă la alta cu ajutorul semnalizărilor, iată ce metodă a imaginat Marc, în loc.

Un pom singuratic stătea atât de sus așezat, pe culmea Piscului, că devenea vizibil la o mare depărtare. Heaton trebuia să-l taie, de îndată ce va stabili, că Waally pune la cale un nou atac. Guvernatorul va trimite în fiecare dimineață o barcă în larg, pentru ca să se asigure că pomul a rămas în picioare.

Era o zi splendidă, zi în care climatul tropical exercită o magică influență asupra spiritelor și nu mai lasă loc liber decât valului de fericire, care inundă inima omului. Brigitta uitase toate supărările, zâmbea soțului ei și făcea jucării copilului, parcă n-ar mai fi existat sălbatici. Micul grup era plin de hotărâre și de bucurie, ca și cum bricul care trebuia terminat le-ar fi adus pentru totdeauna stăpânirea.

Având un vânt favorabil, escadra ajunse după patru ore în canalul care duce spre domeniile guvernatorului. Câmpia prezenta un nou aspect, datorită muncii neîntrerupte a porcilor, care se înmulțiseră extraordinar.

Plantațiile făcute de Socrate nu se dezvoltau mai puțin. În câțiva ani vor exista pretutindeni grupe de arbori, dând o umbră deasă. Marc observă că micii cocotieri plantați de el cu trei ani înainte, se ridicau acum la o înălțime de treizeci de picioare. Se știe că acest arbore dă un fruct delicios, din coajă se fabrică vase, iar din filamentele lui, frânghii și diverse împletituri; lemnul fiind bun la construcție. Odată cu intrarea în port a grupului, viața activă a reînceput pe insulă. Bigelow, terminase misiunea lui și o zi întreagă ajutând și noii veniți, bricul a fost gata. Hotărâră a doua zi să lanseze pe „Amicul Abraham”. Marc se folosi de ultimele ore înaintea apusului, pentru a face cu soția lui, pe „Brigitta”, o plimbare în larg. Scopul călătoriei era să se asigure dacă arborele, care le va da semnalul, nu fusese tăiat. Constatând că totul este așa cum dorea, întoarse barca și reluă direcția Craterului. Soarele apunea în clipa când „Brigitta” intra în canal și Marc, cu un gest larg, arată ființei iubite, noile domenii, turmele numeroase și toate amănuntele unei scene, care pentru ei prezenta un mare interes. Porcii dormeau în mare număr pe plajă și la zgomotul făcut de

corabia care tăia valurile, săriră în sus și adulmecând aerul începură să alerge în toate direcțiile.

— Sărmanii, cât s-au speriat, exclamă Marc, râzând. Am vârat groaza în întreaga turmă.

— În întreaga turmă? Da de unde, iubite domnule guvernator, răspunse Brigitta. Privește colo, în celălalt capăt al câmpiei. Sunt o mulțime de porci care n-au mișcat. Dacă ar porni ar fi un bal complet.

— Ce tot îmi spui, Brigitta? Cred că faci o confuzie.

— Da de unde. Îi văd foarte bine, la o milă distanță de noi, pe marginea apei, în celălalt canal.

— Mai întâi, nu există alt canal. Ceea ce-mi arăți este un mic golf dincolo de insula noastră. Pe urmă... dar... Dumnezeule! Brigitta, ceea ce-mi arăți tu, sunt sălbaticii! Nicio îndoială nu mai era posibilă. Se zăreau în depărtare capetele și umerii a vreo douăzeci de indieni, care aplecați, urmăreau mișcările bărcii. În apropiere văzură luntrile de război gata pregătite.

Descoperirea era excepțională! Marc nădărduse că insulele Craterului vor rămâne multă vreme pentru sălbatici, pământuri necunoscute. Nu exista siguranță pentru coloni, decât în felul acesta. Forțele lor unite de-abia ar fi fost în stare să opună rezistență războinicilor lui Waally, într-o fortăreață. Nu mai era nicio clipă de pierdut în chibzuieli nefolositoare. Trebuiau luate măsuri repezi și hotărâtoare.

În primul rând Marc se gândi să-și anunțe tovarășii. Cum barca fusese zărită de indigeni, mai ales că pânzele erau întinse, hotărî să nu-și schimbe direcția. Craterul era în față, dar corabia și bricul, aflate cam la două mile depărtare, se desenau în lumina apusului, tot așa de bine. Vederea corabiei putea produce asupra sălbaticilor două impresii, perfect antitetice: ori va trezi lăcomia lui Waally și-l va grăbi să încerce atacul, în nădejdea că va pune mâna pe o astfel de comoară, ori îl va intimidă, făcându-l să bănuiască acolo existența unor puternice mijloace de apărare. Aceste idei se luptau în închipuirea lui Marc, în vreme ce intra în port.

Brigitta s-a purtat admirabil. O clipă simți cum o copleșește emoția, și își strânse instinctiv copilul la piept. Pe urmă regăsindu-și prezența de spirit, dovedi un curaj și o hotărâre demnă de soția guvernatorului.

Trecuse o oră de când au zărit sălbaticii. Colonii păraseau lucrul, îndreptându-se spre cortul unde îi aștepta mâncarea, când Marc

ancoră. În primul moment nu le strica cheful. Dimpotrivă, le vorbi glumeț, felicitându-i pentru frumoasele rezultate. Profitând de o clipă, chemă pe Betts la o parte și-i povestește în câteva cuvinte întâmplarea. Betts rămase de gheață. Ca și guvernatorul, el credea că insula Craterului reprezenta cel mai ascuns punct al globului și nu i-a trecut vreodată prin minte, că din această parte ar putea să vină pericolul. Dar își reveni repede, deoarece era nevoie de multă prezență de spirit în astfel de momente și conversația urmă grăbită:

— Vasăzică, șerpii se vor târî să ne atace, chiar în noaptea aceasta, spuse Bob furios?

— Nu cred, răspuse Marc. Canalul pe unde au apucat nu-i va aduce la noi și vor trebui să se reîntoarcă de mai multe ori. Lucrul acesta este imposibil de făcut în timpul nopții. Odată intrați în labirintul canalelor nu vor mai ști pe unde să apuce. De aceea dragă Bob, fii pe pace! Nu avem ce să ne temem până mâine dimineață.

— Ce nenorocire, totuși, că au descoperit Craterul!

— Da, este o mare nenorocire și trebuie să mărturisim, că nu eram deloc pregătiți. Dar nu avem ce face, Bob. Datoria, mai presus de orice, iată singura noastră lege. Norocul nu ne-a părăsit, prietene, în împrejurări mult mai critice, de ce ar face-o acum? Noi n-am avut soarta celorlalți tovarăși.

— Apropo de tovarăși, domnule Marc, trebuie să vă spun ce-am aflat de la Jones, care a trăit mulți ani între sălbatici, de când prietenul lui s-a căsătorit cu Peggy. Jones susține, că acum trei ani, după cât își aduce aminte, o șalupă a ancorat în Țara lui Waally, aducând șapte oameni. Cine erau? Iată un lucru pe care Jones nu-l știe, fiindcă nu i-a văzut. Waally i-a pus la munci foarte grele, din zori în noapte. Totuși a mai aflat despre ei unele amănunte.

— Cum ar fi posibil, oamenii aceia să fi fost tovarășii noștri? Parcă nu-mi vine să cred!

— Dimpotrivă, domnule Marc, sunt convins. Sălbaticii i-au spus lui Jones că barca avea o pasăre pictată; ori șalupa, dacă vă amintiți, purta pe margine un vultur cu aripile deschise. Altceva! Mai spuneau, că unul dintre străini avea un semn roșu pe față și socotesc că n-ați uitat, că Bill Brown purta pe figură o rană veche. Nicio îndoială domnule Woolston; unii dintre camarazii noștri trăiesc.

Această veste neașteptată schimbă puțin cursul gândurilor lui

Marc. El chemă pe Jones, îi puse felurite întrebări și văzu că Bob avea dreptate. Străinii erau ținuti pe o insulă unde Jones n-a fost niciodată. Jumătate dintre ei muriseră pe drum, nemaivând merinde. Ceilalți căzuseră în mâna lui Waally. Erau naufragiații unei corăbii, lovită departe de stânci. Omul cu rana în obraz era meșter la construit corăbii și amănuntul coincidea. Brown, cel cu cicatricea era dulgherul de pe „Rancocus”.

Astfel se confirma presupunerea, că o parte dintre nenorociții lor tovarăși, au căzut în mâinile brutei de Waally, care amenința acum cu distrugerea, întreaga colonie. Nu mai era însă timp să se continue ancheta. Împrejurări hotărâtoare atrăgeau în altă direcție, întreaga atenție a guvernatorului.

Capitolul XVIII

Dumnezeu te-a făurit pentru mine, câmpie!
Asemeni copilului cuminte, câmpie a tăcerilor!
Wilson

Când guvernatorul a povestit tovarășilor săi vestea gravă despre venirea sălbaticilor pe grupul lor de insule, panica i-a cuprins pe toți. Dar după câteva minute, recăpătându-și încrederea, au fost în stare să ia măsurile necesare, pentru siguranța lor imediată.

Deoarece Craterul fusese fortificat cu grijă, el înfățișa o adevărată citadelă. Unii și-au dat părerea că de pe corabie apărarea ar fi mai ușoară. Dar Marc nu se putea hotărî să părăsească atâtea bogății. Un tun a fost așezat pentru a apăra intrarea Craterului. Alte două tunuri se găseau pe culmi, îndreptate cu meșteșug în baterie. Restul tunurilor, erau împărțite pe „Abraham” și pe vechea corabie. De asemenea nu trebuia uitat amănuntul prețios, că pereții Craterului nu se puteau escalada fără scări, ceea ce pentru sălbatici constituia un obstacol de netrecut.

Marc își împărți prudent forțele garnizoanei pentru noapte. Brigitta rămase în cabina lui „Rancocus”, iar pe punte făceau de strajă Bigelow, Socrate și familiile lor. Betts luă comanda Craterului, având pe Jones ca locotenent. Garnizoanele erau mici, trebuie s-o recunoaștem, dar fortărețele erau puternice. În plus, dușmanii nu cunoșteau aproape deloc uzul armelor de foc. La orele nouă totul era în ordine, iar femeile și copiii stăteau culcați în paturi, cu singura precauție, că au rămas îmbrăcați.

Marc și Betts au convenit să se întâlnească lângă bric, ori de câte ori funcțiunile lor de răspundere nu-i vor chema în altă parte.

Cum Craterul rămăsese în realitate o insulă, ei știau că niciun dușman nu va putea veni decât de pe mare, sau de pe puntea de care am mai vorbit și care se găsea în apropierea izvorului. Acest gând le dădea o anumită siguranță și Marc își convinse tovarășul, că era imposibil ca pirogile să vină mai devreme de câteva ore. Cu toate acestea niciunul nu se gândea să doarmă. Le-ar fi fost imposibil să rămână în hamacuri. De aceea au preferat să-și țină tovarășie unul altuia, stând cu urechile ațintite și împărtășindu-și gândurile.

— Cred, domnule, că suntem cam puțini pentru a primi cum se cuvine bestiile acestea de indigeni, spuse Betts, răspunzând unei observații a guvernatorului. Am numărat, data trecută, o sută trei pirogi și fiecare dintre ele nu avea mai puțin de patru oameni, fără a vorbi de luntrile mari, care aveau câte cincizeci de războinici. Socotesc, după mine, domnule Marc, să fi fost o mie două sute, până la o mie cinci sute de luptători.

— La fel cred și eu, Bob, dar chiar de vor fi cinsprezece mii îi vom sili să se lupte, fiindcă aceasta este pentru noi singura posibilitate de salvare.

— Da, da, domnule, să ne batem și mai ales să-i batem, răspunse Betts, scuișând departe în felul marinarilor. Dacă vom fi învinși să nu se spună, că lucrul s-a petrecut fără de luptă glorioasă. Cum s-au schimbat stâncile acestea și cum se schimbă vremurile! Ieri pacea, azi războiul! Odinioară liniștea deplină și acum amenințarea cea mai directă.

— Acum avem soțiile cu noi. Cred că îți dai seama de importanța acestui amănunt, Bob. Cât ne-am străduit până am ajuns la acest minunat rezultat.

— Desigur, domnule, femeile sunt îngeri coborâți din cer și...

— Hei! Cine-i pe vapor? răsună o voce marinărească, în tăcerea nopții.

Strigătul venea din direcția insulei vecine, din locul unde cele două maluri erau legate printr-o punte.

— Dumnezeule! exclamă Betts, oare ce înseamnă asta guvernatorul?

— Cunosc vocea, spuse repede Marc. Hei! Cine strigă „Rancocusul”?

— Această corabie este „Rancocus”? reluă vocea.

— „Rancocus” în persoană. Dar tu, nu ești cumva Bill Brown, dulgherul nostru?

— Chiar el. Dumnezeu să vă binecuvânteze domnule Woolston, vă recunosc glasul. Sunt Bill, încântat de a vă găsi aici. Bănuiam pe jumătate adevărul când am zărit catargele corabiei și cu toate acestea ieri, nu mai nădăjduiam să revăd vreodată „Rancocusul”. Cum aș face să trec prin strâmtoarea asta, domnule?

— Ești singur Bill, ori ai tovarăși?

— Suntem doi, domnule, Jim Wattles și cu mine. Nouă dintre noi s-au salvat pe șalupă; Willson și supraveghetorul au murit înainte să fi atins uscatul și am rămas în viață, șapte, dintre care doi, aici

de față.

— Nu aveți poate, vreun indigen cu voi?

— Niciunul, domnule. De două ore le-am spus pe față ce gândim. Cum am zărit catargele corabiei, ne-am hotărât să fugim cât mai repede. Încă odată, domnule Woolston, n-avea frică pentru noaptea asta. Ei sunt cu mile și mile departe de aici, prinși în vârtejul unor curenți, de unde nu vor scăpa ușor. Poate mâine dimineată o să-i vedeți. Jim și cu mine ne-am strecurat din bandă, cârmind în direcția aceasta. Pe urmă am stat cu grijă ascunși și în sfârșit iată-ne. Acum, luați-ne pe puntea corabiei, domnule Woolston, dacă vă este milă de doi sărmani camarazi în nenorocire.

Acesta a fost ciudatul dialog care a urmat, după strigătul neașteptat al marinarului și care a schimbat radical fața lucrurilor pe Crater. Cum Brown era om care merita să fie crezut pe cuvânt, Marc îi arată unde se află puntea și îi ieși în întâmpinare cu Betts.

Cei doi marinari regăsiți, de pe „Rancocus”, erau singuri. Ei procedaseră cu o perfectă bună credință față de vechiul lor ofițer, care-i conduse la cort, le dădu de mâncare și băutură și le ceru să povestească ce s-a întâmplat. Povestirea lui Jones făcută tot în ziua aceea, se dovedi perfect exactă. Când șalupa părăsise corabia, fusese târâtă de vânt și după ce trecu aproape de Crater, oamenii de pe ea zăriseră insula vecină, dar n-au reușit să se apropie. Hillson se interesa doar, ca șalupa să nu se răstoarne, nemaigândindu-se la altceva. Toată lumea credea că „Rancocusul” este definitiv pierdut și nu s-au mai silit să se reîntoarcă. Deoarece nicio insulă nu se arăta la orizont, Hillson porni spre vest, sperând să întâlnească pământ, pentru a ancora. Proviziile și apa s-au terminat repede și atunci au început scenele groaznice, care uneori se petrec în largul mării. Hillson a fost prima victimă, deoarece organismul său alcoolizat nu avea putere să reziste. Șapte oameni mai trăiau, când șalupa a ajuns la o insulă, din grupul lui Waally, despre care am vorbit. Naufragiații căzură în mâinile acestui șef crud și războinic. Waally îi trată asemenea sclavilor și le făgădui o ușurare a situației, dacă îl vor asculta orbește. Brown, în calitatea lui de dulgher deveni favoritul șefului, care-l utilizează la construirea unei pirogi, cu ajutorul căreia nădăjduia să-și dezvolte cuceririle. Marinarii au fost închiși pe o insulă mică și păziți asemenea unei comori. Orice mijloc de comunicație cu alții aflați în vecinătate, le-a fost interzis. De aceea, în vreme ce Bob stătuse aproape două luni cu Ooroony, iar Heaton cu tovarășii lui la fel, acești nenorociți n-au

avut posibilitatea să comunice cu ei. Această barbarie rezultă din starea de război existentă între cei doi șefi; Ooroony era atunci mai puternic, dar Waally nădăjduia, cu ajutorul prizonierilor, să-și mărească flota și să învingă definitiv pe rivalul său.

În sfârșit Waally a pornit în călătorie, când s-a arătat cu forțe așa de impunătoare sub zidurile Piscului. În ultima vreme Brown câștigase atât de complet favoarea șefului, că acesta îi dădu voie să-l întovărească, și Wattles fu luat la pe bord, ca tovarăș al dulgherului. Ceilalți cinci au rămas pentru ca să termine o luntre, la care se lucra de multă vreme și care trebuia să fie neînvinsa corabie de luptă a sălbaticilor. Brown și Wattles erau pe puntea corabiei lui Waally, când se auzi formidabilul ecou, care înnebuni de groază pe toți indigenii. Tot gândindu-se asupra fenomenului, Brown ajunse la concluzia, că albi, care dețineau insula, au tras o lovitură de tun, repetată în zeci de ecouri. Cum toată dragostea lui Brown era pentru acest popor necunoscut, de aceeași culoare cu el, își păstră descoperirea și se hotărî să conducă pe Waally într-o direcție opusă, față de aceea a stâncilor unde se pierduse „Rancocus”.

Bill Brown era un om inteligent. Își amintea bine drumul urmat de șalupă și avea noțiunea distanțelor. După socotelile lui, Craterul nu era prea departe de Pisc, spre nord și din vârful insulei Rancocus, văzu, ori crezu că vede pământ, în această parte a oceanului. Îi veni atunci ideea să încerce o fugă spre Crater, unde desigur mai există ființa care l-ar putea ajuta. Waally ascultă o parte din explicațiile lui Brown și întreaga flotă porni a doua zi, în căutarea comorilor. Ajunseră repede în fața Piscului, Brown puse atunci bara în direcția nord-est, manevră care după douăzeci și patru de ore îi descoperi prezența Craterului. Stânca părea fără importanță, dar Waally nădăjduia mai mult. Acum sfaturile lui Brown erau socotite adevărate oracole și comenzile lui erau urmate orbește. C. Columb a fost desigur un personaj important la curtea lui Ferdinand și a Isabellei; dar Bill Brown nu se arăta mai prejos la curtea sălbaticului Waally.

Sărmanul Bill care crezuse că va găsi acolo sfărâmturi de corabie pentru a-și mai îmbuna stăpânul, propuse ca două pirogi să se desprindă din grup pentru a explora țărmul. Restul flotei rămase într-un golf, lângă un izvor de apă dulce. Oamenii acestui grup au fost acei care au alarmat pe guvernator. Bill descoperi atunci și corabia mică, dar și pe cea mare. Waally trase concluzia că acolo

se găseau pământurile pe care Heaton și tovarășii lui le căutau cu nerăbdare. Acolo se găseau, desigur și vacile colonilor, care în ochii lui valorau o avere. Ooroony a avut slăbiciunea să dea voie unor străini, cu obiecte atât de prețioase, să-i străbată insulele: dar el, Waally, nu va imita o clipă asemenea nebunie. Brown socoti îndată că albi pe care îi căuta se găseau acolo, mai ales prezența corabiei devenea o dovadă indiscutabilă. Poate erau pescuitori de perle care aprovizionau piețele din Canton. Poate erau coloni necunoscuți. Însă o clipă nu-i veni în minte lui Bill că acele catarge pe care le vedea înălțându-se, erau cele de pe „Rancocus”, socotit de mult sfârmat. Bănuind că albi sunt anglo-saxoni, creștini ca și ei, cei doi marinari se hotărâră să fugă și să se unească grupului din Crater.

Ei credeau că vor găsi o corabie înarmată, echipată și gata să pornească în larg, dacă pericolul s-ar fi dovedit prea grav.

Libertatea are un farmec deosebit pentru orice ființă omenească și ca doi lupi de mare, care și-au petrecut trei ani din viață, într-o sclavie umilitoare, iubeau mai bine să lopăteze pe galere, decât să se mai reîntoarcă la Waally. Fuga a fost ușoară, la adăpostul întinericului și Brown și Wattles au ajuns cu bine, până la Marc și Bob.

Acestea erau explicațiile celor doi marinari, făcute vechiului lor ofițer. În schimb, guvernatorul le-a lămurit pe scurt, felul în care corabia a fost salvată, cât și istoria întregii colonii. După ce schimbul de vederi s-a terminat, au ținut sfat asupra măsurilor de luat. Brown și tovarășul său cu toată bucuria revederii, erau dezamăgiți că n-au găsit o corabie gata de plecare, cum se așteptau. Acum regretau fuga, fiindcă dacă ar fi rămas cu Waally, reușeau să aducă mult mai mari servicii amicilor lor, decât așa. Dar repede și-au schimbat gândul, dându-și seama că uniți, își vor comunica umăr la umăr sfaturile și impresiile frățești.

Guvernatorul și Bob își dădură seama din povestirea lui Brown, că Waally era un excepțional șef militar, plin de îndrăzneală și de șiretenie. Brown spuse lui Marc că numărul războinicilor nu trecea de șase sute. Confuzia evaluării provenea, din pricina marelui număr de femei, aduse de sălbatici. Waally de asemenea avea arme de foc și anume vreo douăsprezece muschete vechi și chiar un tun de patru centimetri, cu trei proiectile drept muniție. Aceste trei bombe au servit în războiul contra lui Ooroony și după ce erau trase, sălbaticii alergau zile întregi să le regăsească, spre a le depozita iar în magazia șefului. Brown n-ar fi putut spune dacă

aceste ghiulele provocau pagube mari, deoarece tirul se făcea la întâmplare și la distanțe enorme. Însă groaznice erau lăncile și măciucile, pe care insularii le mânuiau cu o siguranță deosebită și mai trebuia ținut încă socoteală de marea disproporție numerică.

Când Brown auzi că bricul era gata spre a fi lansat, rugă pe guvernator să-i permită să lucreze cu Bigelow, pentru a-l pune imediat pe valuri. Existau pe el tot ceea ce era necesar unei lungi călătorii, chiar și rezerva de apă dulce. S-au luat măsurile să fie lansat cu pânzele întinse, fiindcă odată pe apă, bricul devenea un puternic auxiliar al apărării. În cel mai rău caz puteau fugi pe puntea lui și străbătând canalul să ajungă în larg. Acolo, Waally nu-i va mai putea urmări și vor acționa potrivit împrejurărilor.

Woolston vedea lucrurile altfel. Iubea Craterul, acest colț pământesc unde a suferit, unde și-a regăsit prietenii și ideea să-l părăsească i se părea absurdă. Corabia, vechiul „Rancocus” era de asemenea prețioasă. Pe puntea ei se căsătorise, acolo i se născuse fiica și desigur sălbaticii îi vor da foc, pentru a extrage metalul garniturilor. Niciodată nu va ceda el fără luptă aceste bogății. Marc socoti că nu poate câștiga nimic, lipsindu-și oamenii de binefacerile somnului.

Din zori de zi, Bigelow se va duce să lucreze la bric. Nu era bine să înceapă activitatea în plină noapte. Lansarea unei corăbii nu se face la întâmplare și în întuneric un accident nu-i exclus. După ce și-au luat toate măsurile de pază, bărbații s-au dus să se odihnească, lăsând o femeie pe Crater și o alta pe punte.

În zorii zilei toți erau sculați. Niciun accident nu se întâmplase în timpul nopții și lucru excepțional, santinelele feminine n-au dat alarme false. Deîndată ce de pe culme, guvernatorul s-a asigurat că nu există urmă de Waally, măsurile au fost luate pentru lansarea bricului „Abraham”. Două ore de muncă s-au dovedit îndestulătoare deoarece fiecare și-a făcut datoria în grabă, dar bine.

Femeile au pregătit dejunul; altele au dus muniția lângă tunuri, în timp ce Bob le încarcă unul după altul. Ceilalți duceau obiectele de valoare pe bord și în Crater.

Controlând din nou fortificația, guvernatorul a hotărât să se fixeze o poartă, care să închidă bine de tot intrarea în Crater. Frânghii au mai fost întinse în jur, pentru a împiedica pe insularii din Fejee să înainteze repede. Când întreaga colonie s-a așezat la masă, bricul nu plutea încă, dar o simplă lovitură ar fi fost

suficientă. Marc anunță atunci, că nu există niciun motiv de grabă, că luntrile dușmanilor nu se vedeau și că se va proceda, păstrându-se o perfectă ordine.

Această siguranță era să devină fatală întregii colonii. Bărbații mâncau sub cort, lângă șantier, femeile făceau la fel în altă parte. Câțiva se găseau pe punte și pe Crater. Ne amintim că locul unde fusese așezat cortul nu era departe de izvor și de puntea legând Craterul cu o insulă vastă. Acolo își duceau și porcii viața. Puntea era formată din două scânduri lungi, trecerea neavând decât cincizeci, până la șaiszeci de picioare largime.

Guvernatorul lua rar masa cu ceilalți. El cunoștea prea bine natura omenească, pentru ca să-și dea seamă că ideea de autoritate interzice o prea mare familiaritate. În ziua aceea dejunase ca de obicei în cabina lui „Rancocus”. Acum se cobora spre cort, pentru a veghea ca tovarășii lui să-și reia lucrul. De-abia dăduse ordinele necesare, când răcnete groaznice, cutremurată stâncile. O bandă de sălbatici ieșind de după o colină se năpustea împotriva Craterului.

Guvernatorul își păstră întreg sângele rece și dădu ordinele repede și clar. Chemând pe Bigelow și pe Jones le porunci să tragă puntea, lucru ușor, datorită roților așezate în acest scop. Puntea odată trasă, colonii aveau un braț de mare între ei și insulari. Războinicii lui Waally nu bănuiau existența canalului. Ei se aruncau în direcția șantierului siguri de rezultat. Mirarea lor dădu loc la noi strigăte sălbătice, când se văzură despărțiți de albi în felul acesta. Natural, căutară punctul de legătură între insulă și Crater, dar scândurile erau luate acum și comunicația întreruptă. Atunci Waally trase o salvă cu toate armele lui de foc și cu tunul instalat pe piroga unde se găsea. Această salvă nu provocă nicio pagubă, decât zgomot violent. Ori zgomotul era mult pentru concepția sălbaticilor.

Venise rândul colonilor. De la prima alarmă toată lumea alergă la tunuri și într-o clipă, bărbați și femei se găseau la posturi. Pe pupa corabiei fusese instalată o caronadă, care țintea locul punții ridicate. Distanța este adevărat, era aproape de o milă, dar Bob înălțase tunul, așa încât loviturile să cadă potrivit. Celelalte caronade fură țintite astfel, încât se mătura partea cea mai apropiată din Parcul Porcilor, unde se găseau numeroși dușmani. Waally se afla în fruntea trupelor sale și tocmai dădea ordine unui detașament să treacă înot canalul, aceasta fiind ultima nădejde

care-i rămânea. Nu mai era vreme de pierdut. Junona, ca o adevărată eroină, stătea lângă tunul de la pupă, iar Didona era pe Crater, fiecare dintre ele învățând câte o torță aprinsă. Guvernatorul dădu celei din urmă semnalul convenit, torța se aplecă și lovitura cu sute de schije, lovi doisprezece indieni. Trei au fost uciși, ceilalți au căpătat răni grave. Într-o clipă, un șef tânăr se aruncă înot cu țipete sălbatic și fu urmat de o sută de sălbatici. Marc făcu semn Junonei și instantaneu o lovitură și mai groaznică porni, care seceră complet rândurile atacatorilor, dintre care numai vreo zece au rămas teferi. Waally își dădu seama că situația este gravă și eforturile făcute pentru a recâștiga terenul pierdut s-au dovedit demne de un șef cu reputație. La un semn al acestuia, o mulțime de înotători se aruncară în apă, în vreme ce-i încuraja cu gestul și glasul.

Jones și Bigelow se găseau pe puntea lui „Abraham”, unde două caronade își arătau țevile, formând o baterie în spatele bricului, orânduită acolo pentru a lovi în plin Parcul Porcilor. Cât despre Marc, întovărașit de Brown și Wattles, amândoi înarmați până în dinți, constituia corpul de rezervă, care trebuia să intervină repede, unde era mai multă nevoie.

În clipa aceea grea, o idee strălucită îi veni în minte tânărului guvernator. Bricul putea fi lansat. Marc și cu Brown se apropiară.

— Pune jos armele Brown, îi strigă guvernatorul, și dă lovitura de grație. Atențiune, pe punte, lansăm bricul.

De-abia terminase de spus, când bricul porni la vale. Toți colonii scoteau strigăte de victorie și „Abraham” se năpusti, asemenea unui berbece imens, în mijlocul înotătorilor îngroziți. În vremea aceasta, Bigelow și Jones dădură foc caronadelor și întreg bazinul se umplu de spuma provocată, prin miile de schije. Aceste mijloace combinate de atac, erau mai mult decât ar fi trebuit pentru sălbatici.

Înfrângerea lui Waally s-a dovedit completă. Indigenii au rupt-o imediat de fugă spre locul, unde-i așteptau bărcile, în vreme ce înotătorii se salvau cum reușeau mai bine.

Colonii n-aveau nicio clipă de pierdut. „Abraham” fu tras la mal cu un cablu, după cum se obișnuiește, și Marc, Brown și Wattles urcară pe punte. Cu un echipaj de cinci oameni manevra acum era ușoară. Bob fu lăsat să comande pe Crater, având restul colonilor. Potriviră după vânt pânzele și porniră repede. Insula mălului fu ocolită și „Abraham” se îndreptă spre locul unde Waally își adunase

forțele. Acolo exista o trecere, largă de un sfert de milă, unde manevră cu succes, apropiindu-se cu încetul, încărcând și descărcând mereu tunurile și aruncând o spaimă de moarte în rândurile indigenilor. Întreaga autoritate a lui Waally nu mai folosea la nimic. Sălbaticii pe bărci lopătau nebunește și la întâmplare, silindu-se să fugă din fața unui dușman, pe care-l socoteau titanic și dornic să-i ucidă până la unul. Niciodată o luptă nu s-a terminat într-un chip mai neîndoielnic.

Guvernatorul era neîmblânzit la faptă, dar nu avea intenția să nimicească total pe sălbatici, după cum credeau indigenii. Ajuns în mijlocul mării, Waally socoti că urmărirea va fi oprită, dar de-abia acolo ea începu cu adevărat.

Aruncându-se împotriva a trei bărci, Marc luă una prizonieră. Între sălbatici se găsea un tânăr războinic pe care Bill, Brown și Wattles l-au recunoscut, fiul favorit al șefului. Captura era bună și Marc se hotărî să profite. Alese pe unul dintre prizonieri și-l trimise purtător al unei ramuri de palmier la Waally, cu propuneri de schimb. După oarecare ezitare, dragostea părintească învingând, Marc văzu urcându-se pe puntea bricului, fără arme, chiar pe groaznicul șef în persoană. Sălbaticul era șiret și inteligent. El oferă multe lucruri pentru fiul său, dar Marc nu ceru altceva decât pe cei cinci marinari prizonieri. Dacă nu, va reîncepe ostilitățile.

După două ore de luptă interioară Waally consimți și un tratat a fost încheiat în următoarele condiții: Bricul va merge cu flota până la grupul insulelor Betto. Acolo cei cinci marinari vor fi aduși, iar Waally rămas până la urmă pe puntea corabiei își va primi fiul. Între timp, Bob îngrijorat se apropiase cu „Neshamony” de „Abraham” și Marc îi comunică toate cele hotărâte, trimițându-l înapoi să anunțe despre rezultat, pe colonii de pe Crater. Waally ar fi vrut să-l aibă acum aliat pe Marc, împotriva lui Ooroony, dar el refuză cu indignare. În această stare de spirit guvernatorul porni spre nord-vest, urmat de flota indigenilor.

Capitolul XIX

Adio! Pentru ce cuvântul ne-nspăimântă?
Și ochii tăi frumoși se umplu de lacrimi?
Durerea și fericirea dispar repede!
Nădejdea, mereu, ne promite întoarcerea.
Bernard Barton

„Abraham” pluti cu puține pânze întinse și aproape trei zile navigă, mai înainte de a ajunge în fața insulelor lui Waally. Acolo, se opri în larg, în vreme ce luntrile intrară în porturile respective. A doua zi Waally reveni, aducând pe Dickinson, Harris, Johnson, Edwards și Bright, cei cinci marinari de pe „Rancocus”, pe care de vreme îndelungată îi ținea prizonieri.

Sălbaticul dădea cu greu drumul prăzii; dar ambiția fu învinsă de sentimentul patern. Cât despre mateloți, nimeni n-ar mai fi în stare să descrie bucuria lor. Erau fericiți, nu numai că li se reda libertatea, dar mai ales fiindcă au căzut în mâinile unui astfel de salvator. Prin creșterea echipajului, bricul devenea o forță în această parte a lumii. Cu doisprezece oameni, puternici, curajoși și plini de sănătate, cu două caronade și un tun de șase, guvernatorul socoti că va fi în stare să stabilească importante legături politice cu vecinii săi. Waally gândea la fel, fiindcă făcu noi eforturi spre a obține prin tratat o clauză, care-i va da sprijinul colonilor împotriva lui Ooroony, ca să poată păstra singur, supremația teritoriilor. Woolston îl întrebă pe Waally, ce îi poate oferi în schimb, pentru a face o asemenea politică? Șiretul sălbatic, cu mult sânge rece ripostă, că-i acordă insula Rancocus. Guvernatorul mulțumi puternicului său prieten pentru dar și-i răspunse că insula îi aparține de mult. Dacă Waally va mai îndrăzni să se apropie de ea, îl va pedepsi crunt și-l va ataca chiar în posesiunile sale. Discuțiunea deveni violentă și Waally trecu la amenințări, dar Marc îl pofti să părăsească bricul fără prea multe formalități.

După aceea se gândi la ceea ce avea de făcut. Jones cunoștea bine pe Ooroony, lângă care trăise până la victoria lui Waally; guvernatorul îl alege și-l trimise să-l caute, urcându-l într-una din bărcile sălbaticilor. Tunurile de pe „Abraham” apărură luntrea până când ajunse la țarm și șase ore mai târziu, Marc avu plăcerea să

primească pe bric, pe bunul, cinstitul și generosul Ooroony. Șeful suferise mult și avusese pierderi grele în timpul ultimilor doi ani. Marc îi mulțumi pentru marea lui bunătate arătată față de coloni, și-i făgădui întreg sprijinul împotriva dușmanului său. Ooroony vărsă lacrimi de bucurie, văzând că acțiunile sale bune, erau apreciate și recompensate.

Există o problemă veche, care mulți ani a preocupat pe moraliști. Aceea de a ști dacă binele și răul primesc chiar în această lume răsplata ori pedeapsa meritată. Ar fi periculos să afirmăm, ori să negăm faptul. În loc să legăm orice speranță și orice teamă de viața de dincolo, nu-i oare mult mai bine, să ne purtăm ca niște buni creștini în viața prezentă?

Întreg echipajul de pe „Abraham” auzise vorbindu-se despre Ooroony și minunatele sale calități. Bunătatea lui era cauza nenorocirilor care l-au lovit. Dacă pedepsea mai demult pe Waally după cum merita, când deținea puterea, acest șef ucigaș, născut tributar al său, n-ar mai fi avut posibilitatea să se ridice și să-l amenințe cu nimicirea. De aceea toți marinarii îi strângeau cu dragoste mâna lui Ooroony și-i făgăduiau un concurs nelimitat, împotriva inamicului comun. După această scenă duioasă, Marc ținu sfat pe dunetă. Acolo discutară despre raporturile existente între insule și despre nevoile și pericolele care-l amenințau pe Ooroony.

În sânul națiunilor civilizate, ca și în insulele îndepărtate și sălbatice, ascendența răului se datorează mai mult activității îndrăznețe a câtorva instigatori, decât dorinței maselor. Indigenii preferau caracterul șefului lor loial și generos, violenței și exagerărilor războinice ale celui care voia să-i ia locul și mulți se căiau amar de greșeala făptuită. Există cu deosebire o insulă, care putea fi privită drept sediul autorității, față de întregul grup. Ooroony se născuse acolo, trăise acolo multă vreme cu familia sa și fusese alungat de Waally, care se instalase șef, în ciuda dezgustului general provocat în rândurile populației. Dacă Ooroony redevenea conducătorul acestei insule, lovitura era îndestulătoare pentru a se restabili echilibrul între cei doi șefi și războiul putea reîncepe cu șanse egale. Acțiunea era posibilă cu ajutorul bricului și efectul moral al unei astfel de alianțe, va asigura supremația lui Ooroony, câtă vreme se va bucura de protecția colonilor din insulă.

Astfel un mic bastiment de o sută tone, cu un echipaj de doisprezece oameni și cu trei tunuri, era mai mult decât suficient,

spre a reda un șef poporului său și spre a răsturna un altul ai cărui tovarăși se numărau cu miile. Marc voia pe cât posibil să restrângă vărsarea de sânge și când știa bine cum stau lucrurile, procedă cu multă prudență.

Primul lucru pe care l-a făcut a fost să ducă bricul la o lovitură de tun distanță de fortăreața lui Waally. Acolo stăteau șefii și o parte dintre partizanii lor; nemernici, care de frică prădau insula, după bunul plac al stăpânilor. Cetatea fu somată să se predea, iar comandantul ei primi ordin să părăsească insula. Răspunsul a fost negativ. Atunci începură ostilitățile. Ooroony debarcă în persoană și fu primit cu bucurie de toți prietenii din insulă, care ajutați de artileria bricului luară armele ca un singur om și constituiră o armată, în stare să arunce în ocean toată banda lui Waally. Asediații s-au apărat cu îndârjire până când Marc lăsă să vorbească tunul de șase. Șrapnelele au sfărâmat pereții exteriori și fără a răni pe nimeni, au făcut un zgomot atât de infernal, încât comandantul a ridicat ramura de palmier a supunerii. Această cucerire fără vărsare de sânge a provocat revoluția în majoritatea micilor insule și în patruzeci și opt de ore, Ooroony s-a găsit în situația de șef necontestat, așa cum îl găsisese Bob Betts când a venit pe șalupa „Neshamony”. Waally încercă să dea evenimentelor cea mai bună întorsătură; de aceea își recunoscuse crimele publice, obținut iertarea și plăti tribut. Efectul acestei supunerii a fost deosebit. Ooroony deveni mai puternic decât oricând și nădăjduia să rămână astfel până la sfârșitul zilelor sale. Totul se termină în mai puțin de o săptămână de la încercarea de invazie a Craterului.

Guvernatorul dorea mult să curme neliniștea celor rămași acasă, spre a mai primi invitația unei îndelungate șederi în insule. Constatând că lemnul de santal, rar pe insula Rancocus se găsește din belșug aici, încheie un tratat, potrivit căruia salbaticii urmau să taie și să clădească o mare cantitate de astfel de lemne pe țărm, de unde bricul va veni să le încarce peste trei luni. Acest acord încheiat, „Abraham” întinse pânzele.

În loc să urmeze curenții marini, Marc cârmii spre nord, printr-o trecere care l-a dus direct către Stânci; acesta era numele generic dat acum Craterului și insulelor vecine. Bricul fu zărit cu o oră mai înainte și toată colonia era la debarcader pentru a aclama echipajul victorios. Bucuria se dovedi fără margini când aflară rezultatul luptelor. Brigitta plângea la pieptul lui Marc, în vreme ce Marta nu știa ce să facă de emoție.

Ultimele evenimente au provocat, din alt punct de vedere, unele griji guvernatorului. Numărul colonilor se mărise; noii veniți erau marinari și încă marinari de pe „Rancocus”. Care rămâneau îndatoririle lui Marc față de armatorii corabiei? Câtă vreme s-a socotit un om pierdut în mijlocul oceanului, el întrebuițase corabia ca și cum i-ar fi aparținut. Acum lucrurile erau schimbate și trebuia să redea bunul cui aparținea de drept. A doua zi dimineața, Marc îmbarcă pe bric coloniștii și luă direcția Piscului. Drumul ținu zece ore. „Abraham” intră în Micul Golf, aruncă ancora și în scurtă vreme fu convocat un consiliu general. Fură admiși și cei șapte marinari, cu excepția unui singur om rămas pe Crater și discuția începu într-o atmosferă destul de solemnă. Patru dintre noii veniți au semnat constituția insulei și au fost primiți în calitate de buni cetățeni ai Stâncilor. Era dorința lor să-și petreacă restul vieții în climatul acesta admirabil, în mijlocul insulelor bogate și rodnice. Ceilalți trei s-au angajat sub ordinele lui Marc pentru un timp limitat; după aceea doreau să se reîntoarcă în America. Colonia n-avea femei și guvernatorul își dădu seama că această privațiune ar fi crudă pentru tovarășii săi. Între noi fie zis când o femeie intră în casa soțului, faptul este de multe ori o nenorocire, nu o fericire. Dar, în materia aceasta, fiecare dorește să facă o experiență personală, decât să se sprijine pe experiența altora.

Guvernatorul arată îndată scrupulele care-l chinuiau. S-a crezut mult timp că „Rancocusul” nu poate fi scos din bazinul unde Marc și Bob l-au adus. Erupția îl ținea închis într-o gaură, unde de-abia exista apă până la linia de plutire. Dar Brown sugerase metoda, prin care s-ar putea da corabiei optsprezece până la douăzeci brațe de apă, spre a fi scoasă dintre stâncile unde stătea prizonieră. Odată eliberată, nimic mai ușor decât manevrarea lor spre larg, ținând socoteală că în canalul dinspre nord, sonda dădea pretutindeni adâncimea necesară.

Odată ce exista posibilitatea de a scoate corabia în larg, se puneau și greaua problemă, a conștiinței marinărești. „Rancocusul” aparținea unor armatori din Philadelphia, ca atare trebuia redat proprietarilor. Amicul Abraham White, este, drept, fusese despăgubit prin asigurare, așa auzise Brigitta, dar cei care plățiseră asigurarea aveau tot așa de mari drepturi, să fie despăgubiți la rândul lor. Corabia cu anumite reparații, putea foarte bine servi unei noi călătorii pe ocean. Guvernatorul își spunea, că dacă va încărca magazia vasului cu lemn de santal, pe care-l va schimba cu

ceai la Canton, va realiza câștiguri importante, pe cât a fost de păgubitor începutul călătoriei. În curând Brigitta va fi majoră și va avea o avere care înțelept administrată, va putea servi la prosperitatea coloniei.

În desfășurarea acestor planuri Marc nu uita să introducă proiectul lui de colonizare al insulelor. Dar exista o piedică. Nimeni afară de el nu știa să conducă o corabie. Trebuia așadar să lipsească aproape un an pentru a duce armatorilor pe „Rancocus”. Dar ce consecințe grave ar putea avea pentru colonie această lipsă! Și Brigitta îl va urma oare, ori va trebui s-o lase pe insulă?

Hotărârea de luat, devenea astfel extrem de delicată. Heaton și Betts mai întâi, pe urmă toți ceilalți, au formulat părerea că „Rancocusul” trebuie dus în America, spre folosul proprietarilor săi legitimi. Ceaiul de la Canton vândut, vor putea fi din belșug acoperite cheltuielile călătoriei și prețul, pentru proprietatea asupra corabiei, pe care o revendicau colonii. Iată după noi, care trebuie să fie regula în materie: după cum orice marinăr are drepturi asupra corabiei până la concurența sumei care i se datorează, tot așa fiecare armator are dreptul să-și recapete corabia, de îndată ce a acoperit acele datorii.

Luaseră atunci hotărârea solemnă, să încerce orice efort, pentru a scoate corabia din bazin și după această operație, atitudinea de urmat va fi discutată într-un nou consiliu. În același timp, daruri au fost trimise lui Ooroony și lui Waally, compuse din sticlărie, cuțite, topoare, etc., și li s-a cerut în schimb să taie, cât mai mult lemn de santal le va fi posibil și să-l transporte la țarm. Bob, purtătorul darurilor a plecat pe „Neshamony” întovărit de Jones, care vorbea limba sălbaticilor.

Lucrările pentru descătușarea lui „Rancocus” au început fără întârziere. Heaton și Uncus au rămas mai departe pe Pisc, ocupați cu funcționarea ferăstrăului. Ceilalți coloni s-au întors pe Stânci și au căutat să scoată corabia în larg. Mai întâi au fost deșertate toate butoaiile cu apă. Pe urmă au coborât pe uscat proviziile, lemnăria și uneltele. Ca urmare corabia s-a ridicat cu câteva degete. Când au venit marea, guvernatorul s-a hotărât să profite de împrejurare, pentru a încerca să treacă bariera. Folosindu-se de vânt, Marc a reușit să miște vasul, să-l încline și să-l conducă în sfârșit în canal. Puternice aclamații au întovărit această operație anevoioasă încununată de succes.

Chiar în ziua aceea „Rancocusul” a fost fixat în vecinătatea

Stâncilor, ca și cum s-ar fi găsit lângă cheiul portului Philadelphia. Apoi a început calfatarea. Când nava a fost calfatată și curățată i s-a dat un strat de vopsea, pe urmă s-au revizuit și reparat catargele și pânzele. Un sfert dintre butoaie, pline cu apă dulce au fost coborâte la fundul corabiei, ca lest și toate cele necesare călătoriei au fost readuse pe punte. Câțiva boi și porci tăiați au completat rezervele de carne, iar lăzile de grâu au fost umplute. Guvernatorul era atât de încurcat de chipul cum va rezolva problema echipajului, încât convocă un nou consiliu. Bob se întoarse cu vestea, că o mare cantitate de lemn de santal se găsea depozitată la țărm; cele două grupe de indieni dovedind în materie, o râvnă excepțională. În mai puțin de o lună „Rancocusul” își va termina încărcătura și va ridica pânzele pentru America.

Consiliul se adunase, când, spre mirarea generală, Brigitta își făcu apariția, manifestându-și dorința de a rămâne pe insulele Stâncilor, în vreme ce soțul ei va duce „Rancocusul” armatorilor. Ea știa care-i este datoria și și-o îndeplinea până la sfârșit. Marc rămase uimit de admirație, văzând eroicul devotament al Brigitei, și în inima lui se dădu o luptă violentă. Totuși, un fapt îl liniștea. Heaton era plin de prudență și cu vecinii lor indienii, situația se schimbase mult. În sfârșit, datoria lui de marinar o întrevăzu atât de imperioasă, încât consimți să pornească, fără a lăsa să i se vadă emoția.

Acum trebuia să-și aleagă oamenii echipajului. Cei trei marinari care și-au manifestat dorința să se reîntoarcă, adică Johnson, Edwards și Bright au fost desemnați primii. Bob ar fi primit postul de secund, dar și Bigelow era bun. De altfel Bob nu cunoștea navigația ca Bigelow, dar compensa prin practică, ceea ce-i lipsea ca teorie. Pentru motivele arătate Marc numi pe Bob primul său locotenent, iar pe Bigelow locotenentul secund. Brown rămânea pe Stânci și trebuia să îndeplinească în lipsa lui Marc funcția de guvernator. La plecare Brown îl rugă să-i caute o soție bună la inimă, harnică și potrivită cu el, pe care să i-o aducă, ceea ce Marc consimți.

După ce își formă echipajul cu opt oameni albi, Marc se gândi să mai ceară lui Ooroony și câțiva indigeni. Wattles preferă să rămână cu Brown, în vreme ce Dickinson și Harris, au pornit cu „Rancocusul”, dornici să-și caute fiecare câte o soție și să se reîntoarcă. Wattles singur nu s-a explicat asupra preferințelor sale. Între timp fusese celebrată căsătoria lui Uncus cu Junona. Tinerii

căsătoriți s-au instalat pe Pisc, unde Uncus și-a clădit o cabană confortabilă.

Ziua plecării a sosit în sfârșit. „Rancocusul” se găsea ancorat într-o radă bună. Echipajul s-a urcat pe punte. Brigitta a plâns mult timp în brațele soțului ei, dar a sfârșit prin a-și stăpâni emoția și a luat chiar o înfățișare resemnată, pentru a da exemplul celorlalte femei. Amica Marta a părăsit pe amicul Bob cu o aparență liniștită, care ascundea un furtunos clocot al inimii. Bob o iubea mult, dar când pornea în larg, o emoție specială puneă stăpânire pe acest lup de mare. Oceanul îi scâldea trupul și sufletul, cu o putere neînchipuită.

În zorii zilei „Rancocusul” își întinse pânzele; iar Brown și Wattles îl urmau pe „Neshamony”, până la grupul insulelor Betto. Marc ceru lui Ooroony să-și adune șefii și vrăjitorii și să le pretindă, timp de un an, să întrerupă orice relații cu albi. La întoarcere le va aduce daruri bogate. Waally nu va fi uitat nici el. Oarecum asigurat asupra viitorului, mai ales că bricul rămânea colonilor și cu el puteau alunga ușor o flotă de indigeni, Marc dădu ordinul să se încarce lemnul de santal. Ooroony îi oferă lui Marc opt oameni harnici și „Rancocus” ridică ancora cu direcția Canton. Trebuie să mai amintim că la plecare Marc ceruse lui Heaton să păzească bine bricul, să-l țină pregătit zi și noapte, iar la câte două luni să facă cu el o excursie, în țara lui Ooroony, pentru a cerceta care este starea de lucruri.

După cincizeci de zile de călătorie, corabia intră în portul Canton, unde marfa fu avantajos vândută. Cumpărând ceaiul cu care-și umplu magazinele de pe „Rancocus”, lui Marc îi rămânea încă o sumă destul de bună, cu care cumpără un mic bric american, la un preț convenabil. Pe bric încarcă tot ce i se părea necesar și între altele șase vaci din Anglia, lăsate de un armator. Mai cumpără fier, muniții și felurite arme. Cheltuiala totală nu întrecea suma de 7000 dolari, sumă pe care Marc socotea s-o primească la Philadelphia, din averea personală a Brigittei. Cu acești bani va plăti prețul lemnului de santal, dacă cei în cauză îi vor cere. Bricul era înarmat cu zece tunuri de șase, puțin cam vechi este drept, dar încă în stare să reziste ani îndelungați, fiind dublat cu aramă. Deplasa două sute de tone și se numea „Sirena”. Hârțiile de proprietate erau americane și le-a găsit în perfectă regulă.

Guvernatorul nu cumpără bricul, dacă nu întâlnea la Canton un prieten vechi, care se căsătorise la Calcutta cu o tânără

englezoaică. Saunders avea vreo trei ani mai mult decât Marc și dovedea un caracter minunat. Când a aflat despre existența coloniei, fiind bun marinar, a propus să se ducă acolo, angajând un echipaj de americani, liberi ca și el.

Convenția a fost încheiată. „Sirena” porni spre Crater în aceeași zi în care „Rancocus” pleca pentru Philadelphia. Bigelow trecu pe puntea „Sirenei” ca pilot și prim locotenent; iar Woolston a angajat un alt ofițer să-l înlocuiască.

Amândouă corăbiile s-au întâlnit în mările Chinei și au navigat împreună o săptămână. Guvernatorul se simțea mulțumit, gândindu-se că tot ceea ce a făcut era pentru binele coloniei.

Nu mai amănunțim călătoria „Rancocusului”. În timpul socotit a sosit la Delaware, uimind pe armatori, cu această neașteptată prezență. Amicul Abraham White murise și societatea se lichidase, iar proprietatea fusese transmisă asigurătorilor, după plata sumei cuvenită. Marc făcu un raport detaliat al evenimentelor, vânzând bine ceaiul și își asigură aprobarea generală. Din suma rezultată asigurătorii își opriră capitalul și dobânzile, lăsând corabia și surplusul vânzării căpitanului Woolston, drept despăgubire pentru serviciile aduse și loialitatea arătată. Astfel Woolston se trezi stăpânitorul importante sume de unsprezece mii de dolari, bani numărați. Încă o dată, cinstea se dovedise a fi cea mai bună metodă politică.

Este nevoie să mai spunem că după acest succes Marc Woolston devenise o celebritate? Nu numai familia l-a primit cu brațele deschise, dar chiar doctorul Yardley i-a întins rușinat mâna. Toți banii tutelei i se încredințară, așa că acum avea un capital de douăzeci de mii dolari. Îndată după aceea începu pregătirile pentru a se reîntoarce la Crater. Acolo dorea să se instaleze pentru totdeauna, ori poate chiar pe Pisc. Părerile erau de altfel pe de-a-ntregul împărtășite și de scumpa lui soție și fericirea lor depindea de aceste realizări.

Capitolul XX

Te plângi de nenoroc muncitorule?
Durerea ta este incrustată în cel mai
frumos colț de rai. Mai târziu, orice
chin va fi recompensat. Cântă de aceea
imnul recunoștinței.

Alchimia morală

Marc Woolston trebuia să acționeze cu multă prudență. Ar fi putut să facă o nouă încărcătură de lemn de santal și să continue comerțul, dar clima parcă-l vrăjise. Vântul marin păstra o răcoare plăcută pretutindeni, iar pe Pisc, în lunile cele mai calde, rar era întreruptă munca, chiar la amiază. Clima se aseamăna cu aceea din Pennsylvania; numai că în aceste insule binecuvântate nu exista iarnă. Nimic nu influențează mai mult ființa omenească, decât o climă dulce. Toți călătorii recunosc acest farmec al climatului, farmec superior frumuseților naturii. Alpii și Apeninii fac dovadă. Rămânem muți de admirație privind aspectele naturii în Elveția, dar și mai mult iubim Italia, pentru clima minunată.

Marc Woolston nu avea dorința să părăsească vreodată Craterul și Piscul. Nici nu voia să le colonizeze la întâmplare, și formând o colectivitate politică să arunce astfel sămânța neînțelegerii, care va distruge repede totul. Dimpotrivă, dorința lui era să caute să mențină liniștea și buna armonie, care, mai mult decât puterea și numărul, aduc foloasele civilizației, lăsând naturii grija să înmulțească populația. Aceste gânduri determinau toate acțiunile lui Woolston. Cititorul va băga de seamă că guvernatorul nu se lăsa stăpânit de acel spirit materialist și comercial, atât de cunoscut în vremea noastră și că prefera fericirea averii și realitatea etică, forței.

Între cunoștințele lui Marc, se afla un tânăr anume Pennock, care i-a părut omul potrivit, pentru a-și aduce la îndeplinire planul. Pennock se căsătorise foarte tânăr și avea trei copii. Susținând greutățile familiare, ar fi dorit să muncească mai cu folos. Era un fermier excelent, căruia Marc îi istorisi, sub jurământ de a păstra secretul, istoria coloniei sale și-i propuse să-l ia, cu soția, cu copiii și două surori. După un scurt timp de gândire Pennock primi

propunerea. Din clipa aceea guvernatorul lăsa în grija lui Pennock, alegerea emigranților, ceea ce-i dădu timp liber să-și termine cumpărăturile și să ia toate măsurile pentru o apropiată plecare. Doi frați ai lui Marc, Carol și Abraham Woolston, exprimându-și dorința să plece în colonie au fost notați pe listă. Cinci sau șase postulanți au mai fost admiși direct de guvernator, fără intervenția lui Pennock. Toate măsurile erau luate în cel mai mare secret, Marc dorind, pentru multe motive, să nu atragă atenția publică asupra coloniei sale.

Motivele erau foarte serioase. În primul rând, era vorba să se mențină monopolul unui comerț, foarte remunerativ. De aceea câtă vreme lemnul de santal va fi din belșug, colonia se va socoti prosperă. Altfel, numeroși alți concurenți se vor arunca asupra insulelor și vor începe împotriva colonilor o luptă criminală. Era periculos de asemenea, ca guvernul unei alte țări să descopere situația prosperă a coloniei. Lăcomia ar fi năruit orice alt sentiment umanitar. Marc avea drepturi câștigate asupra insulei, dar ce putea dreptul împotriva forței?

Societățile care trăiesc pe baza unui sistem au obiceiul să plângă pe toți acei care nu le imită; dar oamenii n-au devenit atât de chiori încât să nu zărească soarele în plină zi. O națiune declară război pentru o lovitură de evantai primită de consulul ei. Și iată un ținut întreg cu origine, credință și obiceiuri diferite, intrând sub noua autoritate. O altă națiune incendiază orașele și ucide mii de locuitori, deoarece guvernul a interzis vânzarea unor stupefianți. Așadar o ofensă adusă legilor comerciale, care nu poate fi spălată decât prin invazie. Ce importă! În vremea când Noua Zeelandă și Tahiti sunt puse la jug, California poate fi admisă să se împărtășească din drepturile cetățenilor americani.

Guvernatorul știa, că dacă demasca existența insulelor, i-ar fi venit din toate părțile cereri de admitere în colonie; de aceea procedă în secret. Sosirea lui „Rancocus” a fost amintită incidental de ziare. Se vorbea numai de pierderea unei părți din echipaj. Pe vremea aceea nu se făcuse încă descoperirea, că oamenii pot fi și altceva decât subiecte pentru articole de ziar și lumea avea nebunia să creadă, că ziarele constituie numai un incident în viața colectivităților, fără a fi nervul motor și cauza marilor activități și speculațiuni.

Marc și insulele lui scăpară astfel de comentarii. Cum au ajuns cu corabia în larg, guvernatorul făcu inventarul încărcăturii.

Transporta un mare număr de articole, a căror utilitate o cunoștea din experiență, între altele o colecție de instrumente agricole și semințe, care nu făceau parte din rezervele decedatului prieten Abraham White și sortite indigenilor din insulele Fejee. Mai ducea o jumătate duzină de vaci și o specie îmbunătățită de porci, cât și o pereche de cai. Unul dintre coloni își transporta perechea lui de boi, care va fi desigur foarte folositoare. Trăsuri și căruțe fuseseră îmbarcate în număr suficient. Marc a luat și o provizie suficientă de fier în bare, în afară de cuie și diverse obiecte de metal. În plus n-a uitat câteva mii de dolari, schimbați în monetă mărunță, afară de banii pe care fiecare emigrant îi avea asupra sa. În fundul magaziei au pus o anumită cantitate de lemn de construcție gata fasonat. Exista și muniție din belșug în afară de noile tunuri cumpărate și anume: patru de campanie, două de trei și două obuziere de doisprezece, cu afeturi. Caronadele lăsate colonilor au fost înlocuite cu șase tunuri de bord moderne. Depozitul mai cuprindea două sute de muschete și cincizeci perechi de pistoale. După cum se vede, nimic n-a fost uitat, pentru a se asigura o bună apărare a coloniei.

Alegerea emigranților a fost făcută și ea cu grijă. Prima condiție a admiterii era moralitatea. Mai întâi au fost preferați meseriașii. Existau lemnari, dogari, fierari, croitori, cizmari, etc. Toți erau călătoriți, cu excepția câtorva surori și frați mai tineri, dintre care o duzină au fost acceptați împreună cu părinții. Întregul antrepozit a fost amenajat pentru a primi pe coloni, în număr de două sute șapte, fără a mai număra copiii.

Marc Woolston era prea chibzuit pentru ca să cadă în vreuna dintre acele absurdități moderne, cu privire la egalitate și comunitatea bunurilor. Părerea lui fermă rămânea, că întreaga civilizație nu poate exista fără proprietate și că proprietatea singură nu poate avea ființă, fără un interes direct și personal, care să vegheze la prosperitatea și conservarea ei. Pe de altă parte, aceste utopii pretind că munca în comun este preferabilă muncii individuale, și că o sută de indivizi ale căror personalități ar fi comprimate în una singură, ar avea mai multe posibilități morale, decât dacă ar rămâne izolați.

Din sofismele arătate Marc Woolston făcuse un pachet murdar, pe care-l aruncase în gunoiul uitării. Tot ceea ce privea colonia, urma să fie esențial practic. Guvernatorul, care examinase amplu problemele, spre a mai găsi piedici în calea lui, avea un plan bine

definit. De aceea, când doi tineri, cunoscători ai științei dreptului, au manifestat dorința să-i întovărășească, n-a stat la îndoială și i-a primit. Dreptul, ca știință, este un studiu de o utilitate netăgăduită, dar guvernatorul se gândea cu drept cuvânt, că tovarășii săi, puteau trăi în fericire încă multă vreme, fără să fie savanți. Un medic și-a oferit de asemenea serviciile, dar Marc, amintindu-și certurile tatălui său și ale socrului său, gândi că ajungea Heaton, și că era preferabil să mori printr-o singură metodă, decât prin două metode. Cea mai mare greutate o crea problema religioasă. Existau la Bristol numeroși membri ai bisericii anglicane din care familia lui Marc făcea parte. Brigitta era presbiteriană, iar cea mai mare parte a noilor coloni erau „quateri blânzi”, adică oameni cu convingeri maleabile. Deoarece un același preot nu va fi ascultat de toți sectanții, Marc se întreba din ce sectă anume trebuia să-l aleagă? Guvernatorul nu spera să rezolve această chestiune, când ea se lămurii oarecum, într-un chip natural. Între rudele lui Heaton se găsea un tânăr, cu numele Horndlower, care fusese numit preot de către directorul White și a cărui sănătate șubredă, cerea o climă mai dulce. Acest motiv, scos în evidență, nu mai ridică obiecțiuni din partea colonilor și preotul fu primit pe corabie, cu soția, cu sora lui și doi copii.

Nu stă în intenția noastră să urmărim „Rancocusul”, zi cu zi, în toată durata călătoriei. Corabia a ajuns la Rio, și a pornit mai departe după patruzeci și opt de ore. Trecerea a înregistrat puține incidente demne să fie semnalate. La ieșirea din apele Capului, o vacă a fost răsturnată de o lovitură a furtunii și n-a mai putut fi salvată. Câteva zile mai târziu, un copil murea; dar alți trei se nășteau în aceeași săptămână.

Erau o sută șazeci de zile de când corabia plutea pe ape și călătorii deveniseră nerăbdători, dorind să ajungă odată. Unii dintre emigranți începeau să se îndoiască de știința guvernatorului în a regăsi poziția grupului de insule. Totuși, indigenii au declarat că presimt apropierea pământului și această asigurare venită din partea unor oameni ignoranți, a avut mai multă greutate, decât toate măsurătorile cu instrumente, făcute de Marc.

Într-o zi, cu puțin înaintea amiezii, guvernatorul ieși pe punte cu un compas și tot încercând sticlele instrumentului, anunță, că potrivit convingerii sale, corabia va intra în curând în apele Craterului. Un curent marin îi ducea mai la nord decât trebuie, dar cârmind spre sud-vest, și calculând la amiază latitudinea va

cunoaște exact situația. Știrea a fost primită cu aclamații de echipaj și de emigranți. Toți ochii s-au îndreptat spre punctul unde nădărdiau să observe în curând pământ. La amiază, guvernatorul și-a făcut observațiile găsimd că era la treizeci de mile spre nord de insulele pe care le căuta. Calculele arătând că naviga prea la est, cârmă în direcția unde credea că există pământ. După trei ore, oamenii la pândă pe bara papagalului, strigară că nu zăresc nimic înainte. O groaznică îndoială fulgeră în mintea lui Marc: oare un nou cutremur catastrofal n-a scufundat grupul de insule? Dar frica nu ținu decât o clipă, și strigătul „Catarg!” răsună, fiind repetat de întreg echipajul.

Era prima corabie pe care o întâlnea „Rancocusul” de la plecarea din Rio. După o oră, cele două vase se apropiaseră îndeajuns, așa încât, cu ajutorul lunetei obiectele deveneau distincte.

— Este „Sirena”, spuse Marc lui Bob. Sunt absolut sigur. Dar ce drum face în larg? Nu-mi pot explica!

— Poate, fac o croazieră în onoarea noastră domnule, răspunse Bob. Aș paria că „mistress” Woolston și amica Marta și-au pus în cap să ne întâmpine.

Aceste cuvinte provocară un surâs guvernatorului, care-și continuă observațiile în tăcere,

— Merge tare ciudat „Sirena” noastră, reîncepu Bob. Priviți-o! Se opintește ca o galeră izbită de vânt, și dă lăturile ca un om beat. Cred, că nu-i nimeni la cârmă.

— Și pânzele îi sunt halandala. Ia privește marele hunier! O corabie părăsită.

Foarte intrigat, guvernatorul se plimbă pe punte cinci minute, oprindu-se din vreme în vreme pentru a examina corabia, care nu mai era decât la o leghe de „Rancocus”. Pe neașteptate, îl chemă pe Bob.

— Dă alarma! strigă el. Toată lumea să fie la post! Ordinul se execută îndată. Femeile și copiii au coborât, iar bărbații au pregătit armele. Tunurile dezlegate, muniția fu așezată alături. Într-un cuvânt se pregăteau de luptă. Cele două corăbii nu se mai găseau acum decât la distanță de o lovitură de tun. Nimeni de pe puntea lui „Rancocus” nu reușea să înțeleagă manevrele „Sirenei”. Uneori se învârtea pe loc, alteori sărea într-o direcție, ori alta, asemeni mersului unui nebun.

Marc pândea aceste mișcări cu multă atenție, ca și înfățișarea echipajului urcat pe frânghii.

— Pregătiți un tun! strigă el lui Betts; s-a întâmplat o catastrofă. Bricul este în stăpânirea sălbaticilor, care nu știu să-l conducă.

Efectul produs de această veste a fost neînchipuit. Dacă sălbaticii erau stăpânii bricului, acest lucru însemna, că au ajuns pe Crater și pe Pisc, și atunci care poate fi soarta sărmanilor coloni? Astfel trecu un sfert de oră de așteptare groaznică pentru întreg echipajul și de spaimă omorâtoare pentru Marc. Bob nu era mai liniștit. Să fi fost posibil ca Ooroony să-i trădeze? Marc nu putea crede și la fel cu Bob, admitea că o astfel de trădare ar fi imposibilă.

— Tunul este gata? întrebă guvernatorul.

— Da, da, domnule comandant. Gata.

— Atunci, foc! Foc și direcția în sus. Să-i speriem puțin. Dacă rezistă, nenorocire lor!

Bob trase și spre mirarea întregului echipaj, bricul răspunse cu o salvă. Dar această energică ripostă a fost singura. Loviturile date de indigeni și trase la întâmplare n-au avut niciun rezultat. Lovitura lui Bob însă, a omorât trei sau patru indigeni. Îndată nicio aparență de ordine n-a mai domnit pe puntea bricului. „Rancocus” înainta mereu, cu intenția să încerce un abordaj; dar guvernatorul nu voia să-și expună oamenii la o luptă corp la corp și ordonă să se tragă din nou asupra bricului. N-a trebuit mai mult, pentru a se hotărî victoria. Șase alți indigeni au fost uciși, ori răniți; unii s-au ascuns în cala bricului, alții s-au urcat pe catarg. Cei mai mulți însă au sărit în apă. Spre mirarea privitorilor, ei începură să înoate în direcția vântului, ceea ce demonstra că știau că vor găsi pământ, ori bărci, în partea aceea. Văzând cum stau lucrurile, Marc se îndreptă spre bric și aruncă cârligele de abordaj. În aceeași clipă trecu pe punte în fruntea a douăzeci de oameni și fără nicio greutate deveni stăpânul corabiei.

Repede coborâă în interiorul bricului. În cabină găsi pe căpitanul Saunders, cu mâinile și picioarele legate. Cantinierul avusese aceeași soartă, și Bigelow la fel, fiind găsit în cabina mateloților. Aceștia erau toți colonii aflați pe bord și echipajul nu mai număra decât doi oameni în plus, când bricul a fost capturat.

Căpitanul Saunders nu știa nici el mai mult, decât văzuse Marc cu proprii săi ochi. Curenții duseseră pe „Rancocus” mai la vest, decât crezuseră. Corabia ar fi ajuns la insula Rancocus la răsăritul soarelui, dacă își continua direcția urmată, când a fost zărită „Sirena”.

Marc se liniști repede asupra sorții femeilor din colonie. Toate se găseau pe Pisc, de unde n-au mai plecat de șase luni, de când moartea lui Ooroony readusese pe Waally la putere. Îndată după moartea părintelui său, fiul lui Ooroony fusese răsturnat și Waally călcă anatema religioasă, spunând că lucrul nu are importanță, fiind vorba de albi. El făgădui jefuirea coloniei și numai așa reuși să-și câștige partizani. Cu toate acestea războiul n-a început îndată. Politician abil, Waally se hotărî să dea noi dovezi de amicitie colonilor, pentru a le câștiga încrederea. Astfel permise să se transporte pe Crater o mare cantitate de lemn de santal. Într-un cuvânt, nimeni nu se aștepta la un atac; dar se făceau pregătiri în cinstea lui Marc, care trebuia să vină dintr-o zi în alta.

Cu o zi înainte „Sirena” încercase în insulele lui Betts o nouă cantitate de lemn de santal, pe care a descărcat-o la Crater. Pe urmă a întins pânzele, cu intenția să iasă în întâmpinarea „Rancocusului”, spre a aduce lui Marc vești bune despre colonie, în afară de moartea lui Ooroony. Echipajul „Sirenei” era compus din căpitanul Saunders, Bigelow, bucătarul, cantinierul și doi oameni angajați la Canton, dintre care unul, chinez de naștere, nu era bun la nimic. Acești doi nenorociți, fiind de strajă noaptea, s-au îmbătat și au lăsat să se apropie o flotilă de bărci inamice. Ei au plătit cu viața lipsa de vigilență, fiindcă încercând să reziste, sălbaticii i-au masacrat. Restul echipajului își datora salvarea faptului că fusese găsit dormind. Inamicii s-au mulțumit să-i lege zdravăn, pe urmă au tăiat cablul bricului, au întins pânzele la întâmplare și au încercat să ducă vasul capturat la insulele Betto. Dumnezeu știe care ar fi fost soarta nenorocitului echipaj, fără apariția neașteptată a corabiei lui Marc.

Saunders socotea că „Sirena” fusese atacată de o mică parte a trupei lui Waally. Prin câteva cuvinte auzite în timp ce stătea legat, Saunders a înțeles că restul sălbaticilor au intrat în canal, cu intenția să ajungă la Crater. Socrate, Uncus și Wattles, locuiau acolo cu familiile și „Sirena” plecând, nu mai lăsase alți apărători. În Crater se construiseră noi locuințe de o mare valoare pentru întreaga colonie. Pe câmpia de o mie acri, porcii, rămând pretutindeni, rățăceau la întâmplare. Înmulțindu-se repede, numărul lor crescuse peste două sute. Mai existau în acel moment la Crater mari cantități de provizii și bare de fier aduse de la Canton. Toate acestea urmau să cadă pradă furiei cotropitoare a hoardelor lui Waally.

De îndată ce guvernatorul a aflat cum stau lucrurile și-a făcut planul de bătaie. El cârmi spre a trece cât mai aproape de locul unde înotau indigenii fugari. Erau inamici, dar erau oameni și de aceea le lăsă două bărci pentru a se salva.

Existau trei canale prin care „Rancocus” putea ajunge la Crater. Marc alese pe cel de la nord, fiindcă era cel mai apropiat și pentru că putea fi străbătut, fără a fi nevoie să arunce mereu sonda. Cum își știa acum exact poziția, n-a avut dificultăți până să descopere canalul. Guvernatorul lăsase pe puntea „Sirenei” un echipaj de doisprezece oameni și i-a trimis către rada de est, pentru a tăia retragerea lui Waally, dacă voia să fugă cu prada făcută la Crater. Cât despre „Rancocus” după o oră, ajunse în fața țărmlui și la apusul soarelui, aruncă ancora în rada de la nord, unde găsea adăpost împotriva vântului și o adâncime îndestulătoare. Corabia petrecu acolo noaptea, guvernatorul nedorind să meargă mai departe, prin trecerile înguste ale canalului.

Capitolul XXI

Să fii acasă, ce fericire!
Cât de bucuros revine fiecare!
Perceval

Marc Woolston aruncând ancora pentru o noapte, nu uită să trimită o echipă de recunoaștere. Bob primi această însărcinare. El porni cu o barcă bine echipată și înarmată și se îndreptă spre Stânci, pentru a vedea ceea ce se petrece acolo. După sfaturile guvernatorului, urma să înainteze cât se va putea mai departe și să încerce chiar să vorbească cu Socrate, care pe punctul atacat trebuia socotit comandantul.

Această măsură a guvernatorului a fost binevenită. Bob, cu șalupa corabiei, care avea două pânze, înaintă repede și înainte de miezul nopții ajunse în fața Stâncilor. Spre uimirea lui, totul părea liniștit și un gând groaznic îl înfioră: poate sălbaticii și-au pus planul în aplicare și acum au plecat. Dar Bob nu era omul care să se mulțumească cu jumătăți de măsură, de aceea porni spre țărm și debarcă. Aproape fugind înaintă spre Crater. Poarta era neglijent deschisă și intrând în incintă, marinarii găsiră peste tot liniște, fără urmă de violență. Bob amintindu-și că vârful Craterului era preferat noaptea, urcă până la cabane. Acolo, spre bucuria lui găsi mica garnizoană dormind adânc și neavând idee despre pericolul care o amenință! Era neîndoios că sălbaticii nu s-au arătat și că Socrate nu știa ce se întâmplase bricului.

Este greu de descris bucuria negrului, când a strâns mâna lui Bob și a aflat că stăpânul Marc se găsea atât de aproape, cu o puternică garnizoană. De altfel și Bob venise cu douăzeci și cinci de oameni bine înarmați, pe care lăsându-i la Crater, avea dreptul să socotească această poziție de neînvins. De aceea trimise îndărăt, cu șalupa, numai patru marinari pentru a raporta guvernatorului. Pe urmă începu să organizeze apărarea.

După spusele lui Socrate nu erau motive deosebite de îngrijorare, Stâncile fiind ușor de apărat de o invazie. „Abraham” se găsea la Pisc, în Micul golf; la fel și „Neshamony” și cele mai multe dintre bărci. Porcii și vacile erau mai expuși; cu toate că o parte dintre vite le țineau și pe Pisc. Bob, se temea însă mai mult de

porci, pe care indigenii îi vor ucide cu săgețile, în vreme ce vitele cornute voiau să le prindă vii.

Socrate îi povestii lui Bob progresele mari ale vegetației. Peste tot gazonul crescuse, formând o iarbă deasă, minunată pentru vite. Arborii de tot felul se înălțau văzând cu ochii și Socrate asigură pe Bob, că nu va recunoaște insula, când o va vedea în plină zi. Astfel de convorbiri aveau un răsunet imediat în sufletele noilor coloni, pentru care ogoarele și plantațiile, constituia un vis paradisiac. Dar Bob asculta numai cu o ureche. Întreaga atenție trebuia acum închinată apărării.

Nu exista, venind pe mare, decât un singur drum spre Crater. Acest drum trecea pe lângă Parcul Porcilor și înainta peste puntea de scânduri. De aceea dădu ordin lui Socrate să vegheze lângă poartă, unde așează un post. Cât despre el, cu zece oameni bine înarmați s-a pus la pândă lângă punte. Trupele lui Waally, este drept, puteau trece și înot, dar era avantajos să le lovească astfel, pe apă, cu ajutorul caronadelor care au fost încărcate.

După cum și era de așteptat, Waally începu atacul când se crăpa de ziuă. Șalupa avusese timp să se întoarcă la bric. Și acesta înainta repede spre Crater. „Sirena” urmând sfaturile lui Marc, intrase în golfulețele de vest și se silea să prindă flota lui Waally prin spate. Aceasta era situația, când răsună strigătul de război al indigenilor.

Waally își îndreptă primul atac împotriva punții, pe care socotea s-o ocupe fără rezistență. Știind că bricul a plecat, nu se mai temea; dar auzise că există tunuri pe Crater și nădăjduia să pună mâna pe ele, prin impetuozitatea acțiunii. Era necesară de aceea o mare rapiditate de mișcări. Din informațiile luate, credea că nu va întâmpina niciun fel de rezistență, admitând că, după ce capturase „Sirena”, dușmanii lui erau reduși la o jumătate de duzină. Calculul nu era lipsit de logică și desigur, Socrate cu ai lui ar fi fost decimați până la unul, fără neașteptata sosire a ajutoarelor. Indigenii scoaseră noi țipete, când văzură că puntea era trasă și de îndată garnizoana descarcă asupra îndrăzneților o puternică salvă. Astfel s-a început lupta, care s-a desfășurat cu o furie și cu răcnete spăimântătoare. Waally nu știa încotro să tragă, fiindcă nu vedea grupele de apărători. Atunci se hotărî să dea asaltul, după o inutilă salvă a muschetelor sale. Mai multe sute de sălbatici se aruncară înot și străbătând brațul de apă au apărut pe Crater. Bob se retrase cu oamenii lui în ordine și dându-și seama că o rezistență

exterioară ar fi prea grea, intrară în Crater și baricadară poarta.

Platoul care servea de citadelă, nu avea, ne amintim, mai puțin de o sută ari în suprafață și această întindere făcea insuficientă garnizoana, pentru a susține un asediu. Dar știind că forțe mari de ajutor vin, garnizoana hotărî să reziste cu dârzenie. Bob își împărți oamenii în mici detașamente de câte doi, și-i înșiră împrejurul platoului, cu ordinul să vegheze fără încetare și să se susțină reciproc. El știa că nu se putea pătrunde în Crater decât pe poartă, ori aducându-se scări și mașini de asediu. Până atunci se va face bine ziuă și colonii vor avea posibilitatea să apere cu forțe suficiente orice punct amenințat. Poarta, de altfel, era apărată de o caronadă și un post de țințași.

Waally rămăsese foarte abătut, dându-și seama că escaladarea pereților Craterului nu se putea face, fără mijloace artificiale. A avut totuși prudența să-și retragă oamenii după stânci, spre a-i pune la adăpost de loviturile tunurilor. Dar în felul acesta războinicii lui erau reduși la o totală inactivitate. Observând grămezi mari de fier și alte obiecte, care-i măreau lăcomia la culme, Waally trimise un grup de luptători să-și încerce norocul. Aceștia formară o piramidă, dar primul indigen care-și arătă figura lângă culme, primi din plin o lovitură de armă groaznică. Toată piramida se prăbuși și mai mulți indigeni s-au ales cu oasele frânte. Lovitura o dăduse Socrate. Poziția complet singuratică a Craterului, îi mărea enorm puterea de rezistență și Waally se simțea oprit de piedici, care desigur ar fi încurcat și mulți generali americani. Pentru prima dată în viața lui, acest războinic temut întâlnea o fortăreață, care nu putea ceda decât unui asediu lung sau unei curse ingenioase. Planul eșuând, indigenii nu știau ce-ar mai putea face și nu mai corespundeau situației.

Obosit de atâta neactivitate, Waally se hotărî să încerce un atac disperat. Șantierul servea pentru repararea bărcilor, etc., și exista acolo un depozit de materiale. Waally trimise o sută de oameni hotărâți, sub comanda celui mai îndrăzneț șef, cu ordinul să ia cât mai multe lemne, scânduri, grinzi, etc., și să le ducă la picioarele Craterului. Bob bănuia acest plan; de aceea îndreptă un tun spre grămada de lemne. De-abia apăruseră sălbaticii și el aprinse fitilul, dând foc. Zece indigeni au căzut fulgerați, iar restul au dispărut ca prin minune.

În clipa aceea existau pe Stânci peste o mie o sută de războinici, în afară de o sută de sălbatici în bărci, ori în larg, așteptând

rezultatul. Printr-un strigăt prelung, santinelele din vârful Craterului, au semnalat sosirea „Rancocusului”. Desigur, guvernatorul a auzit lovitura de tun de pe Crater, fiindcă a răspuns imediat cu o altă lovitură, încurajând pe asediați. Un minut mai târziu o a treia lovitură se auzi în direcția vestului și Bob zări pânzele „Sirenei”, peste marginea Stâncilor. Este inutil să mai spunem, că zgomotul artileriei și vederea celor două corăbii, au distrus toate planurile lui Waally, care începu o a doua retragere, îngropându-și furia stupidă în inimă.

Retragerea aceasta a fost, dacă nu demnă, cel puțin la vreme făcută. La un semnal dat, sălbaticii au sărit în mare și au trecut înot. Bob putea mitralia cu tunurile fugarii, și să ucidă un mare număr, dar acest procedeu îl dezgusta. De aceea îi lăsă să se retragă, ducându-și morții și răniții peste puntea, pe care au reușit s-o așeze la loc.

Greutatea era acum pentru Waally să găsească un drum de fugă. La vest „Sirena” îi tăia retragerea; de la nord „Rancocusul” se apropia repede. Pentru a trece spre est sau spre sud, urma să se întoarcă prin focul ucigător al artileriei Craterului. În fața pericolului iminent, Waally era pe punctul să se predea, negăsind nicio ieșire pentru flota sa prinsă la strâmtoare. Totuși, lopătând repede s-ar mai putea să intre în micile canale, unde pirogile scăpau de urmărire. Indigenii au întrevăzut acest mijloc de salvare și au făcut eforturi violente pentru a fugi în direcția estului. Bob îi lăsă din nou să treacă, fără a trage. Din fericire pentru ei, când „Rancocusul” sosi, ei ajungeau în locul de unde corabia a fost pentru prima dată cârmită spre Stânci, prin mijloacele ingenioase găsite de Marc și Bob.

Acesta din urmă a ieșit în întâmpinarea guvernatorului, pentru a-i face raportul. Pericolul era înlăturat și Woolston nu se supăra că n-a avut nevoie să pună în funcțiune tunurile corabiei. „Rancocusul” fu ancorat la chei și toată lumea alergă repede pe uscat, de îndată ce o punte a fost stabilită.

Într-o oră debarcară vacile, care-și luară în primire pășunile și restul animalelor. Cât despre indigeni, nimeni nu se mai gândea la ei.

Un om, urcat pe catarg, strigă că-i vede îndepărtându-se repede și că debandada retragerii este completă. Le-ar fi fost ușor corăbiilor să-i ajungă și să-i vâneze fără cruțare, dar Marc nu iubea astfel de procedee.

După cinci luni petrecute pe vapor, Stâncile, Craterul și Parcul Porcilor, păreau sublime colonilor. Peste tot verdeața era abundentă. Arborii se înmulțeau repede, și dădeau fructe și umbră din belșug. Socrate singur plantase cu mâna lui, cinci mii de sălcii.

În sfârșit, după o atât de îndelungată călătorie, Marc se reîntorcea pe plaiurile dorite. Corabia lui stătea lângă țărm, încărcată cu mii de obiecte care trebuiau să asigure belșugul coloniei. Inima guvernatorului era inundată de fericire; dar amintindu-și de Brigitta nu mai avu astâmpăr o clipă. De abia o jumătate de oră trecuse de la aceste evenimente, și Bob pe puntea yachtului „Neshamony” pornea spre Pisc, pentru a duce bunele vești și pentru a readuce pe Stânci, pe soția guvernatorului. Trebuia să se reîntoarcă la apusul soarelui, dar evenimentele s-au desfășurat altfel. De-abia dublase Capul Sud și intrase în strâmtoare, când zări bricul „Abraham” venind cu toate pânzele întinse spre Stânci. De pe Pisc se băgase de seamă după anumite semne, că intențiile dușmănoase ale lui Waally deveneau evidente. Flota lui plecase de pe insula Rancocus, de aceea consiliul Piscului a hotărât să trimită bricul imediat, deoarece colonii Stâncilor erau în pericol. Brigitta dorea personal să vegheze asupra unor obiecte de valoare depozitate în „casa guvernatorului” pe Crater, așa că urcase și ea pe puntea lui „Abraham”, întovărașită de Marta.

Bucuria Brigittei, aflând despre reîntoarcerea „Rancocusului”, era delirantă. Hotărâra atunci, ca Bob s-o ia, împreună cu Marta, pe puntea yachtului „Neshamony”, în vreme ce Brown, care comanda bricul „Abraham” urma să se întoarcă în larg și să observe ce face dușmanul. Cu tunurile va ști să impună lui Waally, o fugă cât mai grăbită, spre a-l împiedeca să se mai apropie de stânci, dacă fantezia i-ar veni iarăși.

Ziua aceea fusese atât de devreme începută, încât pe la amiază „Neshamony” se apropia de Crater. Guvernatorul zărind-o, simți o mare îngrijorare. Socoti că Bob venise să ceară ajutoare, întrucât Waally tăindu-i drumul, îl oprise să înainteze spre Pisc. Dar în curând, cu luneta reuși să deosebească figura plină de farmec a Brigittei. Din clipa aceea guvernatorul n-a mai fost în stare să dea alte ordine. S-o revadă pe Brigitta era singura lui dorință.

Corăbiile venind dinspre sud erau silite să străbată o trecere îngustă, între Stânci și Parcul Porcilor, pe lângă puntea mișcătoare despre care am vorbit. Exista acolo apă îndestulătoare pentru o fregată și destul loc pentru manevră. Woolston veni pe mal,

așteptând venirea lui „Neshamony”, cu o nerăbdare care întrecuse orice limită.

În sfârșit șalupa apropiindu-se, Marc sări pe punte și avu fericirea s-o strângă pe Brigitta aproape de inima lui.

Străinii pretend, că noi copiii continentului occidental, nu ne lăsăm pradă emoțiilor cu aceeași forță, cu care o fac locuitorii regiunilor din est; că inimile noastre egoiste, ca și moravurile noastre, ne împiedecă să arătăm simțăminte nobile; în vreme ce pasiunile triviale le manifestăm în chip curent. Aceste păreri le socotim cu desăvârșire false. Soțiile noastre sunt pline de suflet și foarte devotate familiei; într-un cuvânt existența lor este un exemplu de sacrificiu, pentru binele celor dragi.

Se făcuse aproape noapte când guvernatorul reveni în mijlocul colonilor. Aceștia se și orientară puțin, cu privire la stânci și la insulele vecine, și chiar cei mai neîncrezători dintre ei au trebuit să mărturisească, că pământul era excelent și că domeniile erau foarte bogate. Puțin câte puțin, o mie de portocali au fost plantați pe Crater și în împrejurimi. Recolta lor era extraordinară. Pentru oamenii aceștia veniți din Penssylvania, ce plăcut era să se poată plimba prin aleile îmbălsămate de miros și să mănânce după pofta inimii, câte fructe voiau!

Cât despre smochine, pepeni, lămâi, nuci de cocos, existau cantități întrecând orice nevoie. Noutatea fascină câțva timp pe noii veniți, dar în curând se auziră unele păreri de rău pentru merele și piersicile din țara natală. Mărul este între fructe, ceea ce cartoful reprezintă între legume și ca produs minunat, piersica, ocupă rang de frunte. Gustul ei savuros, rămâne fără concurent și niciodată, oricâte ar mânca cineva, nu poate spune că s-a săturat. Piersica și poama, sunt două daruri dintre cele mai prețioase, pe care providența le-a făcut omului.

În noaptea aceea mulți dintre emigranți s-au întors să se culce pe punte, unii pentru ultima dată. Pe la orele zece dimineața, Brown venind dinspre est, ancoră lângă Stânci. El raportă că, Waally plecase, plecase definitiv, fără a mai sta să privească îndărăt. Urma să se vadă, după o goană de patru sute de mile, dacă acest șef va mai ști să regăsească drumul moșiilor sale, fiindcă cea mai mică deviație putea să aibă pentru el grave urmări. De altfel, ce-i interesa lucrul acesta pe coloni? Cu cât Waally va întâlni mai multe piedici, cu atât va ști că nu trebuie să-și reînnoiască vizita și pierderea câtorva oameni în această retragere,

va fi desigur, pentru sălbatici o lecție folositoare. Guvernatorul după ce ascultă raportul lui Brown, hotărî ca flota inamică să fie lăsată în pace, lecția fiind suficientă, cu atât mai mult cu cât era probabil, că nu vor mai fi, de acum înainte supărați.

Ziua următoare, colonii s-au ocupat cu debarcarea bagajelor, compuse din mobile, unelte și provizii de toate felurile. Cum guvernatorul avea intenția să trimită patruzeci de familii pe Pisc, „Abraham” a fost pregătit și lucrurile acestor familii de-abia coborâte pe țărm, au luat drumul punții bricului. Bărbați și femei au ajutat cu dragă inimă încât debarcaderul Stâncilor, dădea impresia unui stup de albine. Bill Brown, care avea comanda bricului, profită de această împrejurare pentru a se apropia de guvernator, cu care avu următorul dialog:

— Frumoasă societate, domnule Marc, urcăm acum pe bricul nostru. Ați făcut o potrivită alegere! Iertați-mă dacă vă întreb. M-ați uitat oare?

— Știu ce te interesează Bill, răspunse Marc zâmbind. Ce m-ai rugat am îndeplinit și Phoebe este aici, gata să plece la primul semn.

— Nimic mai ușor, răspunse Bill, când oamenii au bună voință. Dar fiți bun, domnule Marc și arătați-mi-o și mie. Am început de pe acum s-o iubesc. E tânără?

— Tânără? Cum se poate Bill să pretinzi așa ceva? Mi-ai cerut o femeie, bună gospodină, asta-i tot. Am executat întocmai. Trebuie să ai în vedere greutățile timpurilor de azi. Cu cât persoana este mai tânără, cu atât este mai mult căutată.

— Bine, bine, domnule, nu vă supărați. N-o să vă las în încurcătură, chiar de-ar avea vârsta mamei mele. Dar sunt sigur domnule Woolston că v-a fost milă de un sărman marinăr și că pe viitoarea lui, ați ales-o în raport cu vârsta unui tânăr care n-a împlinit încă treizeci și doi de ani.

— Vreau să-ți dai singur seama, Bill. Iată pe Phoebe. Socotesc că nu-ți displace deloc.

Bill era în al nouălea cer, și perechea încântată a fost căsătorită chiar în seara aceea, pe puntea lui „Abraham”.

Trei zile mai târziu „Abraham” porni spre Pisc, ducând o sută de coloni, în numărul cărora intrau și femeile și copiii. „Neshamony” îi preceda cu câteva ore, ducând pe guvernator și familia sa. Marc ardea de dorința să-și revadă sora. Întâlnirea a fost emoționantă. Heaton își ridicase o locuință impunătoare, făurindu-și o gospodărie

completă, deosebită de restul colonilor. Această distincție i-a fost acordată, datorită nașterii și educației sale. La miezul nopții „Abraham” intră în Micul Golf. Cei mai mulți coloni s-au culcat sub cerul liber, lăsând pe a doua zi grija transportării lucrurilor. Toate visurile au fost fericite, în mijlocul vegetației luxuriante a insulei.

A doua zi, în zori munca începu. Ochii noilor veniți nu știau ce să admire mai întâi: cerul, oceanul minunat colorat, arborii încărcăți de roade, grădinile, plaja, locuințele în curs de construcție, ori frumusețea fără de seamă a depărtărilor. Mirajul era atât de mare încât fiecare se socotea transportat în mijlocul paradisului terestru.

Capitolul XXII

Sunt oare oameni, aş putea să cred?

Au inimă ca noi şi simt asemeni?

Lord Byron

La organizarea coloniei trebuia procedat cu metodă şi prudenţă. Urmău să fie precizate principiile călăuzitoare, la care guvernatorul a meditat multă vreme şi pe care le va aplica, chiar dacă va întâlni rezistenţă. Se temea mai ales de întârzierile inerente ale unor prea lungi discuţii, cât şi de o opoziţie făţişă. Lumea iubeşte variaţia şi de multe ori chiar dacă noua situaţie este inferioară celei vechi, metamorfoza este primită cu bucurie.

Până atunci, cu excepţia câtorva privilegii acordate guvernatorului, avându-se în vedere situaţia acestuia mai mult decât drepturile sale, tot ceea ce ţinea de agricultură era stăpânit în comun. Dar bunul simţ îi arăta lui Marc, că o astfel de stare a lucrurilor nu putea, nici nu trebuia să existe mai mult timp. Teoriile, atât de la modă în zilele noastre, asupra binefacerilor asociaţiei, erau pe atunci puţin cunoscute şi nu se bucurau de niciun fel de credit. Guvernatorul admitea, că ajutorarea reciprocă este necesară pentru un scop determinat, dar nu înţelegea să existe pe insulă decât o singură autoritate; şi caracteristica acestei autorităţi era să încurajeze eforturile, nu să le distrugă. Câtă vreme o persoană lucrează pentru ea, ori pentru rudele ei, societatea este sigură că munceşte cu infinit mai multă tragere de inimă, decât dacă ar pune în comun fructele acestei munci. Datorită acestui adevăr elementar, tânărul guvernator a precizat elementele teoriei sale politice. Protecţie egală pentru toţi, dar libertate pentru fiecare să-şi aleagă în împlinirea scopului de viaţă propus, drumul care-i va plăcea; respectarea dreptului natural atât cât comportă menţinerea păcii şi a liniştii publice; într-un cuvânt, raţiunea pusă în slujba binelui şi a păcii.

Primul act al guvernatorului a fost să numească pe fratele său, Abraham Woolston, secretar al coloniei. În America, respectul faţă de autoritate mai era pe atunci luat în seamă, şi domnul secretar Woolston a devenit repede o personalitate importantă, ca şi ceilalţi funcţionari numiţi de guvernator.

Intrând în funcțiune, Abraham Woolston a început prin a face recensământul populației. Colonia se compunea din trei sute douăzeci de persoane. Intenția guvernatorului nu era să majoreze acest număr, provocând o nouă emigrare, afară de cazurile neprevăzute și aceasta, după o adâncă deliberare. Colonii fuseseră aleși cu cea mai mare grijă și a primi acum la întâmplare noii veniți, ar fi însemnat să se distrugă tot binele realizat. Aceste lucruri au fost aduse la cunoștința noului consiliu și părerea guvernatorului a fost admisă în unanimitate.

Nu-i inutil să spunem câteva cuvinte și despre acest consiliu. Numărul membrilor a fost ridicat la nouă, cu ajutorul unei noi elecțiuni și au fost numiți pe viață. Măsura era bună pentru a se preveni în viitor orice tentativă de corupție electorală. Noul consiliu se compunea astfel:

D-nii Heaton
Pennock
Bob Betts
C. Woolston
A. Woolston
Charlton,
Saunders,
Willmot, și
Warrington.

Aceste nume erau cele ale bărbaților deosebit de capabili din colonie, cu excepția lui Betts, ale cărui drepturi nu puteau fi de nimeni contestate. Dar Bob avea suficient bun simț și mai ales o mare modestie, pentru a se face ridicol în gesturi, ori păreri. În plus, cunoștințele sale practice îl făceau extrem de folositor consiliului, unde era ascultat întotdeauna cu atenție și chiar cu respect. Charlton și Willmot erau comercianți veniți cu intenția să facă trafic cu indigenii; Warrington cel mai bogat colon după guvernator, își dădea singur modestul titlu de fermier, cu toate cunoștințele înalte și studiile liberale.

Warrington a fost numit judecător, cu un salariu mic, pe care l-a cedat pastorului, reverendul Hornblower. Carol Woolston, care studiasse dreptul a primit titlul de avocat general, sau, cum era numit ceva mai puțin pompos, avocat al coloniei, funcțiune la care a adăugat pe aceea de inspector general. Carol care nu avea avere, primea două sute cincizeci de dolari salariu. Se propuse un salariu

și guvernatorului dar Marc îl refuză cu hotărâre. Averea lui personală îi era mai mult decât îndestulătoare. Destul de repede Marc a fixat pe o bază de nezdrunctat, dreptul de proprietate, în accepțiunea cea mai largă a cuvântului. Iată și un exemplu care va arăta și desluși bine această problemă.

Doi dintre coloni, Warner și Harris, se certau. Warner își instalase familia într-un loc umbrat de arbori, unde și-a construit și o mică locuință. Pentru a-l supăra, Harris se plimba în lung și în larg în fața ușii lui Warner, umflându-se în pene asemenea unui curcan și cu intenția vădită să provoace scandal. Cel în cauză a depus plângere guvernatorului. Harris pretindea, că deoarece nu-i stricase cu nimic proprietatea, nu i se puteau cere despăgubiri. Guvernatorul Woolston a hotărât, că dreptul la protecția legală nu-i legat numai de atingerea proprietății. Harris cu plimbările sale a stricat liniștea lui Warner, ceea ce potrivit legii, reprezintă indirect o violare a dreptului de proprietate. În consecință Harris a trebuit să plătească lui Warner daune interese. Dând această hotărâre, guvernatorul a găsit prilejul, odată pentru totdeauna să stabilească principiul, că în aplicarea legilor, fiecare cetățean are dreptul la protecția cea mai deplină, nu numai privitor la conflictele de bani, dar mai ales în ceea ce se raportează la onoare și moralitate. Această deriziune, de o incontestabilă justețe, a fost viu aprobată. Cea mai mare parte dintre coloni, au înțeles că libertatea nu înseamnă dezmaț. Libertatea nu-i altceva decât deplina posibilitate de a te bucura de protecția legilor și de drepturile naturale, în afară de restricțiile necesare pentru respectarea autorității constituite. Toate popoarele pământului ar fi de trei ori mai fericite, indiferent de forma lor de guvernământ, dacă ar înțelege dreptatea acestei definiții și dacă ar pune-o în practică.

Consiliul a fost convocat a doua zi după alegere. După câteva preliminarii discuții, s-a trecut la marea problemă a repartizării proprietăților. Warrington și Carol Woolston, au propus ca guvernatorul să împartă toate bunurile așa cum va crede de cuviință. Modestia, ori încă mai bine simțul de dreptate al lui Marc, l-au făcut să refuze această propunere. De aceea pământurile au fost declarate proprietatea statului. Concesiuni importante s-au făcut numai lui Marc și lui Bob Betts, care au fost primii pioneri și posesori ai insulelor. Un vot unanim le-a confirmat îndată drepturile. Guvernatorul Woolston a primit, ca parte a lui, o mie de acri teren de pe Pisc, din cele trei mii de acri întinderea insulei și i

s-a mai dat o mică insulă de o întindere aproape egală, așezată în centrul grupului, la o leghe de Crater. Bob Betts a primit o sută de acri, în vecinătatea Craterului, dar a refuzat orice alte daruri care i s-au mai oferit.

Pe urmă consiliul a trebuit să hotărască partea care revine fiecărui colon. Heaton a primit două sute de acri pe Pisc, și tot atâtea în insule, date fiind marile servicii aduse. Restul a fost împărțit cât mai echitabil.

O statistică exactă a suprafețelor repartizate s-a scris și parafat cu stampila coloniei, care fusese special adusă din America. Principiul repartizării a fost următorul: fiecare cetățean bărbat de douăzeci și unu de ani a primit cincizeci de acri pe Pisc și o sută de acri pe Stânci; cei care nu aveau vârsta aceasta trebuiau să mai aștepte. Pe urmă loturile au fost trase la sorți, măsurate și delimitate. Fiecare a primit un titlu de proprietate scris, semnat și sigilat. De altfel pe puntea lui „Rancocus” exista între coloni un tipograf care-și adusese litere și o mașină de imprimat.

Titlurile puteau fi vândute ca orice alt bun. Există o diferență de valoare între felurile terenuri, datorită faptului, că unele aveau pământ mai sărac, ori erau lipsite de izvoare de apă dulce. Heaton a dat un sfat, bun de aplicat. Anume, trebuiau amestecate pământurile bogate cu cele sărace pentru a se crea o suprafață uniformă, ca putere de cultură.

Transportul mătului s-a făcut mai repede decât au socotit colonii. Cum se găsea lângă apă, a putut fi încărcat pe bărci și transportat prin nenumărate canale ale Stâncilor, la locul de destinație.

A trebuit o lună până când toți proprietarii au fost puși în posesia terenurilor; dar în această vreme fiecare s-a convins, prin proprie experiență, de rezultatele minunate ale sistemului lui Marc, relativ la proprietate. Un colon de-abia intrat în stăpânirea terenului, știind că totul îi aparține, începea să lucreze cu o frenezie extraordinară.

Pe lângă munca individuală se practica și munca în comun. Colonii se ajutau cu dragă inimă între ei. În lipsă de prea multe căruțe, au fost construite roabe și s-a băgat de seamă că serviciul pe care-l îndeplineau nu era de disprețuit.

Locuințele au format obiectul unor preocupări speciale. Lemnul din nenorocire, era cam rar pe insule și trebuia procurat fără întârziere. Insula Rancocus fiind minunat împădurită, avea și o pădure de brazi foarte înalți. Bigelow a plecat pe puntea lui „Abraham” pentru a instala acolo un fereastră, cu care să taie

arborii care vor fi apoi trimiși în colonie. Ferestrăul a procurat scânduri din belșug și bricul a adus mari cantități la Crater. Au mai fost tăiați și foarte mulți cedri, care existau de asemenea în important număr. Transportul cedrilor însă era greu.

Bigelow a săpat în insula Rancocus, un canal destul de ingenios, prin care lemnele erau aduse până la ferestrău. Cu ajutorul digurilor, apa înspumată străbătea, cam vreo două până la trei mile, o strâmtoare de munte și se arunca după aceea cu putere, ducând și trunchiurile de arbori, aruncați de pe pantele vecine. S-a observat de altfel, că mai jos de ferestrău, torentul putea duce șirul de butuci până la mare.

Executarea tuturor acestor proiecte, nu l-au făcut pe guvernator să uite gravele raporturi pe care le avea cu vecinii săi. Trebuia supravegheat Waally și apărat în drepturile sale fiul lui Ooroony. Consiliul a hotărât în unanimitate, că o demonstrație era necesară, din partea coloniei, spre a impune respect turbulenților vecini. În consecință, o expediție a fost pregătită, la care trebuiau să participe „Sirena”, „Abraham” și o nouă barcă înarmată de cincizeci de tone. Acest bric mic era gata pentru lansare, puțin înainte de reîntoarcerea „Rancocusului” și fu lăsat pe valuri cu prilejul amintit. Fusesse construit într-un golf unde Bigelow găsisse un șantier potrivit și unde lemnul era mai la îndemână, decât pe Stânci. Cum insula Rancocus furniza material lemnos din belșug, consiliul a hotărât să stabilească un șantier permanent pentru repararea și construirea corăbiilor. Insula aceasta, de altfel, oferea posibilități felurite; se găsea pământ bun de cărămidărie și o cantitate de piatră de var. Din punct de vedere agricol, insula nu părea tot atât de folositoare, neavând mai mult de o mie acri pământ arabil. Munții însă, închideau comori nesfârșite.

Colonii construiă repede un cuptor pentru cărămizi și un cuptor pentru var. Înainte de plecarea expediției împotriva lui Waally, o mare cantitate de cărămizi și var a fost transportată la Stânci. Cum, în cele douăsprezece luni de lipsă ale guvernatorului, o enormă provizie de lemne de santal fusesse adusă, „Rancocusul” luă o încărcătură pentru Canton. Marc nu mai avea intenția să comande în persoană, de aceea încredința importantul post lui Saunders, pe care-l găsea deosebit de competent.

De îndată ce toate pregătirile au luat sfârșit, „Rancocusul”, „Sirena”, „Abraham” și „Ana” (noul bric), au întins pânzele, pornind spre grupul insulelor lui Betto. Marc își avea planul făcut, de aceea

trecu cu întreaga flotă în apropierea insulelor, pentru a-și intimida dușmanii. De la ultima revoluție făcută de Waally, indigenii care, în călătoria precedentă se găseau pe bordul lui „Rancocus”, dezgustați de noul lor șef, s-au angajat cu mare bucurie, pentru o nouă expediție comercială. Serviciile aduse de acești indigeni erau importante și guvernatorul i-a primit cu inima deschisă, având intenția să mai atragă și pe alții.

Sosirea acestei escadre, hotărî pe Waally să se arate foarte pacifist. În timpul retragerii de la Stânci, flota lui suferise mult. Vreo douăzeci de corăbii s-au pierdut de rest și de-abia târziu s-a auzit vorbindu-se despre ele. Trei sau patru au ajuns pe un țărm pustiu, având în interior pe toți ocupanții morți de foame. Acest dezastru, a micșorat în chip deosebit popularitatea lui Waally, care și-a atras mulți dușmani, mai ales că expediția contra albilor fusese complet falimentară.

Succesul, iată prima condiție a popularității. De aceea în fiecare clipă colectivitatea este văzută ridicând în nori pe acel împotriva căruia cu o clipă mai devreme aruncase piatra. Este de mirare oare că pe Dumnezeu îl uită prea adesea acei, care își pierd vreme, căutând să se bucure de atenția populară? Va veni un timp, când, toți acești ambițioși dezamăgiți, vor spune, odată cu Wolsey al lui Shakespeare:

„Dacă servind Cerului

Aș fi pus jumătate din simțirea

Mistuită pentru om, rămâneam oare

Astăzi ca o zdreanță, aruncat dușmanilor mei?”

Puterea lui Waally, născută în parte prin trecuta experiență, se prăbuși complet în fața forței navale a guvernatorului Woolston. Cu toate că acesta nu avea cu el decât vreo patruzeci de albi, când șefii indigeni au zărit tunurile, niciunuia nu i-a mai venit în minte să reacționeze. Waally a înțeles situația și a avut înțelepciunea să se supună sorții. El trimise guvernatorului un sol, purtător al ramurii de palmier, oferindu-se să redea tânărului Ooroony tronul, iar el, să se retragă pe moșiile lui. Acestea au fost bazele tratatului încheiat pentru a cărei garantare s-au luat ostateci. Redăm pe scurt principalele puncte:

În primul rând, o sută de tineri indigeni au fost aleși și dați lui Marc, în calitate de elevi marinari. Guvernatorul începuse să nutrească nădejdea că va stabili între colonie și indigeni, raporturi

de prietenie. Luând pe tinerii sălbatici pe puntea corăbiilor, Marc dădu ofițerilor ordine precise și le recomandă să fie buni cu tinerii lor elevi. În același timp trebuiau să învețe să scrie și să citească, cum și primele elemente ale catehismului. Reverendul M. Hornblowes și cea mai mare parte dintre femeile coloniei, au arătat un interes foarte viu pentru aceste noi ocupații. Dreptatea și bunul tratament au dat repede rezultate. Marea a avut și ea efecte, fiindcă orice om deprins cu viața de bord, greu se învață să mai viețuiască pe uscat.

Guvernatorul în plus, a îmbarcat din insulele Betto o sută de recruți, nu ca ostatici, dar ca lucrători salarizați, în general, oameni zdraveni și buni la orice. Plata urma să le-o facă în grâne, în fierărie veche și alte mărunțișuri, care existau din belșug pe stânci.

Angajamentul lor nu era decât de două luni. O parte din coloni s-ar fi bucurat să silească pe acești oameni, să le muncească gratis, ca niște sclavi, dar consiliul n-a permis să se vorbească despre un asemenea proiect. Guvernatorul știa prea bine, că una dintre condițiile esențiale ale prosperității coloniei era ca totalitatea membrilor ei să contribuie la muncii.

Totuși o creștere a randamentului, nu putea fi socotită decât un ajutor prețios pentru colonie. De aceea indigenii au fost luați ca auxiliari, fiind angajați de consiliu, care singur își rezerva controlul muncii lor, și grija remunerației. Fără îndoială, cât va domni tânărul Ooroony, se putea nădăjdui că relațiile amicale dintre cele două colectivități nu vor fi rupte și probabil strângerea raporturilor datorită comerțului cu lemn de santal, va consolida legăturile de prietenie dintre albi și indigeni, datorită intereselor reciproce.

Corăbiile au stat lângă insulele Betto, cincisprezece zile, după care „Rancocusul” a pornit în marea călătorie, iar bricul „Ana” a fost trimis la Stânci, spre a vesti că războiul se sfârșise.

Cât despre Waally, a trebuit să-și dea fiul ca ostatec la curtea tânărului Ooroony, care în felul acesta putea fi sigur de liniște și de bunele intenții ale vechiului său dușman.

Capitolul XXIII

Dacă ți-i gândul drept și sufletul curat,
La luptă du-te, bravule, fără frică!

Drake

Un an a trecut de la expediția împotriva insulelor Betto, fără ca niciun eveniment memorabil să se mai întâmple. În vremea aceasta, Brigitta născu un băiat frumos și Ana avu al patrulea copil. Nașterile numai într-un singur an, au atins cifra de șaptezeci și opt. Puțină lume a murit: un singur adult din pricina unui accident. Statistica făcută la sfârșitul anului dădea un total de trei sute șaptezeci și nouă de suflete, fără a număra kanacii, acesta fiind numele dat indigenilor.

Puterea de lucru a sălbaticilor, întrecea toate prevederile guvernatorului. Nu munceau, este drept, ca niște oameni civilizați, dar erau în stare să transporte greutatea grozave. Prima grijă a guvernatorului a fost să le dea locuințe bune și în care apa nu putea pătrunde. Din fericire, nu apăruseră pe Stânci frigurile din ținuturile tropicale și câtă vreme colonii vor ști să se apere de umezeală, nu exista niciun fel de risc pentru sănătatea lor.

Patru feluri, patru clase dacă vrem, de locuințe au fost ridicate și fiecare colon și-a putut alege una, plătind bineînțeles o anumită contribuție statului, fie în bani, fie în muncă.

În principiu n-a fost posibil să se construiască locuințe complete și atunci s-au ridicat mici cabane, ale căror dimensiuni și materiale variau după averea proprietarilor. Unele erau de lemn, altele de piatră, altele de cărămidă și altele de vălătuci, toate executate cu multă artă. Se prefera îndeosebi piatra, care exista într-o imensă cantitate pe insula „Rancocus” și care avea toate caracteristicile tufului. Pietrele mai mari le aduceau kanacii în bărci, în vreme ce pietrele mai mici erau depozitate pe țărm, după, nevoile colonilor.

Câteva luni după sosirea emigranților, peste o sută de locuințe se ridicau pe Pisc și pe Crater, oferind un bun adăpost împotriva ploii și fiind destul de practice.

Casele cele mai mari aveau treizeci de picioare pătrate, iar cele mici cincisprezece picioare. Bucătăriile erau deoparte, sub un hangar, adăugat locuinței. Au mai fost construite o serie de

cuptoare, hornurile fiind toate exterioare. Nu exista decât o singură clădire cu două etaje, cea a lui John Pennock, colon foarte bogat. Cât despre guvernator, de-abia după ce fiecare a fost instalat, a pus prima cărămidă a casei sale pe Pisc. Ea ocupa o suprafață de șaizeci picioare pătrate. O a doua clădire cu etaj a fost începută pe Stânci, pentru a servi drept sediu al guvernământului. Era construită din piatră și avea două sute picioare lungime pe șaizeci lățime. Edificiul cuprindea la parter birourile consiliului, iar la etaj celelalte servicii publice. Mai exista și un al doilea etaj, care a rămas neterminat mult timp și unde s-au orânduit mijloace de apărare.

Casa guvernământului fusese construită și în scopul de a fortifica intrarea din fața punții mișcătoare și în această poziție se găsea lângă izvor, avantaj cu atât mai mare, cu cât apa lipsea pe Stânci. Când guvernatorul însărcină pe fratele său, să construiască planul unui oraș, acesta socoti că una din primele griji trebuia să fie aceea de a remedia marele neajuns arătat.

Astfel s-a ales un loc potrivit și s-a săpat în stânci o cisternă care urma să primească apele de ploaie. Acest rezervor conținea mai multe mii de galoane și odată plin, ar fi îndestulat majoritatea nevoilor.

Odată ce guvernatorul s-a hotărât să construiască pe Stânci noua sa capitală, a voit să procedeze metodic și să nu uite nimic pentru a o înfrumuseța.

Dorind să activeze lucrările, a trimis bricul „Abraham” tânărului Ooroony pentru a-i cere ajutorul. Tânărul șef s-a arătat bucuros și a venit cu cinci sute de supuși, pentru a-și ajuta aliatul. Acești destoinici lucrători au muncit două luni încheiate, la sfârșitul cărora guvernatorul a anunțat că totul era terminat și oferind bogate daruri insularilor, le-a dat libertatea să se întoarcă acasă. Raporturile dintre coloni și indigeni au fost dintre cele mai bune și legăturile celor două popoare s-au strâns în chip deosebit. Guvernatorul era de altfel foarte iscusit în consolidarea acestei prietenii, arătându-se bun cu noii veniți, în toate împrejurările.

Dar dacă grupul kanacilor era primit pe Stânci, nu se putea spune același lucru despre Pisc, unde guvernatorul n-a dat voie niciunui indigen să se apropie. Misterul care plana asupra acestei insule, contribuia să țină în respect pe sălbatici și singur tânărul Ooroony n-ar fi fost în stare să precizeze ce se petrecea acolo. Vedea corăbiile venind și plecând, vedea că guvernatorul debarca

des acolo. Uneori zărea figuri de străini, pe care îi socotea că locuiesc acolo, în insula misterioasă. De aceea gândea, că există pe Pisc un popor puternic, mult mai puternic decât poporul pe care-l cunoșteau pe Stânci.

Guvernatorul avea un mijloc pe cât de simplu pe atât de ingenios să intereseze pe kanaci la lucru, făcându-i să se joace „de-a mina”. Vederea blocurilor de stâncă ieșind cu zgomot infernal din pământ, sub acțiunea unei puteri necunoscute, producea o atracție deosebită asupra acestor copii mari. Toată ziua ar fi lucrat acolo, cărând piatra aruncată, numai să poată vedea o nouă explozie cu dinamită.

O deosebită îngrijire s-a dat grădinilor coloniei. În unele locuri pământul n-avea decât un picior adâncime, în altele se puteau planta chiar arbori. De aceea în afară de stratul de mâl s-a mai așezat și unul de ierburi marine, peste care s-a adăugat îngrășământ. În felul acesta s-a format un sol în stare să producă cele mai bogate recolte. Dar guvernatorul nu voia de data aceasta să instaleze decât o grădină colonială. Plantațiile Craterului erau suficiente pentru a face față tuturor nevoilor coloniei. Pericolul de care se temea mai mult guvernatorul, era ca o prea bogată recoltă să nu facă leneși pe coloni; fiindcă lenea aduce invariabil după ea viciul și grosolănia. De aceea pentru a îmboldi la hărnicie pe tovarășii săi, Marc găsea mereu de executat noi lucrări, care cu toate că secundare, nu puteau fi amânate prea mult.

Guvernatorul avea dreptate: gusturile vin pe cale de imitație și repede ne domină dincolo de orice limită. Grădina colonială căpătă repede un aspect minunat. Toți colonii, bărbați și femei erau plini de mândrie și nu s-a ridicat o casă, fără să se spargă stânca cu dinamita și fără să se lucreze alături o grădină. Guvernatorul nu s-a mulțumit cu aceste rezultate horticole. Înainte de plecarea celor cinci sute de indigeni, a săpat gropi adânci, în mai mult de o sută de locuri, pe Stânci, unde a turnat din belșug îngrășământ. Acolo a plantat cocotieri, arbori care prin excelență cresc repede și sunt extrem de folositori.

Toate aceste lucrări au metamorfozat cu desăvârșire Stâncile. Fără a mai vorbi de casele construite, de grădinile plantate în interiorul orașului, întreaga suprafață a insulei era de nerecunoscut. Acolo, unde odinioară nu se vedeau decât stânci goale, era acum o verdeață abundentă, în vreme ce arborii își ridicau fruntea înflorită, în mijlocul straturilor și gazonului. Cât

despre oraș, el nu avea decât douăzeci de case, locuite în special de meseriași. Comercianții au trebuit să-și fixeze sediul la Stânci, magazinele fiind construite în apropierea țărmului. Fiecare locuință se găsea la o mică distanță de acest centru. Cum toți colonii au venit bine aprovizionați cu mărunțișuri pentru a trafica cu oamenii de culoare, afacerile erau prospere și fiecare primea mari cantități de lemn de santal.

Mai există un lucru pe care nu putem să-l uităm, în lunga listă a mențiunilor făcute. Guvernatorul și consiliul au promulgat un act privitor la navigație, care avea ca scop să rezerve coloniei, transportul produselor. Adevăratul motiv al acestui act, era să țină pe indigeni sub control în anumite limite, mai mult decât să se asigure câștiguri importante coloniei. Legea arăta, că nicio barcă nu avea dreptul să vină de la insulele Betto la Stânci, sau Pisc, fără permisiunea specială a guvernatorului.

În anumite zile, cele două colonii se întâlneau într-un sat al lui Ooroony, spre a face schimburile, după care corăbiile lui Marc aduceau pe Stânci lemnul de santal. În scopul de a transporta acest lemn mai departe, Saunders în instrucțiunile sale, promise ordinul să cumpere o corabie mare și s-o aducă la întoarcerea „Rancocusului”, având grijă ca pe puntea ei să se urce vaci și cai, de care acum colonia avea imperioasă nevoie. Saunders s-a îndreptat spre coasta occidentală a capului Horn, pentru ca să-și facă toate cumpărăturile în America de Sud. Vitele nu erau acolo prea frumoase, dar în felul acesta evita dublarea Capului.

După ce am vorbit despre toate îmbunătățirile făcute pe Stânci, este necesar să spunem un cuvânt și de insula Rancocus. Prin construirea ferăstrăului, a cuptoarelor de var și de cărămidă, a carierelor de piatră, insula prospera repede.

Guvernatorul dădu ordin să se ridice și o mică fortăreață, în care, la caz de nevoie, întreaga colonie să poată găsi un refugiu. Odată zidurile terminate au instalat pe creastă două tunuri. Nicăieri, mijloacele de apărare nu erau uitate. Piscul era fortificat prin poziția sa naturală, în vreme ce despre Stânci, nu se putea spune același lucru. Fără îndoială prin construirea unor locuințe de piatră, securitatea era mai bine garantată; dar guvernatorul a înțeles repede nevoia să făurească o poziție de luptă, în direcția mării. Patru treceri distincte, corespundeau celor patru puncte cardinale, înaintând de la Crater spre apă.

Trecerea spre sud care se termina prin puntea mișcătoare, era

suficient fortificată, datorită noului palat al guvernământului. De aceea se instalară pe înălțimile Craterului trei baterii de tunuri, compuse fiecare din câte două guri de doisprezece, care ținteau cele trei maluri descoperite. Pentru mai multă siguranță, Marc a interzis kanacilor să se mai apropie de Crater.

Lucrările de apărare, de construcție și terasamentele n-au concentrat exclusiv atenția colonilor în timpul acestui an. Cei doi frați ai guvernatorului s-au căsătorit. Cel mai mare cu sora lui John Pennock, iar cel mai mic cu sora reverendului Hornblower. Nu exista o familie pe Stânci, despre care să se poată spune că aparține clasei celei mai ridicate a Americii; dar între coloni se păstrau totuși deosebirile necesare, care trebuiau să existe. Poate fi ceva mai fals, mai injust, decât superioritatea pe care o dă banul, pentru a statornici caste după avere? Și cu toate acestea, omenirea este astfel alcătuită, încât atâta vreme cât va dăinui, moravurile vor trăi prin ea. Căsătorindu-se cu Sarah Pennock, Carol Woolston știa, că sacrificiul material vine din partea lui; dar Sarah era frumoasă, modestă, tânără și pe urmă alegeri multe nu se puteau face în colonie. În America, o asemenea căsătorie ar fi fost imposibilă. Pe Crater, n-a existat nicio piedică și unirea s-a dovedit dintre cele mai fericite.

Se credea că „Rancocusul” va aduce puțini emigranți, cu toate că Saunders avea nenumărate scrisori ale colonilor, către unii dintre prietenii lor, prin care li se explicau amănunțit toate binefacerile insulelor. Nesiguranța în această privință n-a fost de lungă durată, fiindcă exact un an și opt luni după plecarea „Rancocusului” de la insulele Betto, corabia a fost semnalată. Iscoadele de pe Pisc au anunțat că se găsea la intrarea Golfului Nordic și că arunca ancora. De îndată guvernatorul a plecat cu bricul „Ana”, întovărășit de Bob și s-a îndreptat spre „Rancocus”, pentru a-l întovărăși până la Stânci. Marc și Bob erau socotiți ca singurii coloni, cunoscând perfect adâncimile date de sondă, pentru ca să piloteze fără pericol, o corabie atât de mare, prin toate canalele.

Când „Rancocusul” ajunsese lângă „Ana”, căpitanul Saunders apăru la pupă și strigă „Totul e bine”! Aceste cuvinte asigurătoare, ridicară o greutate imensă de pe inima lui Marc; fiindcă lipsa provoacă neliniștea și nenumărate alte negre presimțiri. Pe punte totul părea în ordine și spre mirarea lor, cei doi piloți au zărit, în afară de echipaj, un mare număr de capete, profilându-se peste

marginea corabiei. Ceva mai departe, o altă navă se zărea. Era, după spusa căpitanului Saunders, bricul „Găina tânără”, care fusese cumpărat pentru nevoile coloniei, și unde se încărcase tot ce putea să le fie necesar colonilor.

Pe puntea lui „Rancocus” veneau o sută unsprezece emigranți. Toate legăturile de prietenie au fost utilizate, fiecare s-a silit să facă noi prozeliti, încât acțiunea a reușit peste așteptări. Marc se arătă vesel, mai ales când află, că noii veniți erau foarte prețioși pentru colonie, toți fiind tineri, sănătoși, de o moralitate incontestabilă și unii destul de bogați. Acești emigranți ridicară cifra populației la mai mult de cinci sute persoane, între care se găseau aproape o sută cincizeci de copii mai mici de paisprezece ani.

Călătorii au fost încântați la debarcare. Unul dintre coloni, om de bun simț, numit Dunks, întrevăzuse importanța unei mici insule aflată chiar lângă debarcader și tratase cu consiliul pentru a obține schimbarea acestui teren cu bucata lui de pământ. Cum proprietatea era expusă din toate părțile s-a construit acolo un fel de fortăreață de piatră, bună în caz de invazie, să primească pe toți locuitorii și în plus înconjurată, cu un gard înalt protector, pentru a se apăra cei unsprezece coloni aflați acolo, dacă s-ar fi produs un asediu. Guvernatorul le mai dăduse și un tun.

Noilor veniți li se păru totul încântător. Recoltele erau minunate. Arborii se arătau încă mici, dar iarba atingea înălțimea unui lan de grâu.

Guvernatorul trimise bricul „Ana”, cu ordinul să se pregătească locuințe emigranților la Casa colonială, care era deosebit de încăpătoare. Cât despre el, așteptă pe puntea lui „Rancocus” venirea „Găinii tinere”. Atunci urcă pe punte și aruncă o ochire asupra încărcăturii. Saunders, ca un om cuminte și deștept îmbarcase un mare număr de vaci și cai. În total erau 45 de dobitoace, toate cumpărate la Valparaizo. Vântul fusese bun și animalele n-au avut de suferit, dar deoarece durata călătoriei întrecuse toate prevederile, fânul lipsea și sărmanele vite erau flămânde de douăzeci și patru de ore. De asemenea apa fiind pe sfârșite, li se dădea numai jumătate de porție. Își poate oricine închipui cu câtă bucurie așteptau să fie salvate din această jalnică situație. Lui Marc i se făcu milă și dădu ordin să fie duse la pășune imediat.

Bricul a fost ancorat în apropiere de un banc de nisip, străbătut de mai multe râșoare și care comunica direct cu o câmpie, având

fâneață bogată. S-a căzut la învoială cu Dunks și cele două echipaje ale lui „Rancocus” și a bricului; au început manevra pentru debarcarea călătorilor cu patru picioare, de pe „Găina tânără”. Animalele au ajuns una câte una pe țărm, în interval de două ore. După ce le-a lăsat potrivit să bea, Dunks le-a dus în câmpul de verdeață, unde sărmane vite nu mai știau încotro să se îndrepte să mănânce mai repede. Îndată apa și măturile au intrat în funcțiune pe puntea bricului, dar a trebuit o lună întreagă, până când mirosul pasagerilor de pe „Găina tânără” a putut fi înlăturat.

Oamenii n-au fost mai puțin bucuroși decât animalele la coborâre. Dunks le-a făcut o primire frățească și le-a dat legume în abundență. Pepenii erau atât de mulți și călătorii atât de însetați, încât bucuria nu mai cunoștea margini. Caii și vacile au rămas pe terenul lui Dunks mai multă vreme, până când au terminat toată iarba. Guvernatorul a fost atunci prevenit și vitele au fost ridicate. De altfel, fânul în acest climat era atât de rar cosit, încât trebuia socotită o binefacere prezența vitelor. Ele au fost împărțite între diferite ferme; găinile și porcii la fel, încât fiecare colon a căpătat o scroafă și păsări de ogradă. Toate animalele acestea se înmulțeau atât de repede, încât era sigur că va exista carne de porc și de pasăre, dincolo de orice nevoi. Porumbul creștea de asemenea minunat și aproape fără cultură.

Când s-au făcut toate pregătirile necesare, corăbiile au ridicat pânzele, îndreptându-se spre Stânci. Mare era bucuria rudelor și a prietenilor, care se revedeau după ce au fost străbătute mii de mile. Noii veniți aveau multe de spus, celor care-i precedaseră cu optsprezece luni; și aceștia, fiind îndreptățiți să se creadă vechi coloni, nu mai conteneau cu descrierea minunilor din faimosul lor grup de insule.

Capitolul XXIV

Cu trupul inelat, ca un fulger prinzi valurile.
Aluneci și umpli depărtările de spumă;
Cu colții gata, cu ochi aprinși, te arunci;
Pentru ca apoi într-un salt să dispari
Spre adâncurile fără fund!

Brainard: Șarpele de mare

Încărcăturile de pe corăbiile care soseau la Stânci, erau împărțite între guvernator și Stat. Guvernatorul primea jumătate, în calitatea sa de proprietar al lui „Rancocus”, iar Statul cealaltă jumătate, în schimbul muncii colonilor și a dreptului de a impune importul ca și exportul. Din această a doua jumătate, o parte se dădea imediat colonilor, iar restul era depozitat.

Comerțul cu lemne de santal, cu ceai etc., fusese foarte avantajos până atunci și ajutase mult la buna stare a coloniei. O încărcătură de articole de mică valoare este drept, dar de mare utilitate, a fost cumpărată cu un preț inferior celui realizat din vânzarea ceaiului; astfel că, Saunders, în afară de încărcătura corăbiilor sale, aducea o sumă importantă în bani, care a fost vărsată jumătate în casa Statului, iar jumătate în cea a guvernatorului Woolston. Erau douăsprezece luni de când banii circulau în colonie. Sosirea noului numerar a fost suficientă, ca să activeze tranzacțiile și să limiteze tezaurizarea.

Este greu să enumerăm toate articolele care au fost aduse la Stânci de corăbii. Existau acolo cele mai felurite instrumente, pietre de moară, căruțe, ceai, zahăr, etc. O parte dintre produse au fost date comercianților spre a le vinde în detaliu. Se aflau trei magazine pe Stânci și una pe Pisc, prețurile fiind foarte modeste. Faptul se datora împrejurării, că Statul nu impunea importul. Câte nu s-au scris în vremea noastră, despre înșelătoarea teorie a liberului schimb?

Acest mit, obiect de discuție veșnică pentru strămoșii noștri din Anglia și pe care nimeni n-a reușit să-l explice, nu provoacă nicio frământare în America, unde comerțul totuși este liber în adevărata accepțiune a cuvântului. Din fericire, teoriile nu erau discutate pe Stânci; comerțul fiind realmente liber, fără o sută de formule și de

taxe deghizate. Guvernatorul Woolston proceda în chipul cel mai liberal. În afară de „Ana”, corabie construită de colonie, consiliul hotărâse, urmând cele mai stricte principii legale, că toate vasele erau proprietatea particulară a guvernatorului. Totuși Marc Woolston a transferat proprietatea „Sirenei” și a lui „Abraham” statului; prima pentru a servi de crucișător, al doilea pentru a duce mărfurile și călătorii de la o insulă la alta. „Neshamony” a revenit în plină proprietate lui Bob Betts, care a organizat cu ajutorul ei un serviciu de cabotaj, foarte remunerator. Marc a hotărât să-i mai construiască și un șlep, pe care să-l poată folosi pentru călători și mărfuri. Lucrul a început cu sârguință și în mai puțin de șase luni, șleput având patruzeci și cinci de tone a fost lansat pe valuri. Între timp, Bob renunțase singur la postul său din consiliul format din oameni mult mai învățați decât dânsul.

Noua corabie a primit numele de „Marta”, în onoarea muncitoare și credincioasei soții a lui Bob. Era ușoară (corabia, nu doamna Betts) și cu un mus și cu kanac, Bob o manevra cu deplină siguranță. Se ducea adeseori la Pisc și în insula Rancocus, aducând mărfuri folosite de coloniștii; iar în primele luni a făcut chiar câteva excursii la insulele Betts. Uneori aducea indigeni ca pasageri, ori ducea felurite mărunțișuri sălbaticilor, fiare vechi, cârlige, topoare și câte puțin tutun. În schimb lua nuci de cocos, fructe încă rare în colonie, ori panere, țesături indigene, lopeți și felurite plante folosite.

Cea mai lungă călătorie a lui Bob, a fost cea făcută cu șleputul încărcat de pepeni. Fructele acestea erau atât de multe în colonie, că se dădeau și porcilor; indigenii dimpotrivă nu aveau deloc. De aceea deveniseră repede lacomi și Bob, a umplut cabina „Martei” cu lucruri obținute în schimb. Între altele a primit o cantitate de lemn de santal, cu care și-a cumpărat aromate, să-i ajungă vreme de un an.

Lui Bob îi plăcea să amintească faptul, că începând de la această călătorie a făcut avere. Intrigile lui Waally n-au folosit la nimic, pentru a-l strica cu indigenii.

În vremea aceasta „Rancocusul” se pregătea de plecare. Guvernatorul se gândea unde să-l trimită pentru a lua vreo încărcătură nouă, când pe neașteptate, observația unui marinar cu numele de Walker a modificat intențiile lui Marc. El a găsit repede ceea ce-i trebuia, împrejurare care a avut o influență hotărâtoare asupra viitorului coloniei.

Echipajul lui „Rancocus” în ultimele două călătorii semnalase prezența mai multor balene, în largul Craterului. Walker, care fusese secund pe puntea unei baleniere din Nantucket și care, la fel cu alți șase coloni, cunoștea cum se pescuiesc balenele, sfătuisese pe căpitanul Saunders, al cărui locotenent era pe puntea lui „Rancocus”, să-și procure tot ceea ce ar fi fost nevoie pentru pescuit, adică frânghii, harpoane, lănci, butoaie, etc. Cala „Găinii tinere” era de aceea plină cu tot acest instrumentar.

Lemnul de santal devenise rar, în vreme ce pescuitul balenelor oferea o posibilitate imensă de venituri. Numai că o astfel de activitate cerea curaj, perseverență și capitaluri. Colonia nu ducea lipsă de corăbii; la mijloacele de executare Saunders și Walker s-au gândit; proviziile se găseau din belșug.

Omul are nevoie să fie ținut sub presiune printr-o muncă neîncetată, sub pedeapsa de a vedea altfel prosperitatea dispărând. De îndată ce cuvântul „pescuit” a fost spus, toată atenția s-a fixat în această direcție și guvernatorul s-a folosit de buna dispoziție generală, pentru a vesti că fiecare colon va avea din pescuit un venit, capitalul inițial fiind acoperit în rate. Colonia, în calitate de societate în nume colectiv, va avea și ea o parte din beneficiu, date fiind mărfurile pe care le va procura din magazinele de stat. Cât despre guvernator, el va primi o cincime, ceea ce trebuie să recunoaștem era modest, față de valoarea corăbiilor.

„Rancocusul” n-a fost pregătit pentru vânătoare, urmând a servi drept depozit al grăsimii, până la terminarea operațiilor, când va porni spre coastele Americii. De aceea, s-au luat pe corabie toate măsurile dictate de împrejurări.

„Găina tânără”, bric solid, cu o punte încăpătoare a fost echipată ca vas balenieră; „Ana” trebuia s-o urmeze. Cinci șalupe baleniere au mai fost pregătite. Două au rămas lângă „Ana”, iar trei au fost ridicate pe puntea bricului. Alături de echipaj au mai fost luați numeroși kanaci, vestiți ca vâslași și vreo douăzeci de copii din colonie, având opt până la șaisprezece ani, spre a învăța meseria.

Atenția tuturor era îndreptată spre „Găina tânără” și „Ana”. Nenumărate femei, surori, fiice, ori logodnice ale pescarilor, ar fi dorit să-i întovărășească. Elanul era atât de spontan, încât guvernatorul a hotărât să ia pe puntea „Sirenei” câți călători de ambe sexe vor încăpea, pentru o excursie de câteva zile, când fiecare va putea participa la succesul balenierei. Bob trebuia să vină cu „Marta”, iar „Abraham” de asemenea lua parte. Cât despre

„Neshamony”, aceasta a fost trimisă în larg, pentru a pândi orice mișcare a sălbaticilor, în cazul când aceștia ar încerca să profite de lipsa a o sută dintre apărătorii Craterului. Este drept, că acei rămași în colonie erau ușor în stare să respingă orice atac al lui Waally și al bandei sale; dar omul este astfel construit: când colonia nu avea decât douăzeci de apărători, toată lumea se credea în stare să izbândească; iar astăzi, când colonii erau de zece ori mai numeroși, se luau măsurile cele mai serioase.

Totul fiind gata, corăbiile porniră. Guvernatorul comanda „Sirena” unde se găseau pe punte vreo patruzeci de femei, printre care Brigitta și Ana. Ieșirea s-a făcut prin trecerea din sud. Văzându-se ușurința cu care noul bric se legăna pe apă, femeile tremurau și nu le venea să creadă, că o corabie atât de slabă va fi în stare să atace o balenă.

Flota a trecut pe lângă țărmul Piscului, ale cărui înălțimi erau pline de o populație avidă să privească spectacolul. „Marta” care avea mai multe pânze decât „Sirena”, din pricina proporțiilor ei mai mari, plutea în frunte. Datorită uneia dintre acele împrejurări care dejoacă toate calculele, apa a tășnit pe neașteptate în zare, vestind prezența unei balene, în clipa în care șlepul era cu o leghe mai aproape decât celelalte corăbii. Fiecare șalupă balenieră își avea echipajul; dar, cu deosebirea mateloților de pe „Găina tânără”, majoritatea celorlalți coloni nu aveau niciun fel de experiență. Mulți studiaseră metodele pescuitului, dar le lipsea practica. Bob însă nu era omul care să-și propună ceva și să nu facă toate eforturile pentru a aduce la îndeplinire acel lucru. Barca i-a fost gata într-o clipă și el s-a pregătit cu Socrate să vâneze animalul enorm, care tăia furtunos valurile. Se întâmplă adeseori ca soldații tineri, înflăcărați dincolo de orice margine, să se arunce în încăierări, pe care grenadierii mai bătrâni le socotesc fatale. Acest lucru l-a făcut echipajul de pe șalupa „Marta”. Bob merse direct spre monstru; Socrate electrizat de gravitatea situației aruncă harponul, în clipa când masa de carne era aproape să fie atinsă.

Negrul își pusese toate puterile în această lovitură, dându-și socoteală că era o problemă de viață și de moarte. Balena rănită lăsa o lungă dâră de sânge. Toți pescarii au admis că fapta era excepțională. De obicei cu harponul balena este fixată. Lovitura fatală i se aplică totdeauna cu lancea.

Așadar, cu un harpon Socrate omorâse prima balenă pe care a atacat-o vreodată și din clipa aceea negrul deveni un personaj

important printre pescarii acelor mări. Lovitura prevestea cele mai mari succese. De acum se putea spune că cu Bob la cârmă și cu Socrate la harpon, orice balenă putea să se socotească pierdută. Mai multe șalupe, este drept, au suferit stricăciuni și doi indigeni s-au înecat în cursul verii, dar balenele au fost prinse și Bob cu negrul au scăpat în afara oricărui pericol.

Revenind la prima balenă, trebuie să adăugăm, că dacă mâna lui Socrate ar mai fi întârziat o clipă, șalupea era definitiv pierdută. Guvernatorul a venit la locul luptei, în clipa în care Bob ancorase un cârlig în balenă și se pregătea să-și târască prada spre trecerile de lângă Capul Sud. Corăbiile defilau în fața corpului inamicului răpus, în vreme ce mateloții scoteau strigăte de bucurie. Bob împins de un vânt favorabil își târî prada, cu o viteză de patru până la cinci noduri pe oră. „Marta” intră în strâmtoare și de îndată ce balena a început să plutească, apa nemaifiind adâncă, Bob, împreună cu vreo douăzeci de kanaci, începu s-o taie după o metodă, dacă nu prea științifică, în orice caz foarte utilă. Operația a fost terminată în timpul nopții și a doua zi dimineață se scosese animalului stratul de grăsime, în vreme ce puntea „Martei” era acoperită cu nenumărate cazane, în care grăsimea clocotea. Butoaiele stăteau gata și dintr-această primă balenă au fost scoase o sută unsprezece butoaie de untură, treizeci și trei, fiind de prima calitate. Era o strălucită victorie și plini de bucurie, Bob și Socrate au transportat toată marfa în magazia de pe „Rancocus”.

O săptămână mai târziu, guvernatorul înainta cu „Sirena”, „Găina tânără” și „Abraham”, căutând balene la o sută mile depărtare de Pisc, când se întâlni cu Bob, care era pe puntea „Martei”.

Marc îl rugă să urce pe bric și cu privirea lui de Argus, să inspecteze depărtările, din vârful catargului. Nici n-au trecut zece minute și Bob strigă din înălțime:

— O balenă! O balenă!

Cele trei corăbii se îndreptară în grabă spre locul arătat. La apusul soarelui se vedeau numeroase balene, dar după observațiile lui Walker, acolo era locul unde animalele își găseau hrana, așa că se putea aștepta până dimineață.

La revărsatul zorilor șase șalupe au fost coborâte pe valuri, gata de atac.

Walker, era în frunte, după cum cerea rangul său și experiența pe care o avea. În mai puțin de o oră se găsea lângă o enormă

balenă, soră cu cea vânată de Betts. Femeile care se aflau pe punte, văzură emoționantul spectacol al șalupei dusă în remorcă de un monstru furios, cu o viteză de cel puțin douăzeci noduri pe oră. Obiceiul se păstrează între marinari, ca balenierele să fie mereu aproape de șalupe în timpul atacului, până când adversarul este răpus. Câteodată animalul înspăimântat înoată în linie dreaptă cincisprezece până la douăzeci de mile și atunci alternativa pentru șalupă rămâne, ori să fie despărțită de balenieră, ori să renunțe la balenă. Astfel harponul este pierdut de multe ori cu o sută de metri de frânghie și nu-i rar să se vâneze balene, având harpoane în corp de la primul atac și târând după ele frânghiile ușoare.

Ne vom strădui să-i explicăm cititorului ce este un harpon. El are forma unei lănci cu margini, fiind legat de o frânghie subțire, dar solidă. Cărmaciul trebuie să fie foarte bun fiindcă apropierea de balenă devine extrem de periculoasă, în clipa în care a fost lovită. Balena harponată, se dă îndată la fund, desfăcând frânghia pe o bună distanță, fiindcă altfel șalupa s-ar răsturna. Dar animalul ca și omul are nevoie să respire și cu cât s-a afundat mai repede, cu atât mai repede revine la suprafață. De îndată ce balena a devenit iar invizibilă și se oprește ori își încetinește fuga, pescarii încep să scurteze frânghia, apropiindu-se treptat de victima lor. Uneori monstrul se afundă din nou și atunci operația este repetată de mai multe ori. Când șalupa s-a apropiat suficient, ofițerul care o comandă, își aruncă lancea vizând o parte vitală. Dacă sângele țâșnește, este bine. Dacă nicio parte vitală n-a fost atinsă, balena fuge din nou și toată operația reîncepe.

În clipa aceea, timonierul Walker, aruncase harponul cu meșteșug, fixându-l puternic în balenă. Animalul făcu un mare semicerc în jurul „Sirenei”, la o distanță care permitea să se vadă bine toată scena de pe bric. Cetaceul ajunsese lângă șalupă și aruncă în sus un torent de apă, peste marginea bărcii. Văzând scena, Brigitta simți pentru prima oară în viața ei gravitatea pericolului și mulțumi cerului în gând, pentru împrejurarea, că Marc era guvernator și în această calitate nu trebuia să lupte cu balenele. Totodată Marc ardea de dorința să participe la aceste lupte violente, cu toate că se îndoia dacă o atare ocupație ar fi de demnitatea lui.

Bilanțul a stabilit următoarele cifre: Bob cu Socrate au vânat trei balene; „Tânăra găină” a vânat două și „Abraham” una. Bob cu „Marta” și guvernatorul cu „Sirena” au remorcat patru balene în

canalul sudic, într-un golfuleț care a primit numele de Golful balenelor. Nava „Rancocus” se găsea alături, iar în apropiere se găsea apă de izvor din belșug. Acolo a fost stabilit centrul de activitate al pescarilor.

„Abraham” fu trimis spre insula Rancocus pentru a căuta materiale. În același timp au fost ridicate hangare în care se depozitase cele o mie butoaie de untură aduse de „Tânăra găină” care mai avea în remorcă trei balene. „Rancocus” naviga între Stânci și insula unde Marc organizase noile sale antrepozite. Drumul corăbiilor astfel devenise ușor, de când se cunoșteau bine canalele.

Acestea au fost începuturile unui comerț care avea să ia o mare dezvoltare. În croaziera care ținuse două luni, șalupele adunaseră împreună două mii butoaie de untură, depozitate până la urmă toate în magaziile lui „Rancocus”.

Dat fiind prețurile curente de pe piețele Europei și ale Americii, cele două mii de butoaie reprezentau o avere de aproape o sută mii de dolari; rezultat imens, pe care nu l-ar fi putut întrece nicio altă activitate, desfășurată în condițiile cele mai prielnice.

Capitolul XXV

Sub Securea albului, tristă și tremurătoare
Cade pădurea, ca o sclavă ascultătoare,
Pământul, acordă acestei rase toate favorurile.
Îi dă grânele, fructele și florile.

Paulding

Un asemenea succes nu putea decât mări dorința colonilor ca să pescuiască tot mai mult. În curând, furia la muncă pe baleniere a devenit generală și chiar locuitorii Piscului se întreceau să participe la expediție.

Era natural ca înalții funcționari ai coloniei, Heaton, preotul și cei doi frați ai guvernatorului, să nu ia parte la vânătoare. Grupul acestora era prea plăpând pentru a mânui bine lopețile. Dar guvernatorul rămăsese un marinăr incorigibil și toată lumea se aștepta să-l vadă într-o bună dimineață lovind cu harponul vreun imens cetaceu. Înainte de terminarea sezonului, Marc ieșise de patru ori în larg pe șalupe ale statului, și de patru ori vână câte o balenă. Entuziasmul devenise delirant. Până și copiii cereau să meargă pe urmele gloriosului șef. Kanacii făcând parte din echipaje deveniră și ei vrednici de stima generală. Socotesc că în această colonie și nu la Nantucket cum s-a crezut, a luat naștere obiceiul, ca un tânăr să nu poată dansa cu aleasa inimii sale, până ce mai întâi nu a ucis o balenă.

Corăbiile existente s-au dovedit în curând neîndestulătoare. „Găina tânără” plecase spre Hamburg cu o încărcătură de o mie șapte sute de butoaie de untură. S-a luat atunci hotărârea să se construiască două bricuri de câte o sută optzeci de tone. Șase luni mai târziu „Dragonul” și „Jonas” erau scoase în larg. În timpul acesta Betts, în special, realizase câștiguri atât de enorme, că într-o bună dimineață veni la prietenul său guvernatorul, în sala de audiențe a Palatului Colonial. Este bine să amintim, că primul funcționar deținea în clădire o serie de apartamente, mobilate somptuos, încât ar fi făcut impresie chiar la Philadelphia. Insula Rancocus avea lemn din belșug și mobilierul se dovedea de prima calitate. Lemnul era lucrat în China și la reîntoarcere, vapoarele aduceau mese și scaune lăcuite, covoare deosebit de fine și tot

felul de canapele, paravane, lămpi, etc. Brigitta aranjase cu mult gust camerele și Marc simțea o slăbiciune pentru acest frumos interior, slăbiciune comună de altfel celor care încep să se îmbogățească.

— Intră, căpitane Betts, intră prietene și ia loc, spuse guvernatorul oferind un fotoliu vechiului său prieten. Totdeauna vei fi binevenit, fiindcă n-am uitat nimic, din anii trecutului.

— Mulțumesc, guvernatorule, mulțumesc. Totul îmi pare schimbat aici, de o bucată de vreme; numai dumneata ai rămas același. Pentru mine ești mereu domnul Marc Woolston, locotenentul viteaz și vrednic.

— Și Marta nu s-a schimbat, presupun. Puțin mai grasă de cum ai cunoscut-o întâi, dar cu inima la fel de tânără ca la șaisprezece ani. Nu-i așa?

— Da, guvernatorule. Ce să spun? Marta mea cu patru copii, este tot Marta de altădată, după cum doamna Woolston a rămas aceeași frumoasă domnișoară Brigitta. Clima în care trăim pare excelentă.

— Recunosc. Soția mea arată minunat, de altfel ca toate femeile de pe aici. Aerul face minuni. Știi, că după raportul domnului secretar s-au născut pe stânci două sute de copii, fără a mai număra pe acei veniți cu părinții lor?

— Frumos început, domnule și care promite un viitor prosper coloniei, când noi aceștia vom deveni oase și piele.

— Să mulțumim lui Dumnezeu pentru toate câte ni le-a dat. Cred că ești de aceeași părere și faci la fel ca mine, Betts?

— Mă silesc pe cât pot domnule, cu toate că omul este tentat să creadă, că i se cuvine orice bun pe lumea aceasta. Marta, în special, binemerită adjectivul de evlavioasă.

— Da, ai dreptate. Niciodată nu vom fi în stare să uităm lecțiile mari pe care ni le-a dat experiența și de care urmează să profităm.

— Fii liniștit, domnule, voi merge pe drumul drept. Dar să nu vă mai fac să pierdeți un timp prețios, în discuții lăaturalnice, iată despre ce este vorba. Mai întâi vă felicit pentru noile bricuri lansate pe apă.

— Mulțumesc, prietene; oare vizita dumată are vreo legătură cu unul dintre bricuri?

— Exact; îmi place mult „Dragonul” și aș dori să-l cumpăr.

— Să-l cumperi? Știi că valorează vreo opt mii de dolari? Unde vei găsi banii aceștia?

— În monedă, ar fi greu; dar dacă untura face bani; am trei sute

de butoaie gata, dintre care o sută de calitate superioară.

— Atunci s-a făcut, căpitane Betts. Îți cumpăr untura și vei avea bricul.

— Sunt încântat că-l ia un vechi camarad.

— Între noi, guvernatorul, nu crezi că la o întrecere bate pe „Jonas” cu o jumătate nod? Mie așa mi se pare.

— Mie, la fel; dar n-am voit s-o spun în gura mare, ca să nu descurajez pe constructorii lui „Jonas”.

— Atunci sunt sigur că nu m-am înșelat; fiindcă punctul dumitale de vedere este totdeauna exact. Și vă pot asigura domnule, că „Dragonul” nu va dormi, aflându-se în mâinile mele.

Această importantă cumpărătură a mărit considerația de care Bob se bucura în mijlocul coloniei. Bricul justifica buna părere, pe care Betts și-o făcuse. La aceste calități reale, se mai adăuga și norocul care l-a ajutat mereu.

„Jonas” a fost vândut unei societăți de negustori. „Marta” reluată de la Betts făcea serviciul regulat între insule. De două ori pe săptămână, pleca de la Stânci spre Micul Golf, iar la fiecare cincisprezece zile făcea escală și în insula Rancocus. Cu acest prilej ducea scrisorile.

O lege privitoare la serviciul poștal a fost elaborată de consiliu și aprobată de guvernator. Puțină vreme după organizarea acestui serviciu, care a fost socotit o mare binefacere, guvernatorul întovărășit de principalii funcționari s-a hotărât să viziteze toate întreprinderile coloniei, pentru a întocmi o statistică generală și cu deosebire, pentru a culege date asupra legilor care trebuiau stabilite. Cum era în același timp și o călătorie de plăcere, femeile au fost rugate să ia parte. De aceea vom urmări pe călători pas cu pas, pentru a ne da bine seama de progresele realizate.

„Marta”, acum corabie guvernamentală, a fost aleasă pentru această călătorie. Ea a ridicat ancora din Micul Golf, la orele opt dimineața, având pe punte șaptesprezece călători, fără a mai număra doi sau trei coloni, care se duceau în insula Rancocus pentru afaceri personale. Șlepul n-a pornit totuși în linie dreaptă; s-a îndreptat în primul rând către vulcanul, care nu părea să mai aibă aceeași activitate și pe care Marc dorea să-l observe de aproape. În scurtă vreme „Marta” a aruncat ancora într-un mic golf al insulei.

Era pentru prima oară, când se făcea ascensiunea craterului vulcanic. Cenușa se adunase în mari cantități la poalele lui și lava a început să curgă în două sau trei filoane. Insula putea să aibă

atunci două mile în diametru și cum era aproape rotundă, circumferința număra șase mile în mijlociu. Craterul avea singur o jumătate de milă diametru și se ridica o mie de picioare deasupra nivelului mării. În centrul acestei văi uriașe, lava își tăiașe trei cărări mai mici.

Din vreme în vreme, după un murmur surd și prelungit, urma un şuier ascuțit, pe urmă se auzea o detunătură întovărășită de fum și pietre erau aruncate la o mare înălțime, de unde recădeau în vale. Dar aceste explozii deveneau tot mai rare.

Rezultatul tuturor observațiilor a dus la constatarea, că aceste treceri deschise frământărilor interne ale pământului se vor închide în curând și atunci lava va căuta alt drum ca să iasă. Brigitta și Marta n-au stat la îndoiala să întovărășească pe bărbații lor în această ascensiune și la plecare au declarat că frumusețile ca și grozăviile acestei insule, vor rămâne pentru totdeauna săpate în inimile lor.

Părăsind vulcanul, „Marta” porni spre insula Rancocus, unde ajunsese la apusul soarelui. Fortul era bine păzit, cu toate că o vizită a indienilor nu era deloc de temut. În afară de kanaci, utilizați pe diferitele corăbii ale coloniei, niciun indigen nu s-a arătat prin aceste părți, din ziua când tânărul Ooroony, a adus cu el pe cei cinci sute de muncitori. Numărul și forța corăbiilor colonilor, părea să le asigure pentru totdeauna dominația acestor mări.

Populația insulei Rancocus nu avea decât cincizeci de suflete, cu femei și copii. Munca la fierăstrău, fabricarea cărămizilor, fabricarea varului, acestea erau lucrările obișnuite. Pământul se dovedea roditor, dar nu era prea mult lucrat. „Marta” aducea fructe și legume dincolo de nevoile curente. Vizitatorii s-au interesat de situația turmelor, care pășteau în libertate pe câmpie. Porcii mai ales se înmulțeau într-o proporție, care arăta că în scurt timp va fi nevoie de o vânătoare generală, pentru reducerea numărului lor.

Din insula Rancocus „Marta” a navigat la stânci, unde s-a făcut o inspecție generală. Sistemul adoptat de conducerea colonială cu privire la extinderea întreprinderilor, era diferit de acel practicat în America, unde populația se împrăștie, pe o suprafață imensă, ceea ce face progresele civilizației rapide, dar foarte incomplete. Dacă locuitorii Statelor Unite ar fi concentrați pe o jumătate din teritoriul ocupat azi, este neîndoios că ar fi mai fericiți, mai puternici, mai civilizați și mai puțin grosolani în purtări și sentimente, cu toate că ar însemna o crimă de înaltă trădare, după unii, să admiți că ei nu

înfățișează populația cea mai civilizată de pe suprafața globului. O medie trebuie păstrată în felul de acumulare al populației; de aceea Marc Woolston studiase cu folos tot ceea ce se petrece în Europa și practica se dovedea de acord cu teoria, pentru a-i demonstra cât de mult câștigă o forță prin concentrare.

De aceea, hotărâse, ca locuințele să fie grupate unele lângă altele. Câteva excepții au trebuit făcute în trei sau patru puncte, din pricina mai ales a pescuitului balenelor. Cea mai importantă dintre aceste întreprinderi izolate, se găsea în Golful balenelor, unde existau și ateliere de construcțiuni, de frânghii, de încuietori, etc. Se profilau acolo vreo cincizeci de locuințe, dintre care o treime erau ferme. Totul dovedea munca și comerțul de untură luase proporții gigantice.

„Rancocusul” se reîntorsese din Hamburg, unde vânduse bine întreaga încărcătură și se afla în radă, unde colonii încărcau o nouă cantitate de untură pe puntea lui. Saunders întrecuse toate așteptările prin activitatea depusă și doamna Saunders care tocmai îi ieșise în întâmpinare, primise din partea soțului bogate daruri, pe care le arăta nevestelor celorlalți coloni.

Pe stâncile propriu-zise, micul oraș, clădit cu mult gust și după un plan uniform, oferea o înfățișare plăcută. De când lucrările în legătură cu comerțul de untură au fost strămutate în Golf, ordinea și curățenia domnea pe toate străzile. Frumusețea grădinilor, n-ar fi lăsat niciodată să se întrevadă că la o mică adâncime se întindea stratul de lavă solidificată. Străzile înguste, așa cum trebuie să fie într-o climă tropicală, spre a da umbră și a mări curenții de aer, produceau aceeași impresie mulțumitoare. Clădirile erau în număr de șaiszeci și patru, iar cu edificiile publice și magazinele treceau de o sută. Toate erau un fel de „verande”, înconjurate de viță sălbatică și plante agățătoare, care măreau umbra în timpul căldurii arzătoare.

Izvorul cel mai abundent fusese utilizat, spre a procura apă tuturor locuințelor. Pentru aceasta s-au folosit mori de vânt și jgheaburi de lemn, care treceau prin grădini.

În afara orașului, un sistem de cultură metodică fusese pus în practică. În prezent, distanța care despărțea orașul de Crater și care avea un sfert de milă, înfățișa o promenadă minunată, bogată în arbuști și gazon.

Cât despre Crater, vegetația devenise acolo luxuriantă. Vârful era acoperit în câteva puncte de grupuri de arbori, care ascundeau

în mijlocul lor covoare de verdeață răcoritoare, permanent bătute de vânt. Kitty, urmată de o numeroasă turmă de descendenți, părea să domnească asemenea unei suverane. Câmpia devenise grădina comună a coloniei. Fiecare locuitor era taxat cu anumite zile de muncă, în schimbul cărora primea o cantitate de fructe și legume.

Am amintit mai de mult existența întreprinderii lui Dunks. Mai exista una asemănătoare în golful de est. Pe acolo Marc ajunsese în largul mării, trecând printr-un canal. Acest canal devenise acum trecerea obișnuită a pescarilor, care găseau potrivit să remorcheze balenele în acest loc și să le taie. Astfel s-a născut întreprinderea de care vorbim.

În golful de vest exista un fel de stațiune navală, pentru a se observa activitatea locuitorilor din insulele vecine. În punctul acesta, nu exista decât o fermă, o mică baterie care păzea rada și o casă fortificată, întrebuițată în același timp și drept cârciumă.

Populația cu adevărat agricolă, se fixase în apropierea canalelor, la o leghe distanță. O cărare, bună și pentru animale, lega fermele una de alta; dar canalele rămăneau cel mai bun mijloc de comunicație și bărci felurite le străbăteau apele.

Călătoria de inspecție s-a terminat la Pisc. Acolo casele, toate de piatră, erau puțin înalte și nu ocupau un spațiu prea vast. Cea a guvernatorului, făcea singură excepție. În ea stătea în mod obișnuit Brigitta, aerul fiind minunat pentru copii. Pe Pisc au mai fost clădite două localuri de școală, unde se predau numai materiile practice și dragostea de Dumnezeu. Marc hotărâse astfel. El știa bine ce dezastru aduceau pretutindeni pseudo-savanții și nu voia să-și infecteze colonia cu asemenea personaje.

Aceasta era, în rezumat, stadiul în care se prezenta colonia în acea epocă. Totul mergea bine. „Găina tânără” plecase din nou să vândă pe piețe străine untura de balenă. Toți cei interesați în acest remuneratoriu comerț nu mai știau ce să facă de bucurie. Câștigurile se dovedeau excepționale. Într-un cuvânt, colonia părea să fi atins cel mai înalt grad de prosperitate, situație totdeauna critică pentru indivizi, fiindcă de obicei atunci se găsesc mai aproape de dezastru.

Capitolul XXVI

Crud de inimă, dar puternic,
Nu visează decât războaie;
Iar după luptă, prădă lumea,
Violent, cu un rânjel sălbatic,
Dă semnalul atacului.

Richard Henry Dana: The Buccaneer

După inspecție, guvernatorul s-a oprit o săptămână pe Pisc, cu soția și copiii. Totdeauna dornic de fericire rămânea lângă Brigitta; o ființă plină de profundă dragoste și devotament. Acolo, în interiorul casei sale frumoase, în sânul familiei sale, Marc iubea să se retragă departe de lume.

Piscul, devenise promenada obișnuită a locuitorilor. Acolo stătea ore întregi guvernatorul, pândind depărtările oceanice și se gândea la felurile lui îndatoriri. Mai cu seamă de când începuse pescuitul balenelor, coasta Piscului era foarte căutată. Priveliștea bucura mult pe Ana și Brigitta și de multe ori, copiii zburdalnici alergau, strigând: „Vino repede, mamă, vino repede. Un pește! Un pește grozav!”

În dimineața când Marc se hotărâse să pornească spre Stânci, urcă pe Pisc cu soția sa, în clipa în care răsărea soarele. Ziua era minunată și niciodată inimile lor nu s-au deschis mai cu vrednicie, dublului sentiment de dragoste pentru aproapele și de recunoștință pentru Dumnezeu. Micul Marc era dus de mână de Brigitta, în vreme ce tatăl își ducea de mână fiica. Astfel își împărțeau de obicei copiii, în timpul excursiilor; desigur fiindcă fiecare simțea mai aproape, imagina în miniatură a celui drag.

Guvernatorul și Brigitta, discutau despre norocul care le surâdea mereu. Belșugul domnea peste tot, pământurile erau bogate, comerțul prospera.

Guvernatorul nu avea secrete pentru ființa iubită și-i plăcea să-i ceară părerea, în problemele mai dificile care depindeau de administrația sa. De obicei Brigitta vedea lucrurile cu limpezime și găsea în ea un bun sfătuitor.

— Crezi oare, spuse el, ajutându-și copila să se urce pe munte, că pacea religioasă domnește deplin în colonie? În timpul

inspecției, am întrebat în dreapta și în stânga pe coloni. Spre uimirea mea, am găsit păreri atâtea de contrarii, că mă tem de o apropiată furtună în liniștea de până acum.

— Știi de multă vreme, că o mare parte dintre ei, nu sunt de acord cu felul în care preotul Hornblower își face slujba. Tu, care ești din secta episcopaliilor, n-ai avut cum să bagi de seamă; familia mea însă fiind presbiteriană, lumea nu s-a ascuns să-mi spună adevărul.

— De ce nu mi-ai spus nimic, Brigitta? îi reproșă Marc.

— Nu voiam să te mai supăr, scumpul meu! De altfel, leacul nu-i prea departe de rău, acum. Ți voi spune tot dacă vrei: „Găina tânără” va aduce doi preoți, unul presbiterian, altul metodist. Cred că și secta amicilor, nu-i departe să-și pună planul în aplicare.

— Dar există o lege, ripostă Marc rece, care interzice intrarea pe insule a oricărui emigrant, fără consimțământul guvernatorului și consiliului?

— Desigur, dar ar fi prea crud, să impui colonilor un model de rugăciune, care nu-i pe placul inimii lor.

— Odată ce nu există decât un singur Dumnezeu, presupun că n-ar trebui să fie decât o singură rugăciune, pe buzele tuturor.

— Dar există pe lumea asta un lucru, asupra căruia toți să aibă aceeași părere, scumpul meu guvernator? Și pe urmă, domnul Hornblower are un mare defect. În timpul slujbei atacă celelalte secte.

— Adevărul nu trebuie niciodată ascuns.

— Da, Marc, dar cine îl obligă să vorbească? Ar trebui să se gândească asupra faptului, că în întreaga colonie nu există decât cincizeci de sectanți episcopali.

— De aceea dorește să-i convingă pe ceilalți.

— Dorința lui ar trebui limitată. Să aibă de-a face totdeauna cu creștini și atât. Altfel, trece dincolo de misiunea care i s-a încredințat.

Ajungând în vârf, conversația dintre cei doi soți se opri brusc. Fetița zărise în depărtare un catarg, pe urmă un al doilea și în fine un al treilea. Erau într-adevăr trei corăbii, primele care se arătau în aceste locuri, în afară de cele ale coloniei. Prima navă avea trei catarge, celelalte păreau două bricuri. Ele înaintau în ordine, așa cum nu obișnuiesc vasele comerciale să facă. Direcția pe care o urmau era sud-est și acum se găseau cam la jumătate de drum, între Pisc și Crater, adică la vreo șase leghe de coastă.

Marc trimise un ciobănaș cu câteva rânduri lui Heaton, cu ordinul să împiedice prin orice mijloc, ca vreun pescar să iasă cu luntrea din Micul Golf. Până atunci existența golfului rămăsese ascunsă cu strictețe, chiar kanacilor și nu era momentul tocmai acum să se lămurească misterul Piscului.

După ce luă această măsură de prevedere, guvernatorul începu să observe cu atenție corăbiile. Se duse spre un punct de pândă și îndreptă luneta către ele. Brigitta aștepta plină de spaimă, rezultatul. Văzând că Marc nu spune nimic, îl întrebă:

— Ce s-a întâmplat dragul meu? Se zărește „Rancocus”?

— Dacă era „Rancocus”, scumpo, nu venea spre Pisc.

Corabia aceasta este mare și bine înarmată, dar nu-i pot descoperi naționalitatea.

— Nu mă miră, să fie înarmată, Marc. Știi că ziarele aduse de căpitanul Saunders, anunță mari bătălii în Europa.

— Da, popoarele se luptă între ele, dar faptul nu explică prezența ciudată a acestor trei corăbii în apele noastre. Poate fac o călătorie de descoperiri. Oricum, trebuie să fim pregătiți pentru orice eventualitate. Văd că se îndreaptă spre Pisc. Desigur, nu au idee despre existența Craterului, fiindcă acolo ancorarea ar fi mai ușoară.

— Piscul le sare în ochi, de aceea vin spre noi.

— Cred că judeci bine lucrurile, Brigitta, dar cum se văd trei corăbii, admit că una va porni spre Crater și două vor veni aici. Numai Anglia își trimite așa de departe corăbiile, dar acestea nu-mi par engleze. De altfel, dacă se pregătea o asemenea expediție, am fi aflat din ziare. Mă tem să nu fie vorba de cu totul altceva.

Guvernatorul trimise un nou ordin lui Heaton, prin care se interzicea aprinderea oricărui foc și îl urmă cu un al treilea ordin, cerând să se adune colonii și să se ia toate măsurile de apărare. O șalupă urma să fie pregătită spre a porni către Stânci la primul semnal.

În timpul acesta, corăbiile străine se apropiau de Pisc, cu toată viteza. Când au ajuns la o milă distanță, Marc își dădu seama, că vasul mai mare avea șase sute tone și părea bine înarmat. Corabia era o fregată. Cele două bricuri nu aveau mai mult de două sute tone fiecare, dar echipajul lor se dovedea numeros.

Pândind manevrele micii escadre, guvernatorul a tras concluzia, că aceasta făcea pregătirile să treacă prin fața Piscului, ceea ce dovedea că nu cunoștea Micul Golf. Măsurile au fost dublate ca

nimic să nu trădeze prezența locuitorilor insulei.

În sfârșit, escadra s-a apropiat așa de mult, că se puteau, cu luneta, recunoaște persoanele de pe puntea fregatei. Observând echipajul pentru a ști cărei națiuni aparține, guvernatorului i se păru că vede indigeni. Erau chiar șefi, îmbrăcați în costumele de război. Încordându-și atenția, i-a apărut în fața ochilor Waally, având alături pe fiul său. De la înălțimea aceea s-ar fi putut înșela, dar Heaton care-l cunoștea bine pe Waally, a confirmat în totul prezența acestuia pe fregată. Brigitta întrebata la rândul ei, a fost de aceeași părere.

Descoperirea avea cea mai mare însemnătate. Waally nu venea desigur, cu intenții bune pentru coloni. Dacă timp de cinci ani, și-a stăpânit în tăcere ura pe care o nutrea, acum desigur, făcea o nouă încercare să se răzbune. De mai multe luni albi, n-au mai pus piciorul în insulele lui Ooroony. Era posibil, ca în acest interval de timp, să se fi pus la cale lucruri despre care colonii, să nu aibă nici cea mai mică idee.

Misterul nu putea îi lămurit, câtă vreme străinii vor rămâne în apropierea Piscului. Escadra dublă punctul meridional al insulei și se îndreptă spre sud. Guvernatorul a trimis de îndată șalupa, cu ordinul să ajungă cât mai repede la Stânci, spre a preda lui Pennock și celorlalți membri ai consiliului, instrucțiuni complete. Toate forțele coloniei trebuiau imediat grupate, gata pentru orice împrejurare. Marc promitea să vină și el, de îndată ce corăbiile străine, vor părăsi apele Piscului.

În vremea aceasta Heaton călare, urmărea escadra, care făcea ocolul insulei. Din timp în timp, trimitea știri guvernatorului, pentru a-l vesti despre activitatea străinilor. Toți colonii erau rechemati de la munca lor și apărarea se organiza. După câteva ore, corăbiile străine, sătule de acest ocol inutil, au luat direcția spre sud-est, îndreptându-se evident către vulcan.

S-a pus repede întrebarea, dacă vor mai fi revăzute.

Era natural ca navigatorii, să cerceteze în trecere insulele necunoscute. Totuși, prezența indigenilor pe puntea fregatei, și mai ales prezența lui Waally cu ei, trezea grave bănuieli. Temându-se, ca nu cumva corăbiile cu pricina, zăbind insula Rancocus, să se îndrepte spre ea, s-a trimis o altă șalupă într-acolo, pentru a da alarma în rândurile lemnarilor, pietrarilor și feluriților muncitori aflați acolo.

Când escadra s-a apropiat de vulcan, din cauza distanței, cei de

pe Pisc n-au mai zărit-o. Guvernatorul a tras concluzia că au ancorat acolo.

Restul zilei și toată noaptea următoare, au fost prilej de îngrijorare. A doua zi dimineață, s-a întors șalupa, care fusese trimisă în Stânci. Din raportul dat reieșea, că spre nord coasta era liberă. „Ana” plecase, pentru ca să recheme pe toți pescarii, și să explice situația căpitanului Betts și tovarășilor săi. „Dragonul” și „Jonas”, se găseau cam la o sută mile depărtare de insulă, și o măsură elementară de prudență cerea, să se ferească din calea străinilor.

Guvernatorul găsi foarte bune aceste măsuri, cu atât mai mult, cu cât avea vreme să-și întârzie plecarea. Piscul rămânea locul ideal de observație. Toată ziua colonii au stat la pândă, dar n-au mai văzut escadra. A doua zi, o balenieră, cu patru zdraveni lopătari, veni din insula Rancocus. Plecaseră de cu noapte și au avut mult de luptat cu vânturile alizee. Veștile pe care le aduceau, au provocat și spaimă și mirare.

Cele trei vase străine, au apărut pe neașteptate, în zorii zilei trecute. Bigelow, care se găsea în insulă și care se bucura de respectul colonilor, a luat repede conducerea operațiilor. Femeile și copiii s-au retras în munți, unde două peșteri fuseseră pregătite, pentru a servi de refugiu în cazurile grele. Acolo au dus și obiectele prețioase și fierăstraiele de oțel, care odată distruse, nu mai puteau fi înlocuite.

După ce a dat ordine, Bigelow s-a dus singur în întâmpinarea străinilor, care au debarcat în mare număr. Ajungând pe plajă, găsi o sută de oameni bine înarmați. Cum l-au zărit pe Bigelow, l-au luat pe sus, pentru a-l duce în, fața șefului lor. Acesta părea un marinăr deosebit de crud și nu știa boabă englezește. Bigelow încercă să-i vorbească spaniolește, dar fără succes. În sfârșit apărură un interpret, care putea fi bănuir că-i englez, ori american, așa de bine vorbea limba Albionului. Atunci începu un interogatoriu în formă.

Bigelow a fost întrebat, câți locuitori se aflau în diferitele insule, câte corăbii aveau la îndemână, natura încărcăturilor, locurile de antrepozite, etc. Comandantul insulei, și-a dat astfel seama, că avea de-a face cu pirați. Pirateria continua pe o scară întinsă, în mările din est și mai multe corăbii unite, procedau totdeauna la prădăciuni sălbatice. Pirații aparțineau unor rase diferite, numai ofițerii erau europeni.

Bigelow a răspuns cu multă prudență, cu atât de multă chiar,

încât hoții de mare au început să-și piardă răbdarea. Când i s-a vorbit de Pisc, și-a luat o înfățișare misterioasă, afirmând că numai păsările cerului puteau ajunge acolo și că uneori se auzeau mugete ca de tunet, ieșind dintre Stânci. Aceste informații au părut naturale interlocutorilor săi și demne de crezare. Încurajat de acest succes, Bigelow a încercat să mintă și cu privire la Stânci, dar străinii i-au tăiat-o scurt, spunând că-i înșală. Târât câțiva pași mai departe, s-a trezit în fața lui Waally.

De îndată și-a dat seama, că orice minciună, devenea inutilă și a recurs atunci la un sistem cu totul contrar. A exagerat numărul coloniilor, ridicându-l la două mii și pe cel al corăbiilor, transformând toate șalupele coloniei în vase de război. Comandantul piraților, căruia i se spunea amiral, a rămas supărat de cele aflate și întorcându-se spre Waally l-a întrebat dacă este adevărat. Waally n-a știut ce să răspundă. El auzise că au mai venit noi coloni, dar nu putea preciza câți anume erau războinici. Avea însă siguranța că au mari bogății și lemn fasonat, cu care s-ar fi construit numeroase corăbii. Acest amănunt trezise lăcomia piraților.

Amiralul socoti că nu trebuie să pună noi întrebări și porni, fără a mai pierde timp, să exploreze insula Rancocus, unde după cele ce-i spusese Waally, știa că nu va găsi o pradă importantă. Locuințele și instalațiile au fost prădate; câțiva porci și un taur tânăr tăiați, dar, din fericire, restul turmei a scăpat, deoarece fusese mânată într-o vale ascunsă. Bandiții, din pură răutate, au dat foc instalației de ferestruu, care în scurtă vreme a devenit o movilă de cenușă. O moară a scăpat dezastrului, fiindcă se găsea într-o văgăună de munte. Cuptorul de cărămizi a fost aruncat în aer, pentru sadica plăcere a piraților de a vedea miile de bucăți zburând în aer. Pofta lor de distrugere creștea clipă cu clipă; dar pe Bigelow l-au lăsat în pace. Nimeni nu i-a mai dat atenție și cum a venit noaptea, adunându-și câțiva tovarăși, acest vrednic comandant, a pornit cu șalupa, pentru a raporta amănunțit guvernatorului, toate cele întâmplate.

Capitolul XXVII

S-au dus! De acum a noastre pământurile rămân,
Privește până-n zare; ești singurul stăpân!

Sprague

Când Marc a auzit raportul lui Bigelow, nu s-a mai îndoit că avea de-a face cu una dintre escadrele de pirați, care pe vremuri străbăteau fără răgaz mările din est. Echipajele erau totdeauna compuse din drojdia națiunilor. Odată ce Waally se găsea cu ei, părea inutil să se mai cerceteze ce lămuriri a dat despre colonie. Apărea neîndoios că acest șef avid, ar fi cerut o parte din pradă, dacă lovitura reușea. Proiectul primitiv era probabil să se jefuiască unele corăbii întrebuintate la pescuitul perlelor. Dar informațiile lui Waally, au dus trupa de pirați pe urmele unei prăzi, poate mai sigură și mai bogată.

Marc nu se temea de Pisc. Chiar dacă intrarea Golfului Mic ar fi fost descoperită, această fortăreață naturală, cu garnizoana existentă, devenea de necucerit. Dar Stâncile, prezentau plaje felurite, unde o debarcare era ușoară. Dacă aceste insule cădeau în mâinile piraților, trebuiau să treacă ani, pentru a se repara o astfel de pierdere. Guvernatorul Woolston, pregăti o șalupă și porni chiar în după amiaza acelei zile. Brigitta ar fi vrut să-l întovărășească, dar Marc n-a consimțit, fiindcă se aștepta la o luptă grea.

Pe la jumătatea drumului, șalupa a întâlnit o corabie, care părea să urmeze aceeași direcție. Era „Ana”, reîntoarsă din larg, unde dăduse de știre pescarilor. Căpitanul Betts stătea pe punte. Guvernatorul socoti întâlnirea aceasta drept foarte fericită. „Ana” rămânea corabia cea mai rapidă a coloniei. Cea mai ușoară după ea era „Marta” și șalupa a fost trimisă la Stânci, pentru a comunica ordinul guvernatorului, - ca „Marta” să plece, să-l întâlnească în golful Balenierilor.

Ajuns în golf, Marc își dădu seama, că pescarii luau toate măsurile impuse de împrejurări. Mai rămânea o problemă grea. Colonia se putea încrede în kanaci? Chiar în punctul acela se găseau vreo patruzeci, angajați fie pentru a împacheta untura, fie pentru a ajuta la muncile generale. Indigenii trăiau în bună înțelegere cu colonii; dar nu se știe ce vor face, când vor zări pe

șefii lor în tabăra adversă. Unele motive de nemulțumire totuși existau. Colonii îi puneau la munci istovitoare, dându-le drept plată fleacuri. De aici, o atmosferă de îndoială. De aceea Marc nu-și făcea prea multe iluzii, și se gândi să procedeze în consecință.

Numărul kanacilor utilizați în diferitele întreprinderi, se ridica la peste două sute. Ori, colonia nu putea pune în total, pe picior de luptă, decât trei sute șazeci și trei de soldați. Era posibil, ca o mare parte a acestei armate să fie nevoie să se adune într-un singur punct. Dar a lăsa pe Stânci cei două sute de kanaci, singuri cu femeile și copiii, în vreme ce trupele regulate, vor lupta cu inamicul, iată o perspectivă cu desăvârșire neliniștitoare. De aceea, indigenii trebuiau concentrați într-un singur loc, unde să li se dea de lucru. Sarcina a revenit lui Bigelow, care porni îndată spre Stânci, cu toți kanacii aflați în golf. Acolo urma să îmbarce și restul de indigeni și cu întreaga flotilă să lucreze în larg, douăzeci și patru de ore, spre a nu mai da nicio posibilitate sălbaticilor, să se întâlnească cu Waally.

În același timp, pentru a nu da ceva de bănuț kanacilor, Marc își păstră indigenii de pe puntea șalupei „Ana”, pe care avându-i direct sub ochi, nu-i inspirau teamă.

Aceste măsuri odată luate, Marc ieși în larg pentru a se reîntoarce la Crater. Lângă capul sud, întâlni pe Betts, care venea pe puntea „Martei”. Cele două corăbii întovărășite de patru șalupe, începură să facă o cercetare amănunțită, în direcția insulei Rancocus. Unghiul sud-vestic al micilor insule, care înconjurau Stâncile, formau o linie în dosul căreia se găseau debarcadere excelente. Acest cap era cunoscut printre coloni, sub denumirea de leul lui Rancocus.

Acest loc fusese fixat de guvernator, drept centrul general de întâlnire al micii sale flote. Marc nu urmărea să organizeze un sistem de rezistență, cât unul de pândă. Avea siguranță că Waally își ducea noii prieteni spre golfurile din vest, fiindcă partea aceea o cunoștea mai bine.

„Ana” având pe punte pe guvernator, a ajuns prima. Celelalte au urmat și toate au raportat, că nicăieri nu se zăreau dușmanii. Potrivit recomandării lui Marc, Betts a făcut o recunoaștere până lângă Pisc, unde a găsit totul în liniște. Seara, flota a rămas în aceeași nesiguranță. La miezul nopții, guvernatorul s-a hotărât să facă o croazieră. Fiecare corabie urma să străbată o distanță de șapte leghe și să aștepte acolo, la răsăritul soarelui. Raportul făcut

din vârful catargului „Anei” preciza: „Marta” se găsea la două leghe spre nord, iar „Neshamony” la două leghe spre sud. Celelalte șalupe erau eșalonate la nord de „Marta”, dar nu puteau fi văzute.

Când soarele a luminat bine orizontul, „Neshamony” a venit în grabă să informeze pe guvernator, că nu se vede nimic în larg. Atunci a primit ordinul să se îndrepte în linie dreaptă, spre insula Rancocus. De acolo, dacă nu vor semnala pirății, va porni spre Pisc și apoi mai departe spre Stânci.

„Ana” s-a apropiat de „Marta”, care de asemenea nu fusese mai fericită în cercetările făcute. Celelalte nave au venit să raporteze, că nimeni n-a mai dat de urma străinilor.

Această nesiguranță a provocat guvernatorului o profundă uimire. Nu cumva pirății și-au îndreptat atacul către un alt punct? Waally, este adevărat, nu cunoștea alte drumuri, dar dacă pe punte se găsea vreun marinăr cu experiență, care și-a dat seamă de situație?

Mâhnit, de aceste grave îndoieli, Marc dădu alte ordine. O șalupă porni spre rada de la nord spre Stânci; o alta a fost lăsată la pândă în fața Acului, iar „Ana” și „Marta” au pornit cu toate pânzele întinse, în larg, să dea de urmele pirăților. Dacă guvernatorul îi va zări în sfârșit, era hotărât, să nu-i mai piardă din vedere.

De aproape două ore „Ana” și „Marta” alergau, la două leghe distanță una de alta, spre insula Rancocus, fără a fi descoperit nimic. Guvernatorul nu mai înțelegea nimic, de aceea ceru lui Betts să continue singur cursa și își dădu cu el întâlnire lângă extremitatea Acului. Apoi, porni singur spre Pisc, spre a se sfătui acolo cu Heaton. La orele patru dimineața, „Ana” intra în Golful Mic, unde găsi totul în liniște. „Neshamony” nu venise încă. De-abia ajuns, guvernatorul se văzu înconjurat de soțiile care cereau nerăbdătoare vești de la bărbații lor. Marc povesti tot ceea ce știu, spulberând astfel grijile. Brigitta, cu toată dorința ei, nu avu curajul să-l oprească pe Marc și la orele opt, „Ana” plecă, din nou.

La orele zece era la locul de întâlnire. Trei șalupe făceau de strajă. Când a ajuns aproape, i s-a semnalat un catarg de corabie. Guvernatorul recunoscă pe „Abraham”. Bigelow, care-l comanda, nu știa mai mult decât Marc despre pirăți. Cum „Abraham”, nu figura în lista corăbiilor iuți, guvernatorul dădu ordin să rămână în apropierea țarmului, ca nu cumva pirății să-i poată tăia legătura cu pământul.

Acum, toate vasele erau adunate la locul de întâlnire, cu

excepția lui „Neshamony”. Toate rapoartele comandanților afirmău răspicat: „corăbiile străine n-au fost zărite”. Marc nu mai știa ce să creadă și misterul acesta adânc îl îngrijora cumplit. „Neshamony” trebuia să-și facă apariția, iar „Marta” nu putea să fie departe. Gânduri negre îi treceau prin minte. Dacă vreunul dintre kanacii utilizați vreme îndelungată de coloni, va fi reușit să facă înțelegere cu Waally? Ei cunoșteau toate întortochețurile canalelor, adâncimea apei și amănunte prețioase asupra mijloacelor de apărare. În felul acesta, pirații ar fi avut în mână o armă periculoasă, și le era ușor să dea un atac prin surprindere.

În sfârșit, câteva informații au putut fi aduse guvernatorului. „Marta” și „Neshamony” se apropiau. „Neshamony” ajunsese la insula „Rancocus”, dar pirații după ce au devastat tot ce le-a căzut sub mână, au pornit repede spre sud, ca și cum ar fi luat direcția către vulcan. „Marta”, care a făcut ocolul vulcanului, nu întâlnise acolo umbre de corabie, așa încât găsea evident faptul, că vasele străine se găseau în altă direcție. Să se fi dus oare spre grupul insulelor Betto? În timp ce Marc, se pregătea să trimită pe „Marta” în larg, în direcția presupusă, o șalupă a dat semnalul, că vase străine erau vizibile, în direcția vântului.

O oră nu trecuse și toate îndoilele s-au transformat în cea mai deplină certitudine. În larg, „Abraham”, fugea spre trecerea de lângă capul sud, vânat de corăbiile piraților. Distanța dintre urmărit și urmăritor, părea că scade mereu. Situația lui „Abraham”, devenea critică, și în același timp, direcția pe care o urma, ar fi dus pe pirați direct la Stânci.

Guvernatorul n-a stat la îndoială. Porni repede spre pirați, în nădejdea că se vor diviza, pentru o dublă vânătoare. Betts îl ajuta cu îndemânare. Manevra aceasta a fost încununată de succes. Cele două bricuri, care se găseau mai la sud, și-au modificat drumul, lăsând fregata să vâneze singură pe „Abraham”. Guvernatorul era mulțumit, fiindcă își dădea seama că o corabie așa de mare, va sta la îndoială, mai înainte de a intra în strâmtoare, unde nici kanacii n-au văzut aventurându-se până atunci fregate.

Vasul piraților avea șase până la șapte sute de tone; pe o parte, erau așezate în baterie douăsprezece tunuri, iar în direcția vântului, se zăreau alte douăsprezece guri de foc.

Cele trei nave străine, păreau să aibă aripi. Norocul lui „Abraham” era, că se găsea aproape de port. În clipa în care capul a fost dublat, fregata voi să-i taie drumul și nereușind, o salvă

groaznică trasă de la tribord, tăie catargul principal al bricului, omorând un kanac, care stătea pe bara papagalului. Indigenii au fost astfel convinși că dușmanii lor de moarte sunt pirații, și că războiul acesta de exterminare, le înfrățește pentru totdeauna inimile, cu acele ale colonilor.

După cum se aștepta guvernatorul, fregata n-a îndrăznit să urmărească pe „Abraham”. Nici Waally, nici amiralul, nu aveau nicio idee asupra canalului în cauză. Pentru a nu pierde timp, fregata cârmii, ca să poată lua parte la vânătoarea „Anei” și a „Martei”, care atunci se aflau în mijlocul canalului ducând spre Pisc. Guvernatorul nu se îngrijea deloc de această urmărire și de îndată ce văzu că „Abraham” a ieșit din raza periculoasă, schimbă direcția, îndreptându-se spre insula Rancocus și având vântul la babord. Cele trei nave dușmane, îl urmăreau cu îndârjire. Văzând că manevra i-a reușit în întregime, guvernatorul își făuri un nou plan. Cum, în fața lui, apăruse Vârful de Ac, și cum știa că stâncile erau periculoase, începu să se apropie și făcu ocolul acestui cap, cu „Ana” și cu „Marta”, într-un timp record. Pirații care trebuiau să navigheze mai spre larg, au înregistrat astfel o întârziere de douăzeci de minute. Totuși vânătoarea era continuată cu furie, de îndărătnicii adversari.

În acest punct al coastei, Marc voise să-i aducă pe pirați. Aici se deschidea canalul, pe care Waally îl cunoștea. Cu un astfel de pilot, pirații ar fi ajuns la Stânci, de-abia după douăzeci și patru de ore, fiind mereu sub tirul artileriei colonilor, care fusese grupată strategic mai demult, pentru a tăia calea indigenilor.

Capitolul XXVIII

Văd durerea păcatului și a răzbunării!
Omule, lumea întreagă plânge că te-ai născut!
Richard Henry Dana

Colonii au căutat să aducă spre rada de vest, pe cei care-i urmăreau. La intrarea micii insule, lângă care corăbiile aveau obiceiul să arunce ancora, existau una sau două clădiri și o baterie cu două tunuri de nouă livre. Acolo au debarcat echipajele, la adăpost în bazinul interior, și toți au alergat la tunuri, pe care le-au găsit gata de tragere, potrivit ordinelor date.

Acolo se găsea punctul unde ostilitățile aveau să înceapă. O luntre a fost îndreptată spre insula cea mai apropiată, cu un trimis, având o scrisoare pentru Pennock, la Stânci. Debarcând, trimisul va mai avea încă șase mile de făcut pe jos; dar acolo poate găsi un cal și atunci problema va fi rezolvată în și mai scurt timp.

Trecuse o oră de când „Ana” ancorase cu celelalte corăbii, când navele străine au intrat în golf și au coborât pânzele, la o jumătate milă distanță de baterie, oprind. Ele au ridicat fanioane albe, ca și cum doreau să înceapă discuții. Guvernatorul nu știa prea bine cum să procedeze. Nu se sinchisea, dar nici nu dorea să se încreadă în astfel de oameni. Totuși, prudența îl oprea să refuze propunerile.

De aceea s-a hotărât să plece cu o șalupă, la o mică distanță de țărm, ridicând un fanion alb. Acolo va aștepta, sub protecția tunurilor, urmarea pe care străinii vor socoti că trebuie s-o dea acestei atitudini.

De-abia ajunsese guvernatorul la locul propus, când o barcă se desprinsese de lângă fregată, ridicând același fanion și cele două șalupe au ajuns să nu mai fie despărțite decât printr-o lungime de lopată.

În șalupa dușmană, în afară de șase vâslași, mai stăteau trei indivizi, dintre care unul, după cum s-a aflat mai târziu, era însăși amiralul; al doilea, un interpret, care vorbea perfect engleza, dar cu un accent străin; și al treilea Waally în persoană. Guvernatorului i s-a părut că zărește o mulțumire sălbatică întipărită pe figura indigenului, cu toate că acesta n-a scos o vorbă. Interpretul a deschis convorbirea.

— Există cineva care are autoritatea să vorbească în numele autorităților insulare? întrebă el.

— Da, răspunse guvernatorul, care nu socoti folositor să-și arate rangul. Am puteri depline.

— Cărei națiuni aparține această colonie?

Întrebarea era supărătoare și guvernatorul n-o prevăzuse.

— Înainte de a mai răspunde, aș dori să știu cu cine stau de vorbă, ripostă domnul Woolston. Sub ce stindard navighează, vasele care au intrat în apele noastre?

— Un vapor de război nu recunoaște decât tot unui vapor de război, dreptul să pună întrebări, răspunse interpretul zâmbind.

— Susțineți că vorbiți având calitatea de vas de răzbi?

— Vom dovedi-o, dacă ne siliți să întrebuițăm forța. De altfel n-am venit aici să răspundem, ci să punem noi întrebări. Colonia dumneavoastră aparține unei anumite națiuni, da sau nu?

— Toți suntem din Statele Unite ale Americii, ripostă guvernatorul și stindardul american flutură pe catarg, lângă cel alb.

— Americani, repetă interpretul plin de dispreț. Se pot face capturi interesante printre corăbiile acestei națiuni, după cum o știu bine marile națiuni beligerante ale Europei; și fiindcă atâția alții au profitat, nu vedem pentru ce n-am profita și noi.

Cititorii să nu uite că acest dialog avea loc cu patruzeci de ani înainte, când Statele Unite nu erau în stare să-și apere nici flota, aflată lângă coastele americane.

Totuși guvernatorul Woolston și-a ascuns nemulțumirea și s-a rezumat să întrebe cu răceală, ce propuneri voiau străinii să-i facă.

Interpretul îi explică în puține cuvinte. Trebuia, înainte de orice, să predea flota coloniei și să asigure diverse aprovizionări ale flotei inamice. Această condiție acceptată, restul va merge de la sine. Trebuiau dați și o sută de porci, cu sarea și butoaiile necesare, într-un termen de douăzeci și patru de ore. Mai mult nu cereau, deoarece era tot ce puteau încărca, pe lângă cei cincizeci saci de făină luați de pe insula Rancocus. Se subînțelegea, că ostateci vor fi trimiși pe puntea fregatei, ca piloți buni, amiralul dorind să viziteze capitala, care i s-a spus că se găsește la douăzeci de mile în interior. Dacă toate condițiile nu vor fi acceptate, războiul, un război de exterminare, va începe imediat.

Înainte de a da răspunsul, guvernatorul a mai întrebat o dată cu răceală, cu cine avea a face? dar interpretul s-a închis într-o tăcere îndărătnică. Atunci Marc Woolston a făcut cunoscut răspicat refuzul

său. Străinii au părut foarte mirați. În primele clipe, amiralul a izbucnit în imprecășii violente și o luptă între bărci era pe punctul să izbucnească; dar îndată, conducătorul străinilor s-a răzgândit, ordonând reîntoarcerea la fregată.

Guvernatorul plin de calm a procedat la fel. Ostilitățile au început, printr-o primă lovitură de tun a corabiei amiralului. Bomba a căzut în baterie, sfărmand brațul unui kanac, care servea lângă un tun. Totuși guvernatorul și-a încurajat tovarășii și din amândouă părțile a pornit o violentă canonadă. Celor treizeci de guri de foc de pe fregată, Marc nu le putea opune decât două tunuri; dar ele făceau minuni, găsindu-se după un bun parapet de pământ. Guvernatorul singur, sau căpitanul Betts, ocheau și nu era lovitură, care să nu rupă bucăți din puntea vasului inamic. Dimpotrivă, salvele trase de pe fregată se înfingeau în pământul fortificației, ori treceau peste baterie. După o oră de luptă, asediații nu aveau decât un rănit, kanacul de care am vorbit, în timp ce pirații numărau șapte morți și peste douăzeci de răniți.

Dacă lupta ar mai fi continuat în felul acesta, s-ar fi ajuns repede la nimicirea inamicului. Văzând greșeala făcută, piratul se hotărî să întrebuițeze altă metodă.

Niciuna dintre corăbiile sale nu aruncase ancora, fiind nevoite să înainteze pe rând, pentru a trage salve asupra fortificației. Amiralul a dat atunci ordin unui bric, să atace din coastă, în același timp în care, al doilea bric ataca din partea opusă. Marc văzu că situația devine critică, deoarece tunul lui nu trăgea decât din față. De aceea dădu ordin de retragere și colonii părăsind fortificația, alergară spre corăbii. În timp ce se executa această manevră, unul dintre coloni a fost ucis, iar doi kanaci răniți. În sfârșit garnizoana reuși să se imbarce pe „Ana” și „Marta”.

De îndată pirații se năpustiră asupra fortificației, aruncară tunurile de pe afeturi, dădură foc magaziei de muniții și făcură tot răul de care erau capabili. În curând s-au urcat iar pe corăbiile lor și au pornit cu toată viteza spre canalul din vest, urmărind cu îndărătnicie cele două corăbii.

Canalul din vest era foarte întortocheat, fiind tăiat de alte mici canale, pe care cu greu le mai recunoșteai. Orice greșeală putea deveni fatală. Această împrejurare sugerează guvernatorului o acțiune care s-a bucurat de întreaga aprobare a căpitanului Betts. Exista, la o leghe distanță, în interiorul insulelor, un canal înșelător, cu o aparență atrăgătoare, dar care se îndrepta după aceea spre nord,

departe de toate instalațiile, îngustându-se așa de mult, că se năștea întrebarea, dacă „Ana” și „Marta” vor putea trece printre stânci, ca să ajungă în golful aflat lângă Insula Mâlului. Altfel, cădeau în chip sigur în mâinile piraților. Căpitanul Betts afirma că vor trece și că era o condiție esențială pentru coloni să dea piraților iluzia unei fugi, pentru a-i îndepărta de Stânci. Guvernatorul era de aceeași părere, numai că trimise pe „Neshamony” direct la Crater, cu o scrisoare pentru Pennock, unde îi explica pe scurt situația și planul adoptat și îi cerea să trimită cât mai grabnic un tun de doisprezece cu afet, lângă punctul unde canalul se îngusta.

Marc avu grijă să țină corăbiile sale la o distanță potrivită de pirați. Peste tot apa era adâncă, afară de locul știut, unde scădea brusc la șaisprezece picioare. Pe acolo bricurile mici ale guvernatorului aveau posibilitatea să treacă. S-ar fi putut să treacă și bricurile piraților, dar fregata amiralului, odată căzută în capcană, nimic n-o mai putea salva. Marc și Bob înaintau de aceea cu îndrăzneală, având vântul la pupă. Inamicul n-a stat la îndoială să-i urmeze, ridicând chiar pânzele suplimentare pentru a mări viteza. Canalul din vest avea o lungime de peste cincizeci de mile și soarele apunea, când guvernatorul a intrat în zona periculoasă. Vasul amiral își încetini brusc mersul. Pirații se dovedeau prudenți. Desigur ei se credeau pe drumul Stâncilor și nu vedeau niciun profit să se aventureze în întuneric, deoarece prada nu putea să le scape.

Și dintr-o parte și din cealaltă au fost aruncate ancorele. Totuși, guvernatorul renunță repede la așteptare și porni cu „Marta” spre Stânci. Dacă bricul acesta trecea prin defileu, fiind mai larg, era sigur că „Ana” va trece ca o săgeată. Prevederile lui Marc nu s-au dovedit bune. „Marta” a rămas prinsă între stânci într-o poziție periculoasă.

Împrejurările nu admiteau nicio întârziere. Fiecare înșfăca unealta care-i căzu sub mână și printr-o muncă susținută, au reușit să îndepărteze un sfert din roca ce împiedeca trecerea. La miezul nopții, operația a fost terminată și „Marta” a trecut victorioasă defileul, aruncând ancora în golf, ceva mai departe.

Guvernatorul a manevrat atunci și bricul „Ana” cu o milă mai departe, de teamă ca pirații să nu trimită bărci prin întuneric. Precauția aceasta n-a fost zadarnică, fiindcă a doua zi, în zori, mai mult de șapte bărci reveneau la corăbiile piraților, după ce au căutat zadarnic toată noaptea, cele două vase.

Când soarele a răsărit bine, pirații și-au reînceput operațiile. Dar

această întârziere dăduse colonilor mari avantaje. Tunul cerut, sosise și Pennock trimitea vorbă, că știrea despre drumul greșit pe care l-au luat pirații, produsese explozii de bucurie. Acum toți colonii se găseau pe fortificațiile din jurul capitalei și așteptau plini de curaj, venirea dușmanilor.

Corăbiile au pornit repede la drum. Amiralul mirat că nu mai vede bricul „Marta”, bănuia că a fugit în timpul nopții și acum voia să descopere unde se găsește trecerea de urmat. De aceea trimise câte un bric în fiecare parte a strâmtoării, să facă cercetări, în vreme ce fregata rămânea la centru, observând pe „Ana” care stătea lângă stânci. La sfârșit, guvernatorul primi răsplata îndrăznicii sale. Amiralul ocoli capcana căutând să se apropie de „Ana” care manevra în partea opusă. În clipa aceea guvernatorul viră, ca și cum ar fi voit să se reîntoarcă. Fregata viră la fel, pentru a nu da răgaz colonilor și procedând astfel se izbi de fundul canalului, rămânând acolo fixată.

Vasul amiral naufragiase cam la o jumătate milă distanță de locul unde se găsea tunul de doisprezece. Fregata se prezenta pe o coastă și loviturile toate cădeau în plin. Guvernatorul sări pe mal. După ce trecu bricul „Ana” printre stânci, spre zona unde nu mai exista pericolul, ordonă să se debarce o căldare specială și niște foale și începu încălzirea proiectilelor.

Pirații de pe fregată făceau mari eforturi s-o libereze, dar focul tunului le strica toate planurile. Unul dintre bricuri încercând să intervină, primi o lovitură, care-i sfărâmă puntea, obligându-l să părăsească teatrul de operațiuni. Celălalt bric procedă la fel. Pe puntea lor se vedeau oameni înspăimântați alergând. Pe fregată era și mai rău. O dezordine cumplită domnea. Unii pirați puneau pompele în funcțiune, în vreme ce alții își pregăteau bagajele și bărcile. După două ore de canonadă, care făcuse adevărate gropi de iad în pereții fregatei, guvernatorul scoase din căldare, o bombă înroșită și ținând cu atenție, dădu foc. Lovitura intră întregă în magaziiile corabiei și în curând flăcări puternice, urmate de nori de fum, își arătară strălucirea în jurul punții. Din clipa aceea, rezultatul luptei nu mai păru îndoielnic. Pierzându-și complet capul, pirații nu s-au mai gândit la altceva decât să se salveze. Dar guvernatorul nu era omul care să le lase timpul să respire. „Marta” și „Ana” au trecut înapoi printre stânci, cu tunul așezat de această dată pe punte și au început să fugărească bricurile dușmane. Acestea fugeau spre larg și de teama exploziei fregatei care ardea ca o

torță. Amiralul și tovarășii săi înnebuniți, vâsleau din toate puterile în șalupele supraîncărcate.

O pradă bogată rămânea pe bord. Mai mulți pirați beți fuseseră părăsiți în magazia vasului, în vreme ce pe punte se vedeau răniți rămași fără ajutor, între care se zărea și Waally, care pierduse un braț, rupt de o bombă.

Pe neașteptate fregata făcu explozie cu un zgomot infernal. Astfel a pierit dușmanul cel mai neîmplânzit al colonilor, dușmanul care prin lăcomia lui sălbatică, era de trei ori să aducă ruina poporului alb.

Cei câțiva coloni rămași pe țărm au alergat repede să anunțe că inamicul bate în retragere și că urmărirea a început necruțătoare. Într-o clipă bărbați și femei s-au înarmat. Nimic nu provoacă mai mult patriotismul, decât strigătul de victorie scos din toate piepturile. Amiralul, după pierderea lui Waally, nu mai voia altceva, decât să-și scoată bricurile cu bine din blestematele canale. Totuși îi fu greu să găsească drumul pe care venise și să-l urmeze cu toată viteza. Dar mai există o dificultate. Amiralul părea la cuțite cu ofițerii unuia dintre bricuri, deoarece, neavând încredere în ei, nu le dăduse partea din câștig, pe care o păstrase pe fregată. De aceea, în clipa în care cele două bricuri ieșeau din canal, o luptă susținută începu între ele. Bricul cu pirații revoltați, voia, nici mai mult nici mai puțin, să-l facă prizonier pe amiral, care se refugiase pe puntea celui de al doilea bric.

Lupta ținu astfel în larg, timp de mai multe ore, când focul încetă mutual, fiecare interesându-se să-și repare puntea și pereții corabiei ciuruiți. Guvernatorul dându-și seama că nu mai exista niciun pericol din partea piraților, reluă drumul Stâncilor. În vreme ce dușmanul dispărea la orizont, i se păru că loviturile de tun au reînceput între adversari. Aceasta era cea mai evidentă dovadă, că victoria aparținea întreagă și definitivă colonilor.

Capitolul XXIX

Vox populi, vox Dei!
„Înțelepciunea națiunilor”

După terminarea așa-numitului război al piraților, colonia a beneficiat de o lungă perioadă de pace și de prosperitate. Pescuitul balenelor a continuat cu deplin succes, aducând multora averi importante. Între aceștia s-a numărat și guvernatorul, care și-a plasat cea mai mare parte a banilor, în rente de stat, cu procent de șase la sută, în America.

Cu toate că Dumnezeu binecuvântase colonia cu toate darurile, colonii au uitat repede aceasta. O schimbare importantă s-a produs în inima lor și cu încetul, au început să exagereze dincolo de orice limită, importanța și puterea pe care o aveau. Tot ceea ce natura dăruise dincolo de nevoi, oamenii spuneau că au făcut ei.

Din lenea provocată de o prea perfectă bunăstare au început să se nască defecte și colectivitatea de pe Stânci s-a trezit împinsă spre cele mai grave erori, datorită următorilor trei factori determinanți: legea, presa și religia. – Vom vedea îndată care religie!

Între noii emigranți aduși pe puntea lui „Rancocus” în ultimul timp și pe care consiliul s-a văzut silit să-i admită, se numărau: un tipograf, un om de legi și patru preoți, adică un presbiterian, un metodist, un anabaptist și un quaker. În scurtă vreme roadele acestui import au fost culese. Mai întâi preoții au început să se sfâșie între ei, căutând să-și răpească unul altuia credincioșii. Aceștia s-au devotat cu tot sufletul noilor păstori și astfel războiul a fost gata. Într-un cuvânt, în aceste insule fericite, unde n-ar fi trebuit să se audă decât rugăciuni de slavă lui Dumnezeu, diavolul se strecurase în noul Eden, transformându-l într-o adevărată vale a plângerii. Omul nu mai vedea în om, pe aproapele său, ci un sectar care trebuia lovit fără de cruțare.

Sosirea avocatului n-a dat roade mai fericite. Colonii n-au întârziat să afle că erau nedreptățiți de vecinii lor într-o mie de feluri, cum nici nu le-ar fi putut trece prin minte. Legea care până atunci nu fusese invocată decât pentru afirmarea dreptății, a trecut pe balanța speculei și a răzbunării. Atunci s-a ridicat o nouă clasă

de filantropi, gata să împrumute bani oricui ar fi avut nevoie, dar cu procente groaznice și cu ipoteci sigure. Guvernatorul a băgat repede de seamă că la mijloc era o tâlhărie organizată și că invocarea legilor se făcea, numai pentru a se nenoroci familii întregi, care nu mai știau cum să plătească.

În sfârșit presa a completat ceea ce pretinsa religie și știința juridică au început așa de strălucit. Poporul a rămas convins că trăise până atunci sub o tiranie de nesuferit, că era vremea să scuture aceste lanțuri ticăloase și că trebuia să se arate demn de adevăratul lui destin. Întrebări neobrăzate erau tipărite zilnic. Cine fusese întrebat asupra felului de guvernare? Numai o zecime a colonilor, cel mult. Restul erau siliți să accepte tot ceea ce tiranii au hotărât. Șefii administrativi nu erau expresia majorității actuale. Totuși poporul fericit, nu și-ar fi dat seamă de relele care-l loveau așa din senin, fără intervenția domnului care debita verzi și uscate. Cu toate că impozite nu se percepeau în colonie, glasul instigatorului urla, că nu există pe toată suprafața globului societate mai chinuită.

Pe vremea aceea un lucru tipărit căpăta cu totul altă autoritate, decât dacă ar fi fost mărturisit verbal, de persoane cu cea mai mare bună credință. Chiar anonimă, o afirmație pusă într-un ziar, devenea literă de lege. În vremea noastră, acest prestigiu s-a evapora și ziarele, prin excesele lor felurite au găsit mijlocul să-și dea o lovitură de moarte.

„Adevărul Craterului” scosese lumea din minți și manevra era continuată cu îndrăzneală. Dacă uneori pentru afirmații contrazise de fapte, creditul ziarului începea să se clatine, se trecea repede, la arpegiul marilor cuvinte. Poporul și drepturile lui sfinte! Ori, răbdarea iubiților noștri concetățeni are o margine! Și trucul reușea de minune, dată fiind ingeniozitatea formulilor.

Marea teorie scoasă în evidență de acest politician josnic era, că în orice colectivitate, majoritatea are dreptul să facă tot ce-i trăsnește prin minte. Guvernatorul a văzut de la început, nu numai falsitatea, dar pericolul acestei doctrine și n-a mai stat la gânduri, coborând singur în arenă, pentru a da replica astfel:

„Dacă teoria ar fi adevărată, spunea el, dacă majoritatea are acest drept și poate să-l utilizeze cum vrea, are dreptul tot așa să treacă și peste poruncile divine și să nu mai pedepsească incestul, crima, sperjurul și toate nelegiuirile stigmatizate în Cap. XX al Exodului”.

Demagogul, destul de perplex în fața acestei replici neașteptate, a început să facă unele concesii, spunând că trebuiesc respectate doar comandamentele divine, la care subterfugiu, Marc a ripostat, că toate comandamentele divine stau obișnuit la baza legilor omenești. Când omul ascultă de o putere superioară lui, nu înseamnă că grupul de oameni poate să-și facă de cap. Logica era de partea guvernatorului, dar cine mai respectă logica, în clipele de nebunie colectivă! De la o discuție de ordin public, jurnalistul a ajuns repede la atacuri privind viața particulară, a celor care-i cereau să respecte adevărul. Neobrăzați, plătiți de el, începură să controleze acțiunile lui Marc Woolston, să-i conteste autoritatea, să-l hărțuiască în fața opiniei publice, să-l ridiculizeze. Se spunea că-i mândru, fiindcă-și spală prea des dinții, că mănâncă lucruri rare și că scuipă în batistă, nu pe jos cum face toată lumea.

Momentul a sosit în sfârșit, când demagogii s-au socotit tari pe situație. Cu toate că la votarea Constituției majoritatea colonilor a luat parte, s-a început propaganda pentru înlocuirea ei. Formula practică, împrumutată comunismului murdar, suna cam astfel: „Scoală-te tu, pentru ca să mă așez eu!” De aceea ziarul propuse într-o bună dimineață un plebiscit, pentru modificarea pactului fundamental. Legea cerea pentru aceasta consimțământul guvernatorului, a consiliului și la urmă a poporului. Dar nemulțumiții afirmau, că voința poporului este mai mult decât suficientă și că majoritatea n-avea decât să se dispenseze de o minoritate supărătoare.

La întrunirea revoluționară au luat parte numai un sfert dintre coloni. Toți ceilalți s-au abținut de la o atare acțiune, considerând măsura nu numai ilegală, dar chiar periculoasă. Propunerea ziarului s-a votat de-abia cu două voturi mai mult. Reieșea așadar, că majoritatea cerea revizuirea. Astfel a luat ființă o nouă Constituție, expresie a celor îndrăzneți și murdari, împotriva celor împăciuitori și dornici de așteptare comodă. Pentru a se găsi mijlocul să se îndepărteze guvernatorul, s-a redactat un articol, în care se spunea, că nimeni nu poate îndeplini funcțiunea supremă, într-o perioadă mai lungă de cinci ani. Vechiul consiliu a fost dizolvat și două corpuri legislative au luat ființă. Prin viclenie și neobrăzare, prin teroare și neadevăr manevra demagogică a reușit.

Noua constituție a fost supusă aprobării poporului. Și de data aceasta n-a votat mai mult de o treime din numărul colonilor. Restul s-au obținut. Procedul cu desăvârșire republican a

sanționat cea mai mare bătaie de joc politică.

Pennock a fost numit guvernator pe doi ani; omul de legi a fost numit judecător; iar ziaristul a ajuns secretar de stat și ministru de finanțe. Întreaga familie Woolston era astfel înlăturată. Dacă guvernatorul voia să întrebuințeze forța, i-ar fi fost ușor să silească la tăcere hoarda înnebunită. Kanacii îi erau devotați, ca și o mare parte a colonilor. Dar Marc iubea pacea și de aceea a consimțit să rămână un simplu cetățean, cu toate că nedreptatea era strigătoare la cer.

Ceea ce l-a mâhnit, a fost să vadă că Pennock primea să-i ia locul, fără nicio ezitare, așa cum și-ar fi însușit cineva iar, un obiect pierdut.

Marc învățase un mare adevăr politic din proprie experiență și anume: „Cu cât o colectivitate caută să exercite o autoritate directă în afacerile de stat, cu atât mai puțin parvine să le controleze. După ce noii legislatori au fost numiți, aceștia se dedau la cele mai grave abuzuri, spunând că lucrează în numele bietului popor. Demagogia democratică nu mai cunoștea margini”. Acest adevăr ar trebui scris cu litere de aur în toate colțurile străzilor, din orașele mult cântatelor republici.

Marc Woolston se mâhni o clipă că n-a avut la îndemână un ziar, pentru a strecura prin el antidotul otrăvii, dar se convinge repede-repede că nu prea mulți merită o asemenea trudă. Lucrurile omenești trebuie să-și urmeze cursul normal. Nu există nimic, aici jos, pe pământ, care repede să nu se transforme în abuz. În vreme ce nesocotința domnește peste cumințenie, pământul se învârte, oamenii se nasc și mor, colectivitățile se prăbușesc, binele luptă contra răului și dreptatea contra infamiei, dar lupta este grea, mereu tot mai grea și mai nefolositoare parcă. Numai că până la urmă soarele curățeniei tot trebuie să strălucească.

Suprema nebunie a epocii noastre este să-și închipuie, că perfecțiunea va veni, mai repede decât a fost sortită de puterea absolută a destinului!

Capitolul XXX

Omul se laudă mereu că stăpânește pământul,
Lanurile, cerul și pădurile sunt ale lui.
De pe cea mai înaltă stâncă bravează,
Ca un învingător depărtările!
Dar tu, oceanule știi ce să răspunzi,
Mugetul tău întunecă urletul ființei,
Dintr-un salt faci să dispară țărmul
Și restabilești puterile veșnice!
Lunt

Primele luni care au urmat după schimbarea guvernatorului, le-a întrebuințat Marc Woolston pentru a-și pune totul în ordine, fiindcă se pregătea să plece departe. Brigitta își manifestase dorința să mai revadă odată America, deoarece copiii ajunseseră la vârsta când trebuiau să fie dați la școli. Dorința tatălui a fost să-i trimită în Penssylvania, când va veni momentul și să-i pună sub tutela unor prieteni, dar dezgustul pe care i l-au provocat ultimele evenimente, l-au hotărât să-i ducă singur.

Situația coloniei nu mai era acum la fel de înfloritoare. Sectele religioase profitau de libertatea fără margini care li s-a dat, pentru a se război cu furie între ele. Moralitatea scăzuse și ea. Clasa comercială s-a dedat în același timp la adevărate jafuri în dauna cumpărătorilor. Efectele noului regim politic, după cum vedem, nu s-au lăsat prea mult așteptate.

În sfârșit „Rancocusul” s-a reîntors din America unde transportase o cantitate de untură de balenă. Frații lui Marc, Heaton cu soția, căpitanul Betts și prietena Marta, au manifestat dorința să-i întovărășească. Fiecare simțea nevoia să mai revadă odată malurile Delawarului. Woolston a cumpărat untura care mai rămăsese în colonie și a luat cu el și o colecție minunată de scoici. Văzând că totul nu încapă pe „Rancocus”, l-a convins pe Bob să ia și bricul său, care atunci era utilizat la pescuitul balenelor.

Se pare că nici pescuitul nu mai mergea ca pe vremuri. Balenele fugeau acum din vecinătatea insulelor, ca și cum și-ar fi manifestat și ele nemulțumirea, din pricina noului regim politic.

După o lună de pregătiri corăbiile erau gata. Înainte de a părăsi

aceste locuri de care îl legau atâtea amintiri, Marc Woolston, a ținut să le mai revadă o dată. „Ana” i-a fost împrumutată în acest scop de noul guvernator, care n-a uitat să stipuleze o despăgubire suficientă pentru stat. Marc a început cu insula Rancocus. Pagubele provocate aici de pirați erau de multă vreme reparate și fereștrăul și cuptoarele se găseau în plină activitate.

O săptămână a consacrat-o după aceea grupului de insule. Toți locuitorii care simțeau remușcări, din pricină că n-au luat apărarea binefăcătorului lor, se arătau triști și stângaci. Revederea colonilor nu l-a bucurat mult pe Marc; în schimb frumusețea naturii l-a umplut de încântare. Progresele agriculturii se dovedeau deosebite, iar vegetația era luxuriantă. La Stânci se putea vorbi chiar de o adevărată metamorfoză. Orașul număra peste două sute de clădiri, iar populația întrecea cinci sute de suflete.

Josnicia acestor coloni nerecunoscători mersese atât de departe, încât administrația intentase un proces lui Marc Woolston, cu privire la dreptul său de proprietate asupra Craterului. Se pretindea că este o proprietate publică și noii veniți se socoteau legați într-un drept, pe care nu l-au avut niciodată.

Procesul a ajuns în fața unui juriu. Avocatul general a urzit fraze sforăitoare, cu privire la privilegiile aristocratice, care caută să surpe drepturile imprescriptibile ale poporului. Woolston care-și mai amânase plecarea cu câteva zile pentru a fi de față la proces, s-a apărat prin cuvinte pline de noblețe. Doi dintre jurați au opus un veto categoric și procesul a trebuit să fie amânat într-o nouă sesiune, adică peste șase luni.

Marc nu-și mai putea amâna plecarea și a doua zi după judecată, se îmbarcă pe „Rancocus”, în vreme ce Betts se îmbarca pe bric. Amândouă corăbiile au părăsit Micul Golf, cu toate pânzele ridicate. Vom spune pe scurt cititorilor noștri, că trecând pe la Capul Horn, au ajuns cu bine la Rio, iar de aici la Philadelphia.

Reîntoarcerea Woolstonilor a constituit un important eveniment în micul oraș Bristol. Multă lume nici nu știa bine unde au stat. Unii spuneau că în Noua Olandă, alții că în China; în sfârșit unii credeau că în Japonia.

Cu deosebire în familiile Anei și Brigitei, bucuria reîntoarcerii a luat proporții enorme. Copilașii erau îndrăgiți de fiecare și lacrimile de fericire nu mai secau. Cei doi frați ai lui Woolston făcuseră ceva avere și n-au întârziat să anunțe că nu mai vor să se reîntoarcă în insulă. Cât despre ex-guvernatorul, el trecea drept bogat, dar inima

lui rămăsese legată departe, în ciuda nerecunoștinței colonilor.

Resimțea indulgenta dragoste și slăbiciune a unui părinte, pentru defectele copiilor săi. Brigitta s-a hotărât să rămână un an lângă tatăl ei, care devenise infirm. Prietena Marta se simțea fericită să ia ca model felul de viață al Brigittei Woolston. Au convenit de aceea să vândă bricul, iar Bob să se îmbarce ca pasager pe puntea lui „Rancocus”, cu condiția de data aceasta, să doarmă în patul din cabină și să stea la masă cu vechiul său comandant.

Heatonii au rămas și ei în America. Domnul Heaton se simțea profund revoltat de ceea ce au făcut colonii. El știa mai bine decât oricare, tot ceea ce Marc le-a dat și nu avea cuvinte cu care să-și exprime disprețul, pentru niște nătărași. Ana a regretat la început clima admirabilă a Piscului, dar era cu soțul și copiii ei și în mijlocul familiei se simțea pe deplin fericită.

Când „Rancocusul” ridică pânzele, nu se mai găseau pe punte, în afară de oamenii echipajului, decât Marc Woolston și Betts. Încărcătura se compunea din felurite obiecte necesare coloniei. Marc avu ocazia să le vândă cu câștig la Valparaiso; dar respinse toate ofertele. Chipul cel mai nobil după socoteala lui, ca să se răzbune pe coloni, era să le mai facă încă unele servicii.

Între Valparaiso și Crater drumul ținea cinci săptămâni, cu toate că lucrul depindea puțin de stadiul vânturilor alizee. Marc voi de data aceasta să modifice itinerariul. În loc să meargă spre insule, Betts, a încercat cârmind mai spre sud, să ajungă direct la Piscul lui Vulcan.

În una din cele mai frumoase dimineți proprii acestei latitudini, căpitanul Saunders ieși pe punte cu ex-guvernatorul și-l anunță, că doi mateloți s-au și urcat în vârful catargelor, pentru a semna pământul, care trebuie să fie pe aproape. După calculele sale, corabia se găsea la douăzeci leghe de Pisc și era destul de ciudat că nu se zărește nimic.

„Rancocusul” continuă timp de mai multe ore să înainteze cu toată puterea vântului și același gol înspăimântător de ape domnea pretutindeni. În sfârșit, o insulă a fost zărită și vasul porni spre ea. Când au ajuns aproape, spre mirarea întregului echipaj s-a constatat că era necunoscută. Marc și căpitanul calculau mereu. Aici trebuia să fie Piscul și în locul lui apăruse o altă insulă neînsemnată, care ieșea din apă cam vreo trei sute de picioare. O barcă a fost coborâtă, pentru ca straniul fenomen să poată fi mai îndeaproape observat.

Apropiindu-se, Marc descoperi, unele aspecte care i se păreau familiare. Pe creastă se vedea un arbore singuratic. Zărindu-l, un strigăt îi scăpă, și groaznicul adevăr îl înțelese într-o clipă, în întreaga lui cruzime. Acolo era vârful Piscului și arborele era cel care le servise odinioară ca semnal de recunoaștere între insule. Restul paradisului se prăbușise pentru totdeauna sub ape.

Catastrofa fusese oribilă. Peste valuri nu mai rămânea decât o stâncă abruptă, iar câmpia, acel fermecător rai pe pământ, sonda o arăta acum la o sută de brațe în fundul oceanului.

Ar fi imposibil să descriem întristarea lui Marc și a tovarășilor săi. Desigur, focul intern produsese noi convulsii și munca lor de ani de zile se prăbușise într-o clipă. Sonda verifică din plin marele dezastru. În jurul muntelui era aceeași configurație a terenului, pe care de sute de ori au admirat-o.

Călătorii s-au reîntors pe corabie cu inima sfâșiată. Noaptea au petrecut-o lângă mica insulă, iar a doua zi s-au îndreptat spre vulcan. Ajunși acolo, au făcut sondaje zadarnice, deoarece până la două sute brațe adâncime n-au găsit nimic. „Rancocusul” s-a îndreptat atunci spre insula care i-a purtat numele, i-au găsit locul, dar muntele fusese înghițit de ocean. Într-un punct sonda arăta zece brațe. Au aruncat iar ancora. În zorii zilei, la pornire, ancora a adus o bucată din scheletul unei capre, care fără îndoială păștea pe vârful muntelui, în clipă în care cutremurul de pământ a înghițit totul.

„Rancocusul” luă atunci drumul Stâncilor. Când a ajuns la rada de vest, înaintarea nu s-a mai făcut decât cu sonda de mână, de frică să nu răsară pe neașteptate colțurile stâncoase. Marc Woolston s-a convins repede, că asemeni primei dăți, cutremurul cel mai violent a avut loc la Pisc. Stâncile au intrat sub apă mult mai puțin. Spre seară, când potrivit calculelor s-a ajuns în centrul grupului, marinarii din catarge au vestit că se zăreau părți colțuroase, la o jumătate leghe distanță, în direcția babordului. Vasul a fost oprit și Marc cu prietenul său Betts au pornit în recunoaștere, pe puntea unei șalupe.

Locul semnalat era vârful Craterului. În mijloc, plumbul sondei a atins fundul la douăzeci de brațe. Tot la adâncimea aceea, așadar, dispăruse și orașul cu locuitorii săi. Dacă obiectele au plutit pe valuri un timp, era destulă vreme de când curenții le vor fi dus departe.

După patruzeci și opt de ore de căutări zadarnice, Marc porni cu

inima frântă, spre grupul insulelor Betts. Acolo găsi pe tânărul Ooroony care dormea liniștit. Nu se știa nimic de soarta colonilor. Toți kanacii fugiseră pe rând, de pe insula albilor. După plecarea lui Marc Woolston amicii poporului au uitat să le mai plătească salariile. Fuga a fost generală. Cu câteva luni înainte, avusese loc un groaznic cutremur de pământ. Atunci au pierit, probabil, insulele vulcanice într-un cataclism imens.

Woolston lăsa numeroase daruri, tânărului Ooroony și ridicând ancora porni spre Valparaiso, unde vându cu profit întreaga încărcătură. De aici reveni la Philadelphia, după o lipsă de nouă luni.

Aceste evenimente au format obiectul discuțiilor la reîntoarcere. În mintea lui Marc se perindau de multe ori amintirile. El revedea naufragiul, primul cutremur, sosirea colonilor, luptele cu indigenii și lupta tuturor pentru fericire. Pe urmă, o ceață îi ascundea figurile. Răutatea oamenilor, trădarea, procesul, toate dispăreau, așa cum întregul grup de insule fusese înghițit în imensitatea oceanului.

Cei care mereu strigă: „Poporul! poporul!” în loc să aducă mulțumire cerului pentru tot ceea ce le-a dat, să mediteze adânc. Însăimântați-vă, îndrăzneților, de puterea imensă a naturii. Lăsați dușmănia, invidia și viclenia deoparte. Fugiți de deșertăciunile succesului fluturat dincolo de granițele pe care le-a fixat Dumnezeu. Marele vis al vieții se mistuie neînțeleș, în clipa în care rosturile acestei creații nu-și mai au rațiunea de a fi!

Sfârșit

